

Podnebno ogledalo 2025

Pregled izvajanja NEPN

na področju razogljčenja

Osnutek poročila

Poročilo *Podnebno ogledalo 2025 – Pregled izvajanja NEPN na področju razogljčenja* je prvi zvezek Podnebnega ogledala 2025, pripravljenega v okviru priprave strokovnih podlag za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka. Projekt izvaja Institut »Jožef Stefan«, Center za energetske učinkovitost (IJS-CEU), s podizvajalci: Kmetijski inštitut Slovenije (KIS), PNZ svetovanje projektiranje, d. o. o., in Gozdarski inštitut Slovenije (GIS).

PROJEKTNALOGA:

Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka

ŠT- POGODBE:

C2570-24-311143

NAROČNIK:

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

KOORDINATOR NAROČNIKA:

mag. Nataša Kovač

KOORDINATOR IZVAJALCA:

Matjaž Česen

ŠT. POROČILA

IJS-DP-?

DATUM:

?. november 2025

AVTORJI:

mag. Barbara Petelin Visočnik

Marko Đorić, *univ. dipl. inž. el.*

Matjaž Česen, *univ. dipl. meteorol.*

dr. Matevž Pušnik

mag. Jure Čižman

Ana Marija Spindler, *mag.,*

Katarina Trstenjak, *univ. dipl. geog., MSc, vsi IJS-CEU*

dr. Jože Verbič, *KIS*

dr. Boštjan Mali,

dr. Gal Kušar, *oba GIS*

Vsebina

UVOD	5
1 DOSEGANJE CILJEV	7
2 RABA ZEMLJIŠČ, SPREMEMBA RABE ZEMLJIŠČ IN GOZDARSTVO (LULUCF).....	19
2.1 PREGLED STANJA NA PODROČJU IZPUSTOV IN PONOROV TGP	19
2.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	19
2.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	21
3 KMETIJSTVO.....	37
3.1 PREGLED STANJA NA PODROČJU IZPUSTOV TGP	37
3.2 KRATEK POVZETEK IZVAJANJA AKTIVNOSTI ZA ZMANJŠEVANJE IZPUSTOV TGP	37
4 ODPADKI	41
4.1 PREGLED STANJA NA PODROČJU IZPUSTOV TGP	41
4.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	42
4.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	43
5 INDUSTRIJA	51
5.1 PREGLED STANJA NA PODROČJU IZPUSTOV TGP	51
5.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	52
5.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	53
6 ZELENA PREOBRAZBA GOSPODARSTVA.....	65
6.1 PREGLED STANJA.....	65
6.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	68
6.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	69
7 OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE	90
7.1 PREGLED STANJA.....	90
7.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	91
7.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	93
8 SISTEMI DALJINSKEGA OGREVANJA IN HLAJENJA.....	117
8.1 PREGLED STANJA NA PODROČJU IZPUSTOV TGP	117
8.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	117
8.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	121
9 OZNAKE, SLIKE IN TABELE.....	132
SEZNAM OZNAK IN KRATIC	132

SEZNAM SLIK	133
SEZNAM TABEL	135
PRILOGA 1: KAZALNIKI S PODROČJA RAZOGLJIČENJA – DOSEGANJE CILJEV.....	- 1 -
1.1 [DODATNI KAZALNIK] KRATKOROČNA PROJEKCIJA IZPUSTOV ESR.....	- 2 -
PRILOGA 2: KAZALNIKI S PODROČJA RAZOGLJIČENJA – LULUCF	- 6 -
2.1 [PO32_LULUCF] IZPUSTI TGP ZARADI SPREMEMBE RABE ZEMLJIŠČ.....	- 6 -
2.2 [PO33_LULUCF] POVRŠINA OBNOVLJENIH GOZDOV GLEDE NA VRSTO OBNOVE	- 11 -
2.3 [PO34_LULUCF] RAZMERJE RAZVOJNIH FAZ GOZDA.....	- 15 -
2.4 [PO35_LULUCF] IZPUSTI TGP ZARADI GOZDNIH POŽAROV.....	- 18 -
PRILOGA 3: KAZALNIKI S PODROČJA RAZOGLJIČENJA – ODPADKI	- 22 -
3.1 [PO39_ODPADKI] PRIKLJUČENOST PREBIVALCEV NA SISTEME ČIŠČENJA ODPADNIH VODA	- 22 -
PRILOGA 4: KAZALNIKI S PODROČJA RAZOGLJIČENJA – INDUSTRIJA IN ENERGETIKA..	- 25 -
4.1 [PO19_INDUSTRIJA] DELEŽ OVE V RABI GORIV V INDUSTRIJI	- 25 -
4.2 [PO20_VSI SEKTORJI] IZPUSTI TGP ZARADI PUŠČANJA NAPRAV Z F-PLINI	- 32 -
4.3 [PO29_ETS] INŠTALIRANA MOČ NAPRAV ZA PROIZVODNJO ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE.....	- 35 -
4.4 [PO40_ETS] SPECIFIČNI IZPUSTI TGP NA ENOTO PROIZVEDENE ELEKTRIČNE ENERGIJE	- 39 -
PRILOGA 5: KAZALNIKI S PODROČJA ZELENE PREOBRAZBE GOSPODARSTVA	- 43 -
5.1 [PO22_VSI SEKTORJI] EMISIJSKA PRODUKTIVNOST	- 43 -
5.2 [PO23_VSI SEKTORJI] IMPLICITNA STOPNJA OBDAVČITVE ENERGIJE	- 50 -
5.3 [PO24_VSI SEKTORJI] SPODBUDE, KI SO V NASPROTJU S CILJI ZMANJŠEVANJA IZPUSTOV TGP	- 54 -
5.4 [PO25_VSI SEKTORJI] ZELENA DELOVNA MESTA	- 59 -
5.5 [PO26_VSI SEKTORJI] SPODBUJANJE INOVACIJ ZA PREHOD V NIZKO OGLJIČNO DRUŽBO	- 63 -
PRILOGA 6: KAZALNIKI S PODROČJA RAZOGLJIČENJA – ENERGETIKA	- 67 -
6.1 [PO28_ETS] DELEŽ OSKRBE S TOPLOTO IZ ENERGETSKO UČINKOVITIH SISTEMOV DALJINSKEGA OGREVANJA	- 67 -

Uvod

Podnebno ogledalo 2025 je dokument, v katerem so predstavljene glavne ugotovitve spremljanja izvajanja ukrepov za razogljčenje, in sicer na področju zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov (TGP) in obnovljivih virov energije (OVE), in ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti. Dokument vključuje pregled doseganja ciljev in izvajanja instrumentov na področju razogljčenja (Zvezek 1) in na področju energetske učinkovitosti (Zvezek 2) iz *Posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta iz leta 2024 (NEPN 2024)*¹. Doseganje ciljev je pri tem prikazano za leto 2023 ali 2024, odvisno od razpoložljivosti podatkov, glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov pa za leto 2024 in prvo polovico leta 2025. Leta 2024 je bil sicer še v veljavi *Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrta iz leta 2020 (NEPN 2020)*², vendar daje primerjava s cilji iz NEPN 2024 celovitejšo sliko približevanja ciljem za leto 2030, obenem pa to pomeni tudi uskladitev s spremljanjem izvajanja ukrepov v okviru preostalih treh razsežnosti energetske unije (energetska varnost, notranji trg energije ter raziskave, inovacije in konkurenčnost) v okviru Energetskega ogledala. Metodologija za pripravo Podnebnega ogledala je bila razvita v okviru projekta *LIFE Podnebna pot 2050*³.

Podnebno ogledalo sestavljata dva zvezka:

- **Zvezek 1: Pregled izvajanja NEPN na področju razogljčenja** (v nadaljevanju Zvezek 1 – Razogljčenje), kjer so predstavljene glavne ugotovitve doseganja ciljev in spremljanja izvajanja instrumentov na področju izpustov TGP in obnovljivih virov energije;
- **Zvezek 2: Pregled izvajanja NEPN na področju energetske učinkovitosti** (v nadaljevanju Zvezek 2 – Energetska učinkovitost), v katerem so predstavljene glavne ugotovitve doseganja ciljev in spremljanja izvajanja instrumentov na področju energetske učinkovitosti.

Pričujoči dokument je **Zvezek 1: Pregled izvajanja NEPN na področju razogljčenja**. V njem so povzeti:

- **Doseganje ciljev**, kjer so vključeni komentarji doseganja glavnih ciljev na področju razogljčenja iz NEPN 2024.
- **Pregled stanja na področju rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF), pregled stanja na področju ravnanja z odpadki, pregled stanja v industriji, pregled stanja na področju zelene preobrazbe gospodarstva, pregled stanja na področju obnovljivih virov energije ter pregled stanja na področju sistemov za daljinsko ogrevanje in hlajenje (SDOH)**, ki vsi vključujejo pregled kazalnikov za spremljanje izvajanja ukrepov iz NEPN 2024 za leto 2023 ali 2024, odvisno od razpoložljivosti podatkov, glavne ugotovitve spremljanja izvajanja

1 Posodobljeni Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije, Vlada RS, december 2024 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf)

2 Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije, Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf).

3 LIFE ClimatePath2050 (Slovenian Path Towards the Mid-Century Climate Target), <https://www.podnebnapot2050.si/>.

instrumentov iz NEPN 2024 v letu 2024 in prvi polovici leta 2025 ter njihovo predvideno izvajanje v obdobju do konca leta 2026 ter priporočila za izboljšanje izvajanja obstoječih instrumentov.

- **Pregled stanja na področju kmetijstva** povzemamo po *Podnebnem poročilu o stanju v kmetijstvu*.

1 Doseganje ciljev

V tabeli (Tabela 1) je predstavljen povzetek doseganja glavnih ciljev na področju razogljíčenja iz NEPN 2024.

Tabela 1: Povzetek doseganja ciljev na področju razogljíčenja

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
prispevati k doseganju neto ničelnih izpustov TGP na ravni EU do leta 2050, kar je izhodišče za načrtovanje ciljev, politik in potrebnih ukrepov do leta 2030	ni neposrednega kazalnika, posredno se stanje lahko spremlja s kazalnikom [PB03] Izpusti toplogrednih plinov , ki se ne pripravlja v okviru PO (za več informacij glej cilj na ravni skupnih izpustov TGP), in kazalnikom [PO31] Neto izpusti TGP sektorja LULUCF , ki je bil pripravljen za PO2024 (za več informacij glej cilj na ravni LULUCF)	Skupni izpusti TGP so se leta 2023 glede na leto prej zmanjšali za 5 % in bili najnižji v obdobju 1990–2023. V primerjavi z letom 2005 so bili nižji za 24,5 %. Neto ponori iz sektorja raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo (LULUCF) so se leta 2023 glede na leto prej povečali za 2 %, glede na leto 2005 pa zmanjšali za 41 %. Za doseganje neto ničelnih izpustov TGP bo potrebno okrepiti prizadevanja v vseh sektorjih, pri čemer še naprej ostaja najbolj kritičen sektor prometa.
zmanjšati skupne izpuste TGP za vsaj 55 % do leta 2033 (in od 35 % do 45 % do leta 2030, glede na obseg zmanjšanja delovanja Termoelektrarne Šoštanj) glede na leto 2005	[PB03] Izpusti toplogrednih plinov , kazalnik se ne pripravlja v okviru PO	Ciljna vrednost 2033: 9.269 kt CO ₂ ekv Dosežena vrednost 2023: 14.804 kt CO ₂ ekv Skupni izpusti TGP so bili leta 2023 5 % nižji kot leto prej in najnižji v obdobju 1990–2023. V primerjavi z letom 2005 so bili nižji za 24,5 %. Indikativna letna vrednost iz NEPN 2024 je bila dosežena. CO ₂ , ki večinoma nastaja pri zgorevanju goriv in v industrijskih procesih, je tudi leta 2023 predstavljal največji delež med vsemi TGP, 81 %. Največji delež v skupnih izpustih je imel promet (36 %), za njim pa energetika (22 %), industrija (17 %, skupaj raba goriv in industrijski procesi) in kmetijstvo (11 %). Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje skupnih izpustov za 4 %, pri čemer naj bi do povečanja prišlo v vseh sektorjih, z izjemo sektorja odpadkov.

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
zmanjšati izpuste TGP do leta 2030 za več, kot Sloveniji določa Uredba o delitvi bremen, to je vsaj za 28 % glede na leto 2005, z doseganjem naslednjih sektorskih ciljev:	[PO01] Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2018/842 , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: po Uredbi (EU) 2023/857: 10.814 kt CO₂ ekv po NEPN 2024: 9.957 kt CO₂ ekv
		Dosežena vrednost 2023: 10.221 kt CO₂ ekv Skupni izpusti neETS so bili leta 2023 4,4 % nižji kot leto prej. Glede na leto 2005 so se zmanjšali za 13,8 %. Medtem, ko sta bila letna cilja iz uredb (EU) 2018/842 in (EU) 2023/857 dosežena, pa to ne velja za indikativni letni vednosti iz NEPN 2020 in NEPN 2024, kjer je bil zaostanek 0,5 oz. 2,6 %. Največji delež v izpustih neETS je imel promet (52 %), za njim pa kmetijstvo (16 %), in široka raba (12 %). Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov neETS za 2 %, pri čemer naj bi do povečanja prišlo v vseh sektorjih, z izjemo sektorja odpadkov in energetike neETS.
promet: -1 %	[PO01] Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2018/842 , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: - 1 % Dosežena vrednost 2023: + 22 %
		Izpusti v prometu so leta 2023 znašali 5.364 kt CO ₂ ekv. Glede na leto prej so se zmanjšali za 7 %, predvsem zaradi zmanjšanja prometne aktivnosti tovornih vozil. Glede na leto 2005 so se povečali 22 %, s čimer je zaostanek za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2020 znašal 13, za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2024 pa 23 odstotnih točk. V skupnih izpustih neETS so izpusti iz prometa predstavljali največji, 52,5-odstotni delež. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov za 6 %.
		Ciljna vrednost 2030: - 69 % Dosežena vrednost 2023: - 54 %

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
široka raba⁴: –69 %	[PO01] Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2018/842 , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Izpusti v široki rabi so leta 2023 znašali 1.266 kt CO₂ ekv. Glede na leto prej so se zmanjšali za 1 %, glede na leto 2005 pa za 54 %. Indikativna letna vrednost iz NEPN 2020 ni bila dosežena, zaostanek je bil 1 odstotno točko, je pa bila za 4 odstotne točke presežena indikativna letna vrednost iz NEPN 2024. V skupnih izpustih neETS so izpusti iz široke rabe predstavljali 12,4-odstotni delež. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov za 2 %.
kmetijstvo⁵: –2,8 %	[PO01] Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2018/842 , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: - 2,8 % Dosežena vrednost 2023: - 7 % Izpusti v kmetijstvu so leta 2023 znašali 1.632 kt CO₂ ekv. Glede na leto prej so se zmanjšali za 2 %, glede na leto 2005 pa za 7 %. Indikativni letni vrednosti iz NEPN 2020 in NEPN 2024 sta bili preseženi, in sicer za 6 oz. 5 odstotnih točk. V skupnih izpustih neETS so izpusti iz kmetijstva predstavljali 16 %. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov za slab odstotek.
ravnanje z odpadki: –65 %	[PO01] Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2018/842 , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: - 65 % Dosežena vrednost 2023: - 54 % Izpusti iz ravnanja z odpadki so leta 2023 znašali 377 kt CO₂ ekv. Glede na leto prej so se zmanjšali za slab odstotek, glede na leto 2005 pa za 54 %. Indikativna letna vrednost je za NEPN 2020 in NEPN 2024 enaka in je bila presežena za 7 odstotnih točk. V skupnih izpustih neETS so izpusti iz kmetijstva predstavljali slabe

4 V sektor široka raba (CRF 1.A.4) so vključeni izpusti zaradi rabe energije v gospodinjstvih, storitvenih dejavnostih in kmetijstvu.

5 V sektor kmetijstvo (CRF 3.) so vključeni drugi izpusti iz kmetijskih dejavnosti (emisije iz črevesne fermentacije, razpadanja živalskih iztrebkov, gnojenja in tako dalje).

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
industrija⁶: –40 %	[PO01] Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2018/842 , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	4 %. Prve ocene za leto 2024 kažejo na zmanjšanje izpustov za 4 %. Ciljna vrednost 2030: - 40 % Dosežena vrednost 2023: - 25 % Izpusti v industriji neETS so leta 2023 znašali 1.131 kt CO₂ ekv. Glede na leto prej so se malenkostno povečali, za 0,5 %, glede na leto 2005 pa so se zmanjšali za 25 %. Indikativni letni vrednosti iz NEPN 2020 in NEPN 2024 nista bili doseženi, zaostanek je znašal 6 oz. 4 odstotne točke. V skupnih izpustih neETS so izpusti iz industrije neETS predstavljali 11 %. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov za 2 %.
energetika^{6,*}: –35 %	[PO01] Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2018/842 , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: - 35 % Dosežena vrednost 2023: - 29 % Izpusti v energetiki neETS so leta 2023 znašali 453 kt CO₂ ekv. Glede na leto prej so se zmanjšali za slab odstotek, glede na leto 2005 pa za 29 %. Indikativni letni vrednosti iz NEPN 2020 in NEPN 2024 sta bili preseženi, in sicer za 5 oz. 4 odstotne točke. V skupnih izpustih neETS so izpusti iz energetike neETS predstavljali 4,4 %. Prve ocene za leto 2024 kažejo na zmanjšanje izpustov za skoraj tretjino.
zmanjšati izpuste TGP v stavbah za vsaj 70 % do leta 2030 glede na leto 2005	[PO12] Raba končne energije, izpusti TGP in delež OVE v stavbah , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: 739 kt CO₂ ekv Dosežena vrednost 2023: 1.024 kt CO₂ ekv Na področju izpustov TGP v stavbah indikativna letna vrednost za leto 2023 ni bila dosežena. Zaostanek je bil 2,2 %. V primerjavi z letom 2022

6 Samo del sektorja, ki ni vključen v sistem trgovanja z izpusti.

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
zagotoviti, da v sektorju LULUCF v obdobju od leta 2021 do leta 2025 izpusti TGP ne presegajo ponorov in da je v letu 2030 ponor v tem sektorju vsaj –146 kt CO₂ ekv	[PO31] Neto izpusti TGP sektorja LULUCF, kazalnik je bil pripravljen za PO2024	so se izpusti zmanjšali za 1,5 %, glede na leto 2005 pa za 58 %. Pri tem so se izpusti v gospodinjstvih zmanjšali za 60 %, v storitvenem sektorju pa za 55 %. V skupnih izpustih neETS so izpusti v stavbah predstavljali 10 %. Ciljna vrednost 2030: -146 kt CO₂ ekv Dosežena vrednost 2023: -3.985 kt CO₂ ekv Cilj v sektorju LULUCF je dosežen, saj je neto vrednost izpustov v letu 2023 negativna in presega ciljno vrednost za leto 2030. Pri obračunu so upoštevana obračunska pravila za obdobje 2021–2025 ter popravki iz revizije EU LULUCF 2025. Vrednosti za obdobje 2021-2023 ne vključujejo prilagodljivosti za naravne motnje niti tehničnega popravka referenčne vrednosti za gospodarjenje z gozdovi (FRL), kar pomeni, da so trenutni rezultati nekoliko konservativni glede na možni učinek teh prilagoditev. Na podlagi preliminarne podatkov o izpustih in odvzemih, poročanih konec julija 2025, se pričakuje, da bo vrednost za leto 2024 po obračunu podobna tisti v letu 2023, kar nakazuje stabilen trend preseganja cilja. Kljub temu je smiselno spremljati prihodnje učinke naravnih motenj in morebitne spremembe FRL, saj bi lahko vplivali na prihodnje doseganje ciljev.
na področju prilagajanja zmanjšati izpostavljenost vplivom podnebnih sprememb in tveganju podnebno pogojenih nesreč ter občutljivost in ranljivost Slovenije zanje in tako krepiti odpornost in prilagoditvene sposobnosti družbe	ni neposrednega kazalnika	Slovenija je v letu 2025 začela z novim sedemletnim projektom LIFE4ADAPT projekt, ki se sistematično loteva prilagajanja podnebnim spremembam in katerega namen je okrepiti odpornosti Slovenije na podnebne spremembe. Cilj projekta je ustvariti bolj varno, prilagodljivo in trajnostno prihodnost za prebivalce Slovenije. Na nacionalni ravni so bila pripravljena tudi navodila

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
		za pripravo sektorskih ocen podnebne ranljivosti in tveganj na državni ravni. V pripravi so ocene podnebne ranljivosti in tveganj za sektorje kmetijstvo, gozdarstvo, energetika, javno zdravje, gospodarstvo in poselitev. Ravno tako se bodo pripravile ocene za sektorje upravljanja voda, ohranjanje narave, varstvo kulturne dediščine in promet. Predvideno je, da bodo vse ocene pripravljene do konca leta 2025. Sektorske ocene so izhodišče za pripravo strategije, ki sledi temu koraku. Ravno tako je bila ustanovljena podnebna pisarna-podpora občinam in regijam pri prilagajanju na podnebne spremembe. Slovenija je v zadnjem letu naredila velik premik na področju prilagajanja podnebnim spremembam.
zagotavljanje podnebne pravičnosti	ni neposrednega kazalnika	V Sloveniji je v tem kontekstu večina govora o pravičnem prehodu, kar izhaja iz programa za pravični prehod regij, ki se v Sloveniji izvaja v Zasavju in v Šaleški regiji, ki sta zgodovinsko bili premogovni regiji in se jih bo sedaj preoblikovali v nizkoogljični regiji. Obe regiji izvajata številne aktivnosti povezane s prehodom. V splošnem pa je na nacionalni ravni malo govora in aktivnosti o zagotavljanju podnebne pravičnosti. Je pa v letu 2025 potekala mednarodna poletna šola (v sklopu projekta LIFE Care4Climate) z naslovom Strategije za pravični zeleni prehod. Ravno tako je v letu 2025 nastala nova Mreža za pravičen prehod, katere članice so predvsem nevladne organizacije.
ukinjanje spodbud za rabo fosilnih goriv do leta 2030	[PO24] Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP (priloga 5, poglavje 5.3)	Ciljna vrednost 2030: znatno zmanjšanje Dosežena vrednost 2023: 98 milijonov evrov (brez interventnih ukrepov) 120,6 milijonov evrov (z interventnimi ukrepi)

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev				
		Obseg spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, se je v zadnjih letih občutno povečal. V primerjavi z letom 2021, ko so spodbude znašale 105,9 milijonov evrov, so se spodbude v obdobju 2022–2024 povečale, predvsem zaradi izvajanja interventnih ukrepov. Brez teh ukrepov bi vrednost spodbud v letu 2023 znašala 107 milijonov evrov, medtem ko preliminarni podatki za leto 2024 kažejo na nadaljnje zmanjšanje na 98 milijonov evrov.				
zagotavljanje prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo s spodbujanjem trajnostne potrošnje in proizvodnje	ni neposrednega kazalnika	Uspeh doseganja tega cilja bo odvisen od usklajenega delovanja politike, gospodarstva in družbe. Ključno je, da se obstoječe proizvodne in potrošne prakse preoblikujejo z inovacijami, digitalizacijo ter z razvojem poslovnih modelov, ki temeljijo na učinkovitosti virov in podaljševanju življenjske dobe izdelkov. Hkrati mora država s finančnimi spodbudami, zakonodajo in izobraževanjem omogočiti podjetjem in potrošnikom, da tak prehod izvedljivo uresničijo. Tak pristop ne prispeva le k zmanjšanju emisij in varovanju okolja, temveč krepi tudi konkurenčnost gospodarstva ter ustvarja nova, zelena delovna mesta.				
doseči vsaj 33-odstotni delež OVE v končni rabi energije do leta 2030 in	[EN24] Delež obnovljivih virov v bruto rabi končne energije , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	<table><tr><td>Ciljna vrednost 2030:</td><td>33 %</td></tr><tr><td>Dosežena vrednost 2023:</td><td>25,1 %</td></tr></table> Delež OVE je leta 2023 s 25,1 % prvič presegel ciljno vrednost za leto 2020. Glede na indikativno letno vrednost iz NEPN 2020, bi moral skupni delež leta 2023 znašati 25,5 %. Z višjim ciljem za delež OVE v letu 2030 iz NEPN 2024 se je bistveno povišala tudi referenčna točka za leto 2025 (iz prvotnih 25,9 % na 28,4 %), s čimer se je povečala tudi vrzel glede na indikativno letno	Ciljna vrednost 2030:	33 %	Dosežena vrednost 2023:	25,1 %
Ciljna vrednost 2030:	33 %					
Dosežena vrednost 2023:	25,1 %					

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
		vrednost, na 1,3 odstotne točke, s tem pa tudi potreba po pospešenem uvajanju OVE. Glede na leto 2005 se je delež OVE povečal za 5,3 odstotnih točk.
vsaj 55-odstotni delež rabe energije v stavbah iz OVE	[PO12] Raba končne energije, izpusti TGP in delež OVE v stavbah, kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: 55 %
		Dosežena vrednost 2023: 50,6 % Delež OVE v stavbah je leta 2023 znašal 50,6 %. Glede na leto prej se je povečal za 1,8 odstotne točke. Indikativna letna vrednost iz NEPN 2024 je bila presežena za 0,8 odstotne točke. K povečanju deleža OVE je prispevalo tako povečanje deleža OVE v gospodinjstvih na 55,6 %, kot tudi povečanje deleža OVE v storitvenih dejavnostih na 38,8 %. K slednjemu je prispevalo tudi izboljšanje zajema podatkov v tem sektorju.
vsaj 30-odstotni delež OVE (vključno z odvečno toploto) v industriji	[PO19] Delež OVE v rabi goriv v industriji (priloga 4, poglavje 4.1)	Ciljna vrednost 2030: vsaj 30-odstotni delež OVE (vključno z odvečno toploto) v industriji
		Dosežena vrednost 2023: 13,7 % Kazalnik se je leta 2023 že tretje leto zapored izboljšal, tokrat za 0,3 odstotne točke glede na preteklo leto, a je za indikativno letno ciljno vrednostjo še vseeno bistveno zaostal. Delež OVE v industriji neETS se je pri tem zmanjšal za 6 odstotnih točk, medtem ko se je delež OVE v industriji ETS povečal za 2,5 odstotne točke. Glavni razlog za spremembo v industriji neETS je bistveno povečanje rabe energentov (brez električne energije in daljinskega ogrevanja), v industriji ETS pa se je njihova raba zmanjšala.
vsaj 2 do 3-odstotno letno povečanje deleža OVE ter odvečne toplote in hlada v sistemih	[PO28] Delež oskrbe s toploto iz energetske učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja (priloga 6, poglavje 6.1)	Ciljna vrednost 2030: vsaj 25 do 40 % Letna ciljna vrednost: povečanje za vsaj 2 do 3 o.t.

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
daljinskega ogrevanja in hlajenja in do leta 2030 vsaj 25 do 40-odstotni delež te proizvodnje		Dosežena vrednost 2023: 21,2 % Letno povečanje: 0,5 o.t. Leta 2023 je skupni delež toplote iz OVE in OT dosegel 21,2 %, kar je le 0,5 odstotne točke več kot leto prej. Največji delež k temu so prispevali sistemi SPTE na OVE (11,3 %) in kotli na lesno biomaso (9,2 %). Zastavljeni cilji so nekoliko nejasni. Ob predpostavki, da se letni cilj nanaša na odstotne točke, načrtovano letno povečanje ni bilo doseženo. Če vsako leto predpostavimo povečanje deleža za 2 odstotni točki, bi bil ciljni delež za leto 2030 37,2 %. Tudi v tem primeru indikativna letna vrednost za leto 2023, ki je 23,2 %, ni bila dosežena. Spodbude za sofinanciranje izgradnje in prestrukturiranja daljinskih sistemov ogrevanja in hlajenja na OVE so na voljo (M14.3), vendar je črpanje sredstev zaenkrat slabo.
vsaj 55-odstotni delež OVE pri proizvodnji električne energije	[EN24] Delež obnovljivih virov v bruto rabi končne energije , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: 55 % Dosežena vrednost 2023: 41,9 % Pri proizvodnji električne energije je delež OVE leta 2023 znašal 41,9 %. Glede na leto prej se je povečal za 4,9 odstotne točke, in sicer predvsem na račun povečanja proizvodnje električne energije iz sončnih elektrarn. Indikativni letni vrednosti za to leto iz NEPN 2020 (35,7 %) in NEPN 2024 (38,8 %) sta bili preseženi.
vsaj 45-odstotni delež OVE pri ogrevanju in hlajenju	[EN24] Delež obnovljivih virov v bruto rabi končne energije , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: 45 % Dosežena vrednost 2023: 34,3 % Pri ogrevanju in hlajenju je delež OVE leta 2023 znašal 34,3 %. Glede na leto prej se je malenkostno povečal, za 0,3 odstotne točke, in je

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
		zaostal za indikativno letno vrednostjo tako iz NEPN 2020 (36,9 %), kot tudi iz NEPN 2024 (35,9 %). Glede na leto 2005 se je delež OVE povečal za 7,9 odstotnih točk.
vsaj 26-odstotni delež OVE v prometu	[EN24] Delež obnovljivih virov v bruto rabi končne energije , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: 26 %
		Dosežena vrednost 2023: 10 %
		V prometu je delež OVE leta 2023 znašal 10 %. Glede na leto prej se je povečal za 2,2 odstotni točki. Doseženi delež je zaostal za indikativno letno vrednostjo tako iz NEPN 2020 (12,1 %), kot tudi iz NEPN 2024 (10,7 %). Leta 2005 je bil delež OVE v prometu 0,5-odstoten.
pospešeno umeščanje obnovljivih virov energije v prostor	ni neposrednega kazalnika	V državnem zboru je v sprejemanju <i>Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE_B)</i> , ki prenaša v slovenski pravni red določbe <i>Direktive 2023/2413/EU</i> , ki se nanašajo na izdelavo kartiranja, določitev območij za pospešeno uvajanje OVE in izjem pri presoji sprejemljivosti na naravo in presoje vplivov na okolje. S predlogom se ne uvajajo večje sistemske novosti, uvaja se le preveritev, ali neka naprava ustreza pravilom in ukrepom na prednostnem območju uvajanja OVE.
pospešena solarizacija streh v javnem sektorju	ni neposrednega kazalnika	Za solarizacijo streh v javnem sektorju so na voljo nepovratne spodbude, in sicer za samoupravne lokalne skupnosti v okviru poziva za investicije v fotonapetostne elektrarne s hranilnikom ali brez (JP-OVE-02) pri Borzenu. V drugi četrtini leta 2025 je bil odprt tudi razpis za sofinanciranje izgradnje novih naprav za proizvodnjo električne energije iz sončne energije na javnih stavbah in

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
		parkiriščih za obdobje 2025 do 2026 (NOO – SE OVE 2025), ki pa je že zaprt. Informacije o izbranih projektih še niso javno objavljene. V pripravi je predlog novega Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE-1), ki prenaša v slovenski pravni red obveznost brezemisijev novih javnih stavb od leta 1. 1. 2028 dalje, kar bo še dodatno pospešilo razogljičenje v javnem sektorju.
razogljičenje proizvodnje električne energije (EE) – postopno opuščanje rabe premoga: prenehanje obratovanja premogovnih enot najpozneje do leta 2033 po načelih pravičnega prehoda	ni neposrednega kazalnika, posredno se doseganje cilja meri s kazalnikom [PO27] Letni izpusti TGP iz ETS, kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: ni zastavljena Dosežena vrednost 2023: 4.582 kt CO₂ ekv Leta 2023 so izpusti ETS predstavljali 31 % vseh izpustov TGP. Že šesto leto zapored so se zmanjšali, tokrat za skoraj 6 %. Glede na leto 2005 je bilo doseženo zmanjšanje za 45 %. Največji vir izpustov ETS so transformacije oz. proizvodnja električne energije in toplote, ki so leta 2023 predstavljale 69 % vseh izpustov ETS, in so se glede na leto prej zmanjšale za slabe 3 %. Izpusti iz preostalih dveh virov, zgorevanja goriv v industriji in industrijskih procesov, so se leta 2023 oboji zmanjšali za skoraj 12 %, glede na leto 2020 pa za 40 oz. 13 %. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje izpustov ETS za 8 %. Vlada je v začetku oktobra 2025 začela z obravnavo predloga <i>Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje</i>. Zakon predstavlja ključen korak pri uresničevanju <i>Nacionalne strategije za izstop iz premoga</i>, ki predvideva prenehanje rabe premoga najpozneje do leta 2033. Hkrati so bila predstavljena tudi izhodišča za pripravo predloga <i>Zakona o razvojnem prestrukturiranju Savinjsko–šaleške premogovne regije</i> in izvajanje projektov Sklada za pravični prehod za Savinjsko–Šaleško in

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
		Zasavsko premogovno regijo, ki se financirajo v okviru PEKP.
postopno razogljíčenje sektorjev energijsko intenzivne industrije, ki jih je težko razogljíčiti (angl. hard to abate sectors): zagotovitev finančnih spodbud za prestrukturiranje proizvodnih procesov z uvajanjem zelenih tehnologij, obnovljivih in nizkoogljíčnih plinov, vključno z vodikom, in zelenih goriv ter s tehnologijami za zajem, transport in uporabo CO ₂	ni neposrednega kazalnika, posredno se doseganje cilja meri s kazalnikoma [PO27] Letni izpusti TGP iz ETS (glej cilj na ravni razogljíčenja proizvodnje EE) in [PO38] Izpusti TGP v industriji ; oba kazalnika sta bila pripravljena za PO2024	Ciljna vrednost 2030: ni zastavljena Dosežena vrednost 2023: 2.522 kt CO₂ ekv Izpusti TGP v industriji so se leta 2023 v primerjavi z letom prej znižali za 7,1 %. Od leta 2019 dalje je v tem sektorju mogoče opaziti trend zmanjševanja, predvsem zaradi zmanjševanja izpustov v ETS podsektorju sektorja industrija. Izpusti iz tega podsektorja so bili leta 2023 12,5 % nižji kot leto prej, izpusti TGP v neETS podsektorju sektorja industrija pa so se neznatno povečali. Delež izpustov TGP iz podsektorja ETS v sektorju industrija je bil leta 2023 55,1 %. Instrument M9.1 Finančne spodbude za projekte zajema, uporabe in shranjevanja ogljika ter zmanjševanje emisij TGP v sektorjih, ki jih je težko razogljíčiti, je v začetni fazi izvajanja.
večja vlaganja v človeške vire in nova znanja, potrebna za prehod v podnebno nevtravno družbo in za zmanjšanje izvedbenega primanjkljaja	ni neposrednega kazalnika	Veliko aktivnosti na nacionalni ravni se izvaja znotraj projekta LIFE Care4Climate ter znotraj drugih projektov in organizacij. Žal ni systemskega spremljanja in vrednotenja številnih usposabljanj in izobraževanj.
z ukrepi NEPN prispevati k zmanjšanju izpustov onesnaževal zraka	ni neposrednega kazalnika, posredno se doseganje cilja meri s kazalniki: [ZR10] Izpusti predhodnikov ozona , [ZR09] Izpusti snovi, ki povzročajo zakisovanje in evtrofikacijo ter [ZR08] Onesnaženost zraka z delci PM₁₀ in PM_{2.5} , ki se ne pripravljajo v okviru Podnebnih ogledal	V letu 2023 so bili izpusti vseh onesnaževal nižji od ciljev za obdobje 2020–2029, za doseganje cilja leta 2030 pa bo potrebno dodatno znižati izpuste NOx, NMVOC in PM _{2.5} .

2 Raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo (LULUCF)

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020

V sektorju LULUCF je treba zagotoviti, da **do leta 2030 ne bodo proizvedeni neto izpusti** (po uporabi obračunskih pravil), tj. da izpusti v sektorju LULUCF ne bodo presegli ponorov.

NEPN 2024

V sektorju LULUCF izpusti v obdobju 2021–2025 ne smejo preseči ponorov, obenem pa mora **ponor leta 2030 znašati vsaj –146 kt CO₂ ekv.**

2.1 Pregled stanja na področju izpustov in ponorov TGP

V letu 2023 je sektor raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo (LULUCF) kot celota predstavljal neto ponor velikosti -4.291 kt CO₂ ekv⁷. Viri ponorov v letu 2023 so bili gozdna zemljišča, travinje in pridobljeni lesni proizvodi, in sicer v višini -4.148, -244 oz. -271 kt CO₂ ekv. Največ izpustov v sektorju so prispevala naselja in pridelovalna zemljišča (skupaj 319 kt CO₂ ekv.), najmanj pa druga zemljišča (4 kt CO₂ ekv.).

Od leta 2005 do leta 2023 se je ponor v sektorju LULUCF zmanjšal za 41 %, pri čemer se struktura neto izpustov po posameznih kategorijah ni bistveno spremenila. K skupnim izpustom v sektorju še vedno največ prispevajo ponori na gozdnih zemljiščih. Od leta 2005 do leta 2023 so se izpusti v naseljih zmanjšali za 67 %, v tem obdobju so se zmanjšali tudi ponori na gozdnih zemljiščih in travinju, in sicer za 43 % oz. 54 %. Skoraj za polovico ali 47 % so se povečali ponori zaradi povečanja zaloge ogljika v pridobljenih lesnih proizvodih.

Glede na preliminarne podatke za leto 2024 se pričakuje, da bo neto ponor sektorja LULUCF ostal približno na ravni leta 2023, pri čemer bodo glavni viri ponorov še vedno gozdna zemljišča, travinje in pridobljeni lesni proizvodi, medtem ko bodo izpusti največji na naseljih in obdelovalnih zemljiščih. Do večjih odstopanj bi lahko prišlo v primeru naravnih motenj ali sprememb pri obsegu poseka in gospodarjenja z gozdom. Projekcije za daljše obdobje kažejo, da se bo po letu 2030 pričakovani prirastek gozdov začel zmanjševati, kar bo dolgoročno vplivalo na sposobnost sektorja, da ohranja neto ponor.

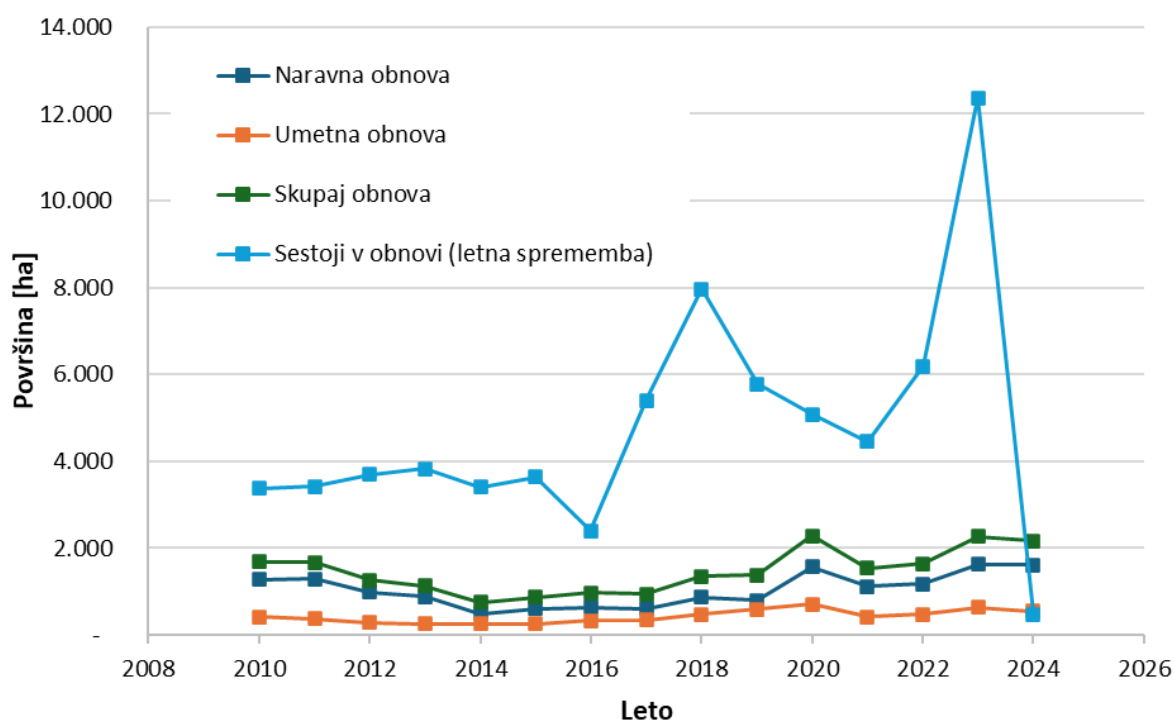
2.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Poleg izpustov in ponorov TGP, spremljamo stanje na področju LULUCF še s kazalniki [PO32_LULUCF] Izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč (poglavje 2.1), [PO33_LULUCF] Površina obnovljenih gozdov glede na vrsto obnove (poglavje 2.2),

⁷ Za podrobnosti o stanju izpustov TGP v LULUCF leta 2023 glej kazalnik [\[PO31\] Neto izpusti TGP v sektorju LULUCF](#), ki je bil pripravljen v okviru PO2024, oz. poglavje 4.4.1 v [Zvezku 2 – Izvajanje ukrepov iz NEPN po sektorjih](#) iz PO2024. V skladu z revizijo EU LULUCF 2025 je bila vrednost neto ponora popravljena na -3.985 kt CO₂ ekv, kar v kazalniku še ni upoštevano.

[PO34_LULUCF] Razmerje razvojnih faz gozda (poglavje 2.3) in [PO35_LULUCF] Izpusti TGP zaradi gozdnih požarov (poglavje 2.4).

Izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč v splošnem kažejo padajoč trend. Izpusti TGP zaradi krčitev gozdov so se v letu 2023 zmanjšali za 1,5 % glede na leto prej, pri čemer več kot polovico oz. skoraj 61 % teh izpustov nastane zaradi osnivanja kmetijskih zemljišč. Izpusti TGP zaradi sprememb rabe zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča so se glede na leto prej zmanjšali za 2,7 %. Iz **razmerja razvojnih faz gozda** je razvidno, da so v starostni strukturi slovenskih gozdov pretežno debeljaki, primanjkuje mladovij in drogovnjakov, kar omejuje dolgoročno sposobnost gozdov za skladiščenje ogljika. **Povečevanje površin v obnovo** je korak v pravo smer, vendar trenutni obseg ne zadostuje za bistveno izboljšanje razmerja razvojnih faz (Slika 1). NEPN predvideva aktivnejše izvajanje ukrepov v gozdovih, zlasti za izboljšanje razmerja razvojnih faz in povečanje mladovij. Trenutne ambicije za povečanje uporabe lesa v javnih stavbah niso dovolj jasno opredeljene, kar omejuje možnost izkoriščanja lesa za znižanje izpustov CO₂ in podporo krožnemu biogospodarstvu. **Požari**, bolezni drevja in vremenske ujme povečujejo negotovost izpustov in ponorov, pri čemer so najbolj ranljiva območja Kras in primorski gozdovi.

Slika 1: Obnova gozdov v obdobju 2010–2024 (Vir: ZGS, GIS)

Za boljše usmerjanje ukrepov v sektorju LULUCF je potrebno zagotoviti stabilno financiranje instrumentov, pospešiti razpise za sanacijo gozdov po naravnih nesrečah ter poenostaviti administrativne postopke, zlasti z digitalizacijo evidenc. Ključno je okrepiti svetovalno dejavnost in izobraževanje lastnikov gozdov, vključno z vsebinami o podnebnih spremembah, biotski raznovrstnosti in odpornosti ekosistemov, ter povezati podporo z inovativnimi projekti. Priporočljivo je pospešiti obnovo gozdov (tj. povečati delež mladovij in drogovnjakov) ter razmisliti o vzpostavitvi državne drevesnice za dolgoročno zagotavljanje kakovostnega sadilnega materiala. Spremljanje zalog ogljika je potrebno nadgraditi z NGI,

zagotoviti ustrezno financiranje in kadrovske vire ter okrepiti vzorčenje biomase in tal na kmetijskih zemljiščih, naseljih in mokriščih. Poleg tega je priporočljivo opredeliti cilje za povečanje deleža lesa v javnih stavbah, spodbujati zelena javna naročila ter pospešiti pripravo Nacionalnega načrta za obnovo narave in prenovu splošnih smernic za gozdarstvo ter prostorsko načrtovanje.

PRIPOROČILO LULUCF 01/2025

IZVAJALEC

MKPG, ZGS in ostali deležniki (SiDG, lastniki gozdov)

Pospešiti obnovo gozdov in izboljšati razmerje razvojnih faz.

UTEMELJITEV. To vključuje povečanje deleža mladovij in drogovnjakov ter po potrebi vzpostavitev državne drevesnice za dolgoročno zagotavljanje kakovostnega sadilnega materiala.

PRIPOROČILO LULUCF 02/2025

IZVAJALEC

MKGP, GIS, ZGS

Okrepiti spremljanje zaloga ogljika na vseh rabah zemljišč.

UTEMELJITEV. Z nadgradnjo NGI, vzorčenjem biomase in tal ter zagotavljanjem mednarodno primerljivih metodologij se doseže boljši nadzor nad izpusti in ponori, kar omogoča učinkovitejše usmerjanje politik in ukrepov.

PRIPOROČILO LULUCF 03/2025

IZVAJALEC

MKGP, GIS, ZGS

Okrepiti svetovalno dejavnost in izobraževanje lastnikov gozdov.

UTEMELJITEV. Z vključevanjem vsebin o podnebnih spremembah, biotski raznovrstnosti in odpornosti gozdnih ekosistemov, ter povezati podporo z inovativnimi projekti (EIP). Brez aktivne vloge in znanja lastnikov gozdov so tudi najboljše načrtovani ukrepi za obnovo gozdov manj učinkoviti.

2.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju rabe zemljišč, sprememb rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF) so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 2).

Tabela 2: Pregled izvajanja instrumentov na področju rabe zemljišč, sprememb rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF) iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M2.1	Trajnostno gospodarjenje z gozdovi	načrtovanje	MKGP	da
M2.2	Nadgradnja in izvedba gozdne inventure	spremljanje in poročanje, predpisi	MKGP	da
M2.3	Nadgradnja sistema za spremljanje odvzemov (ponorov) oziroma zaloga ogljika	spremljanje in poročanje	MGTŠ, GIS, MKGP, MOPE	da
M2.4	Nadgradnja ukrepov v sektorsko politiko	predpisi, načrtovanje	MKGP	da

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M2.5	Državne spodbude za lastnike gozdov za nego in varstvo gozdov	ekonomski (finančne spodbude)	MKGP	da
M2.6	Izobraževanje in delavnice o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi za lastnike gozdov	usposabljanje in informiranje	MKGP, ZGS	da
M2.7	Ureditev protipožarne infrastrukture v gozdu	ekonomski (finančne spodbude)	MKGP	da
M2.8	Podpore za naložbe v dejavnost primarne predelave okroglega lesa	ekonomski (finančne spodbude)	MKGP	ne
M2.9	Naložbe v razvoj gozdnega drevesničarstva	ekonomski (finančne spodbude)	MKGP	da
M2.10	Naložbe v sanacijo in obnovo gozdov po naravnih nesrečah in neugodnih vremenskih razmerah	ekonomski (finančne spodbude)	MKGP	da
M2.11	Spodbude za nadstandardne kmetijske prakse, ki prispevajo k zmanjšanju emisij CO ₂ iz kmetijskih tal ohranjanju ali povečanju shranjevanja ogljika v kmetijska tla	ekonomski (finančne spodbude)	MKGP	da
M2.12	Spodbude za nadstandardne kmetijske prakse, ki prispevajo k ohranjanju in izboljševanju biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti na kmetijskih zemljiščih	ekonomski (finančne spodbude)	MKGP	da
M3.1	Zmanjšanje neto letne rasti površin pozidanih zemljišč za ohranjanje zalog ogljika v tleh	načrtovanje	MNVP	da
M3.2	Zmanjšanje krčenja površin namenske rabe gozdov	načrtovanje	MKGP	da
M3.3	Spodbujanje investicij v primarno predelavo lesa	ekonomski (finančne spodbude)	MGTŠ	ne
M3.4	Promocija in spodbujanje uporabe lesa pri gradnji in prenovi objektov	predpisi, ekonomski (finančne spodbude)	MGTŠ, MOPE, Eko sklad	da
M3.5	Naložbe v razvoj gozdnega drevesničarstva	ekonomski (finančne spodbude)	GIS, MKGP	ne
M3.6	V podnebno zakonodajo vključiti podlage za izvajanje poročanja in obračunavanja emisij in odvzemov (ponorov) v sektorju LULUCF	predpisi	MOPE, MKGP	da
M3.7	Posodobitev in nadgradnja intervencij skupne kmetijske politike za kmetijska in gozdna zemljišča v sektorju LULUCF	ekonomski (finančne spodbude)	MKGP	ne
M3.8	Ohranjanje in varstvo kmetijskih zemljišč ter zmanjšanje zaraščanja kmetijskih površin	predpisi, informiranje, ekonomski (finančne spodbude)	MOPE, MKGP, MNVP	da
M3.9	Obnova ali izboljšanje obstoječih naravnih ekosistemov, ki skladiščijo ogljik, v dobro in stabilno stanje kot prispevek k ohranjanju in povečevanju skladišč in ponorov ogljika in povečanje podnebne odpornosti	ekonomski (finančne spodbude)	MNVP, MKGP	da
M3.10	Varstvo in izboljšanje kakovosti tal	predpisi, načrtovanje	MOPE, MKGP, MNVP	da
M3.11	Preučitev vzpostavitve certifikacijske sheme za ogljično kmetovanje (carbon	raziskava in načrtovanje/ spremljanje/predpisi	MKGP	da

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
	farmin) in potencialna vzpostavitev sheme			
M3.13	Pilotni projekt povezovanje lastnikov gozdov za izboljšanje izvajanja negovalnih in varstvenih del	raziskava/ekonomski	MKGP	ne
M3.14	Učinki naravovarstvenih ukrepov na kmetijskih zemljiščih in kmetijskih tleh	načrtovanje	MKGP	da

UKREP PODPORA TRAJNOSTNEMU GOSPODARJENJU Z GOZDOVI

V ukrep so vključeni naslednji instrumenti:

M2.1 TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z GOZDOVI

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP

M2.5 DRŽAVNE SPODBUDE ZA LASTNIKE GOZDOV ZA NEGO IN VARSTVO GOZDOV

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP

M2.6 IZOBRAŽEVANJE IN DELAVNICE O TRAJNOSTNEM GOSPODARJENJU Z GOZDOVI ZA LASTNIKE GOZDOV

VRSTA INSTRUMENTA	usposabljanje in informiranje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP, ZGS

M2.7 UREDITEV PROTIPOŽARNE INFRASTRUKTURE V GOZDU

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP

M2.9 NALOŽBE V RAZVOJ GOZDNEGA DREVESNIČARSTVA

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP

M2.10 NALOŽBE V SANACIJO IN OBNOVO GOZDOV PO NARAVNIH NESREČAH IN NEUGODNIH VREMENSKIH RAZMERAH

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP

M3.5 NALOŽBE V RAZVOJ GOZDNEGA DREVESNIČARSTVA

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	GIS, MKGP

M3.13 PILOTNI PROJEKT POVEZOVANJE LASTNIKOV GOZDOV ZA IZBOLJŠANJE IZVAJANJA NEGOVALNIH IN VARSTVENIH DEL

VRSTA INSTRUMENTA	raziskava, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP

KRATEK OPIS UKREPA

Ukrep vključuje celovit nabor aktivnosti za trajnostno upravljanje gozdov in podporo lastnikom. Vključuje pripravo in sprejetje gozdnogospodarskih načrtov za vse gozdove ter povečanje finančnih spodbud za lastnike gozdov za nego, varstvo, obnovo po naravnih nesrečah, gozdnogojitvene ukrepe in vlaganja v tehnologije ter predelavo lesa. Podpira se stalno izobraževanje in delavnice za lastnike gozdov, vključno z ukrepi za prilagajanje in blaženje podnebnih sprememb. Vanj so vključene naložbe v gozdno infrastrukturo, protipožarno varstvo in razvoj gozdnega drevesničarstva, vključno z nakupom sadilnega materiala in opreme za gozdno semenarstvo. Ukrep zajema tudi sanacijo škode, povečanje odpornosti gozdov, ureditev poti za sanacijo in ustanovitev Centra za gozdno semenarstvo,

drevesničarstvo in varstvo gozdov. Prav tako se preučujejo možnosti povezovanja lastnikov za skupno gospodarjenje in krepitev odpornosti gozdov. Ukrep spodbuja odpornejše, produktivnejše in trajnostno gospodarjenje z gozdovi, hkrati pa krepi kapacitete lastnikov in lokalnih skupnosti za učinkovito upravljanje gozdnih virov.

IZVAJANJE UKREPA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Sprejetih je bilo 24 gozdnogospodarskih načrtov za ureditveno obdobje 2024-2033. Državne spodbude za lastnike gozdov, s pomočjo katerih se izvajajo gozdnogojitvena in varstvena dela v gozdovih so v teku, obseg sredstev pa se postopno povečuje. Izvedba programa dela ZGS na področju gozdarskega svetovanja lastnikom gozdov in dejavnosti razvoja podeželja je bila v letu 2024 usmerjena predvsem na ukrepe sanacije naravnih ujm in varno delo v gozdu. Izvedenih je bilo 121 delavnic in predavanj, 25 drugih prireditev za lastnike gozdov, v medijih pa je bilo objavljenih 108 izobraževalnih prispevkov. V okviru naložb v ureditev gozdne infrastrukture so bili objavljeni štiri javni razpisi iz Programa razvoja podeželja 2014-2020, z dnem 30. 6. 2025 pa se je zaključilo izvajanje tega instrumenta. Za naložbe v razvoj gozdnega drevesničarstva je bil objavljen prvi javni razpis, ki je že zaključen, izplačila sredstev pa še potekajo. Za naložbe v sanacijo obnovo gozdov po naravnih nesrečah je ZGS oddal prvo vlogo za povrnitev sredstev nakupa sadilnega materiala in materiala za zaščito sadik, medtem ko razpisov za dela za odpravo škode in obnovo gozda ter ureditev vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov, še ni bilo. Za gradnjo Centra za gozdno semenarstvo, drevesničarstvo in varstvo gozdov je bilo izvedeno javno naročilo in izbran izvajalec, gradbena dela pa so v teku. Informacije o izvajanju instrumenta M3.13 niso bile posredovane.

PREDVIDENO UKREPA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V letu 2026 bodo sprejeti gozdnogospodarski načrti za novo ureditveno obdobje 2025-2034. Za državne finančne spodbude za lastnike gozdov bo treba zagotoviti sredstva iz integralnega dela proračuna RS, Proračunskega sklada za gozdove ter namenskih sredstev EU in slovenske udeležbe v okviru deljenega upravljanja EU skladov. Svetovanje, izobraževanje in usposabljanje lastnikov gozdov, z vključevanjem vsebin o podnebnih spremembah in varstvu biotske raznovrstnosti, ostaja stalna naloga MKGP in ZGS ter se bo v okviru »Gozdnega dialoga« izvajala prek delavnic in izobraževanj. V letu 2026 se bodo zaključila izplačila iz Programa razvoja podeželja 2014-2020 za ureditev protipožarne infrastrukture, hkrati pa je že predviden nov javni razpis v okviru Strateškega načrta SKP 2023-2027. ZGS bo oddal nove vloge za povračilo stroškov nakupa sadilnega materiala in materiala za zaščito sadik, objavljen pa bo tudi prvi javni razpis za sofinanciranje del za odpravo škode, obnovo gozdov ter povečanje njihove odpornosti in stabilnosti, vključno z ureditvijo vlak, potrebnih za izvedbo sanacij. Dokončanje gradnje Centra za gozdno semenarstvo, drevesničarstvo in varstvo gozdov, skupaj z ureditvijo objekta, okolice in nakupom opreme, je predvideno za april 2026.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Za učinkovito podporo trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi je ključno zagotoviti stabilno financiranje in nadaljevati z izvajanjem vseh predvidenih instrumentov. Poseben poudarek naj bo na krepitvi svetovalne dejavnosti in izobraževanju lastnikov gozdov, z vključevanjem vsebin o podnebnih spremembah, biotski raznovrstnosti in odpornosti gozdnih ekosistemov, kar se bo izvajalo v okviru »Gozdnega dialoga«. Priporočljivo je pospešiti objavo razpisov za sanacijo gozdov po naravnih nesrečah, vključno z ureditvijo gozdne infrastrukture, ter zagotoviti pravočasna izplačila sredstev. Glede na omejene kapacitete zasebnega sektorja na področju gozdnega drevesničarstva velja razmisliti o vzpostavitvi državne drevesnice, ki bi bila strateško pomembna za dolgoročno obnovo gozdov, zlasti v kontekstu podnebnih sprememb, naravnih ujm in povečanih potreb po kakovostnem sadilnem materialu.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MKGP, ZGS, GIS

DATUM PRIPRAVE

2. oktober 2025

UKREP SPREMLJANJE ZALOG OGLJIKA V GOZDOVIH IN NA NEGOZDNIH ZEMLJIŠČIH

V ukrep sta vključena naslednja instrumenta:

M2.2 NADGRADNJA IN IZVEDBA GOZDNE INVENTURE

VRSTA INSTRUMENTA	spremljanje in poročanje, predpisi
-------------------	------------------------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
--------------------------	-------------

M2.3 NADGRADNJA SISTEMA ZA SPREMLJANJE ODVZEMOV (PONOROV) OZIROMA ZALOG OGLJIKA

VRSTA INSTRUMENTA	spremljanje in poročanje
-------------------	--------------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
--------------------------	-------------

KRATEK OPIS UKREPA

Predvideva se nadgradnja sistema spremljanja zalog ogljika na gozdnih zemljiščih za potrebe mednarodnega in nacionalnega poročanja ter vključitev nacionalne gozdne inventure v zakonodajo z zagotovljenim stabilnim financiranjem. Načrtovano je izboljšanje sistema zagotavljanja in nadzora kakovosti (QA/QC), predvsem zbiranja podatkov o pridobljenih lesnih proizvodih za poročanje na ravni Tier 2. Vzpostavil se bo stalni monitoring zalog ogljika v lesni biomasi in tleh na kmetijskih zemljiščih, kjer se raba ne spreminja, prav tako na mokriščih in v naseljih. Predvidena je tudi vzpostavitev centralne zbirke podatkov za celotno področje LULUCF.

IZVAJANJE UKREPA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

V letu 2024 je bila nacionalna gozdna inventura (NGI) izvedena na vzorčni mreži 4 km × 4 km. V letu 2025 so bile meritve NGI opravljene na gostejši vzorčni mreži 2 km × 2 km, in sicer na stalnih vzorčnih ploskvah prvega panela. Izvedba NGI poteka preko javne gozdarske službe, dodatne meritve pa se izvajajo preko javnega naročila in so sofinancirane iz Podnebnega sklada.

V letu 2025 je Vlada RS sprejela predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih ter ga poslala v Državni zbor. S predlagano zakonsko spremembo se uvaja nacionalna gozdna inventura kot velikopovršinski postopek spremljanja stanja in popisa gozdov, gozdnih ekosistemov ter gozdnih tal.

V okviru javnega pooblastila MKGP za spremljanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov, povezanih z rabo kmetijskih zemljišč, je GIS v letu 2025 začel vzpostavljati stalne vzorčne ploskve za vzorčenje nadzemne biomase na zaraščajočih in drugih kmetijskih zemljiščih, poraslih z lesnato vegetacijo. Poleg tega je GIS nadaljeval vzorčenje zalog ogljika v tleh njivskih površin in travinja, kjer se raba zemljišč ne spreminja.

PREDVIDENO IZVAJANJE UKREPA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V letu 2026 so predvidene meritve NGI na vzorčnih ploskvah drugega panela, ki jih izvaja GIS v sodelovanju z ZGS.

V drugi polovici leta 2025 je GIS začel z vzorčenjem za oceno zaloge ogljika v nadzemni biomasi naselji ter vzorčenjem zaloge ogljika v tleh travinja. Aktivnosti se izvajata v okviru javnega pooblastila in sta sofinancirani iz Podnebnega sklada.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih je trenutno v obravnavi v Državnem zboru in se predvideva, da bo sprejet do konca leta 2025.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Za nadaljnje izboljšanje spremljanja zalog ogljika v gozdovih se priporoča sistemska nadgradnja NGI, vključno z zagotavljanjem stabilnega financiranja in kadrovskih virov za meritve na gostejših vzorčnih mrežah. Ključno je, da se predlog sprememb Zakona o gozdovih, ki uvaja NGI kot uradni postopek

spremljanja stanja in popisa gozdov, gozdih ekosistemov in gozdnih tal, sprejme do konca leta 2025. Priporočljivo je okrepiti vzorčenje nadzemne biomase in zalog ogljika v tleh na kmetijskih zemljiščih ter zagotoviti mednarodno primerljivost metodologij. Poleg tega je smiselno vzpostaviti dolgoročen monitoring zalog ogljika, ne samo v naseljih, ampak tudi na mokriščih.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MKGP, GIS

DATUM PRIPRAVE

2. oktober 2025

UKREP SPODBUJANJE PREDELAVE IN RABE LESA

V ukrep so vključeni naslednji instrumenti:

M2.8 PODPORE ZA NALOŽBE V DEJAVNOST PRIMARNE PREDELAVE OKROGLEGA LESA

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
-------------------	-------------------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
--------------------------	-------------

M3.3 SPODBUJANJE INVESTICIJ V PRIMARNO PREDELAVO LESA

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, ekonomski (finančne spodbude)
-------------------	---

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ
--------------------------	-------------

M3.4 PROMOCIJA IN SPODBUJANJE UPORABE LESA PRI GRADNJI IN PRENOVI OBJEKTOV

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, ekonomski (finančne spodbude)
-------------------	---

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ, MOPE, Eko sklad
--------------------------	------------------------------

KRATEK OPIS UKREPA

Aktivnosti ukrepa so usmerjene v krepitev primarne predelave lesa in posodobitev proizvodnje, vključno z digitalizacijo, z namenom vzpostavitve sodobnih obratov in povečanja dodane vrednosti. Spodbujajo se tehnologije za predelavo in proizvodnjo lesa, ki omogočajo industrializacijo prenov stavb ter prispevajo k prehodu v podnebno nevtralno družbo. Poseben poudarek je na povečanju uporabe lesa v gradbeništvu z vzpostavitvijo ustrezne pravne podlage, izvajanjem pilotnih projektov in spodbujanjem rabe lesa pri javnih investicijah. Pomembna je tudi promocija ter prenos znanja o gradnji in prenovi z lesom.

IZVAJANJE UKREPA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Iz Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) in Podnebnega sklada (PS) je bilo do konca leta 2024 zaključenih 38 projektov, do konca leta 2025 pa je predvideno, da bo zaključenih še 11 projektov. Promocija in spodbujanje večje uporabe lesa je v teku. Junija 2025 je bila sprejeta Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zelenem javnem naročanju, ki stopi v veljavo 20.9.2025 in uvaja razširitev nabora stavb, za predmet "projektiranja in gradnje stavb", in sicer bo izpolnjevanje cilja vezanega na uporabo lesa obvezno tudi za večstanovanjske stavbe, enostanovanjske stavbe in gostinske stavbe. V skladu z ugotovitvami stroke in stanjem izvajanja obstoječe Uredbe o ZEJN, ki ima za cilj 30% lesa v javnih naročilih projektiranja in gradnje stavb se cilj iz Uredbe o ZEJN vezan na gradnjo stavb ne bo zvišal na 40%. Trenutne aktivnosti so usmerjene v realizacijo cilja 30%, saj se ta cilj realizira zgolj v 1/3 javnih naročil. Razpisov za naložbe v primarno predelavo lesa in digitalizacijo v letih 2024 in 2025 še ni bilo.

PREDVIDENO IZVAJANJE UKREPA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Predvideva se, da bo v letu 2026 zaključenih še 7 projektov oz. naložb, ki se bodo financirali iz finančnih programov NOO in PS. V okviru promocije uporabe lesa pri gradnji in prenovi objektov so načrtovana izobraževanja, seminarji in posveti za vse ključne deležnike – javne naročnike, projektante in arhitekta ter ponudnike. Prvi javni razpis za naložbe v primarno predelavo lesa in digitalizacijo, ki se so financirajo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), je predviden v prvi polovici leta 2026.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

MGTŠ v NEPN ni predlagal povečanja deleža uporabe lesa v javnih stavbah na 40%. Trenutno stanje kaže, da se v okviru zelenih javnih naročil realizira veljavnih 30% lesa le v približno eni tretjini primerov. Glede na to ambicije za dvig deleža lesa v javnih stavbah na 40% do leta 2030 trenutno niso opredeljene.

Ker povečana uporaba lesa prispeva k znižanju emisij CO₂ in podpira krožno biogospodarstvo, priporočamo, da se v prihodnjih posodobitvah NEPN opredelijo konkretni cilji in ukrepi za postopno povečanje deleža lesa v javnih stavbah ter spremljanje njihove realizacije. Posebno pozornost je smiselno nameniti tudi spodbujanju zelenih javnih naročil in nadzoru njihove učinkovitosti pri doseganju določenih okoljskih standardov.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MGTŠ, MGKP
- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zelenem javnem naročanju, Ur. l. RS, št. 43/25

DATUM PRIPRAVE

2. oktober 2025

UKREP PRAVNI IN STRATEŠKI OKVIR ZA LULUCF

V ukrep so vključeni naslednji instrumenti:

M2.4 NADGRADNJA UKREPOV V SEKTORSKO POLITIKO

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, načrtovanje
-------------------	-----------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
--------------------------	-------------

M3.6 V PODNEBNO ZAKONODAJO VKLJUČITI PODLAGE ZA IZVAJANJE POROČANJA IN OBRAČUNAVANJA EMISIJ IN ODVZEMOV (PONOROV) V SEKTORJU LULUCF

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
-------------------	----------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MKGP
--------------------------	-------------------

M3.7 POSODOBITEV IN NADGRADNJA INTERVENCIJ SKUPNE KMETIJSKE POLITIKE ZA KMETIJSKA IN GOZDNA ZEMLJIŠČA V SEKTORJU LULUCF

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
-------------------	-------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
--------------------------	-------------

M3.8 OHRANJANJE IN VARSTVO KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ TER ZMANJŠANJE ZARAŠČANJA KMETIJSKIH POVRŠIN

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, načrtovanje
-------------------	-----------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP, MOPE, MNVP
--------------------------	-------------------------

M3.10 VARSTVO IN IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI TAL

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
-------------------	-------------------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
--------------------------	-------------

M3.11 PREUČITEV VZPOSTAVITVE CERTIFIKACIJSKE SHEME ZA OGLJIČNO KMETOVANJE (CARBON FARMING) IN POTENCIALNA VZPOSTAVITEV SHEME

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
-------------------	-------------------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
--------------------------	-------------

M3.14 UČINKI NARAVOVARSTVENIH UKREPOV NA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH IN KMETIJSKIH TLEH

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
-------------------	-------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
--------------------------	-------------

KRATEK OPIS UKREPA

Ukrep vključuje izboljšanje integracije podnebne politike v sektorske zakonodaje, kot je Zakon o gozdovih, ter pripravo ocen ranljivosti in tveganja sektorjev kmetijstva in gozdarstva, ki se upoštevajo pri oblikovanju politik. Načrtuje se priprava podnebne zakona z določitvijo odgovornosti za obračune emisij in ponorov ter vzpostavitev monitoringa in zbiranja podatkov o zalogah ogljika. Strateški načrt SKP 2023-2027 in po letu 2027 se posodablja z namenom krepitev ambicij pri blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje. Izvajajo se podzakonski predpisi za upravljanje rodovitne zemlje in zemeljskih izkopov pri gradbenih posegih, podpora pa se dodeljuje za preprečevanje zaraščanja in degradacije kmetijskih zemljišč. Poleg tega se pripravlja celovita komunikacijska strategija, spremljanje učinkov naravovarstvenih ukrepov ter preučuje možnost uvedbe certifikacijske sheme za ogljično kmetovanje.

IZVAJANJE UKREPA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

ZGS in GIS v okviru Javne gozdarske službe pripravljata državno oceno podnebne ranljivosti in tveganj za sektor gozdarstva.

Spomladi 2025 je Vlada Republike Slovenije sprejela predlog Podnebnega zakona, ki predstavlja celovit okvir za izvajanje podnebnih politik in dosego podnebne nevtralnosti do leta 2045.

V letu 2024 je bil objavljen drugi javni razpis za odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih z višino razpisanih nepovratnih sredstev do vključno 1.000.000 evrov, kar kaže na povečanje razpoložljivih sredstev za ta instrument. Vlogo je treba oddati preko spletne aplikacije E-kmetijstvo.

Predpisi s področja gradbenih odpadkov, določitev statusa zemeljskih izkopov in ravnanja z njimi so bili od 20. junija 2025 v 45-dnevni javni obravnavi. Trenutno potekajo postopki za sprejem predloga ZVO-3, v katerem 29. člen ureja varstvo tal in standarde kakovosti tal.

Informacije o izvajanju instrumentov M3.7, M3.11 in M3.14 niso bile posredovane.

PREDVIDENO IZVAJANJE UKREPA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V predlogu novele ZKME-2 je v 140. členu posodobljena dejavnost spremljanja emisij in odvzemov toplogrednih plinov v kmetijstvu, povezanih z rabo zemljišč in spremembo rabe zemljišč.

Sredi julija 2025 je Državni zbor sprejel Podnebni zakon, ki v 25. in 63. členu določa odgovornosti ter izhodišča za izvajanje poročanja in obračunavanja emisij in odvzemov v sektorju LULUCF.

Pregled pripomb iz javne obravnave, njihovo smiselno vključevanje, medresorsko usklajevanje, EU-notifikacija (U-SP in U-P-NGM) ter sprejem pripadajočih podzakonskih predpisov je predviden v letu 2026. Varstvo in izboljšanje zdravja tal bo podrobneje urejeno v okviru implementacije nove Direktive o monitoringu in kakovosti tal.

Informacije o izvajanju instrumentov M3.11 in M3.14 niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Priporočila se pospešitev priprave in usklajevanja ključnih strateških dokumentov, kot sta državna ocena podnebne ranljivosti za gozdarstvo ter Nacionalni načrt za obnovo narave. Sprejetje Podnebnega zakona predstavlja pomemben korak k sistemskemu pristopu, zato je ključno zagotoviti pravočasno sprejetje pripadajočih podzakonskih aktov in uskladitev z zakonodajo EU. V okviru prostorske in okoljske zakonodaje je smiselno pospešiti sprejem predpisov, ki urejajo ravnanje z zemeljskimi izkopi, gradbenimi odpadki ter varstvo tal, saj ti pomembno vplivajo na emisije zaradi spremembe rabe zemljišč. Poleg tega je priporočljivo zagotoviti ustrezna sredstva za odpravljanje zaraščanja kmetijskih zemljišč ter pospešiti izvajanje instrumentov M3.11 in M3.14.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MKPG, MOPE, MNVP
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih, <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17514&lang=si>
- Predlog Zakona o kmetijstvu, <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17530&lang=si>
- Predlog Zakona o varstvu okolja, <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17044&lang=si>
- Podnebni zakon, Ur. l. RS., št. 56/25
- AKTRP, <https://www.gov.si/zbirke/storitve/ukrep-odpravljanje-zarascanja-na-kmetijskih-zemljiscih/>
- Uredba o izvajanju ukrepa odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih, Ur. l. RS, št. 111/23

DATUM PRIPRAVE

2. oktober 2025

UKREP PODPORA TRAJNOSTNIM KMETIJSKIM PRAKSAM IN OBNOVI EKOSISTEMOV

V ukrep so vključeni naslednji instrumenti:

M2.11	SPODBUDE ZA NADSTANDARDNE KMETIJSKE PRAKSE, KI PRISPEVAJO K ZMANJŠANJU EMISIJ CO₂ IZ KMETIJSKIH TAL OHRANJANJU ALI POVEČANJU SHRANJEVANJA OGLJIKA V KMETIJSKA TLA
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
M2.12	SPODBUDE ZA NADSTANDARDNE KMETIJSKE PRAKSE, KI PRISPEVAJO K OHRANJANJU IN IZBOLJŠEVANJU BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI IN KRAJINSKE PESTROSTI NA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
M3.9	OBNOVA ALI IZBOLJŠANJE OBSTOJEČIH NARAVNIH EKOSISTEMOV, KI SKLADIŠČIJO OGLJIK, V DOBRO IN STABILNO STANJE KOT PRISPEVEK K OHRANJANJU IN POVEČEVANJU SKLADIŠČ IN PONOROV OGLJIKA IN POVEČANJE PODNEBNE ODPORNOSTI
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MNVP, MKGP

KRATEK OPIS UKREPA

Ukrep spodbuja nadstandardne kmetijske prakse in rabo kmetijskih zemljišč, ki prispevajo k zmanjšanju emisij CO₂, vezavi ogljika v tleh ter ohranjanju in izboljševanju biotske raznovrstnosti v okviru SN SKP 2023-2027. Vključuje izvajanje kmetijskih praks, kot so ekstenzivno in tradicionalno upravljanje travnikov, naknadne posevke, ozelenitve ornih površin, konzervirajočo obdelavo tal, ohranjanje mejic, mokrišč, visokodebelnih sadovnjakov ter ekološko kmetovanje. Instrument KOPOP_NV je podprt tudi z intervencijami AKIS, kot so projekti EIP, izmenjava znanja in usposabljanje svetovalcev ter konzorciji institucij za podporo zelenemu, digitalnemu in podnebno nevtralnemu kmetijstvu. Poleg tega ukrep vključuje obnovo ali izboljšanje naravnih ekosistemov, ki skladiščijo ogljik, z namenom povečanja njihove odpornosti in prispevka k ohranjanju skladišč in ponorov ogljika. Cilj je, da se do leta 2030 naravni ekosistemi obnovijo v skladu z določenimi ciljnim vrednostmi, kar prispeva k razogljičenju Slovenije.

IZVAJANJE UKREPA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Instrumenta M2.11 in M2.12 se aktivno izvajata v okviru SN SKP 2023-2027. Ključne aktivnosti potekajo znotraj intervencij KOPOP in SOPO, pri čemer upravičenci opozarjajo na zahtevno vodenje evidenc ter kompleksne pogoje za uveljavljanje plačil. V letih 2024 in 2025 je omogočen vstop v večino operacij, obveznost izvajanja pa traja štiri do pet let, odvisno od leta vključitve. V praksi se pojavljajo izzivi, ki so že sprožili prilagoditve v strateškem načrtu – na primer, pri intervenciji SOPO je bila dovoljena uporaba mešanic kmetijskih rastlin pri podsevkah, medtem ko so se pri KOPOP nekatere zahteve, kot je analiza tal, odpravile z namenom poenostavitve izvajanja. V primeru preseganja razpoložljivih sredstev lahko pride do znižanja višine plačil do 30%, kar negativno vpliva na motivacijo kmetov. Podrobnejše informacije o izvajanju intervencij v letu 2024 so na voljo v Letnem poročilu o smotrnosti Strateškega načrta SKP 2023-2027 za leto 2024.

PREDVIDENO IZVAJANJE UKREPA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Aktivnosti instrumentov M2.11 in M2.12 bodo potekale skladno s časovnico SN SKP 2023-2027.

V zvezi z instrumentom M3.9 velja omeniti, da je Slovenija v letu 2025 začela s pripravo Nacionalnega načrta za obnovo narave (NNON), ki bo ključni dokument za izvajanje Uredbe EU o obnovi narave. Ta predvideva obnovo vsaj 20% kopenskih in morskih območij do leta 2030, pri čemer bo NNON določil konkretne ukrepe in prednostna območja za obnovo. Ukrepi bodo predvidoma financirani iz naslednji Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), programa LIFE ter programa Obzorje Evropa (Horizon Europe).

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Za učinkovitejše izvajanje ukrepa se priporoča poenostavitev administrativnih postopkov pri intervencijah KOPOP in SOPO, zlasti z digitalizacijo vodenja evidenc ter jasnejšimi navodili za upravičence. Pomembno je zagotoviti stabilno financiranje, da se prepreči znižanje plačil ob preseganju sredstev, kar vpliva na motivacijo kmetov. Priporočljivo je okrepiti svetovalno podporo in povezovanje z inovativnimi projekti (EIP), ter zagotoviti usklajenost ukrepov z Nacionalnim načrtom za obnovo narave, zlasti pri izvajanju instrumenta M3.9. Poleg tega je smiselno okrepiti povezave med kmetijskimi in prostorskimi ukrepi ter podnebnimi strategijami, da se doseže večja sinergija pri ohranjanju ponorov ogljika.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Novosti in spremembe intervencij NP, SOPO, KOPOP, LOPS in BVR, ki izhajajo iz 2. spremembe SN 2023–2027, <https://mmjevnikar.kmeckiglas.com/novosti-in-spremembe-intervencij-np-sopo-kopop-lops-in-bvr-ki-izhajajo-iz-2-spremembe-sn-2023-2027/>
- KGZS, Predlogi ukrepov SOPO in KOPOP za poljedelstvo niso ustrezni, <https://www.kgzs.si/novica/predlogi-ukrepov-sopo-in-kopop-za-poljedelstvo-niso-ustrezni-2021-05-14>
- MKGP, Letno poročilo o smotnosti Strateškega načrta SKP 2023-2027 za leto 2024, <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/ARSKTRP/SNP/Letno-porocilo-o-smotnosti/Letno-porocilo-o-smotnosti-SN-2023-2027-za-leto-2024.pdf>

DATUM PRIPRAVE

2. oktober 2025

UKREP TRAJNOSTNO PROSTORSKO NAČRTOVANJE ZA OMEJEVANJE POZIDAVE IN KRČENJA GOZDOV

V ukrep so vključeni naslednji instrumenti:

M3.1 ZMANJŠANJE NETO LETNE RASTI POVRŠIN POZIDANIH ZEMLJIŠČ ZA OHRANJANJE ZALOG OGLJIKA V TLEH

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
-------------------	-------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MNVP
--------------------------	------

M3.2 ZMANJŠANJE KRČENJA POVRŠIN NAMENSKE RABE GOZDOV

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
-------------------	-------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
--------------------------	------

KRATEK OPIS UKREPA

Za ohranjanje sposobnosti tal za skladiščenje ogljika se v okviru prostorske politike predvideva zmanjševanje neto letne rasti pozidanih zemljišč, kar se izvaja prek zakonodajnih in strateških dokumentov, kot so ZUreP-3, ReSPR50 in Načrt za izvajanje ReSPR50.

Pri presoji sprememb namenske rabe gozda v občinskih prostorskih načrtih se načrtuje posodobitev Splošnih smernic s področja gozdarstva, z namenom uskladitve s pravnim okvirom EU in nacionalno zakonodajo. Posodobitev bo vključevala prenovo kriterijev za presojo sprememb, kar bo prispevalo k boljšemu varovanju gozdnih ekosistemov in njihovih funkcij skladiščenja ogljika.

IZVAJANJE UKREPA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Informacije o izvajanju instrumentov niso bile posredovane.

PREDVIDENO IZVAJANJE UKREPA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V Načrtu za izvajanje ReSPR50 za obdobje 2025–2034 je med predvidenimi aktivnostmi tudi priprava operativnega načrta za doseganje neto ničelne rasti pozidanih zemljišč. Ta bo vključeval metodologijo za izvajanje in spremljanje stanja pozidanosti ter prekritih tal (t. i. soil sealing), skupaj z vzpostavitev izhodiščnega stanja za spremljanje doseganja ciljev.

V okviru nove prostorske zakonodaje (ZUreP-3) in strateških dokumentov, kot je ReSPR50, se načrtuje prenova kriterijev za presojo sprememb namenske rabe gozdnih zemljišč. V skladu s časovnico NEPN 2024 je predvideno, da bodo Splošne smernice s področja gozdarstva posodobljene in sprejete do konca leta 2026.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Z namenom okrepitve podnebne odgovornosti prostorskega načrtovanja in usklajenosti z aktualnimi strateškimi cilji (NEPN, ReSPR50, SN SKP 2023-2027), priporočamo, da se poleg prenove Splošnih smernic s področja gozdarstva izvede tudi prenova Priročnika za obravnavo pobud za spremembo namenske rabe zemljišč. Prenova naj vključuje:

- merila za oceno emisij toplogrednih plinov, ki nastanejo zaradi sprememb rabe zemljišč (npr. pozidava kmetijskih ali gozdnih površin),
- upoštevanje funkcije tal in gozdov kot ponorov ogljika, vključno z oceno vpliva na skladiščenje ogljika,
- povezavo z operativnim načrtom za neto ničelno rast pozidanih zemljišč, kot je predvideno v Načrtu za izvajanje ReSPR50,
- usklajenost z zakonodajo EU, zlasti z Uredbo o obnovi narave, ter nacionalno zakonodajo (ZUreP-3, Zakon o gozdovih).

Takšna prenova bi omogočila celovitejšo presojo pobud, ki ne upošteva zgolj prostorske funkcionalnosti, temveč tudi okoljske in podnebne učinke, kar je ključno za doseganje ciljev razogljičenja in trajnostnega prostorskega razvoja.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3), Ur. l. RS, št. 199/21
- Uredba o Načrtu za izvajanje Strategije prostorskega razvoja Slovenije 2050 za obdobje 2025-2034, Ur. l. RS, št. 53/25

DATUM PRIPRAVE

2. oktober 2025

3 Kmetijstvo

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020	Izpusti toplogrednih plinov v kmetijstvu se bodo zmanjšali za vsaj 1 % glede na leto 2005
NEPN 2024	Izpusti toplogrednih plinov v kmetijstvu se bodo zmanjšali za vsaj 2,8 % glede na leto 2005

3.1 Pregled stanja na področju izpustov TGP

Izpusti TGP v IPCC sektorju kmetijstvo⁸ so leta 2023 predstavljali 16 % skupnih izpustov TGP po Uredbi (EU) 2018/842 (9,2 % fermentacija v prebavilih, 2,4 % ravnanje z gnojem, 4,4 % kmetijska zemljišča) in so bili po deležu drugi sektor za prometom. V letih 2022 in 2023 so se izpusti glede na predhodno leto zmanjšali za 3,9 oz. 1,7 % in leta 2023 dosegli najnižjo vrednost v zgodovini spremljanja (1.632 kt ekv CO₂). S tem so bili za 6,3 % nižji kot v letu 2005 oz. 8 odstotnih točk nižji od indikativne letne ciljne vrednosti, kot jo določa NEPN 2024. Prve ocene za leto 2024 kažejo, da so bili izpusti približno na ravni leta 2023 (-0,1 %).

Na področju kmetijstva prispevata največ toplogrednega učinka metan (71,6 %) in didušikov oksid (25,9 %). Njun toplogredni učinek je ocenjen za stoletni časovni horizont po metodi GWP₁₀₀. Pri tem ni upoštevano, da je metan v ozračju kratko-obstojen. S tem pristopom (GWP₁₀₀) je v primeru zmanjševanja izpustov prispevek metana k podnebnim spremembam v uradnih evidencah precenjen. Na to je v zadnjem poročilu opozoril tudi Medvladni forum za podnebne spremembe (IPCC, 2021, Sixth assessment report). Ob upoštevanju novih izhodišč (GWP*, Lynch et al., 2020) je v letu 2023 oksidacija metana iz preteklosti presegla nove izpuste. To pomeni, da je slovensko kmetijstvo v letu 2023 prispevalo k zmanjšanju koncentracije metana v atmosferi in s tem k ohlajanju zemeljskega površja. Ob upoštevanju novega pristopa k ocenjevanju toplogrednega učinka metana se v primerjavi z GWP₁₀₀ zelo zmanjšajo tudi skupni izpusti TGP iz kmetijstva (339 kt ekv CO₂ proti 1.632 kt ekv CO₂ v letu 2023). Ob tem velja opozoriti, da je ugoden rezultat po metodi, ki upošteva obstojnost metana v atmosferi, posledica relativno uspešnega zmanjševanja izpustov v preteklosti. Ukrepi za zmanjšanje izpustov metana so kljub temu, da metan iz slovenskega kmetijstva po letu 2021 ne prispeva več k dodatnemu segrevanju, še vedno pomembni, relativno pomembnejši pa postajajo ukrepi za zmanjšanje izpustov didušikovega oksida.

3.2 Kratek povzetek izvajanja aktivnosti za zmanjševanje izpustov TGP

Stanje na področju zmanjševanja izpustov TGP v kmetijstvu se podrobneje spremlja s *Podnebnim poročilom o stanju v kmetijstvu*. Poročilo obravnava tudi področja rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF), učinkovite rabe energije in rabe OVE, ki formalno niso del poročevalskega sektorja Kmetijstvo (Agriculture, CRF sektor 3). Poročilo, med drugim predstavlja podrobno strukturo in trende izpustov TGP v kmetijstvu (po plinih,

⁸ Za podrobnosti o stanju izpustov TGP v sektorju kmetijstva leta 2023 glej kazalnik [\[PO01\] Letni izpusti TGP po Uredbi \(EU\) 2018/842](#), ki je bil pripravljen v okviru PO2024.

mestu nastanka in po panogah). Poročilo za leto 2023, ki je bilo pripravljeno v letu 2024, je dostopno na spletni strani⁹ Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). Poročilo za 2024 še ni objavljeno, je pa bilo že obravnavano na Vladi Republike Slovenije in v Državnem svetu.

Podnebno poročilo navaja, da je Slovenija s *Strateškim načrtom SKP 2023–2027* prvič v zgodovini načrtovanja kmetijsko–okoljske politike ukrepe za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje podnebnim spremembam programirala v okviru specifičnega cilja (SC4). Pripravljalci poročila ugotavljajo, da je Strateški načrt na področju blaženja podnebnih sprememb precej ambiciozen in vključuje večino ukrepov, ki jih najdemo v strateških načrtih drugih evropskih držav. Pri nekaterih ukrepih Strateškega načrta gre za vsebinsko nadaljevanje ukrepov *Programa razvoja podeželja 2014–2020*, katerega izvajanje je bilo podaljšano do leta 2022. Ob ukrepih za zmanjševanje izpustov didušikovega oksida, ki so se izvajali že v preteklosti, so bili z novim programskim obdobjem prvič v večjem obsegu načrtovani tudi ukrepi za zmanjšanje izpustov metana. Izvajanje prvih ukrepov *Strateškega načrta SKP 2023–2027* se je začelo šele v letu 2023, nekateri ukrepi pa so se začeli po načrtu izvajati šele v letu 2024.

Za spremljanje napredka so bili v *Podnebnem poročilu o stanju v kmetijstvu za leto 2024* (poročilo še ni objavljeno) uporabljeni kazalci, ki jih je določila Dolgoročna podnebna strategija, pa tudi nekateri kazalci, ki izhajajo iz Strateškega načrta SKP 2023–2027. Kazalci kažejo naslednje:

- **Intenzivnost izpustov pri prireji kravjega mleka:** v zadnjem obdobju (po letu 2013) se kaže jasen trend zmanjševanja (za 10,4 %). V letu 2023 se je vrednost glede na 2022 povečala. Ciljna vrednost ni bila dosežena. Težave z doseganjem ciljne vrednosti bi lahko bile posledica zelo slabe letine krmnih rastlin v letu 2022.
- **Intenzivnost izpustov pri prireji govejega mesa:** trend po letu 2014 je ugoden, a nekoliko premalo intenziven (zmanjšanje za 2,5 %). V zadnjih nekaj letih napredek ni opazen.
- **Bruto bilančni presežek dušika:** v daljšem časovnem obdobju se je bruto bilančni presežek dušika zelo zmanjšal. Analiza trenda kaže, da so bili za obdobje okoli leta 1990 presežki na ravni države nad 40.000 ton, v zadnjem obdobju pa so padli pod 20.000 ton. V letu 2023 se je bilančni presežek dušika glede na leto pred tem zelo zmanjšal (od 68,7 na 33,5 kg na ha). Ciljna vrednost (manj kot 49,0 kg na ha) je bila s tem dosežena. Tudi v povprečju zadnjega petletnega obdobja je bila ciljna vrednost (manj kot 49,9 kg na ha) dosežena (povprečje 2019–2023 je bilo 43,6 kg N na ha).
- **Površina kmetijskih zemljišč v ukrepu ekološko kmetovanje:** od leta 2005 do leta 2022 se je površina zemljišč v ukrepu Ekološko kmetovanje več kot podvojila (od 20.477 na 53.967 ha). Ciljno vrednost, ki je bila za leto 2020 določena z *Operativnim programom ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 s pogledom do leta 2030* (44.000 ha) je bila presežena že leta 2018. Cilj *Programa razvoja podeželja 2014–2020* je bil bolj ambiciozen (55.000 ha) in ni bil dosežen. *Strateški*

⁹ Poročilo za leto 2023, ki je bilo pripravljeno in objavljeno v letu 2024, je dostopno na povezavi: https://skp.si/wp-content/uploads/2024/09/Podnebno_porocilo_2023_koncna_objava.pdf

načrt SKP 2023–2027 določa še ambicioznejše cilje (60.310 ha za 2024) in pretekli trendi kažejo, da bo treba za doseganje teh ciljev v bodoče vlagati več napora. Za obdobje 2023–2027 je bilo predvideno 50 %-no povečanje površine ekološkega travinja. Videti je, da bi utegnili imeti težave prav na travinju, saj se je v letu 2023 površina ekološkega travinja prvič po letu 2017 zmanjšala.

- **Gnojenje na podlagi hitrih talnih ali rastlinskih testov:** površine njiv in vrtov v ukrepih, ki zahtevajo gnojenje na podlagi hitrih talnih ali rastlinskih testov, so se povečale hitreje, kot je bilo predvideno s *Programom razvoja podeželja 2014–2020*. Od leta 2005 se je površina podvojila in v letu 2020 za 27 % presegla ciljno vrednost. V letu 2022 je bilo v te ukrepe vključenih 35,5 % vseh njiv in vrtov. S prehodom na novo programsko obdobje se je predviden obseg izvajanja ukrepov, ki zahtevajo gnojenje na podlagi hitrih talnih ali rastlinskih testov, precej zmanjšal. Na drugi strani pa se je začela izvajati operacija Precizno gnojenje in škropljenje, ki zahteva uporabo posebne mehanizacije za gnojenje in gnojilni načrt, iz katerega je razvidno zmanjšanje porabe gnojil. Za to operacijo so bili za leto 2024 vloženi zahtevki za izvajanje na kar 77.390 ha kmetijskih zemljišč.
- **Namenske ozelenitve strnišč:** Namenske ozelenitve strnišč so se v Sloveniji uspešno izvajali že v preteklosti (pred letom 2010). Za leto 2024 so kmetje za intervencije, ki zahtevajo ozelenitve strnišč (Naknadni posevki in podsevki (SOPo), Ozelenitev ornih površin prek zime (SOPo) in Vodni viri (KOPOP) vložili zahtevke za 87.098 ha. Delež namensko ozelenjenih njiv je s tem presegel 45 % in je znatno večji kot pred letom 2023. Ob tem je treba poudariti, da so zahteve po ozelenitvah tudi predmet nekaterih drugih intervencij pri katerih pa podatkov o dejanski površini ozelenitev nimamo.
- **Število rejnih živali v ukrepih, ki prispevajo k zmanjšanju emisij metana:** Gre za uvajanje krmnih dodatkov za zmanjšanje metanogeneze v vampu in za uvajanje načrtnega krmljenja goved, drobnice in prašičev. Intervencija za spodbujanje krmnih dodatkov za zmanjšanje metanogeneze v prebavilih krav molznic se je začela izvajati šele v letu 2024. Zahtevke za vstop v intervencijo je vložilo le 9 rejcev. V operacije namenjene načrtnemu krmljenju rejnih živali je bilo v letu 2023 vključenih 5,51 % vseh govedi, 1,23 % vseh prašičev in 0,91 % vse drobnice v Sloveniji. Za izvajanje teh operacij se je odločilo razmeroma malo rejcev. V govedoreji je ukrep izvajalo 23 % načrtovanega števila rejcev, v prašičereji 12 % pri drobnici pa 45 %.

Od priporočil *Podnebnega poročila o stanju v kmetijstvu za leto 2024* (poročilo še ni objavljeno) izpostavljamo naslednje:

- **Strateški načrt je na področju blaženja podnebnih sprememb precej ambiciozen.** Za doseganje podnebnih ciljev bo v naslednjih letih **ključna kakovostna izvedba teh ukrepov v predvidenem obsegu**. Še posebej je pomembno nadaljnje izboljšanje izkoristka dušikovih gnojil (organskih in mineralnih) in nadaljnje zmanjševanje intenzivnosti izpustov metana.
- Za doseganje ciljev na področju blaženja podnebnih sprememb je pomembno tudi **nadaljnje izvajanje rejskih programov in krepitev sistema znanja in inovacij v**

kmetijstvu (AKIS) na področju podnebnih sprememb, vključno z vzdrževanjem podatkovnih zbirk in razvojem indikatorjev za sledenje napredku na tem področju.

4 Odpadki

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020	Izpusti toplogrednih plinov na področju ravnanja z odpadki se bodo zmanjšali za vsaj 65 % glede na leto 2005.
NEPN 2024	Izpusti toplogrednih plinov na področju ravnanja z odpadki se bodo zmanjšali za vsaj 65 % glede na leto 2005.

4.1 Pregled stanja na področju izpustov TGP

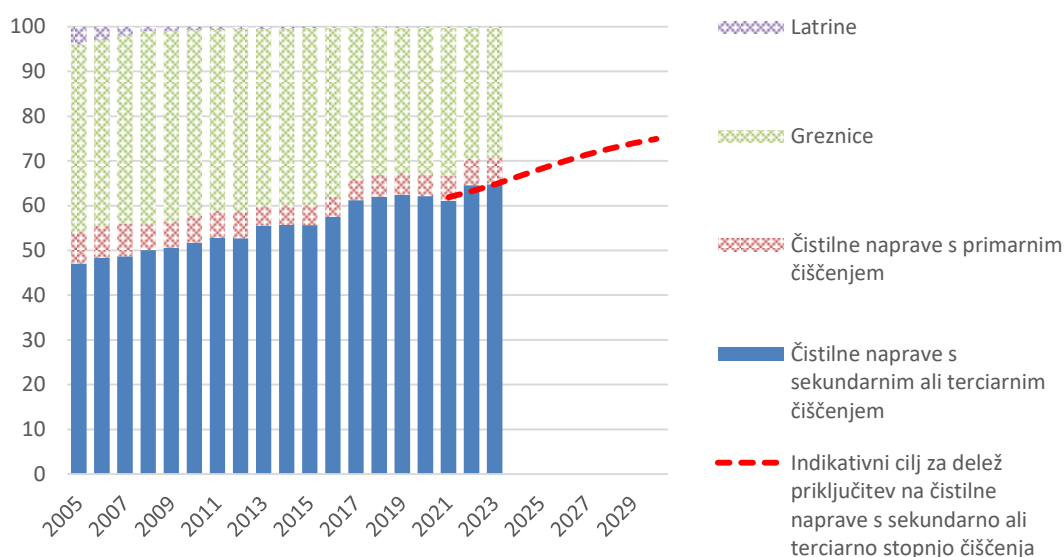
Ravnanje z odpadki¹⁰ je leta 2023 predstavljalo 3,7-odstotni delež v izpustih neETS. Izpusti so znašali 377 kt CO₂ ekv in vključujejo odlaganje trdnih odpadkov s 45-odstotnim deležem ter odvajanje in čiščenje odpadnih voda z 46-odstotnim deležem v izpustih iz ravnanja z odpadki. Preostanek izpustov odpade na biološko obravnavo odpadkov ter termično obdelavo odpadkov. Izpusti TGP so leta 2023, po zmanjšanju za 0,8 % v primerjavi z letom 2022, dosegli najnižjo vrednost po letu 2005, in sicer so bili za 54,5 % nižji kot leta 2005, kar pomeni, da so bile indikativne letne ciljne vrednosti iz NEPN 2020 dosežene. Prva ocena za leto 2024 kaže nadaljnje zmanjševanje izpustov, in sicer znaša 360 kt CO₂ ekv.

Ključni razlog za zniževanje izpustov iz odlaganja trdnih odpadkov je zniževanje količine odloženih biorazgradljivih odpadkov, kar je bilo doseženo z ločenim zbiranjem odpadkov in predvsem izgradnjo sistemov za mehansko biološko obdelavo mešanih komunalnih odpadkov pred odlaganjem. Izpusti iz ravnanja z odpadnimi vodami se znižujejo zaradi povečevanja deleža naprednejših sistemov čiščenja odpadnih voda.

Z izpusti iz ravnanja z odpadnimi vodami, je povezan tudi kazalnik [PO39_ODPADKI] Priključenost prebivalcev na sisteme čiščenja odpadnih voda (poglavje 3.1). Ta kaže, da je bilo leta 2023 na sisteme obdelave komunalnih odpadnih voda s sekundarno ali terciarno stopnjo čiščenja, ki ne povzročajo izpustov TGP, priključenih 65 % prebivalcev (Slika 2). Glede na leto prej se je delež minimalno zvišal. Glede na leto 2017 pa se je delež zvišal za 3,5 odstotne točke.

Izpusti se bodo v prihodnje zaradi zelo nizkih količin odloženih biorazgradljivih odpadkov ter izboljšanja čiščenja odpadnih voda še naprej zmanjševali, vendar bo za doseganje cilja leta 2030 potrebno zlasti na področju odpadnih voda dosledno izvajanje ukrepov. Poleg tega bo treba sektorju še naprej posvečati ustrezno pozornost tudi zaradi doseganja drugih ciljev na tem področju v luči krožnega gospodarstva – povečanja deleža reciklaže, zmanjšanja količine odpadkov itd.

¹⁰ Za podrobnosti o stanju izpustov TGP na področju odpadkov leta 2023 glej kazalnik [\[PO01\] Letni izpusti TGP po Uredbi \(EU\) 2018/842](#), ki je bil pripravljen v okviru PO2024, oz. poglavje 4.3.1 v [Zvezku 2 – Izvajanje ukrepov iz NEPN po sektorjih](#) iz PO2024.

Slika 2: Delež prebivalcev priključenih na različne sisteme ravnanja z odpadnimi vodami v obdobju 2005–2023 ter indikativni cilj za obdobje 2022–2030

4.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Izpusti lepo sledijo trajektoriji za doseganje cilja NEPN. Kljub temu je bilo za izvajanje operativnih programov na področju ravnanja z odpadki ter preprečevanja odpadkov in operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode pripravljeno priporočilo z namenom boljšega poznavanja stanja izvajanja teh dokumentov in preko tega zagotavljanja izvedbe programov in doseganja njihovih ciljev. Izvajanje teh programov, zlasti za odpadne vode, bo namreč neposredno vplivalo na doseganje ciljev NEPN.

PRIPOROČILO ODPADKI 01/2025

[IZVAJALEC](#)
MOPE DO

Priporoča se objava letnih poročil o izvajanju programa ravnanja z odpadki ter programa preprečevanja odpadkov, saj trenutno informacije o izvajanju teh programov niso razpoložljive. Poročila o izvajanju bodo preko analize uspešnosti po ukrepih ter analize doseganja ciljev omogočala pripravo popravkov ter dodatnih aktivnosti, ki bodo prispevali k izvedbi programov in doseganju zastavljenih ciljev, kar je pomembno tudi za doseganje ciljev ostalih programov.

PRIPOROČILO ODPADKI 02/2025

[IZVAJALEC](#)
MNVP DV

Priporoča se, da se vsako leto objavi poročilo o izvajanju operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, kar bo omogočalo redno spremljanje izvajanja programa, spremembe zastavljenih aktivnosti ter pripravo in sprejem morebitnih potrebnih dodatnih aktivnosti in s tem močno povečalo verjetnost izvedbe programa.

4.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju odpadkov so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 2).

Tabela 3: Pregled izvajanja instrumentov na področju odpadkov iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M6.1	Izvajanje Programa ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)	predpisi	MOPE	da
M6.2	Zajem in uporaba odlagališnega plina	ekonomski (finančne spodbude)	MOPE	ne
M6.3	Izvajanje Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode	predpisi	MNVP	da
M7.1	Zmanjšanje uporabe in proizvodnje plastičnih izdelkov	davčna politika	MOPE	ne
M7.2	Strokovne podlage za obravnavo odpadkov za energetske namene	strokovne podlage	MOPE	ne
M7.3	Optimizacija energetske izrabe odpadkov za ogrevanje	načrtovanje (strateške in strokovne podlage), predpisi	MOPE	ne
M7.4	Spremljanje količin odpadne hrane v javnih zavodih	ekonomski (finančne spodbude)	MKGP, MOPE, MVI, MDDSZ, MZ, MP, MO	ne
M7.5	Sofinanciranje nabave lokalne hrane v javnih zavodih	ekonomski (finančne spodbude), predpisi	MKGP, MOPE, MVI, MDDSZ, MZ, MP, MJU	ne
M7.6	Izobraževanje glede pomena lokalne, ekološke hrane in hrane iz shem kakovosti v kontekstu zmanjševanja odpadne hrane in emisij TGP	usposabljanje	MKGP, MOPE, MVI, MZ	ne
M7.7	Izboljšava logistike dobave lokalne hrane javnim zavodom in distribucije donirane hrane	ekonomski (finančne spodbude), predpisi	MKGP, MVI, MDDSZ, MJU	ne

M6.1 IZVAJANJE PROGRAMA RAVNANJA Z ODPADKI IN PROGRAMA PREPREČEVANJA ODPADKOV REPUBLIKE SLOVENIJE (2022)	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Izvajanje ukrepov Programa ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije, da bodo doseženi cilji Slovenije na področju odpadkov. Povečati prizadevanja in aktivnosti za preprečevanje nastajanja odpadkov (ponovna uporaba, krožno gospodarstvo in podobno); termično obdelavo odpadkov je kot zadnji ukrep potrebno ustrezno dimenzionirati (da se prepreči predimenzioniranje in potreba po uvažanju odpadkov). Preučitev možnosti za nadgradnjo in po potrebi dopolnitev zakonske ureditve za olajšanje uporabe živinskih gnojil iz več kmetij na eni mikrobioplinski napravi v kmetijstvu.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Pripravlja se novela Zakona o varstvu okolja (ZVO-3), in sicer poteka medresorsko usklajevanje, Izvajajo se aktivnosti na temo statusa odpadka in/ali predelave odpadkov brez okoljevarstvenega dovoljenja. Na temo mikrobioplina sta bila opravljena dva sestanka med MKGP in MOPE.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Nadaljevale se bodo aktivnosti glede ZVO-3. V letu 2026 se bodo nadaljevali razgovori med MKGP, MOPE in UVHVVR na temo mikrobioplina.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Priporoča se objava letnih poročil o izvajanju programa ravnanja z odpadki ter programa preprečevanja odpadkov, saj trenutno informacije o izvajanju teh programov niso razpoložljive. Poročila o izvajanju bodo preko analize uspešnosti po ukrepih ter analize doseganja ciljev omogočala pripravo popravkov ter dodatnih aktivnosti, ki bodo prispevali k izvedbi programov in doseganju zastavljenih ciljev, kar je pomembno tudi za doseganje ciljev ostalih programov.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE, Direktorat za okolje, Sektor za ravnanje z odpadki	
DATUM PRIPRAVE	
3. oktober 2025	

M6.2 ZAJEM IN UPORABA ODLAGALIŠČNEGA PLINA

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Spodbude za čiščenje in oddajo biometana v plinsko omrežje. Spodbude za mikrobioplinske naprave, čiščenje in oddajo biometana v plinsko omrežje.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Pripravljen je bil osnutek Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1), ki med drugim uvaja podporo za proizvodnjo bioplina oz. biometana.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Zakon je bil 3. oktobra 2025 dan v javno obravnavo. Sprejem zakona se predvideva do konca leta 2025 oz. v začetku leta 2026.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, Direktorat za energijo
- Predlog zakona za javno obravnavo (<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17599&lang=si>)

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M6.3 IZVAJANJE OPERATIVNEGA PROGRAMA ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNE ODPADNE VODE	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MNVP
KRATEK OPIS	Izvajanje <i>Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode</i> , ki bo omogočalo doseganje ciljev programa.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Javno službo odvajanja in čiščenja odpadnih voda zagotavljajo občine na območju celotne občine. Infrastruktura javnih služb je infrastruktura lokalnega pomena. Občine izvajajo investicije z lastnimi sredstvi ali EU sredstvi ali s kombinacijo teh dveh virov. V okviru izvajanja OP EKP14-20 so se v letu 2024 izvedla zadnja povračila občinam, ki so izvedle investicije v javno kanalizacijo. V letu 2024 je bilo v ta namen porabljenih 17 mio EUR. V okviru izvajanja NOO so se v letu 2024 in 2025 izvedla povračila občinam, ki izvajajo investicije v javno kanalizacijo. V letu 2024 in prvi polovici 2025 je bilo porabljenih 16 mio EUR. Za potrebe izvedbe ukrepov predvidenih v Operativnem programu je bilo ocenjeno, da bi bilo potrebno letno pridobiti 55,7 mio EUR sredstev iz EU virov. Realizacija v letu in pol predstavlja 39 % potrebnega obsega.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
V okviru izvajanja NOO se v letu 2025 in v prvi polovici 2026 zaključujejo povračila občinam, ki izvajajo investicije v javno kanalizacijo. Okvirno bo na voljo 24 mio EUR. V okviru izvajanja PEKP21-27 občine pripravljajo investicije v javno kanalizacijo, ki bodo sofinancirane. Leta 2025 in 2026 bo za ta namen na voljo 6,5 mio EUR.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Priporoča se, da se vsako leto objavi poročilo o izvajanju operativnega programa, kar bo omogočalo redno spremljanje izvajanja programa, spremembe zastavljenih aktivnosti ter pripravo in sprejem morebitnih potrebnih dodatnih aktivnosti in s tem močno povečalo verjetnost izvedbe programa.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MNVP, Direktorat za vode	
DATUM PRIPRAVE	
3. oktober 2025	

M7.1 ZMANJŠANJE UPORABE IN PROIZVODNJE PLASTIČNIH IZDELKOV

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Prenos EU zakonodaje v slovenski pravni red.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Poteka razprava o argumentih za in proti uvedbi kavcijskega sistema za pločevinke in platenke pijač.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Predvideva se sprejem odločitve o sistemu zbiranja embalaža pijač.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE
- <https://n1info.si/novice/slovenija/okoljevarstveniki-pozivajo-cas-za-cimprejsnjo-vedbo-kavcijskega-sistema/>

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

UKREP UPORABA ODPADKOV V ENERGETSKE NAMENE

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M7.2 STROKOVNE PODLAGE ZA OBRAVNAVO ODPADKOV ZA ENERGETSKE NAMENE

VRSTA INSTRUMENTA	strokovne podlage
-------------------	-------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
--------------------------	------

M7.3 OPTIMIZACIJA ENERGETSKE IZRABE ODPADKOV ZA OGREVANJE

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje (strateške in strokovne podlage), predpis
-------------------	---

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
--------------------------	------

KRATEK OPIS UKREPA

Izdelava strokovnih podlag za prostorsko umestitev tovrstnih objektov (ustreznost), ob upoštevanju okoljske sprejemljivosti (pri dimenzioniranju energetske rabe je potrebno upoštevati hierarhijo ravnanja z odpadki v skladu s PPO in PRzO in smernicami na tem področju).

Prenova programov energetske rabe odpadkov v skladu s Programom ravnanja z odpadki in Programom preprečevanja odpadkov, izdelava podrobnih bilanc odpadkov (vrsta in količina odpadkov primernih za energetsko izrabo) v Sloveniji in ocena njihovega energetskega potenciala za ogrevanje.

Sprejetje odločitve glede energetske izrabe odpadkov za oskrbo s toploto v industriji in sistemih daljinskega ogrevanja v skladu z načrti.

Kategorizacija odpadkov lesnopredelovalne industrije in odpadnih produktov odreza in ocena potenciala za energetsko izrabo.

Ureditev možnosti kaskadne rabe toplotne energije v drugih sektorjih.

IZVAJANJE UKREPA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Gospodarska javna služba sežiga komunalnih odpadkov se trenutno izvaja za območje Savinjske regije. Leta 2025 je bil sprejet koncesijski akt (Uredba o opravljanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov Ur. L RS št. 26/25), na podlagi katerega je bil v drugi polovici leta 2025 objavljen razpis za izbor koncesionarjev. Za izvajanje gospodarske javne službe bo Republika Slovenija kot koncedent podelila koncesijo največ trem koncesionarjem, ki bodo izpolnjevali pogoje in merila iz te uredbe in bodo sposobni zagotavljati izvajanje storitev gospodarske javne službe.

PREDVIDENO IZVAJANJE UKREPA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V prvem četrtletju 2026 je načrtovano odpiranje ponudb in začetek konkurenčnega dialoga za izbiro koncesionarjev; V drugem četrtletju 2026 je predviden zaključek izbora koncesionarjev in podpis pogodb za gospodarsko javno službo sežiga komunalnih odpadkov.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, Direktorat za okolje, Sektor za ravnanje z odpadki

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

UKREP ZMANJŠANJE KOLIČIN ODPADNE HRANE

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M7.4 SPREMLJANJE KOLIČIN ODPADNE HRANE V JAVNIH ZAVODIH

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP , MOPE, MVI, MDDSZ, MZ, MP, MO

M7.6 IZOBRAŽEVANJE GLEDE POMENA LOKALNE, EKOLOŠKE HRANE IN HRANE IZ SHEM KAKOVOSTI V KONTEKSTU ZMANJŠEVANJA ODPADNE HRANE IN EMISIJ TGP

VRSTA INSTRUMENTA	usposabljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP , MOPE, MVI, MZ

KRATEK OPIS UKREPA

Nakup opreme za tehtanje odpadne hrane ter priprava gradiva in učnih pripomočkov (videov) za izobraževanje učencev in oseb, zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih zavodih o izgubah hrane in odpadni hrani ter za dvig prehranske pismenosti.

IZVAJANJE UKREPA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Nakupa opreme za tehtanje se še ni izvajalo.

Usposabljanje in priprava učnih gradiv ter videov je bilo izvedeno v letu 2024.

PREDVIDENO IZVAJANJE UKREPA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Pripravljeno bo javno naročilo za nabavo tehtnic in dogovor z javnimi zavodi.

V letu 2025 in 2026 se bodo začele izvajati delavnice za prenos dobrih praks med organizatorji prehrane in pridelovalci v vseh slovenskih regijah.

Za izvedbo aktivnosti so predvidena sredstva skupne kmetijske politike (SKP).

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- **MKGP**

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

UKREP SPODBUJANJE DOBAV LOKALNE HRANE V JAVNIH ZAVODIH

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M7.5 SOFINANCIRANJE NABAVE LOKALNE HRANE V JAVNIH ZAVODIH

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude), predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP , MOPE, MVI, MDDSZ, MZ, MP, MJU

M7.7 IZBOLJŠAVA LOGISTIKE DOBAVE LOKALNE HRANE JAVNIM ZAVODOM IN DISTRIBUCIJE DONIRANE HRANE

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude), predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP , MVI, MDDSZ, MJU

KRATEK OPIS UKREPA

Proučitev možnosti sofinanciranja nabave lokalne hrane v javnih zavodih ter možnosti izboljšane logistike in podporne infrastrukture za dobavo lokalnih živil v javne zavode vključno z ekološkimi živil in živil iz drugih shem kakovosti vsaj v višini ciljev Uredbe o zelenem javnem naročanju hrane v javnih zavodih.

V okviru projekta donirane hrane se prouči možnost izboljšane koordinirane logistike in distribucije donirane hrane upravičencem donirane hrane po zakonu, ki ureja kmetijstvo, ter proučitev umestitve v zakonodajo.

IZVAJANJE UKREPA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Izdelana je bila predloga okvira za vzpostavitev regijskih preskrbnih verig na področju prehrane.

PREDVIDENO IZVAJANJE UKREPA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V pripravi je pilotni projekt Vzpostavitev regijskih preskrbnih verig na področju prehrane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MKGP

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

5 Industrija

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020	Izpusti toplogrednih plinov v industriji neETS se bodo zmanjšali za vsaj 43 % glede na leto 2005.
NEPN 2024	Izpusti toplogrednih plinov v industriji neETS se bodo zmanjšali za vsaj 40 % glede na leto 2005. Doseči je treba vsaj 1,6-odstotno letno povprečno povečanje deleža OVE pri ogrevanju in hlajenju v industriji brez odvečne toplote v letu 2025 in obdobju 2026–2030. Cilj je vsaj 30-odstotni delež OVE v industriji.

5.1 Pregled stanja na področju izpustov TGP

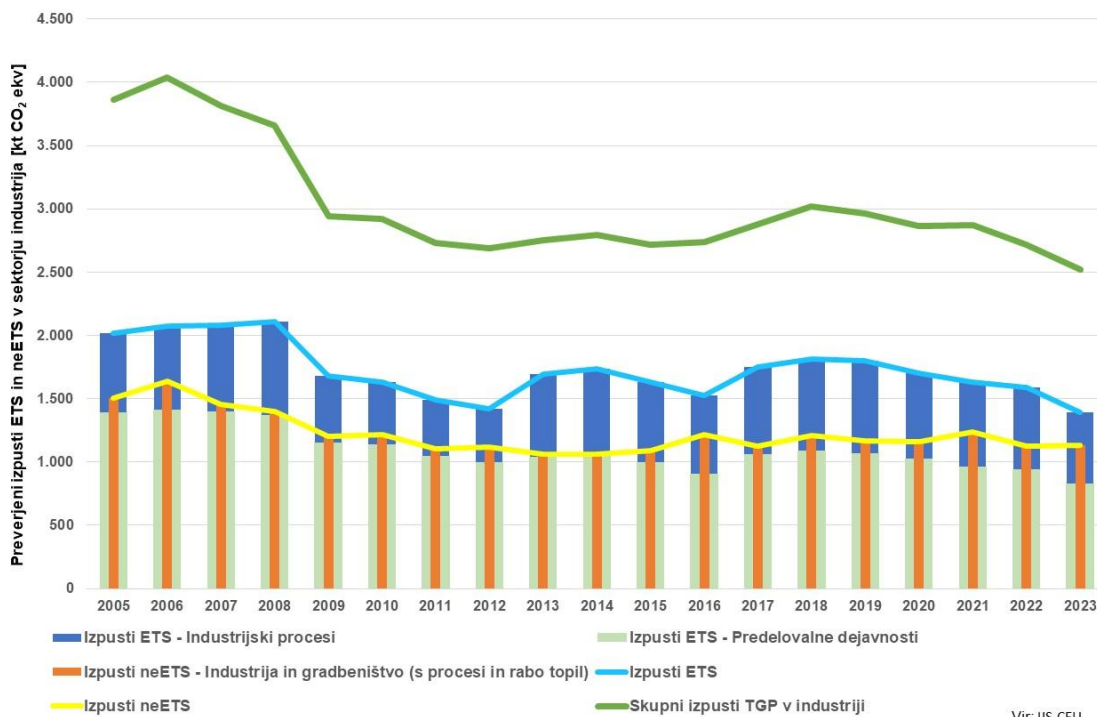
Skupni izpusti TGP iz zgorevanja goriv v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu ter iz industrijskih procesov so leta 2023 znašali 2.522 kt CO₂ ekv (Slika 3)¹¹. Glede na leto prej so se zmanjšali za 7,1 %, v obdobju 2005–2023 pa za 34,7 %, pri čemer so se izpusti iz zgorevanja goriv zmanjšali za 38,5 %, procesni izpusti pa za 27,9 %. Leta 2023 so procesni izpusti v skupnih izpustih sektorja industrija predstavljali 39,9 %. Zmanjšanje izpustov TGP je posledica različnih dejavnikov, predvsem okoljskih obvez, uveljavljanja dajatve na izpuste CO₂ in trgovanja z izpusti ter izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije, večje rabe obnovljivih virov, izboljšav industrijskih proizvodnih procesov ter prestrukturiranja v okviru posameznih panog in celotne industrije. V celotnih izpustih ETS je industrija leta 2023 predstavljala 31-odstotni delež.

Od leta 2019 dalje je v industriji mogoče opaziti trend zmanjševanja izpustov TGP, predvsem zaradi zmanjšanja izpustov TGP v ETS podsektorju sektorja industrija. Izpusti iz tega podsektorja so se leta 2023 zmanjšali peto leto zapored in so bili 12,5 % nižji kot leto prej. V primerjavi z letom 2005 so bili nižji za 69 %. Delež izpustov TGP iz podsektorja ETS v sektorju industrija je bil leta 2023 55,1-odstoten. Izpusti TGP v neETS podsektorju sektorja industrija pa so se leta 2023 glede na leto prej neznatno povečali, v primerjavi z letom 2005 pa so bili manjši za 25 %, vendar od leta 2009 ni opaznega trenda zmanjševanja. V skladu z NEPN 2020 bi moralo biti zmanjšanje do leta 2023 31-odstotno, v skladu z NEPN 2024 pa 29-odstotno, tako da indikativna letna vrednost ni bila dosežena. V skupnih izpustih neETS predstavlja industrija neETS 11,1 %.

Za spremljanja deleža OVE je bil pripravljen kazalnik [PO19_INDUSTRIJA] Delež OVE v rabi goriv v industriji (priloga 4, poglavje 4.1). Delež OVE je leta 2023 znašal 12,8 % in je za letno indikativno ciljno vrednostjo zaostajal za 3,6 odstotne točke. Indikativni cilj za leto 2023 tako ni bil dosežen. Da bo Slovenija leta 2030 dosegla cilj 30 % OVE v rabi goriv v industriji, se bo moral delež OVE povečati še za 18 odstotnih točk oz. za približno 3 odstotne točke na leto.

11. Za podrobnosti o stanju izpustov TGP v industriji leta 2023 glej kazalnik [PO38] [Izpusti TGP v industriji](#), ki je bil pripravljen v okviru PO2024, oz. poglavje 4.1.1 v [Zvezku 2 – Izvajanje ukrepov iz NEPN po sektorjih](#) iz PO2024.

V podjetjih, ki so vključena v EU shemo trgovanja s pravicami do izpustov TGP (EU-ETS), je delež OVE v rabi goriv leta 2023 predstavljal 4,8 % in s tem dosegel najvišjo vrednost v obdobju 2015–2023. V industriji neETS delež OVE precej niha. V obdobju 2010–2021 je bil največji delež, 21,3 %, dosežen leta 2014, najmanjši, 13,7 %, pa leta 2023. Glede na leto prej se je zmanjšal za 6 odstotnih točk, in sicer predvsem na račun povečanja rabe končne rabe energentov brez električne energije in daljinske toplote za 49 %.

Slika 3: Izpusti EU-ETS in neETS v sektorju industrija, razdeljeni na predelovalne dejavnosti in industrijske procese, v obdobju 2005–2023 (Vir: IJS-CEU)

5.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

V obravnavanem obdobju 2024–2025 je Slovenija izvajala vrsto ukrepov na področju industrije in energetike, katerih glavni cilj je zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, večja energetska učinkovitost in prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Nadaljuje se izvajanje sistema EU ETS, kjer se pripravljajo podlage za novo obdobje podeljevanja brezplačnih emisijskih kuponov. Aktivno se izvajajo tudi javni razpisi za nepovratne finančne spodbude industriji za zmanjšanje procesnih emisij in razogljičenje, s katerimi podjetja vlagajo v učinkovitejšo rabo energije, uporabo obnovljivih virov in čiste tehnologije. Poudarek je tudi na razvoju krožnega gospodarstva ter povezovanju raziskav, inovacij in novih investicij v smeri trajnostne industrije.

Na področju F-plinov se usklajuje nacionalna zakonodaja z novo evropsko uredbo. Izpusti F-plinov zaradi puščanja iz stacionarnih naprav so se leta 2024 zaradi znatno večje količine dopolnjenih hladiv sicer spet povečali. To je predstavljalo dodaten odmik od indikativnega ciljnega zmanjševanja izpustov iz rabe F-plinov po EU uredbi o F-plinih. Glede na leto 2015 so bili izpusti zaradi puščanja F-plinov leta 2024 nižji za 8 %, po uredbi o F-plinih pa bi morali

biti nižji za 69 %. Stanje na področju F-plinov spremljamo s kazalnikom [PO20_VSI SEKTORJI] Izpusti TGP zaradi puščanja naprav z F-plini (priloga 4, poglavje 4.2).

SDH prek letnih načrtov upravljanja spodbuja podjetja v državni lasti, da vlagajo v razogljičenje in povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov. Nadaljuje se tudi krepitev podpornega okolja za podjetja pri prijavi na evropske razpise in razvoju projektov. Posebej izstopa razvoj vodikove infrastrukture, kjer potekajo pomembni projekti, kot je Severnojadranska vodikova dolina ter nacionalne pobude ELES, Plinovodi in drugi partnerji za vzpostavitev nizkoogljičnega vodikovega ekosistema.

Vzporedno poteka revizija Slovenske industrijske strategije v sodelovanju z OECD, ki bo usmerila nadaljnji razvoj industrijske politike v smer zelenega prehoda. Kljub vidnemu napredku pa ostajajo izzivi, zlasti pri pravočasni pripravi podzakonskih aktov, usklajevanju časovnic med ukrepi in vzpostavitvi enotnega sistema spremljanja učinkov, ki bi omogočil bolj jasno oceno doseženih rezultatov in učinkovitejše izvajanje ciljev NEPN ter podnebnega zakona.

V nadaljevanju je navedeno še glavno priporočilo za izvajanje instrumentov iz NEPN 2024 na področju industrije.

PRIPOROČILO INDUSTRIJA 01/2025

IZVAJALEC

MOPE DE, MF in vsi ostali vključeni deležniki

Vzpostaviti je treba celovit in medresorsko usklajen sistem za spremljanje učinkov ukrepov zmanjševanja emisij toplogrednih plinov v industriji, ki bo temeljil na enotni metodologiji in doslednem poročanju po sektorjih ETS in ne-ETS. Podzakonske akte in smernice je treba pripraviti čim prej, da se zagotovi pravočasno izvajanje podnebnega zakona in skladnost z NEPN.

UTEMELJITEV. Za učinkovito izvajanje podnebnega zakona je pomembno vzpostaviti jasen in enoten sistem spremljanja učinkov ukrepov za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v industriji. Sistem mora temeljiti na skupnih kazalnikih in metodologiji, ki omogoča primerjavo rezultatov med različnimi sektorji ter jasno pokaže, kako posamezni ukrepi prispevajo k zmanjšanju emisij. Tak pristop bo omogočil boljše razumevanje dejanskih učinkov spodbud, preglednejšo porabo sredstev in bolj premišljeno načrtovanje prihodnjih ukrepov za razogljičenje gospodarstva.

5.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju industrije in energetike so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 2).

Tabela 4: Pregled izvajanja instrumentov na področju industrije in energetike iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M8.1	Trgovanje s pravicami do emisije TGP (EU-ETS)	sklop instrumentov (predpisi, ekonomski, informiranje)	MOPE, ARSO	da
M8.2	Nepovratne finančne spodbude za ukrepe za zmanjševanje procesnih emisij v industriji	ekonomski (finančne spodbude)	MGTŠ, MOPE, Eko sklad	da
M8.3	Nepovratne finančne spodbude za ukrepe za zmanjševanje emisij TGP in onesnaževal v industriji z ukrepi krožnega gospodarstva	ekonomski (finančne spodbude)	MGTŠ, MKRR, MOPE, MKGP	da
M8.4	Zmanjšanje emisij F- plinov iz stacionarnih virov in mobilnih klimatskih naprav	predpisi, usposabljanje	MOPE	ne
M8.5	Spodbujanje podjetij v večinski državni lasti k zelenemu prehodu	ekonomski (upravljanje naložb države)	SDH, MOPE	da
M9.1	Finančne spodbude za projekte zajema, uporabe in shranjevanja ogljika ter zmanjševanje emisij TGP v sektorjih, ki jih je težko razogljčiti (angl. Hard to abate sectors)	ekonomski (finančne spodbude)	MGTŠ, MOPE	ne
M9.2	Podpora podjetjem pri prijavi na razpise za financiranje projektov	informacijski	MGTŠ, MOPE, MVZI, MKGP	ne
M9.3	Spodbude za vzpostavitev vodikove infrastrukture	ekonomski (finančne spodbude)	MOPE, Agencija za energijo, MGTŠ	ne
M9.4	Revizija Slovenske industrijske strategije 2021–2030 (s poudarkom na zelenem prehodu)	informacijski	MGTŠ	ne

M8.1 TRGOVANJE S PRAVICAMI DO EMISIJE TGP (EU- ETS)

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (predpisi, ekonomski, informiranje)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, ARSO
KRATEK OPIS	Nadaljevanje sheme EU ETS z dodatnimi postopki za ustrezno izvajanje ukrepa.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Shema EU ETS je v Sloveniji prisotna od 2005, trenutno poteka četrto obdobje (2021–2030) v katerem so podjetja dobila podeljene brezplačne kupone do 2025, za obdobje 2026 pa se bodo pravice do brezplačne podelitve kuponov šele določile. V ta namen so bila v 2024 pripravljena izhodišča BDR (baseline data report za obdobje zbranih podatkov 2019–2023) za brezplačno podelitev kuponov podjetjem za obdobje 2026–2030.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Do konca 2026 se bo izvajanje instrumenta nadaljevalo skladno s pravili EU ETS za četrto obdobje, za drugi del obdobja. Podeljene bodo količine brezplačno podeljenih kuponov za podjetja, ki se postopoma znižujejo do leta 2030 (4,3 % za obdobje 2024-27 in 4,4 % za obdobje 2028-30), ko bodo do kuponov upravičena le še podjetja, ki so uvrščena med tista, kjer obstaja nevarnost uhajanja ogljika, ostalim podjetjem pa se bodo brezplačno podeljene pravice do leta 2030 znižale do nič. Število brezplačno podeljenih kuponov za podjetja CBAM se bo zmanjševalo s prilagojenim režimom, ki velja za CBAM panoge. Energetski zakon, sprejet julija 2025, določa obveznost priprave načrtov za podnebno nevtralnost EU ETS podjetij, kar se bo izvajalo v 2026 in bo določilo cilje podjetij, vključenih v EU ETS in njihovo predvideno znižanje.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Podnebni zakon, ki določa načine priprave podnebnih načrtov in način poročanja, je bil sprejet v sredini 2025, zato je potrebno podzakonske podlage pripraviti čimprej.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, Direktorat za podnebne politike

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M8.2 NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA UKREPE ZA ZMANJŠEVANJE PROCESNIH EMISIJ V INDUSTRIJI	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (predpisi, ekonomski, informiranje)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ, MOPE, Eko sklad
KRATEK OPIS	Nepovratne finančne spodbude za ukrepe za zmanjševanje procesnih emisij v industriji.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
MGRT je 12. 7. 2024 objavilo javni razpis URE in razogljčenje v industriji (JR URE-RvI), katerega namen je spodbujanje naložb v ukrepe učinkovite rabe energije in razogljčenje v industriji, s čimer se doseže prihranke pri porabi energije in zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov (v nadaljevanju: TGP). Cilj javnega razpisa je podpreti najmanj 22 projektov podjetij, ki se osredotočajo na: • investicije za učinkovito rabo energije v industriji, vključno z investicijami v energetske učinkovitost industrijskih stavb, katerih učinki bodo merljivi v smislu prihrankov končne energije (npr. vgradnja učinkovitih elektromotornih pogonov, krmilno-regulacijske opreme, uvajanja sistemov upravljanja z energijo, menjava proizvodnih naprav in opreme za energetske učinkovitejše delovanje, izboljšanje sistemov ogrevanja in hlajenja, razsvetljava, izolacija idr.) in/ali • investicije za razogljčenje oziroma zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov iz industrijskih dejavnosti preko diverzifikacije energentov, ki pomenijo elektrifikacijo proizvodnih procesov, uvajanje in rabo OVE in/ali uporabo novih tehnoloških rešitev, uporabnih v proizvodnih procesih podprtega podjetja (npr. obnovljivi vodik), katerih učinki bodo merljivi po učinkih znižanja emisij TGP in znižanja porabe fosilnih virov energije v primarni energiji in/ali • investicije v hranilnike električne in/ali toplotne energije, katerih učinki bodo merljivi v smislu količine inštaliranih moči (MW) in kapacitet shranjevanja (MWh) hranilnikov. Okvirna skupna višina sredstev, ki so na razpolago za izvedbo predmetnega javnega razpisa, je do 42.170.000,00 evrov. Na javni razpis je prispelo 39 vlog, trenutno poteka faza ocenjevanja prejetih vlog (obvestilo, dne 25. 7. 2025).	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
V letu 2025 so bili na voljo krediti Eko sklada v sklopu javnega poziva za kreditiranje okoljskih naložb 83PO25, kjer so sredstva med drugim na voljo tudi za začetne naložbe v okoljske tehnologije za naslednje namene: spremembo proizvodnega procesa na način, da emisije v okolje po izvedbi posega dosegajo vrednosti, ki so nižje od veljavnih okoljskih standardov EU ter nove tehnologije, s katerimi bodo doseženi višji izkoristki in/ali zmanjševanje onesnaževanja okolja od že uveljavljenih tehnologij (t.i. demonstracijski projekti). Za vse namene je na voljo 10 mio evrov, višina kredita pa je omejena na najmanj 25.000 evrov ali največ 2 mio evrov.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ukrep se izvaja. Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
• MGTŠ, MOPE, Eko sklad	
DATUM PRIPRAVE	
3. oktober 2025	

M8.3

NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA UKREPE ZA ZMANJŠEVANJE EMISIJ TGP IN ONESNAŽEVAL V INDUSTRIJI Z UKREPI KROŽNEGA GOSPODARSTVA

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (predpisi, ekonomski, informiranje)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ, SVRK, MOPE, MKRR
KRATEK OPIS	Nepovratne finančne spodbude za ukrepe za zmanjševanje emisij TGP v industriji z ukrepi krožnega gospodarstva so na voljo preko sredstev Kohezijskega sklada v obdobju 2021–2027 in inštrumenta za okrevanje NextGenerationEU, v sklopu Načrta za okrevanje in odpornost.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

MGRT je 12. 7. 2024 objavilo javni razpis URE in razogljčenje v industriji (JR URE-RVI), katerega namen je spodbujanje naložb v ukrepe učinkovite rabe energije in razogljčenje v industriji, s čimer se doseže prihranke pri porabi energije in zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov (v nadaljevanju: TGP). Cilj javnega razpisa je podpreti najmanj 22 projektov podjetij, ki se osredotočajo na:

- investicije za učinkovito rabo energije v industriji, vključno z investicijami v energetske učinkovitost industrijskih stavb, katerih učinki bodo merljivi v smislu prihrankov končne energije (npr. vgradnja učinkovitih elektromotornih pogonov, krmilno-regulacijske opreme, uvajanja sistemov upravljanja z energijo, menjava proizvodnih naprav in opreme za energetske učinkovitejše delovanje, izboljšanje sistemov ogrevanja in hlajenja, razsvetljava, izolacija idr.) in/ali
- investicije za razogljčenje oziroma zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov iz industrijskih dejavnosti preko diverzifikacije energentov, ki pomenijo elektrifikacijo proizvodnih procesov, uvajanje in rabo OVE in/ali uporabo novih tehnoloških rešitev, uporabnih v proizvodnih procesih podprtega podjetja (npr. obnovljivi vodik), katerih učinki bodo merljivi po učinkih znižanja emisij TGP in znižanja porabe fosilnih virov energije v primarni energiji in/ali
- investicije v hranilnike električne in/ali toplotne energije, katerih učinki bodo merljivi v smislu količine inštaliranih moči (MW) in kapacitet shranjevanja (MWh) hranilnikov.

Okvirna skupna višina sredstev, ki so na razpolago za izvedbo predmetnega javnega razpisa, je do 42.170.000,00 evrov. Na javni razpis je prispelo 39 vlog, trenutno poteka faza ocenjevanja prejetih vlog (obvestilo, dne 25. 7. 2025).

SPIRIT je 16.8.2024 objavil Javni razpis za spodbujanje velikih investicij za večjo produktivnost in konkurenčnost v Republiki Sloveniji september 2024 (JR INVEST september 2024 - NOO), katerega predmet je sofinanciranje investicij v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva, ki bodo prispevale k doseganju višje dodane vrednosti na zaposlenega, okoljsko odgovornem ravnanju, večji energetske ter snovni učinkovitosti in k ohranjanju delovnih mest. Osnovna višina sredstev se je povišala na 24.003.791 evrov, na seznamu prejemnikov je 38 podjetij.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Med nepovratne spodbude sodijo tudi Nepovratne finančne spodbude za ukrepe za zmanjševanje emisij TGP in onesnaževal v industriji z ukrepi krožnega gospodarstva. NEPN predvideva pripravo sheme spodbujanja z nepovratnimi finančnimi spodbudami za ukrepe za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Shema za ukrepe za prehod v podnebno nevtralno krožno in čisto gospodarstvo se pripravlja v okviru JR STEP (preko ARIS), kjer se bo podprlo tri skupine strateških tehnologij: 1. digitalne in globoko tehnološke tehnologije, 2. čiste tehnologije (vključno z upravičenimi tehnologijami po NZIA in CRMA uredbah), 3. biotehnologije. Razpoložljiva sredstva 60.000.000 evrov (Vir: EKP 2021-2027).

Predvidene so tudi nove spodbude za ukrepe, ki zmanjšujejo emisije TGP s prehodom na proizvodnjo z uvajanjem novih izdelkov (lažji izdelki, izdelki z daljšo življenjsko dobo, ponovna uporaba izdelkov ali materialov, zmanjšanje odpadkov in recikliranje, nadomeščanje zemeljskega plina z obnovljivimi in

nizkoogljičnimi plini (H2 in drugo). V pripravi je JR RRI, ki bo podprl razvoj, raziskave in inovacije novih izdelkov, storitev in procesov. Vključena bodo tudi merila za krepitev krožnega gospodarstva. Izvedba JR RRI preko ARIS, razpoložljiva sredstva 15.000.000 evrov (Vir: EKP 2021-2027).

V pripravi je tudi nov JR Demo Piloti, ki bo fokusiran na zeleni prehod in energetska učinkovitost. Izvedba JR Demo Piloti preko ARIS. Razpoložljiva sredstva 30.000.000 EUR (Vir: EKP 2021-2027).

V letu 2025 je predvidena vzpostavitev sistema kazalnikov za spremljanje napredka krožnega gospodarstva. Predvideva se tudi sprejem novega Akcijskega načrta EU za krožno gospodarstvo v letu 2026, s posodobitvijo kazalnikov.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ukrepi so v začetni fazi izvajanja. Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN.

V okviru tega instrumenta je treba zagotoviti ustrezne podatke in metodološki okvir za spremljanje in vrednotenje učinkov nepovratnih finančnih spodbud za ukrepe za zmanjševanje emisij TGP v industriji z ukrepi krožnega gospodarstva, in sicer skupno ter ločeno za industrijo neETS in ETS.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MGTŠ, SVRK, MOPE, MKRR

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M8.4 ZMANJŠANJE EMISIJ F-PLINOV IZ STACIONARNIH VIROV IN MOBILNIH KLIMATSKIH NAPRAV	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, usposabljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Prenova nacionalnih predpisov in ukrepov v skladu z novo uredbo EU o F-plinih (2024/573/EU).
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
V letu 2024 in začetku leta 2025 so bili izvedeni interni usklajevalni sestanki za zagotavljanje ustrezne prenove nacionalnega predpisa skladno z novo EU uredbo. Glede na EU uredbo se bo povečal obseg nalog, ki jih bodo morali izvajati certificirani izvajalci, dodatno se bo povečal obseg snovi, poleg tega bodo vključeni tudi novi sistemi hlajenja, prvič tudi mobilne klimatske naprave.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
V letu 2026 je predvidena vzpostavitev in upravljanje sodelovanja z zunanjimi izvajalci za implementacijo zakonodaje.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
- MOPE, Direktorat za podnebne politike https://www.umweltbundesamt.de/en/topics/climate-energy/fluorinated-greenhouse-gases-fully-halogenated-cfcs/statutes-regulations/eu-regulation-concerning-fluorinated-greenhouse#prohibitions-on-placing-on-the-market-use-and-commissioning	
DATUM PRIPRAVE	
3. oktober 2025	

M8.5 SPODBUJANJE PODJETIJ V VEČINSKI DRŽAVNI LASTI K ZELENEMU PREHODU

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (predpisi, ekonomski, informiranje)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	SDH, MOPE
KRATEK OPIS	Spodbujanje reinvestiranja dela bilančnega dobička poslovnega leta podjetij v večinski državni lasti za realizacijo investicijskih projektov za zniževanje okoljskega odtisa (za povečanje proizvodnje energije iz OVE oziroma povečanje zmogljivosti in širitve energetske omrežij za integracijo OVE in drugo) – ukrep 8.5. Predvidena je tudi priprava podlag za uveljavljanje načela energetske učinkovitost na prvem mestu (ukrep 36.7)

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

SDH preko priporočil in pričakovanj (letni načrt upravljanja – LNU) spodbuja podjetja v portfelju, da izračunavajo svojo ogljični odtis in pripravijo načrte razogljíčenja. Za podjetja, kjer je SDH lastnik, je za 2023 in 2024 napravil izračun ogljičnega odtisa po enotni metodologiji. Tudi podjetja s kapitalsko naložbo RS pristopajo k temu. Družbe portfelja (RS/SDH), zavezanke za CSRD/ESRS standard poročanja, so prva poročila izdala že v letu 2025 (za poslovno leto 2024), ostala pa skladno z zakonodajo.

SDH ima za proizvodne energetske družbe, ki so v večinski lastni RS v Letnem načrtu upravljanja (LNU 2025 kot tudi v preteklih LNU-jih) določene strateške cilje:

- nove proizvodne zmogljivosti iz OVE (SE, VE in HE) v RS (v MW),
- nove zmogljivosti prožnosti (baterije in ČHE) (v MW).

Tudi pri elektrodistribucijskih podjetjih, ki upravljajo z distribucijskim omrežjem, ima SDH določene strateške cilje, ki sledijo NEPN (višina investicijskih vlaganj v mio EUR, doseganje 10-letnega razvojnega načrta v posameznem letu v %, delež investicij v NN omrežje v %, povprečno število dni do izdaje soglasja za priklop razpršenih OVE, delež pozitivno rešenih vlog za izdajo soglasij za priključitev razpršenih OVE v %).

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Do konca 2026 se bo izvajanje instrumenta nadaljevalo s pripravo načrtov za razogljíčenje podjetij, na podlagi katerih se bodo lahko oblikovale pobude za ukrepanje, kot je predvideno z NEPNom. SDH bo igral ključno vlogo pri spodbujanju in spremljanju izvajanja zelenega prehoda podjetij z aktivno upravljavsko vlogo pri tem. Kot je opisano že za 2025, bo SDH spremljal izvajanje zelenega prehoda energetske družbe v večinski lasti kozi letne načrte upravljanja in doseganja strateških ciljev.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Cilji, ki so postavljeni za SDH glede upravljanja, se delno nanašajo rezultate ukrepa 36.7 (priprava podlag za uveljavljanje načela energetske učinkovitost na prvem mestu), ki pa časovno ni usklajen s cilji SDH oziroma bi bili rezultati potrebni prej.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- SDH
- MOPE, Direktorat za podnebne politike

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M9.1	FINANČNE SPODBUDE ZA PROJEKTE ZAJEMA, UPORABE IN SHRANJEVANJA OGLJIK TER ZMANJŠEVANJE EMISIJ TGP V SEKTORJIH, KI JIH JE TEŽKO RAZOGLJIČITI (ANGL. HARD TO ABATE SECTORS)
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, usposabljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ, MOPE
KRATEK OPIS	Finančne spodbude za projekte zajema, uporabe in shranjevanja ogljika ter zmanjševanje emisij TGP v sektorjih, ki jih je težko razogljčiti (angl. Hard to abate sectors)
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Instrument je v začetni fazi izvajanja.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Poteka dialog z zainteresiranimi podjetji za CCU/CCS. Predvideva se prijava TSI projekta (tehnična pomoč EK) na to tematiko (študija izvedljivosti CCUS) v letu 2025 (izvedba 2026, če bo projekt dobil podporo EK). V navezavi s preučitvijo primerov obstoječih praks drugih držav, se pričakuje tehnična pomoč EK (identifikacija projektov dobrih praks, ki bi lahko bili primerni za Slovenijo).	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
• MGTŠ, MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
3. oktober 2025	

M9.2 PODPORA PODJETJEM PRI PRIJAVI NA RAZPISE ZA FINANCIRANJE PROJEKTOV

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, usposabljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ, MOPE, MVZI, MKGP
KRATEK OPIS	Vzpostaviti sistem za podporo za prijavo podjetij na razpise za financiranje razogljčenja, vključno s krožnostjo.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Instrument se izvaja.

MGTŠ ima v okviru DRS kontaktno točko (telefon, email: eusredstva.mgts@gov.si), kjer lahko podjetja postavljajo vprašanje, komentarje. Poleg tega je v okviru Slovenskega podjetniškega sklada vzpostavljena nacionalna kontaktna točka STEP Slovenija, katere namen je informiranje, promoviranje in svetovanje podjetjem glede aktivnosti v okviru STEP (ključne tehnologije - cleantech, biotech, digi/deep tech) in glede centralnih EU programov (Obzorje Evropa, Inovacijski sklad, Obrambni sklad, Sklad za MSP, itd.). V prvi polovici 2025 so bile poleg aktivnosti priprave pravnih podlag (DIIP, pgoodba MGTŠ-SPS) izvedene še druge aktivnosti: letni program dela STEP Slovenija, vzpostavitev projektne skupine MGTŠ-SPS, kjer sodeluje tudi ARIS (izvajalec JR), priprava CGP in promocijskih materialov, vzpostavitev spletne strani in družabnih omrežij, sodelovanje z mediji, priprava adreme podpornega okolja, organizacija in izvedba informativnih dnevnov in delavnic, itd.). MGTŠ pripravlja tudi letno brošuro Razvojne spodbude MGTŠ, kar je pripravil tudi v letu 2025. V njej so vse spodbude, ki jih izvaja MGTŠ in njegove izvajalske institucije (Slovenski podjetniški sklad, SPIRIT Slovenija, ARIS), SID banka in podporno okolje (SPOT točke, inkubatorji, itd.).

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

DRS kontaktna točka (telefon, email: evropskasredstva.mgts@gov.si) bo odgovarjala na vprašanja in komentarje podjetij glede pridobivanja ugodnih finančnih virov (predvsem iz evropskih sredstev). Gre za redno in kontinuirano delo. Posebna časovnica ni predvidena. STEP Slovenija v okviru Slovenskega podjetniškega sklada bo izvajala aktivnosti v 2025 in tudi v prihodnjih letih - informiranje, promoviranje in svetovanje podjetjem glede aktivnosti v okviru STEP (ključne tehnologije - cleantech, biotech, digi/deep tech) in glede centralnih EU programov (Obzorje Evropa, Inovacijski sklad, Obrambni sklad, Sklad za MSP, itd.). Predvidene so dogodki, informiranje medijev, svetovanje podjetjem, priprava analiz, sodelovanje z ARIS in MGTŠ, itd. V drugi polovici 2025 in 2026 bomo pripravili novo brošuro Razvojne spodbude MGTŠ 2026.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MGTŠ, MOPE, MVZI, MKGP

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M9.3 SPODBUDE ZA VZPOSTAVITEV VODIKOVE INFRASTRUKTURE

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, usposabljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE , Agencija za energijo, MGTŠ
KRATEK OPIS	Spodbude za vzpostavitev nove vodikove infrastrukture in nadgradnje obstoječe plinovodne za transport vodika.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Instrument se izvaja.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V Sloveniji se področje uporabe vodika hitro razvija in postaja eno od ključnih delov zelenega prehoda energetike in industrije. Najpomembnejši nacionalni projekt je Severnojadranska vodikova dolina (NAHV), v okviru katere slovenski partnerji razvijajo infrastrukturo za proizvodnjo, shranjevanje in uporabo zelenega vodika. V projektu sodelujejo energetska podjetja, raziskovalne institucije in industrijski uporabniki, osredotočeni na vzpostavitev proizvodnih kapacitet, kot je načrtovani elektrolizer v Šoštanju, ter uporabo vodika v industrijskih procesih in prometu.

Podjetje Plinovodi d.o.o. vodi iniciativo SloH₂U (Slovenian Hydrogen Initiative for Users), ki povezuje več kot 50 domačih podjetij in institucij ter spodbuja razvoj infrastrukture za transport in uporabo vodika v industriji. Namen pobude je tudi priprava slovenskega plinskega omrežja na postopno vključevanje vodikovih mešanic, kar predstavlja pomemben korak k dekarbonizaciji energetskega sistema.

Družba ELES je skupaj s številnimi slovenskimi partnerji leta 2024 ustanovila konsorcij za vzpostavitev ekosistema vodika iz nizkoogljičnih virov, ki povezuje elektroenergetski sektor, raziskovalne ustanove in industrijo. Cilj je razvoj celotne vrednostne verige vodika – od proizvodnje in hranjenja do uporabe v industrijskih procesih – ter spodbujanje sodelovanja med ključnimi akterji na nacionalni ravni.

Poleg teh pobud se razvijajo tudi tehnološki projekti, kot je GREENFLOW, ki ga vodita podjetji Stargate Hydrogen in BPT ter se osredotoča na razvoj naprednih elektrolizerskih tehnologij brez uporabe plemenitih kovin, kar krepi domače znanje in inovacijski potencial.

Slovenija pripravlja tudi akcijski načrt za razvoj vodikove tehnologije do leta 2030 z vizijo do 2040. S tem Slovenija utrjuje svojo usmeritev v oblikovanje lastnega, trajnostnega vodikovega ekosistema, ki bo prispeval k razogljičenju gospodarstva in večji energetske neodvisnosti države.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, Agencija za energijo, MGTŠ
- <https://www.nahv.eu/>
- <https://www.plinovodi.si/sl/vodik/sloh2u/>
- <https://www.eles.si/novice/ArticleID/20912/Podpisana-konzorcijska-pogodba-za-vzpostavitev-ekosistema-vodika-iz-nizkooglji%C4%8Dnih-virov>
- <https://stargatehydrogen.com/news/hydrogen-production-in-slovenia/>

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M9.4 REVIZIJA SLOVENSKE INDUSTRIJSKE STRATEGIJE 2021–2030 (S Poudarkom na zelenem prehodu)	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, usposabljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ
KRATEK OPIS	Revizija slovenske industrijske strategije 2021–2030 (s poudarkom na zelenem prehodu).
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Instrument se izvaja. Projekt TSI Revizija Slovenske industrijske strategije 2021–2030 s strani OECD je zaključen. OECD je podal predloge in priporočila za izboljšanje izvajanja industrijske politike. V pripravi je poročilo o projektu, s katerim se bo seznanila Vlada RS.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Ugotovitve se bo vključilo v pripravo nove SIS.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MGTŠ	
DATUM PRIPRAVE	
3. oktober.2025	

6 Zelena preobrazba gospodarstva

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020	Cilj je podpreti prehod v gospodarstvo , katerega rast ne temelji na povečani rabi naravnih virov in energije, ampak z učinkovitostjo in inovacijami zmanjšuje izpuste toplogrednih plinov, izboljšuje konkurenčnost in spodbuja večjo varnost oskrbe z energijo .
NEPN 2024	Cilj je podpreti prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo s spodbujanjem trajnostne potrošnje in proizvodnje.

6.1 Pregled stanja

Prednostna razvojna usmeritev za celotno gospodarstvo, opredeljena v *Celovitem nacionalne energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije* (NEPN, 2024)¹², je prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Ta prehod je ključen za doseg krovne cilja podnebne nevtralnosti oz. neto ničelnih izpustov¹³ do leta 2050, skladno s Pariškim sporazumom. Cilj podnebne nevtralnosti je dodatno opredeljen v *Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050* (ReDPS50)¹⁴ in *Strategiji razvoja Slovenije* (SRS)¹⁵.

Za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je potrebno izboljšanje energetske in snovne učinkovitosti v vseh sektorjih, ki se kaže v zmanjšani rabi energije in drugih virov. NEPN vključuje usmeritve za izvajanje ukrepov na področju razogljičenja, učinkovite rabe energije, energetske varnosti, notranjega trga energije ter tudi izpostavlja pomen raziskav, razvoja in inovacij.

Kazalniki za spremljanje učinkov zelene gospodarske rasti kažejo počasen napredek, v nekaterih primerih celo nazadovanje v primerjavi s predhodnim opazovanim letom. Za spremljanje napredka pri doseganju cilja prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo se uporablja več kazalcev ter spremlja izvajanje številnih instrumentov.

Ključne spremembe na področju zelene preobrazbe gospodarstva v letu 2024 oz. do sredine leta 2025 so:

- V zadnjih letih so se **spodbude za fosilna goriva dodatno povečale, kar je v nasprotju z zastavljenimi podnebnimi cilji** (Slika 4). Zaradi tovrstnih spodbud je potrebno izvajati dodatne ukrepe, kar pa podraži doseganje ciljev¹⁶. K temu je v veliki

12 Vlada RS, december 2024 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf)

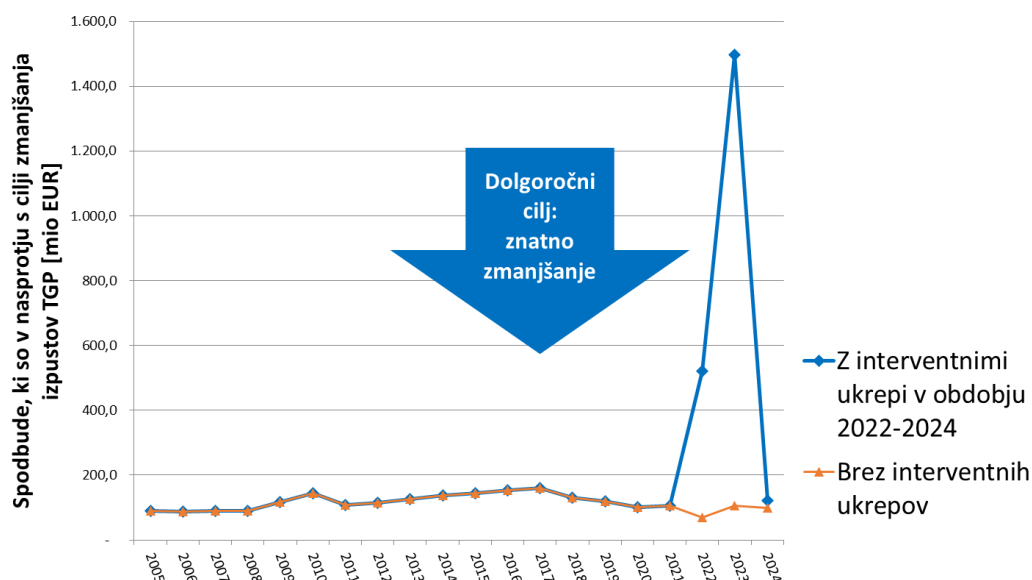
13 Ponori, enaki preostalim antropogenim emisijam TGP

14 Po ReDPS50 (2021) bo Slovenija zmanjšala izpuste TGP za 80–90 % do leta 2050 glede na leto 2005, hkrati pa pospešila izvajanje politik prilagajanja na podnebne spremembe in zagotavljanja podnebne varnosti prebivalcev: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO131>

15 SRS (2017) v okviru 8. cilja – prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo – določa dva kazalnika uspešnosti za spremljanje doseganja zastavljenih ciljev: (8.1) snovna produktivnost, katere cilj je do leta 2030 doseči vrednost 3,5 standarda kupne moči (SKM)/kg (izhodiščna vrednost 1,79 SKM/kg v letu 2015), ter (8.3) emisijska produktivnost, katere cilj je do leta 2030 doseči povprečje EU (izhodiščna vrednost 2,9 SKM/kg CO₂ ekvivalenta v letu 2015): https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKRR/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf

16 Ukrepi, ki so v nasprotju s cilji zmanjšanja izpustov TGP, pomembno vplivajo na javnofinančne odhodke, zlasti dolgoročno, saj se povečujejo škode, ki nastanejo kot posledica podnebnih sprememb in bodo pretežno bremenile proračun in ali zmanjšale prilive vanj. Zaradi spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, so potrebni dodatni ukrepi, ki so

meri prispevala energetska kriza, saj je država v obdobju 2022–2023 namenila znaten delež proračunskih sredstev za omilitev energetske druginje za gospodinjstva in gospodarstvo. Preliminarni podatki za leto 2024 kažejo na ponovno približevanje stanju iz leta 2020, torej obdobju pred začetkom izrednih razmer. **Najbolj problematična še vedno ostajajo vračila trošarin za dizelsko gorivo za komercialni namen (za tovorna vozila in vozila za prevoz potnikov).**

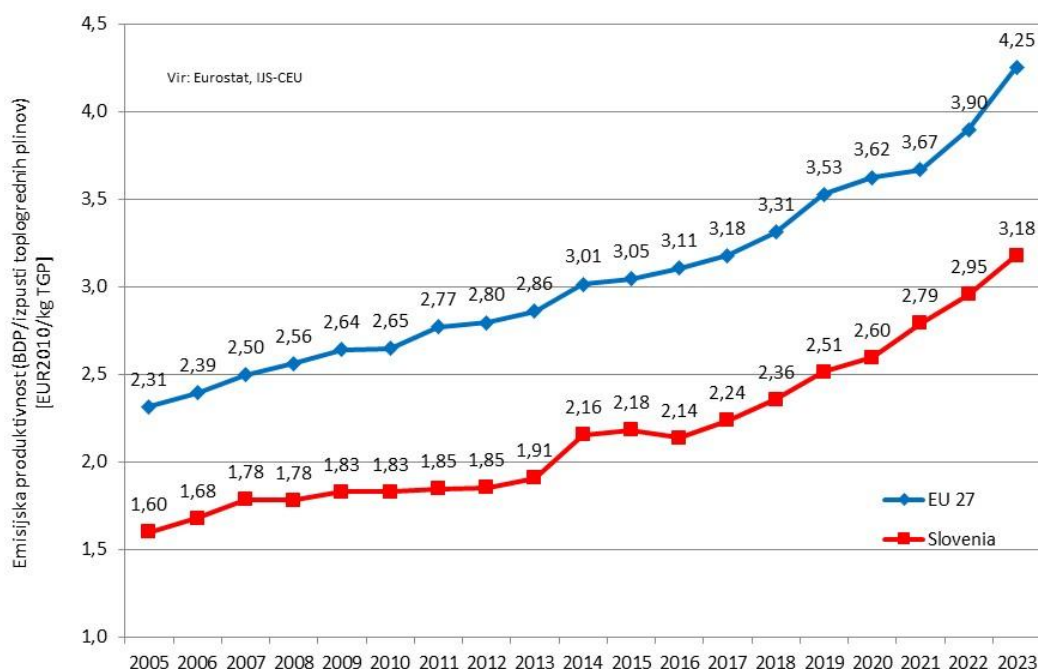
Slika 4: Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjšanja izpustov TGP (Vir: OECD, IJS-CEU)

- **Emisijska produktivnost, ki primerja gospodarsko rast z rastjo izpustov TGP, se vsako leto izboljšuje, vendar še vedno bistveno zaostaja za povprečjem EU-27** (Slika 5). V letu 2023 se je glede na leto prej izboljšala za 7,6 %, in dosegla vrednost 3,2 EUR₂₀₁₀/kg CO₂. Preliminarni podatki za leto 2024 nakazujejo rahlo zmanjšanje emisijske produktivnosti.
- **Ocenjena vrednost implicitne stopnje obdavčitve energije se je v letu 2023 povečala** za 4 % v primerjavi z letom prej ter je bila za 3,6 % višja od povprečja EU-27. Kljub temu ostaja za 17 % nižja od najvišje vrednosti, dosežene leta 2016, od katere se je stopnja obdavčitve energije v naslednjih letih postopno zniževala. Kazalec implicitne stopnje obdavčitve energije je nekoliko precenjen, saj ne upošteva vračil in oprostitov plačil nekaterih davkov ter dajatev na energente.
- **Število zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev se je v letu 2022 povečalo za 4,2 % v primerjavi s predhodnim letom.** Skozi opazovana leta se rezultati števila zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev ne spreminja veliko. Do

praviloma dražji. Po drugi strani pa ukinjanje spodbud, ki s v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, krči javnofinančne prihodke, ki nastanejo kot posledica tovrstnih spodbud (večji nakupa goriv v Sloveniji). Za dolgoročno vzdržne javne finance bo potrebno biti pripravljen na tovrsten izziv, kjer Slovenija lahko utira pot pri pripravi ustreznih politik in tehtanju vseh vplivov na javne finance (prihodkov, odhodkov, dolgoročnih, kratkoročnih) ter okoljskih in drugih učinkov.

junija 2024 je bilo v okviru javnega povabila v sodelovanju z ZRSZ, MDDSZ in MOPE možno pridobiti nepovratna sredstva za zaposlovanje na zelenih delovnih mestih¹⁷.

- **V letu 2024 se je indeks eko inovacij povečal, a še vedno zaostaja za povprečjem EU-27.** V obdobju 2014–2024 se je indeks povečal za 42,3 %, predvsem na račun izboljšanja na področju znanstvenih publikacij. Obenem se je zmanjšalo število patentov ter izvoz blaga in storitev iz okoljskega sektorja, kar lahko pojasnjuje, zakaj se kljub napredku razkorak z EU ni zmanjšal.

Slika 5: Emisijska produktivnost v obdobju 2005-2023 v Sloveniji in EU-27 (Vir: Eurostat, IJS-CEU)

- Na področju zelenega javnega naročanja (ZeJN) se je **število in vrednost zelenih javnih naročil z vključenimi okoljskimi vidiki leta 2024 v primerjavi s predhodnim letom zmanjšalo.**
- Na področju **okoljske dajatve za onesnaževanja zraka z izpustom ogljikovega dioksida** je prišlo do nekaj sprememb. Leta 2024 se je povišala dajatev CO₂ s prvotnega 17,3 evra na tono izpustov CO₂ na 30,85 evra na tono izpustov CO₂. Začele so se izvajati priprave na vstop v EU ETS 2.
- Leta 2024 je bila **izpolnjena obveznost v okviru instrumenta (M11.3) Povečanje premoženja Eko sklada za dolgoročno povečanje fonda povratnih spodbud.** Namensko premoženje Eko sklada je bilo povečano za dodatnih 12,6 milijona evrov, s čimer se zagotavlja nadaljnje ugodnejše kreditiranje okolju prijaznih naložb.

¹⁷ <https://www.gov.si/novice/2022-08-19-za-zelena-delovna-mesta-na-voljo-2-milijona-in-pol-evrov-iz-sklada-za-podnebne-spremembe/>

6.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

V Sloveniji je bil narejen pomemben napredek v Sloveniji s sprejetjem *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije* (NEPN, 2024) za obdobje do leta 2030, v katerem sta naslovljena tudi CO₂ dajatev in postopno zmanjševanje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, ob upoštevanju dolgoročne javnofinančne vzdržnosti.

PRIPOROČILO ZELENA PREOBRAZBA GOSPODARSTVA 01/2025

[IZVAJALEC](#)

MF, MKGP, MzI,
MOPE, MGTŠ

Potrebno je okrepiti prizadevanja za **zmanjšanje in postopno ukinitvev spodbud za fosilna goriva** do leta 2030 ter pospešiti izvajanje ukrepov, ki neposredno prispevajo k temu cilju, saj so se te spodbude v zadnjih letih občutno povečale. Leta v obdobju 2022–2023 so bila izredna zaradi večih kriznih okoliščin, ki so vplivale na višje cene energentov, kar je vlada začasno omilila z obsežnimi interventnimi ukrepi in finančnimi spodbudami gospodarstvu. Ti ukrepi so pomembno prispevali k občutnemu porastu spodbud za fosilna goriva. Čeprav so bili ti ukrepi razumljivi v kontekstu kriznih razmer, pa so v nasprotju z dolgoročnimi cilji zmanjševanja izpustov TGP. V prihodnje bo zato ključnega pomena, da se **javnofinančna sredstva usmerjajo v podporo trajnostnim in zelenim rešitvam** (tj. povečanje URE, prehod na OVE, podpora ranljivim skupinam in MSP pri zeleni preobrazbi), ki bodo prispevale k večji odpornosti gospodarstva in družbe na energetske šoke ter dolgoročno k doseganju ciljev podnebne politike do leta 2030

PRIPOROČILO ZELENA PREOBRAZBA GOSPODARSTVA 02/2025

[IZVAJALEC](#)

MOPE, MF,
izvajalci razpisov

Za večjo sledljivost porabe, primerljivost učinkov med programi in kakovostnejše načrtovanje prihodnjih politik bi bilo treba vzpostaviti **enotno nacionalno točko oziroma register za spremljanje razpisov in razdeljevanja sredstev**, ki bi predpisoval **obvezno poročanje vseh izvajalskih institucij**. Nosilec registra bi moral določiti **odgovorno osebo za podatke** pri vsakem razpisu, **enoten podatkovni standard** ter **določeno obdobje poročanja**. Vzpostaviti bi bilo treba tudi **mehanizem za preprečevanje dvojnega štetja učinkov**, kadar ista naložba prejme sredstva iz več različnih (nepovratnih ali povratnih) virov financiranja.

PRIPOROČILO ZELENA PREOBRAZBA GOSPODARSTVA 03/2025

[IZVAJALEC](#)

MGTŠ, MOPE

Spodbujanje zelenega prehoda v gospodarstvu še vedno ne izhaja iz krovnih usmeritev in načrtov ter enotne organizacije, temveč se pojavlja nekoordinirano pri različnih upravljalcih sredstev, kot so Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, agencija Spirit, Eko sklad in drugi. Zato ostaja priporočilo iz preteklih let po **nujni koordinaciji spodbud za**

	gospodarstvo in jasnih usmeritvah, kaj zelena preobrazba gospodarstva pravzaprav pomeni.
--	---

PRIPOROČILO ZELENA PREOBRAZBA GOSPODARSTVA 04/2025

[IZVAJALEC](#)
MGTŠ, GZS,
gospodarsko
interesna
združenja

V javnosti se večkrat pojavljajo mnenja, da je na voljo premalo sredstev za spodbude gospodarstvu, zadnje prijave na razpise pa potrjujejo tudi, **da gospodarstvo nima pripravljenih projektov, ki ustrezajo zaostrenim zahtevam za financiranje in zahtevajo bolj inovativne pristope**. S tem namenom bi bilo smiselno pripraviti **platforme, na katerih bi gospodarstvo lahko preverjalo izvedljivost (inovacijskih) predlogov za spodbujanje zelenega prehoda**, s čimer bi povečali ustreznost projektov in bolj učinkovito porabo sredstev za spodbude.

PRIPOROČILO ZELENA PREOBRAZBA GOSPODARSTVA 05/2025

[IZVAJALEC](#)
MGTŠ, MOPE

Pomemben element zelenega prehoda je **uveljavitev principov krožnega gospodarstva**, za kar v Sloveniji nimamo ustreznih konkretnih usmeritev. Glede na več projektov, ki se ukvarjajo s to problematiko (EIT KIC, Slovenski center za krožno gospodarstvo itd.), je potrebno čimprej pripraviti **konkretne usmeritve za gospodarstvo in jih podpreti s spodbudami in demonstracijami**, ki bodo prinesle konkretne rezultate in pokazale, kakšne so realne možnosti za zeleno preobrazbo v tem segmentu. **Področje krožnega gospodarstva je v nacionalne strateške dokumente uvrščeno na deklarativni ravni** z nedoločenimi prispevki k dolgoročnim ciljem (znižanje izpustov TGP, snovna učinkovitost itd.), kar je tudi razlog za nedefinirane načrte za pripravo zadevnih spodbud.

6.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju zelene preobrazbe gospodarstva so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 2).

Tabela 5: Pregled izvajanja instrumentov na področju zelene preobrazbe gospodarstva iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M10.1	Okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida in vstop v EU ETS2	sklop instrumentov (davčni, okoljski)	MOPE	ne
M10.2	Spodbujanje energetske učinkovitosti in izkoriščanja obnovljivih virov energije na področju davkov, prispevkov in drugih dajatev	davčna politika, spodbude, predpisi	MOPE, MF, MGTŠ	da
M10.3	Zeleno proračunsko načrtovanje	davčna politika, ekonomski	MF, MOPE in drugi resorji	da
M10.4	Upravljanje spodbud fosilnim gorivom	ekonomski, predpisi	MOPE, MF, MzI, MKGP, MGTŠ	da
M10.6	Razširitev in nadgradnja sistema zelenega javnega naročanja (ZeJN)	predpisi, informiranje, ozaveščanje	MJU, MOPE, MGTŠ, MNVP, MzI, MKGP in	da

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
			drugi resorji, pristojni za posamezne skupine predmetov	
M10.7	Financiranje prehoda v podnebno nevtrarno družbo z zelenimi obveznicami	finančni instrumenti	MF	da
M35.1	Posojila Eko sklada s subvencionirano obrestno mero za okoljske naložbe	ekonomski	MOPE, Eko sklad	da
M11.1	Model financiranja in izvajalska struktura za prehod v podnebno nevtrarno družbo	načrtovanje, ekonomski, organizacijski	MOPE, MZI	ne
M11.1a	Nepovratne nacionalne finančne spodbude za pripravo projektov prehoda v NOD	ekonomski	MOPE	ne
M11.2	Spodbujanje razvoja visoko kakovostnih zelenih produktov in rešitev	finančni instrumenti	MGTŠ, SID	ne
M11.3	Povečanje premoženja Eko sklada za dolgoročno povečanje fonda povratnih spodbud	ekonomski instrumenti	MOPE, Eko sklad	ne

M10.1 OKOLJSKA DAJATEV ZA ONESNAŽEVANJE ZRAKA Z EMISIJO OGLJIKOVEGA DIOKSIDA IN VSTOP V EU ETS2	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (davčni, okoljski)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Okoljska dajatev se plačuje za onesnaževanje zraka z izpustom ogljikovega dioksida za fosilna goriva, zlasti rabo za ogrevanje in v prometu. Višina dajatve je sorazmerna z izpusti CO₂ v gorivu in daje cenovni signal, ki usmerja porabnike, ki niso vključeni v shemo trgovanja z izpusti. V okviru instrumenta je načrtovanih več aktivnosti: • Preoblikovanje okoljske dajatve v namensko dajatev in njeno postopno zviševanje kot enega ključnih instrumentov trajnostnega usmerjanja rabe energentov. • Vstop v EU ETS2. • Zagotovitev ničelne dajatve na izpuste CO₂ za 100-odstotna biogoriva in diferenciacija višine dajatve v pogonskih gorivih, ki so jim biogoriva primešana, glede na vsebnost biogoriv, skladnih s trajnostnimi merili, in za sorodne primere. • Sprememba in dopolnitev zakonodaje. • Vzpostavitev ekipe na MOPE, pristojne za podporo pri izvajanju tega in sorodnih ukrepov, predvsem na področju financiranja prehoda v podnebno nevtravno družbo in finančnih instrumentov.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	

Okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo CO₂:

- Vlada RS je septembra 2024 na 255. dopisni seji sprejela Sklep o višini okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z izpustom CO₂, ki odslej znaša 30,85 evra na tono izpustov. Do uveljavitve tega sklepa je bil od leta 2018 v veljavi znesek 17,3 evra na tono izpustov CO₂. Kljub zvišanju dajatve ta še vedno ostaja med najnižjimi v primerjavi z drugimi državami članicami EU, kjer se stopnje v državah s primerljivo zasnovno gibajo med 30 in 50 evri na tono izpustov.

EU ETS2:

- Z letom 2025 se na območju EU vzpostavlja nov sistem trgovanja z emisijskimi kuponi za stavbe in cestni promet (ETS BRT oz. ETS 2), ki bo vzporeden obstoječemu sistemu (ETS 1) za industrijo, energetiko, pomorstvo in letalstvo. ETS 2 zajema stavbni sektor, sektor cestnega prometa ter dodatne manjše naprave za proizvodnjo električne energije in industrijske naprave, ki do sedaj niso bile vključene v ETS 1.
- Proces priprave na ETS 2 se je začel v letu 2024, ko so regulirani subjekti med marcem in avgustom pripravili načrte monitoringa, ki so jih do 1. septembra predložili pristojnemu organu. Ta jih je med avgustom in decembrom pregledal in odobril, zatem pa so se regulirani subjekti v zadnjem četrtletju 2024 pripravili na izvajanje odobrenih načrtov.
- S 1. januarjem 2025 se je začelo obdobje spremljanja izpustov na podlagi uredbe o spremljanju in poročanju. Prvo letno poročilo o izpustih za leto 2024 so morali regulirani subjekti predložiti do 30. aprila 2025, pri čemer ga še ni potrebno preveriti s strani zunanjega preveritelja.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

EU ETS2:

- Regulirani subjekti bodo morali do 30. aprila 2026 oddati prvo preverjeno letno poročilo z veljavnostjo za leto 2025. Začetek trgovanja z emisijskimi kuponi v okviru ETS 2 je predvideno s 1. januarjem 2027.

Dodatne informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Uradni list RS, št. 75/2024 (2024, 9. september). *Sklep o višini okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida*. <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2024-01-2328/sklep-o-visini-okoljske-dajatve-za-onesnazevanje-zraka-z-emisijo-ogljikovega-dioksida/#!!>
- Portal energetika (2024, 10. september). *Povišanje okoljske dajatve za fosilna goriva*. <https://www.energetika-portal.si/nc/novica/n/povisanje-okoljske-dajatve-za-fosilna-goriva/>
- Vlada RS (2025). *Trgovanje s pravicami do emisije za stavbe in cestni promet*. <https://www.gov.si teme/trgovanje-s-pravicami-do-emisije-za-stavbe-in-cestni-promet/>

DATUM PRIPRAVE

1. oktober 2025

M10.2 SPodbujanJE ENERGETSKE UčINKOVITOSTI IN IZKORIŠČANJA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE NA PODROČJU DAVKOV, PRISPEVKOV IN DRUGIH DAJATEV	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika, spodbude, predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MF, MGTŠ
KRATEK OPIS	V okviru ukrepa je načrtovanih več aktivnosti: • Postopno zvišanje prispevka za energetske učinkovitost (prispevek URE) na 0,27 €/kWh do leta 2030, z namenom zagotovitve namenskih sredstev za izvajanje ukrepov URE. • Nadgradnja fiskalnih spodbud za gospodarstvo v obliki olajšav za izvedbo naložb tako, da bo razlika med splošno olajšavo in olajšavo v zeleni in digitalni prehod dovolj velika in stimulatívna. • Nadgradnja sistema oprostitev plačil prispevkov OVE-SPTÉ in URE tako, da bodo oprostitve spodbujale ukrepanje. • Podpora drugim ukrepom NEPN z davčnimi ukrepi za doseganje večje stroškovne učinkovitosti (npr. postopno zvišanje trošarin za fosilna goriva, stimulatívne trošarine za OVE in nizkoogljične vire energije).

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Nadgradnja fiskalnih spodbud za gospodarstvo v obliki olajšav:

- Olajšava za vlaganja v digitalni in zeleni prehod je pomemben davčni ukrep na področju spodbujanja čistih tehnologij. Skladno z navedeno olajšavo ima davčni zavezanec možnost koriščenja davčne olajšave v obliki znižanja davčne osnove v višini 40 % vlaganja v okoljsko prijazne tehnologije, čistejši transport, razogljičenje energijskega sektorja ter energijsko učinkovitost stavb. Neizkoriščen del navedene olajšave zavezanec lahko prenese pet let v prihodnost.
- Za vlaganja se primeroma štejejo nakup opreme za proizvodnjo električne energije iz sonca, vetra, morja, vodika, biomase, bioplina, geotermalnih virov, vlaganja v elektro distribucijska ter prenosna omrežja, nakup shranjevalnikov energije, raziskave in razvoj nuklearne fuzije kakor tudi nakup brezemisijjskih vozil kategorij N, M in L, izgradnja polnilne infrastrukture, nakup opreme, ki omogoča digitalizacijo vozniških parkov, nakup programske opreme, ki omogoča mikromobilnost, souporabo vozil in skupinske prevoze.
- V letu 2025 je bila implementirana sprememba obdobja koriščenja olajšave za vlaganja v zeleni in digitalni prehod, in sicer se olajšava po izvedeni naložbi lahko koristi ne le v tekočem letu, temveč do pet let po letu vlaganja. Podporo je ukrep prejel tudi s strani OECD, kot predlog ukrepa (priporočilo) v okviru projekta TSI - Revizija Slovenske industrijske strategije 2021–2030.

Informacije o izvajanju naslednjih instrumentov niso bile posredovane:

- Postopno zvišanje prispevka za energetske učinkovitost
- Nadgradnja sistema oprostitev plačil prispevkov OVE-SPTÉ in URE

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Izvajanje podpore drugim ukrepom NEPN z davčnimi ukrepi za povečanje stroškovne učinkovitosti (npr. postopno zvišanje trošarin za fosilna goriva ter stimulatívne trošarine za OVE in nizkoogljične vire energije) je predvideno po sprejetju in prenosu v slovenski pravni red Direktive Sveta o

prestrukturiranju okvira Unije za obdavčitev energetskih in električnih virov, ki je trenutno še v razpravi na Svetu EU.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Priporočamo izvajanje instrumenta v skladu z odločitvami, sprejetimi v NEPN 2024.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MF (2025). *Preglednica izvajanje NEPN 2024*.
- Uradni list RS, št. 60/22. *Pravilnik o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v digitalni in zeleni prehod*. <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV14601>
- MF (2025, februar). *Olajšava za digitalni in zeleni prehod – podrobnejši opis*. https://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajatve/Podrocja/.../Olajsava_za_digitalni_in_zeleni_prehod.docx

DATUM PRIPRAVE

1. oktober 2025

M10.3 ZELENO PRORAČUNSKO NAČRTOVANJE

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika, ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF, MOPE in drugi resorji
KRATEK OPIS	V okviru ukrepa je načrtovanih več aktivnosti: • Nadaljevanje in nadgradnja zelenega proračunskega načrtovanja z intenzivnim medresorskim sodelovanjem za usklajene rešitve na področju davkov in dajatev v skladu z EU zakonodajo ter cilji podnebne nevtralnosti v letu 2025. • Priprava strokovnih podlag za davčno politiko do leta 2026 v skladu z razvojem v EU, ki bodo usmerjene v zmanjšanje onesnaževanja zraka, vode in tal ter drugih okoljskih vplivov. • Razvoj davčnih podlag za obdavčitev prevoza z e-vozili in drugimi nizkoogljičnimi viri energije (2024–2030), s ciljem spodbujanja prehoda na nizkoogljične tehnologije. • Usmerjanje davčnih ukrepov v zmanjšanje eksternih stroškov prometa, zlasti okoljskih in družbenih, ter spodbujanje trajnostne mobilnosti.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

V okviru ukrepa se izvajajo naslednje aktivnosti:

- **Nadaljevanje in nadgradnja zelenega proračunskega načrtovanja:** Medresorsko sodelovanje pri oblikovanju rešitev na področju davkov in dajatev, z namenom zasledovanja okoljsko-podnebnih ciljev je stalno prisotno in predvsem razvidno v obliki medresorskega usklajevanja gradiv pred obravnavo gradiv na Vladi RS.
- **Razvoj davčnih podlag za obdavčitev prevoza:** V okviru aktivnosti se redno izvajajo mesečna sestajanja Medresorskega delovnega sveta (MDS) za izvajanje Metodologije za zeleno proračunsko načrtovanje, spremljanje označevanja projektov in ukrepov v Nacionalnem razvojnem programu (NRP). Metodologija za zeleno proračunsko načrtovanje se predstavlja zainteresiranim deležnikom, vključno z notranjimi službami, resorji in državnim časovnim organom v okviru tehnične pomoči.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Predvideno izvajanje po aktivnostih:

- **Usmerjanje davčnih ukrepov v zmanjšanje eksternih stroškov prometa:** V letu 2026 je predviden pregled deležev proračunskih sredstev, namenjenih zelenim oz. rjavim projektom in ukrepom v okviru Nacionalnega razvojnega programa (NRP), vključno s tistimi, ki so bili vključeni v NRP pred sprejetjem Metodologije in do leta 2026 še ne bodo zaključeni. Poleg tega bo pregled obsegal tudi zeleno oz. rjavo porazdelitev proračunskih odhodkov, prihodkov in davčnih izdatkov, s čimer se bo zagotovil celovit pregled namenske rabe javnih sredstev za podporo trajnostnim in okoljsko zahtevnim politikam.

Aktivnost **priprave strokovnih podlag za davčno politiko, ki bo obdavčila prevoz z e-vozili in vozili na druge nizkoogljične vire** energije na način, da bo spodbujala prehod na nizkoogljične vire ter usmerjala v zmanjšanje preostalih eksternih stroškov prometa, se trenutno še ne izvaja. MF sodeluje pri pripravi z vidika zagotavljanja skladnosti predlaganih rešitev z davčno zakonodajo in javnofinančnimi cilji, medtem ko MOPE prevzema odgovornost za oblikovanje politik in strategij spodbujanja alternativnih virov energije, elektrifikacije ter zmanjševanja izpustov TGP v prometu.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Priporočamo izvajanje instrumenta v skladu z odločitvami, sprejetimi v NEPN 2024.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MF (2025). *Preglednica izvajanje NEPN 2024.*
- MOPE (2025). *Preglednica izvajanje NEPN 2024.*

DATUM PRIPRAVE

1. oktober 2025

M10.4 UPRAVLJANJE SPODBUD FOSILNIM GORIVOM

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski, predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MF, MzI, MKGP, MGTŠ
KRATEK OPIS	Ukrep naslavlja širše področje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP. Cilj ukrepa je preprečevanje okolju škodljivih praks, ki so izpusti škodljivi tudi za konkurenčnost poslovnih subjektov in družbe. Pomemben cilj ukrepa je tudi zmanjšanje stroškov za izvajanje ukrepov za zmanjševanje izpustov TGP, saj vsako povečanje izpustov zahteva dodatne ukrepe za zmanjševanje izpustov in finančna sredstva zanje. V okviru ukrepa je načrtovanih več aktivnosti: • preučitev morebitne odprave vračila trošarine za industrijsko komercialni namen in za komercialni prevoz do leta 2026 • sprejetje zakonskih omejitev za dajanje finančnih spodbud za namestitve samostojnih kotlov na fosilna goriva • postopno zmanjševanje v industriji v obdobju med letoma 2025–2030 • priprava analize vpliva opuščanja drugih neposrednih in posrednih spodbud za rabo fosilnih goriv; sprejetje zakonskih omejitev za dajanje drugih subvencij oz. spodbud za rabo, distribucijo in shranjevanje fosilnih goriv • preusmeritev proračunskih sredstev obstoječih spodbud v uvajanje učinkovitih zelenih tehnologij, razvoj poslovnih rešitev in ustvarjanje novih delovnih mest v sektorjih, kot so promet, industrija, kmetijstvo in energetika. Investicijski in drugi ukrepi se podpirajo s subvencijami, davčnimi olajšavami in drugimi spodbudami, pri čemer so spodbude usmerjene v izbrana področja zelenih projektov ter tehnologije, določene v Uredbi o neto ničelni industriji. Prednostna področja za spodbujanje bodo določena v podrobnem načrtu.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Informacije o izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Predvidena je priprava in izvedba javnega naročila za izbiro izvajalca, ki bo pripravil in izvedel analizo morebitne odprave vračila trošarine. Analiza bo financirana iz tehnične pomoči v okviru programa Podnebnega sklada.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Za postopno zmanjševanje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, potrebujemo načrt in merljive cilje. Računsko sodišče je mnenja, da je Slovenija delno uspešna pri doseganju ciljev na področju zmanjševanja TGP in opozarja na obseg spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjšanja izpustov TGP, kjer spodbuja k aktivnemu ukrepanju in spremljanju tovrstnih spodbud.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE (2025). *Preglednica izvajanje NEPN 2024*.

DATUM PRIPRAVE

1. oktober 2025

M10.6 RAZŠIRITEV IN NADGRADNJA SISTEMA ZELENEGA JAVNEGA NAROČANJA (ZeJN)	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, informiranje, ozaveščanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MJU, MOPE, MGTŠ, MNVP, MzI, MKGP in drugi resorji, pristojni za posamezne skupine predmetov
KRATEK OPIS	V okviru ukrepa je načrtovanih več aktivnosti: - vzpostavitev sistema in ustreznih pravnih podlag za izboljšanje energetske učinkovitosti v koncesijskih pogodbah, kot je urejeno ZeJN ter zagotovitev finančnih in kadrovskih kadrov - podpora javnim organom pri ZeJN in krepitev zmogljivosti javnih naročnikov - dvig ciljev Slovenije v Uredbi o ZeJN glede deleža čistih in brezemisijских vozil za cestni prevoz po letu 2025 (ukrep M28.5) - zagotovitev finančnih in kadrovskih virov za nadaljevanje izvajanja aktivnosti po izteku projekta LIFE IP Care4Climate leta 2026 - redno spremljanje razmer na trgu z novimi okolju prijaznimi tehnologijami in storitvami ter poslovnimi modeli, in krepitev zmogljivosti strokovnjakov za ZeJN - širitev in nadgradnja sistema ZeJN - redno spremljanje zelenega javnega naročanja in energetske učinkovitih koncesij v Sloveniji ter njegovih okoljskih, ekonomskih in družbenih učinkov
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	

V poročilu Statistični podatki o javnih naročilih, oddanih v letu 2023, je pripravljen tudi pregled zelenih javnih naročil. Podatki iz poročila kažejo:

- Leta 2024 je bilo oddanih 16.824 naročil (za okvirno 5,86 milijard evrov), najmanj en okoljski vidik je vključevalo 5.472 naročil (1,64 milijard evrov).
- Število naročil z vključenimi okoljskimi vidiki se je v primerjavi z letom 2023 zmanjšalo za 13,9 %, zmanjšala se je tudi vrednost naročil, za 23,3 %.
- Med naročili, ki so predmet zelenega javnega naročanja, jih 1.867 (v vrednosti 388 milijonov evrov) ni vključevalo okoljskega vidika.
- Glede na predmet naročanja je bila večja količina zelenih naročil pri naročilih blaga (4.370 naročil, kar je 79,9 % vseh), po vrednosti pa pri gradnji (1,12 milijarde evrov, kar predstavlja 68,6 % skupne vrednosti).

Največ naročil, pri katerih je bil upoštevan okoljski vidik, so oddali javni zavodi, in sicer 4.188 naročil v vrednosti skoraj 412 milijonov evrov, po številu jim potem sledijo še samoupravne lokalne skupnosti s 630 naročili (389 milijonov evrov) in drugi naročniki, kot so osebe javnega prava, javna podjetja in subjekti s posebnimi infrastrukturnimi pravicami s 382 naročili (441 milijonov evrov).

Tabela 6: Število naročnikov z oddanimi naročili z upoštevanimi okoljskimi vidiki glede na kategorijo naročnika (Vir: Statistični podatki o javnih naročilih, oddanih v letu 2024)

Kategorija naročnika	Št. naročnikov, ki so oddali vsaj eno zeleno naročilo	Št. naročnikov, ki so oddali vsaj eno naročilo, vendar nobeno ni bilo zeleno
Organi RS	32	31
Samoupravne lokalne skupnosti	132	62
Javni skladi	3	6
Javne agencije	4	8
Javni zavodi	370	170
Javni gospodarski zavodi	2	6
Drugi naročniki (osebe javnega prava, javna podjetja, subjekt s posebnimi infrastrukturnimi pravicami)	73	73
Razni subjekti	2	51
Skupaj	618	407

V okviru instrumenta se izvajajo naslednje aktivnosti:

- **podpora javnim organom pri ZeJN in krepitev zmogljivosti javnih naročnikov:** Aktivnosti se izvajajo v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE v sodelovanju z resornimi ministrstvi. V letu 2024 je bilo izvedenih 27 delavnic (seminarji in delavnic) na temo ZeJN, ki se jih je skupaj udeležilo 670 udeležencev, med njimi javni naročniki, arhitekti in projektanti.
- **dvig ciljev Slovenije v Uredbi o ZeJN glede deleža čistih in brezemisijских vozil za cestni prevoz po letu 2025:** Aktivnost poteka kontinuirano. Od 17. 9. 2025 začne veljati prenovljena Uredba o zelenem javnem naročanju, ki vključuje razširjen nabor predmetov ter višje okoljske cilje.
- **redno spremljanje razmer na trgu z novimi okolju prijaznimi tehnologijami in storitvami ter poslovnimi modeli ter krepitev zmogljivosti strokovnjakov za ZeJN:** Aktivnost poteka kontinuirano. Primeri okoljskih zahtev in meril se posodabljaajo glede na tehnološki razvoj in razmere na trgu.
- **širitev in nadgradnja sistema ZeJN:** Razširitev nabora stavb, za katere veljajo okoljski cilji, ter možnost nakupa rabljenih ali obnovljenih izdelkov. Priprava javnih razpisov z vključevanjem načel krožnega gospodarstva in DEMO razpis za sofinanciranje javnih lesenih objektov v letu 2024 in 2025.

V okviru instrumenta se ne izvajajo naslednje aktivnosti:

- vzpostavitev sistema in ustreznih pravnih podlag za izboljšanje energetske učinkovitosti v koncesijskih pogodbah, kot je urejeno ZeJN ter zagotovitev finančnih in kadrovskih kadrov
- zagotovitev finančnih in kadrovskih virov za nadaljevanje izvajanja aktivnosti po izteku projekta LIFE IP Care4Climate leta 2026
- redno spremljanje zelenega javnega naročanja in energetske učinkovitosti koncesij v Sloveniji ter njegovih okoljskih, ekonomskih in družbenih učinkov

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Predvideno izvajanje po aktivnostih:

- **podpora javnim organom pri ZeJN in krepitev zmogljivosti javnih naročnikov:** Predvidena je izvedba več manjših praktičnih delavnic za pripravo zelenih javnih naročil za projektiranje in gradnjo stavb, izobraževanja za javne naročnike o spremembah Uredbe o zelenem javnem

naročanju ter izobraževanja za študente. V procesu je tudi posodobitev Primerov okoljskih zahtev in meril za vse predmete iz Uredbe o zelenem javnem naročanju.

- **širitev in nadgradnja sistema ZeJN:** Priprava javnih razpisov z vključevanjem načel krožnega gospodarstva ter spodbujanje uporabe lesa in najnovejših tehnologij v lesno-predelovalni industriji.
- **redno spremljanje zelenega javnega naročanja in energetske učinkovitosti koncesij v Sloveniji ter njegovih okoljskih, ekonomskih in družbenih učinkov:** Druga analiza učinkov zelenega javnega naročanja v RS je v izvajanju in bo zaključena aprila 2026. Načrtovana sredstva znašajo 55.998 €, že porabljena sredstva pa 13.999,5 €.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Potrebno je okrepiti izvajanje in spremljanje izvajanja na področju ZeJN.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE (2025). *Preglednica izvajanje NEPN 2024*.
- UI. RS, št. 43/2025 (2025, 17. junij). *Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zelenem javnem naročanju, stran 4874*. <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2025-01-1761>
- MJU (2025, 22. avgust). *Statistično poročilo o javnih naročilih, oddanih v letu 2024*. <https://ejn.gov.si/direktorat/porocila-in-analize.html>

DATUM PRIPRAVE

1. oktober 2025

M10.7 FINANCIRANJE PREHODA V PODNEBNO NEVTRALNO DRUŽBO Z ZELENI MI OBVEZNICAMI	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	finančni instrumenti
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF
KRATEK OPIS	Ukrep predvideva pripravo in izdajo zelene obveznice z garancijo države ter upravljanje zbranih sredstev v okviru obstoječega izvedbenega okvirja (SID banka in drugi). V letu 2024 sta predvidena določitev pravil in ureditev pravnih podlag ter izdaja prvih zelenih obveznic. Pri delovanju mehanizma je potrebno zagotoviti uporabo kriterijev nizkoogljičnosti oziroma URE in OVE ter spremljanje učinkov. Učinki na zmanjšanje izpustov TGP, povečanje rabe energije iz OVE in doseganje prihrankov energije se pričakujejo v obdobju 2025–2030.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	

V letu 2025 je Vlada Republike Slovenije sprejela Okvir za izdajo obveznic¹⁸ (Okvir), vezanih na izpolnjevanje trajnostnih ciljev (Sustainability-linked bond – SLB). Okvir je namenjen vključevanju trajnostnih vidikov v finančno in gospodarsko strategijo države ter usklajevanju z mednarodnimi standardi trajnostnega financiranja. Zagotavlja jasna merila in metodologije za povezovanje finančnih instrumentov z doseganjem trajnostnih ciljev, ki temeljijo na NEPN (2024). Okvir predvideva uporabo najmanj dveh ciljev, kot so zmanjšanje izpustov TGP, ukrepi URE in OVE, pri vsaki izdaji. S tem želi Slovenija spodbujati projekte, ki prispevajo k okoljski in družbeni trajnostnosti, hkrati pa vlagateljem omogočiti, da aktivno sodelujejo pri podpori trajnostnega razvoja. Okvir služi tudi kot model za druge izdajatelje in partnerje pri usmerjanju investicij k merljivim, pozitivnim trajnostnim rezultatom.

Na podlagi Okvirja je bila v letu 2025 tudi izdana prva obveznica (SLB) v višini 1 milijarde evrov. Ključni kazalnik uspešnosti je količina skupnih letnih izpustov TGP, ki so vezani na cilj zmanjšanja izpustov za 35 % (SPT 1.1) oz. 45 % (SPT 1.2) do leta 2030 glede na leto 2005. Obveznica ima kupon s fiksno obrestno mero z mehanizmom možnega zvišanja oz. znižanja zadnjega kupona, ki je vezana na uspešnost doseganja cilja, ki je določen z Okvirjem.

Obveznica vsebuje mehanizem zvišanja ali znižanja v odvisnosti od doseganja ciljev. V primeru, da trajnostni cilj SPT 1.1 ne bo dosežen in/ali Poročilo o doseganju trajnostnih ciljev ne bo objavljeno, se bo obrestna mera povečala za 50 bazičnih točk z začetkom devetih let po dnevu poravnave (tj. 2. julij 2025). Če bo trajnostni cilj SPT 1.2 dosežen, se bo obrestna mera znižala za 50 bazičnih točk. Izdaja je pritegnila več kot 6,5 milijarde evrov naročil, s široko geografsko in institucionalno razpršenostjo vlagateljev.

Poleg obveznice Vlade RS so zelene obveznice v preteklosti izdale tudi nekatere poslovne banke, in sicer SID banka leta 2018, NLB leta 2023 ter GEN-I (izdajatelj NLB) leta 2024. Te izdaje so potekale brez državne garancije.

V letih 2024 in 2025 aktivnosti v zvezi z izdajo zelene obveznice na SID banki niso potekale, saj so bile zaveze iz pretekle izdaje že izpolnjene. Financiranje zelenih in trajnostnih projektov z izdajo tovrstnih obveznic pa ostaja strateška usmeritev SID banke, kar je vključeno Strategijo za obdobje 2025–2027¹⁹, z možnostjo izdaje obveznic ob ugodnih tržnih razmerah. Financiranje z zelenimi obveznicami SID banka sicer omogoča v okviru sprejetega Okvira¹⁸, povezanih s slovenskih zasebnih podjetij, ki ga je sprejela in ga uspešno izvaja od leta 2024 naprej.

18 Okvir za izdajo obveznic RS, vezanih na izpolnjevanje trajnostnih ciljev (<https://www.energetika-portal.si/nc/novica/n/sprejet-okvir-za-izdajo-zelenih-obveznic-vezanih-na-cilje-iz-nepn/>)

19 Strategija razvoja SID banke 2025–2027 (<https://www.sid.si/o-banki/glavni-poudarki-strategije-sid-banke>)

Državna garancija pri izdaji obveznic sicer zmanjšuje kreditno tveganje za vlagatelje, kar povečuje zaupanje in omogoča nižje obrestne mere za izdajatelja. Hkrati privablja širšo bazo vlagateljev ter povečuje likvidnost in stabilnost trga. Garancija države tudi signalizira strateško podporo projektom in resnost zavez k trajnostnim ciljem, kar krepi ugled države na mednarodnih finančnih trgih. Za projekte, kot so energetske prenove ali OVE, garancija olajša dostop do kapitala in s tem omogoča izvedbo projektov, ki bi jih tržni mehanizmi sami težje financirali.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Potrebno je nadaljnje izvajanje ukrepa, saj državna garancija pri izdaji obveznic zmanjšuje kreditno tveganje, omogoča nižje obrestne mere, povečuje likvidnost trga ter olajša financiranje projektov URE in OVE. Pri izvajanju ukrepa je priporočljivo redno spremljanje in poročanje o doseganju trajnostnih ciljev.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Portal energetika (2025). *Sprejet okvir za izdajo zelenih obveznic, vezanih na cilje iz NEPN*. <https://www.energetika-portal.si/nc/novica/n/sprejet-okvir-za-izdajo-zelenih-obveznic-vezanih-na-cilje-iz-nepn/>
- Vlada RS (2025, 20. marec). 146. redna seja Vlade Republike Slovenije. <https://www.gov.si/novice/2025-03-20-146-redna-seja-vlade-republike-slovenije/>
- Vlada RS (2025, 24. junij). *Republika Slovenija izdala 10-letno obveznico, vezano na izpolnjevanje trajnostnih ciljev*. <https://www.gov.si/novice/2025-06-24-republika-slovenija-izdala-10-letno-obveznico-vezano-na-izpolnjevanje-trajnostnih-ciljev/>
- Vlada RS (2025, februar). *Sustainability-linked bond framework*. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MF/Zakladnistvo/Trajnostna-obveznica-ang/Slovenia-SLB-Framework.pdf>
- Ministrstvo za finance (2025). *Obveznica RS, vezana na izpolnjevanje trajnostnih ciljev (SLB, 2025)*. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MF/Zakladnistvo/Trajnostna-obveznica-ang/Slovenia-SLB-Framework.pdf>
- SID banka (2018). *Zelena obveznica (ISIN XS1921553803)*. [https://www.sid.si/o-banki/investitorji#:~:text=Zelena%20obveznica%C2%A0\(ISIN%20XS1921553803\)](https://www.sid.si/o-banki/investitorji#:~:text=Zelena%20obveznica%C2%A0(ISIN%20XS1921553803))
- NLB (2023, 20. junij). *Izdaja zelenih obveznic NLB*. <https://www.nlbgroup.com/si-sl/media-center/sporocila-za-javnost/2023/sporocilo-za-javnost-20-6-2023>
- GEN-I (2024, 15. april). *Začetek ponudbe zelenih obveznic GE03*. <https://gen-i.si/novice/zacetek-ponudbe-zelenih-obveznic-ge03/>

DATUM PRIPRAVE

1. oktober 2025

M35.1 POSOJILA EKO SKLADA S SUBVENCIONIRANO OBRESTNO MERO ZA OKOLJSKE NALOŽBE	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	Ekonomski, spremljanje izvajanja
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE , Eko sklad
KRATEK OPIS	Nadaljnje zagotavljanje ugodnih pogojev kreditiranja glede na razmere na trgu. V letu 2024 je bilo predvideno izboljšanje sistema spremljanja učinkov kreditov Eko sklada. Potrebno je zagotoviti, da ne pride do dvojnega štetja doseženih učinkov, ko je mogoča sočasna pridobitev nepovratnih sredstev in kredita Eko sklada.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
V 2024 in 2025 so bili izvedeni številni javni pozivi za ugodno kreditiranje okolju prijaznih naložb za fizične osebe, pravne osebe, lokalne skupnosti, občine in okolju prijazna vozila, pri čemer so nekateri pozivi povečali obseg razpisanih sredstev in omogočili sočasno pridobitev nepovratnih sredstev in kredita. V letu 2024 je Eko sklad odobril 70,9 mio EUR ugodnih kreditov, predvsem na račun večjega obsega kreditiranja okoljskih naložb fizičnih oseb. Vrednost podpiranih kreditnih pogodb v letu 2024 znaša 58,42 mio EUR, dejansko črpanih kreditov je bilo 58,85 mio EUR (3.130 kreditov). Največji delež odobrenih kreditov po vrednosti je bil dodeljen fizičnim osebam (95,1 %), pravnim osebam pa 4,9 %. Po namenu so bile po vrednosti prevladujoče naložbe na področju zraka (92,1 %), sledita voda (7,6 %) in ravnanje z odpadki (0,3 %). Za fizične osebe je bilo za naložbe URE namenjenih 53,6 % sredstev, za rabo OVE 44,9 % sredstev in za varstvo voda 1,9 % povratnih sredstev. K večjemu zanimanju za povratna sredstva je prispevalo predvsem povečano povpraševanje za kredite fizičnih oseb. Eko sklad je v letih 2024 in 2025 objavil več javnih pozivov za kredite s subvencionirano fiksno obrestno mero do 1,8 % (nominalna obrestna mera), pri čemer nazadnje objavljen poziv (JP 86OB25) vključuje najnižjo fiksno obrestno mero, ki znaša 0,8 %. Krediti za pravne osebe in lokalne skupnosti so bili ponujeni po fiksni obrestni meri 2,8 % ali variabilni 3M EURIBOR + 1,0 %. Struktura naložb fizičnih oseb kaže, da je bilo 53,6 % sredstev namenjenih ukrepi učinkovite rabe energije (URE), 44,9 % pa ukrepi na področju obnovljivih virov energije (OVE). Za nadaljnje doseganje ciljev je ključnega pomena, da se sredstva tudi v prihodnje usmerjajo predvsem v ukrepe URE, saj ti neposredno prispevajo k zmanjšanju končne rabe energije. Izziv ostajajo energetske prenovе večstanovanjskih stavb in stavb socialno ogroženih oz. energetske revnih posameznikov. Naslovitev teh potreb zahteva nove oblike financiranja, kot na primer pilotni javni razpis IP LIFE Care4Climate (kredit v breme rezervnega sklada in nepovratne finančne spodbude), ki je lastnikom enot omogočil kredite za skupne naložbe celovitih energijskih prenov starejših večstanovanjskih stavb ali obstoječi JP 81OBVSS25, v okviru katerega lahko etažni lastniki v stavbi z najmanj tremi posameznimi deli pridobijo kredit s fiksno letno obrestno mero 0,0 %. Na Eko skladu se vzpostavlja nov informacijski sistem, v okviru katerega so predvidene tudi izboljšave pri spremljanju učinkov naložb. Namen izboljšav je zagotoviti, da pri poročanju ne bo prihajalo do dvojnega štetja, kadar so bila za posamezno naložbo sočasno pridobljena nepovratna sredstva in povratna sredstva (kredit) Eko sklada.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Kreditni s subvencionirano obrestno mero so ključni za spodbujanje naložb v URE in OVE. Pomembno je nadaljevati ugodno kreditiranje in nagraditi sistem spremljanja učinkov tako, da se prepreči dvojno štetje pri kombinaciji kreditov in nepovratnih sredstev. Sredstva naj se še posebej usmerjajo v ukrepe URE, saj neposredno zmanjšujejo končno rabo energije. Izziv ostajajo energetske prenove večstanovanjskih in socialno ogroženih stavb, za katere je potreben razvoj novih oblik financiranja.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Eko sklad (2024). *Letno poročilo Eko sklada za leto 2024*. <https://www.ekosklad.si/informacije/o-skladu/letna-porocila>
- Eko sklad (2024). *Kreditni v breme rezervnega sklada in nepovratne finančne spodbude za pilotne projekte skupnih naložb celovite energijske prenove starejših večstanovanjskih stavb*. <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/objava/kreditni-v-breme-rezervnega-sklada-in-nepovratne-financne-spodbude-za-pilotne-projekte-skupnih-nalozb-celovite-energijske-prenove-starejsih-vecstanovanjskih-stavb>
- Eko sklad (2025). *Javni poziv 81OBVSS25 Kreditiranje okoljskih naložb občanov v skupne dele starejše stavbe z najmanj tremi posameznimi deli*. <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/objava/javni-poziv-81obvss25-kreditiranje-okoljskih-nalozb-obcanov-v-skupne-dele-starejse-stavbe-z-najmanj-tremi-posameznimi-deli>

DATUM PRIPRAVE

1. oktober 2025

M11.1 MODEL FINANCIRANJA IN IZVAJALSKA STRUKTURA ZA PREHOD V PODNEBNO NEVTRALNO DRUŽBO	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje, ekonomski, organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MzI
KRATEK OPIS	V okviru ukrepa je predvideno oblikovanje celovitega sistema in modelov financiranja naložb v prehod v podnebno nevtravno družbo po letu 2027, v skladu z ReDPS50 in načelom »energetska učinkovitost na prvem mestu«. Predvidena je vzpostavitev institucionalnega okvirja z nadgradnjo in povezovanjem obstoječih izvajalskih struktur (Borzen, Eko sklad, DRI idr.) za enotno pripravo, presojo in financiranje projektov, spodbujanje demonstracijskih projektov ter usposabljanje akterjev. Ukrep vključuje tudi zagotavljanje tehnične pomoči in pisarn za podporo investitorjem, agregacijo projektov ter kombiniranje različnih virov financiranja. Poseben poudarek je na organizirani podpori za lokalne skupnosti, javni sektor, gospodinjstva (zlasti večstanovanjske stavbe), MSP ter projekte na področjih OVE, URE, trajnostne mobilnosti, javnih stavb in sistemov daljinskega ogrevanja. Zasnova modela je predvidena v letu 2025, vzpostavitev pa v letu 2027.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Informacije o izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
1. oktober 2025	

M11.1a NEPOVRATNE NACIONALNE FINANČNE SPODBUDE ZA PRIPRAVO PROJEKTOV PREHODA V NOD	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Ukrep predvideva uvedbo nepovratnih nacionalnih finančnih spodbud, ki dopolnjujejo tehnično pomoč programov, kot je ELENA, in so namenjene pripravi projektov energetske prenovе javnih stavb, razogljčenih in učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja, skupnostnih projektov OVE, večstanovanjskih stavb, trajnostne mobilnosti ter drugih javnih projektov URE in OVE. Ukrep je tesno povezan z ukrepom M11.1, ki zagotavlja organizacijski okvir ter financiranje izvedbe pripravljenih projektov z investicijskimi spodbudami in finančnimi instrumenti.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Informacije o izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
1. oktober 2025	

M11.2 SPODBUJANJE RAZVOJA VISOKO KAKOVOSTNIH ZELENIH PRODUKTOV IN REŠITEV

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	finančni instrumenti
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ, SID
KRATEK OPIS	Spodbujanje razvoja kakovostnih zelenih produktov, storitev in poslovnih modelov za razogljičenje in krožnost z visoko dodano vrednostjo, ki krepijo mednarodno prepoznavnost slovenskih znamk, znanja in dizajna. Podpora prehajanju od dobaviteljev k inovativnim razvijalcem ter spodbujanje investicij z neposrednimi in posrednimi multiplikativnimi učinki ter pozitivnim širšim družbenim vplivom. Nadgradnja obstoječih izvajalskih okvirov in finančnih instrumentov (npr. trajnostne obveznice) ter uporaba kombiniranih oblik podpore (povratna in nepovratna sredstva – 'blending'). Pri dodeljevanju spodbud se zagotavlja upoštevanje kriterijev nizkoogljičnosti ter učinkovite rabe energije (URE) in obnovljivih virov energije (OVE).

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Pripravlja se javni razpis tipa '*blending*', ki omogoča kombinirano financiranje z nepovratnimi in povratnimi sredstvi.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Nadaljevanje priprave ter objava razpisa JR Blending v okviru katerega je predvidenih 44 mio EUR nepovratnih in povratnih sredstev.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MGTŠ

DATUM PRIPRAVE

1. oktober 2025

M11.3 POVEČANJE PREMOŽENJA Eko SKLADA ZA DOLGOROČNO POVEČANJE FONDA POVRATNIH SPODBUD	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski instrumenti
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE , Eko sklad
KRATEK OPIS	Treba je povečati premoženje Eko sklada, da se zagotovijo dodatna sredstva za povečanje razpoložljivosti povratnih virov financiranja, namenjenih prenovi stavb in drugim okoljskim naložbam.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Na 132. redni seji, ki je potekala 12. 12. 2024, je Vlada Republike Slovenije potrdila prerazporeditev sredstev državnega proračuna. V sodelovanju z Ministrstvom za kohezijo in regionalni razvoj (MKRR) je bilo na Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo (MOPE) prerazporejenih 12,6 milijona evrov pravic porabe. Sredstva bodo namenjena povečanju namenskega premoženja Eko sklada za nadaljnje kreditiranje okoljskih naložb. Druge informacije o izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
- Informacije o izvajanju instrumenta niso bile posredovane. - Vlada RS (2024). <i>Sporočilo za javnost 132. redna seja Vlade Republike Slovenije</i>. https://www.gov.si/novice/2024-12-12-132-redna-seja-vlade-republike-slovenije/	
DATUM PRIPRAVE	
1. oktober 2025	

7 Obnovljivi viri energije

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020

Cilj na področju rabe OVE je doseči vsaj **27-odstotni delež OVE v končni rabi energije** do leta 2030 in v tem okviru vsaj **43-odstotni delež OVE pri proizvodnji električne energije**, vsaj **41-odstotni delež OVE pri ogrevanju in hlajenju** ter vsaj **21-odstotni delež OVE v prometu**.

NEPN 2024

Cilj na področju rabe OVE je doseči vsaj **33-odstotni delež OVE v končni rabi energije** in v tem okviru vsaj **55-odstotni delež OVE pri proizvodnji električne energije**, vsaj **45-odstotni delež OVE pri ogrevanju in hlajenju** ter vsaj **26-odstotni delež OVE v prometu**.

7.1 Pregled stanja

Potem, ko je bil v obdobju 2020–2022 za doseganje **deleža 25 % OVE v končni rabi energije**²⁰ vsako leto potreben statistični prenos, torej dokup manjkajoče proizvodnje iz OVE od druge države, je leta 2023 doseženi delež s 25,1 % prvič presegel ciljno vrednost za leto 2020. Glede na indikativno letno vrednost iz NEPN 2020, bi moral skupni delež leta 2023 znašati 25,5 %. Z višjim ciljem za delež OVE v letu 2030 iz NEPN 2024 se je bistveno povišala tudi referenčna točka za leto 2025 (iz prvotnih 25,9 % na 28,4 %), s čimer se je povečala tudi vrzel glede na indikativno letno vrednost, na 1,3 odstotne točke²¹, s tem pa tudi potreba po pospešenem uvajanju OVE. Glede na leto 2005 se je delež OVE povečal za 5,3 odstotnih točk.

Pri **proizvodnji električne energije** je delež OVE leta 2023 znašal 41,9 %. Glede na leto prej se je povečal za 4,9 odstotne točke, in sicer predvsem na račun povečanja proizvodnje električne energije iz sončnih elektrarn. Indikativna letna vrednost za to leto, ki v skladu z NEPN 2020 znaša 35,7 %, je bila tako presežena. Ravno tako je bila presežena tudi indikativna letna vrednost iz NEPN 2024 (38,8 %).

Pri **ogrevanju in hlajenju** je delež OVE leta 2023 znašal 34,3 %. Glede na leto prej se je malenkostno povečal, za 0,3 odstotne točke, in je zaostal za indikativno letno vrednostjo tako iz NEPN 2020 (36,9 %), kot tudi iz NEPN 2024 (35,9 %). Glede na leto 2005 se je delež OVE pri ogrevanju in hlajenju povečal za 7,9 odstotnih točk.

V **prometu** je delež OVE leta 2023 znašal 10 %. Glede na leto prej se je povečal za 2,2 odstotni točki. Tudi tukaj je doseženi delež zaostal za indikativno letno vrednostjo tako iz NEPN 2020 (12,1 %), kot tudi iz NEPN 2024 (10,7 %). Leta 2005 je bil delež OVE v prometu 0,5-odstoten.

Dodatno spremljamo stanje na področju rabe OVE v okviru Podnebnega ogledala še s kazalniki [\[PO12\] Raba končne energije, izpusti TGP in delež OVE v stavbah](#) (kazalnik je bil

20 Za podrobnosti o stanju deleža OVE leta 2023 glej kazalnik [\[EN24\] Delež obnovljivih virov v bruto rabi končne energije](#), ki je bil pripravljen v okviru PO2024, oz. poglavje 2 v [Zvezku 1 – Ocena doseganja ciljev](#) iz PO2024.

21 Indikativna letna vrednost za leto 2023 je izračunana z linearno interpolacijo glede na referenčni vrednosti za leti 2022 (25,4 %) in 2025 (28,4 %) iz NEPN 2024.

pripravljen za PO2024), [PO19_INDUSTRIJA] Delež OVE v rabi goriv v industriji (priloga 4, poglavje 4.1), [PO29_ETS] Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE (priloga 4, poglavje 4.3) in [PO28_ETS] Delež oskrbe s toploto iz energetske učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja (priloga 6, poglavje 6.1), katerih rezultati so predstavljeni v okviru relevantnih sektorjev (stavbe, industrija in energetika, SDOH).

7.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Ključne spremembe na področju obnovljivih virov energije so:

- **Začetek izvajanja precej instrumentov iz NEPN 2024 je pogojen s pripravo novega Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1).** Ta je bil v javni obravnavi februarja in marca leta 2025, nato pa v medresorskem usklajevanju, ki je zaključeno. Sprejet naj bi bil do konca leta 2025. Postopki priprave, usklajevanja in sprejetja zakonov so zahtevni in dolgotrajni, kar upočasnjuje aktivnosti, ki iz teh pravnih podlag izhajajo. V primeru, da so potrebne spremembe zakonskih podlag, to tudi ovira hiter odziv na spremembe zunanjih okoliščin in s tem učinkovito usmerjanje aktivnosti.
- **Nepovratne spodbude za električno energijo in toploto iz OVE so na voljo za pravne osebe, javni sektor in fizične osebe** v okviru različnih razpisov in pozivov, npr. pri Borzenu, v okviru *Načrta za okrepanje in odpornost (NOO)* in *Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP)*. Pri pravnih osebah in javnem sektorju je poudarek zaenkrat bolj na proizvodnji električne energije iz OVE, in sicer zlasti s fotonapetostnimi elektrarnami.
- Instrumenti za spodbujanje rabe globoke in plitve geotermalne energije so v začetni fazi izvajanja. Julija 2025 je bila **podeljena prva raziskovalna geotermalna koncesija na območju Občine Lendava**. V okviru koncesije sta predvidena celovito raziskovanje geotermalnega potenciala ter razvoj tehnologije za raziskovalno proizvodnjo električne energije.
- Pri Borzenu deluje od leta 2022 **enotna kontaktna točka za OVE**, katere namen je ponuditi informacije in usmerjati vlagatelje v povezavi z OVE. Konec leta 2024 je v 31 krajih delovalo 33 svetovalnih pisarn za OVE. Marca 2024 je bil za javnost odprt **spletni portal kontaktne točke**, ki omogoča prijavo na svetovanje in digitalno izvedbo svetovanj. Z delovanjem je začel tudi **kontaktni center**, kjer je strankam na voljo tako vsebinska kot tehnična pomoč, vezano na javne pozive Borzena.
- **Spodbujanje in vgrajevanje sistemov hranjenje električne energije (SHEE)** skupaj z novimi kapacitetami OVE se izvaja v okviru pozivov Borzena. S spremembo Zakona o oskrbi z električno energijo je bila leta 2025 uveljavljena **oprostitev plačevanja omrežnine za nove baterijske hranilnike električne energije**.

V nadaljevanju so zbrana glavna priporočila za izvajanje instrumentov iz NEPN 2024 na področju OVE.

PRIPOROČILO OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE 01/2025

IZVAJALEC

MOPE, MSP,
MKGP

Spodbujanje lokalnih energetskih skupnosti je treba **podpreti z ustrezno pripravo projektov, prednostno za lokalne energetske skupnosti za oskrbo s toploto iz OVE**. Za njihovo izvedbo je treba ponuditi standardne rešitve in ustrezne finančne instrumente.

UTEMELJITEV. Priprava projektov lokalnih energetskih skupnosti je kompleksna in časovno zahtevna, zato je smiselno začeti z njihovo pripravo čim prej, da so projekti pripravljeni za prijavo za nepovratna sredstva v ta namen, ko so ta razpisana, in njihovo črpanje. Standardne rešitve, tehnično, ekonomsko in postopkovno gledano, bi pripravo močno olajšale in skrajšale.

PRIPOROČILO OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE 02/2025

IZVAJALEC

MOPE, MSP,
MKGP

S čim prejšnjim sprejetjem poenostavljene nove metodologije za pripravo lokalnih energetskih konceptov (LEK), je treba **spodbuditi vključevanje projektov lokalnih energetskih skupnosti tudi v LEK**, kot podlage za izvedbo učinkovitih, gospodarnih in okolju prijaznih energetskih storitev v lokalni skupnosti ali regiji.

UTEMELJITEV. Obstoječa metodologija za pripravo LEK je iz leta 2016 in tako ni več prilagojena potrebam sodobnega načrtovanja in sodobnim rešitvam na področju oskrbe z energijo in njene rabe v lokalni skupnosti ali regiji.

PRIPOROČILO OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE 03/2025

IZVAJALEC

MOPE

Slovenija ima na področju OVE obvezujoče cilje. Podobno kot pri doseganju cilja letnega zmanjšanja rabe energije v javnem sektorju, bi bilo morda smiselno tudi **nacionalne cilje na področju OVE prenesti na lokalno raven**.

UTEMELJITEV. Prenos ciljev OVE na lokalno raven bi lahko bil dodatna spodbuda za načrtovanje več projektov rabe OVE, tako toplote, kot tudi električne energije, v lokalni skupnosti ali regiji.

PRIPOROČILO OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE 04/2025

IZVAJALEC

Borzen, MOPE

Zagotoviti je treba, da bo kontaktna točka za spodbujanje rabe OVE, ki naj bi za pripravo projektov OVE delovala po principu »vse na enem mestu«, svoje **storitve zagotavljala tudi za projekte OVE toplote**.

UTEMELJITEV. Kontaktna točka za spodbujanje rabe OVE, ki deluje v okviru Borzena, je zaenkrat bolj usmerjena v pripravo projektov OVE na področju proizvodnje električne energije. Je pa bil za pravne osebe leta 2024 že objavljen tudi poziv za investicije v nove proizvodne naprave iz OVE za proizvodnjo toplote (KNLB, TČ, SSE) in hranilnike toplote.

PRIPOROČILO OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE 05/2025

IZVAJALEC

MOPE, MNVP,
ARSO, GeoZS,
MKGP

Razviti in izvajati je treba **podporne aktivnosti za večje izkoriščanje geotermalne energije (plitve in globoke) za ogrevanje**, zlasti v ubranih okoljih (npr. v večstanovanjskih stavbah). Podporne aktivnosti naj vključujejo predvsem svetovanje in ustrezne finančne instrumente.

UTEMELJITEV. Pri razogljčenju stavb je učinkovito razogljčenje oskrbe s toploto velik izziv, še posebej v večstanovanjskih stavbah, zaradi ovir povezanih z zakonodajo, lastništvom in skupnostjo lastnikov, pa tudi pomanjkanjem primernih rešitev. Pomen izkoriščanja geotermalne energije v ta namen je podcenjen.

7.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju obnovljivih virov energije so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 2).

Tabela 7: Pregled izvajanja instrumentov na področju obnovljivih virov energije iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M12.1	Spodbujanje lokalnih energetskih skupnosti oziroma skupnosti OVE	predpisi, informiranje, spremljanje, ekonomski (finančne spodbude)	MOPE, MSP, MKGP	da
M12.2	Shema podpor za spodbujanje proizvodnje energije iz OVE	ekonomski (finančne spodbude), predpisi	MOPE, Borzen, MKRR, MKGP	da
M12.3	Samooskrba z električno energijo iz OVE	sklop instrumentov (predpis, finančne spodbude)	MOPE, MK, MJU, MKGP, občine, EDP, Borzen, Eko sklad – mreža ENSVET	da
M12.4	Spodbujanje večnamenske rabe globoke geotermalne energije (GGE)	predpisi, načrtovanje, ekonomski (finančne spodbude)	MOPE, MNVP, ARSO, MGTŠ, MKRR, MKGP, GeoZS, MKGP	ne
M12.5	Boljša omrežna integracija proizvodnih naprav OVE in prilagajanje odjema	predpisi, ekonomski, načrtovanje	MOPE, elektrooperater, Agencija za energijo	ne
M13.1	Zagotavljanje trajnostnega razvoja rabe plitve geotermalne energije (PGE)	predpisi, strokovne podlage, organizacijski	MOPE, MNVP, ARSO, GeoZS, MKGP	da
M13.2	Kontaktna točka za spodbujanje rabe OVE in njeno delovanje	predpisi, organizacijski	Borzen, MOPE	da
M13.3	Prostorsko spremljanje naprav OVE	načrtovanje	MOPE, Borzen, MKGP	ne
M13.3a	Vzpostavitev tehničnih meril in predpisov za proizvodnjo vodika in OVE plinov	predpisi	Agencija za energijo, OPS	ne
M13.4	Samooskrba z vodikom	ekonomski (finančne spodbude)	MOPE	ne

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M13.5	Spodbude za čezmejno in regionalno sodelovanje v skupnih OVE projekti	sklop instrumentov (predpisi, financiranje, ozaveščanje)	MOPE, MGTŠ, MZEZ	ne
M13.6	Spodbujanje prenove in gradnje malih hidroelektrarn	sklop instrumentov	MOPE	da
M13.7	Spodbujanje izgradnje sistemov hranjenja električne energije (SHEE)	sklop instrumentov (predpisi, finančne spodbude ozaveščanje)	MOPE	ne
M13.8	Spremljanje rabe energije in OVE, vključno z dvojno rabo, v kmetijstvu	predpis	MKGP	ne

M12.1 SPODBUJANJE LOKALNIH ENERGETSKIH SKUPNOSTI OZIROMA SKUPNOSTI OVE

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, informiranje, spremljanje, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MSP, MKGP
KRATEK OPIS	Instrument sestavlja več različnih aktivnosti. Načrtovano je sprejetje omogočitenega programa na področju skupnosti OVE (po ZSROVE) na podlagi ocene neupravičenih ovir za razvoj skupnosti OVE. Pregled učinkov in izboljšanje omogočitenega programa sta nato predvidena vsaka tri leta (2027 in 2030). Podpore bodo med drugim zagotovljene za integracijo projektov lokalnih energetskih skupnosti v lokalne energetske koncepte (LEK) ter za pripravo in izvedbo projektov lokalnih energetskih skupnosti, pa tudi za promocijo, ozaveščanje in usposabljanje ključnih akterjev za izvajanje projektov skupnosti OVE ter upravnikov večstanovanjskih stavb in kmetijskih svetovalcev za vodenje energetskih skupnosti.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Aktivnost sprejetja omogočitenega programa na področju skupnosti OVE se še ne izvaja. Pogojena je s sprejetjem novega Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1). Ta je bil v javni obravnavi februarja in marca leta 2025, nato pa v medresorskem usklajevanju, ki je zaključeno. Zakon bo predvidoma sprejet do konca leta 2025.

V okviru Švicarskega mehanizma je v pripravi digitalizacija LEK. Integracija projektov lokalnih energetskih skupnosti v LEK se sicer izvaja v okviru *M35.5 Lokalni energetske koncepti* (za podrobnosti glej *Zvezek 3 – Skupna področja, poglavje 2*). V začetku leta 2025 je bil objavljen Javni razpis za sofinanciranje naložb v skupnostno samooskrbo (SSO) z električno energijo iz obnovljivih virov energije za obdobje od 2025 do 2027 (JR EKP SSO OVE 2025). Namenjen je naložbam v SSO OVE s skupno nazivno močjo od najmanj 100 do manj kot 300 kW in pa naložbam v SSO OVE s skupno nazivno močjo vsaj 300 kW. Razpisanih je 31,2 milijona evrov nepovratnih sredstev.

Junija 2025 je bil objavljen razpis za sofinanciranje naložb v izgradnjo novih naprav za proizvodnjo električne energije iz sončne ali vetrne energije za obdobje od 2025 do 2029 (JR EKP SE VE OVE 2025). Spodbude lahko pridobijo tudi skupnosti OVE. Razpisanih je 64,5 milijonov evrov nepovratnih sredstev iz *Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP)*.

Spodbude za skupnostne fotonapetostne elektrarne so na voljo tudi v okviru poziva Borzena za investicije v fotonapetostne elektrarne s hranilnikom ali brez (JP-OVE-02). Za več informacij glej instrument *M12.1 Shema podpor za spodbujanje proizvodnje energije iz OVE*.

Promocija na področju lokalnih energetskih skupnosti oziroma skupnosti OVE poteka preko kontaktne točke za spodbujanje rabe OVE, ki deluje v okviru Borzena (glej *M13.2 Kontaktna točka za spodbujanje rabe OVE in njeno delovanje*).

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Sprejetje omogočitenega programa na področju skupnosti OVE je načrtovano za leto 2026. Do konca leta je še odprt javni razpis JR EKP SSO OVE 2025, zadnje odpiranje vlog je predvideno decembra 2025. Javni razpis JR EKP SE VE OVE 2025 bo odprt do sredine leta 2026, zadnji rok za oddajo vlog je 5. 6. 2026. Promocija bo še naprej potekala preko kontaktne točke za spodbujanje rabe OVE.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Priprava projektov lokalnih energetskih skupnosti je kompleksna in časovno zahtevna, zato je smiselno začeti z njihovo pripravo čim prej, da so projekti pripravljeni za prijavo za nepovratna sredstva v ta namen, ko so ta razpisana, in njihovo črpanje. Standardne rešitve, tehnično, ekonomsko in

postopkovno gledano, bi pripravo močno olajšale in skrajšale. Spodbujanje lokalnih energetske skupnosti je zato treba podpreti z ustrezno pripravo projektov, prednostno za lokalne energetske skupnosti za oskrbo s toploto iz OVE. Za njihovo izvedbo je treba ponuditi standardne rešitve in ustrezne finančne instrumente.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE
- MOPE, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- MOPE, Aktualne in načrtovane finančne spodbude Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (<https://www.gov.si/novice/2025-07-22-aktualne-in-nacrtovane-financne-spodbude-ministrstva-za-okolje-podnebje-in-energijo/>)

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M12.2 SHEMA PODPOR ZA SPODBUJANJE PROIZVODNJE ENERGIJE IZ OVE

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude), predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, Borzen, MKRR, MKGP
KRATEK OPIS	Načrtovana je nadgradnja oziroma priprava nove podporne sheme za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE in OVE SPTE, proizvodnje obnovljivih plinov iz OVE ter ogrevanja in hlajenja iz OVE. Predvideno je izvajanje programov financiranja OVE iz NOO, REPowerEU, Modernizacijskega sklada, začasnega okvirja EU, Strateškega načrta SKP 2023–2027, PEKP (finančni instrumenti SRRS, KS, ESS) in drugih. Nadgrajen bo sistem potrdil o izvoru z vključitvijo obnovljivih in nizkoogljivih plinov, toplote in hladu iz OVE ter odvečne toplote. Opredeljen bo investitor izgradnje priključne prenosne in distribucijske infrastrukture večjih koncentriranih proizvodnih naprav OVE ter viri financiranja.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Agencija za energijo je leta 2024 v okviru podporne sheme za SPTE in OVE zaključila javni poziv investitorjem k prijavi projektov proizvodnih naprav OVE za proizvodnjo električne energije za vstop v podporno shemo, ki je bil objavljen konec leta 2023. Na poziv je bilo prijavljenih 575 projektov, izbranih pa 507 projektov s skupno nazivno močjo 259 MW. Gre izključno za projekte OVE, in sicer za 2 hidroelektrarne in 2 elektrarne na lesno biomaso, vse ostalo so sončne elektrarne. V okviru vseh javnih pozivov, od leta 2016 dalje, je bilo na področju proizvodnje električne energije iz OVE prijavljenih 1.650 projektov, potrjenih 996, izvedena pa samo 202. V ta namen sicer trenutno ni odprt noben poziv. Leta 2024 je bilo v podporno shemo za SPTE in OVE vključenih 3.366 naprav, med njimi večina, 96 %, naprav na OVE. Število naprav v shemi se zaradi postopnega staranja in izstopa obstoječih proizvodnih naprav, zlasti SPTE na fosilna goriva in proizvodnih naprav na biomaso, iz sistema podpor, zmanjšuje.

Pravne podlage za prenovu podporne sheme za OVE se pripravljajo v okviru priprave novega Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1). Ta je bil v javni obravnavi februarja in marca leta 2025, nato pa v medresorskem usklajevanju, ki je zaključeno. ZSROVE-1 bo podlaga tudi za nadgradnjo sistema potrdil o izvoru.

Nepovratna sredstva za naložbe v OVE so na razpolago pri Borzenu. Za pravne osebe je bil leta 2023 objavljen poziv za investicije v proizvodnjo električne energije iz vodne energije, soproizvodnjo električne energije in toplote iz lesne biomase ter soproizvodnjo iz geotermalne energije in bioplina (JP-OVE-01). S spremembo iz leta 2025 je bil razpoložljivi znesek povišan na 135 milijonov evrov nepovratnih sredstev, ki se zagotavljajo iz sredstev za izvajanje podpor Centra za podpore. Sredstva so na voljo samo še za sklopa 3 (proizvodnja električne energije iz vodne energije, proizvodnja električne energije in toplote iz geotermalne energije, proizvodnja električne energije in toplote iz bioplina, deponijskega plina in plina, pridobljenega z napravami za čiščenje odplak) in 4 (soproizvodnja električne energije in toplote iz lesne biomase).

Leta 2024 je bil objavljen poziv za investicije v fotonapetostne elektrarne s hranilnikom ali brez (JP-OVE-02). Septembra 2025 je bil razpoložljivi znesek nepovratnih sredstev povišan na 152 milijonov evrov. Tudi tukaj se sredstva zagotavljajo iz sredstev za izvajanje podpor Centra za podpore. Isto leto je bil objavljen tudi poziv za subvencije za pravne osebe za naprave na obnovljive vire energije ter hranilnike v kombinaciji s proizvodnjo (JP-OVE-03). Na voljo je bilo 25,4 milijone evrov nepovratnih sredstev iz sredstev za izvajanje podpor Centra za podpore. Poziv je bil zaprt konec oktobra leta 2024. Trenutno sta za pravne osebe odprta še poziv za investicije v vetrne elektrarne, kotle na lesno biomaso ter toplotne črpalke in sprejemnike sončne energije s hranilnikom električne energije ali brez (JP-OVE-04), razpisanih 33,6 milijonov evrov nepovratnih sredstev iz sredstev za izvajanje podpor Centra za podpore, in poziv za nakup in vgradnjo hranilnika električne energije (JP REPWR SUB-HEE-PO25), razpisanih 16,9 milijonov evrov nepovratnih sredstev, zagotovljenih v okviru NOO.

Spodbude za povečanje proizvodnje toplote iz OVE (toplotne črpalke, kurilne naprave na KNLB, sprejemniki sončne energije ...) za pravne in fizične osebe so še bile na voljo v okviru rednih pozivov Eko sklada za nove naložbe v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije. Leta 2024 je bilo samo za naložbe OVE (brez samooskrbe) izplačanih skupno 37,5 milijonov evrov nepovratnih sredstev, s katerimi je bilo doseženo povečanje proizvodnje toplote iz OVE za 257 GWh. Največ sredstev, več kot 30 milijonov evrov, je bilo izplačanih za vgradnjo toplotnih črpalk.

Aktivnosti glede izgradnje in financiranja priključne prenosne in distribucijske infrastrukture večjih koncentriranih proizvodnih naprav OVE se še ne izvajajo.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Podporna shema za SPTE in OVE in sistem potrdil o izvoru zaenkrat še delujeta brez sprememb. ZSROVE-1 bo predvidoma sprejet do konca leta 2025.

Nadaljevalo se bo spodbujanje naložb za proizvodnjo energije iz OVE v okviru pozivov Borzena. Spodbude za nove naložbe v obnovljive vire energije (toplotne črpalke, kurilne naprave na KNLB, sprejemniki sončne energije ...) so za občane še na razpolago pri Eko skladu. Ta za spodbujanje naložb OVE zagotavlja tudi ugodna posojila v okviru pozivov za kreditiranje okoljskih naložb, in sicer za občane (86OB25), občine (84LS25) in (83PO25).

O predvidenih aktivnostih glede izgradnje in financiranja priključne prenosne in distribucijske infrastrukture večjih koncentriranih proizvodnih naprav OVE ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Pospešiti je treba aktivnosti, povezane z nadgradnjo oziroma pripravo nove podporne sheme za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE in OVE SPTE, proizvodnje obnovljivih plinov iz OVE ter ogrevanja in hlajenja iz OVE, saj sta bila prva nadgradnja sheme in sistema potrdil načrtovana za leto 2025. Tudi opredelitev investitorja izgradnje priključne prenosne in distribucijske infrastrukture večjih koncentriranih proizvodnih naprav OVE ter virov financiranja je bila načrtovana za leto 2025, a se potrebne aktivnosti še ne izvajajo. Pri sofinanciranju naložb v OVE je treba zagotoviti, da se bodo njihovi učinki ustrezno spremljali.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, Eko sklad
- Agencija za energijo, Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji 2024 (<https://www.agen-rs.si/-/porocilo-o-stanju-na-podrocju-energetike-v-sloveniji-v-letu-2024>)
- Borzen, Subvencije za investicije v OVE za pravne osebe (<https://borzen.si/sl-si/podpore-za-zelene-investicije/nepovratna-sredstva>)
- MOPE, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- eUPRAVA, predlog predpisa Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17599&lang=si>)

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M12.3 SAMOOSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ OVE

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (predpis, finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MK, MJU, MKGP, občine, EDP, Borzen, Eko sklad – mreža ENSVET
KRATEK OPIS	V okviru instrumenta je treba s ciljem povečanja učinkovitosti rabe viškov proizvedene električne energije pri obstoječi in novi individualni samooskrbi preučiti vpeljavo možnosti deljenja proizvedene električne energije z drugimi odjemalci. Preučiti je treba tudi možnost vključevanja mikro in malih vetrnih elektrarn kot samooskrbnih elektrarn. Zagotoviti je treba, da instrument samooskrbe z električno energijo iz OVE ostane še naprej finančno zanimiv produkt za končnega uporabnika. Potrebno je spremljanje izvajanja nove sheme in po potrebi njena sprotna posodobitev. Z dopolnitvijo zakonodajnih podlag je treba omogočiti in spodbuditi aktivno vključevanje občin v načrtovanje, pripravo in izvedbo projektov samooskrbe z električno energijo, ter pri tem uporabiti LEK.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Zadnji poziv za nepovratne spodbude/pomoči za naprave za samooskrbo z električno energijo (104SUB-SO22) je bil pri Eko skladu objavljen konec leta 2022. Leta 2024 je bilo v ta namen izplačanih še 11,3 milijonov evrov za 12.540 naložb s skupno instalirano močjo 167 MW, povečanje proizvodnje električne energije iz OVE pa je ocenjeno na 158 GWh. Za samooskrbne sončne elektrarne je mogoče pri Eko skladu še naprej pridobiti ugodna posojila v okviru pozivov za kreditiranje okoljskih naložb, in sicer za občane (86OB25), občine (84LS25) in (83PO25).

Pozivi za samooskrbo so leta 2024 prešli na Borzen. Nepovratna sredstva za fizične osebe so na voljo v okviru pozivov za samooskrbne sončne elektrarne po stari (JP-SO-01) in novi Uredbi o samooskrbi (JP-SO-02). V obeh primerih so spodbude namenjene naložbam nakupa in vgradnje naprav za individualno in skupnostno samooskrbo z električno energijo gospodinjskih odjemalcev. V JP-SO-01 je za ta namen na voljo 14 milijonov evrov iz Sklada za podnebne spremembe (SPS), v JP-SO-02 pa 30 milijonov evrov, od tega 5 milijonov evrov za skupnostne elektrarne, iz sredstev za podpore na podlagi določb ZSROVE in *Dolgoročnega časovnega načrta za doseganje ciljev spodbujanja proizvodnje in rabe obnovljivih virov energije za naslednjih pet let v Sloveniji*, sprejetega leta 2022. Poleg tega so fizičnim osebam na voljo tudi spodbude za nakup in vgradnjo hranilnika električne energije, in sicer je v okviru poziva JP-SO-03 na voljo 8 milijonov sredstev iz sredstev Centra za podpore. Informacij o učinkih teh pozivov ni.

Leta 2025 je bil v okviru NOO javni razpis za sofinanciranje izgradnje novih samooskrbnih naprav za proizvodnjo električne energije iz sončne energije na javnih stavbah in parkiriščih za obdobje 2025 do 2026 (NOO – SE OVE 2025). Razpisanih je bilo okvirno 12 milijonov evrov sredstev, razpis pa je že zaključen. Informacije o izbranih projektih še niso javno objavljene.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o oskrbi z električno energijo (ZOEE-A; Ur. l. RS, št. 47/25) je bila vzpostavljena pravna podlaga za souporabo energije (energy sharing). V pripravi je preučitev možnosti vključevanja mikro in malih vetrnih elektrarn kot samooskrbnih elektrarn.

Aktivnosti na področju dopolnitve zakonodajnih podlag, ki bodo omogočile in spodbujale aktivno vključevanje občin v načrtovanje, pripravo in izvedbo projektov samooskrbe z električno energijo, se do zdaj še niso izvajale.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Nadaljevalo se bo spodbujanje naložb za proizvodnjo električne energije iz OVE v okviru pozivov Borzena in kreditov Eko sklada. O predvidenem izvajanju drugih aktivnosti ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Pospešiti je treba aktivnosti na področju dopolnitve zakonodajnih podlag, ki bodo omogočile in spodbujale aktivno vključevanje občin v načrtovanje, pripravo in izvedbo projektov samooskrbe z električno energijo OVE, ki so bile načrtovane že za leto 2025. Pri sofinanciranju naložb v naprave za samooskrbo z električno energijo je treba zagotoviti, da se bodo njihovi učinki ustrezno spremljali.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, Eko sklad
- Borzen, Subvencije za investicije v OVE za fizične osebe (<https://borzen.si/sl-si/podpore-za-zelene-investicije/subvencije-za-soncne-elektrarne-za-fizicne-osebe>; <https://borzen.si/sl-si/podpore-za-zelene-investicije/subvencije-za-hranilnike-elektricne-energije/subvencije-za-hranilnike-elektricne-energije-za-fizicne-osebe>)
- MOPE, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- MOPE, Aktualne in načrtovane finančne spodbude Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (<https://www.gov.si/novice/2025-07-22-aktualne-in-nacrtovane-financne-spodbude-ministrstva-za-okolje-podnebje-in-energijo/>)

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M12.4 SPODBUJANJE VEČNAMENSKE RABE GLOBOKE GEOTERMALNE ENERGIJE (GGE)

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, načrtovanje, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MNVP, ARSO, MGTŠ, MKRR, MKGP, GeoZS, MKGP
KRATEK OPIS	Izboljššan bo regulativni in podporni okvir ter vzpostavljene finančne spodbude. V tem okviru sta predvidena pospešitev raziskav in priprava strokovnih podlag za oceno okoljsko sprejemljivega obsega izkoriščanja GGE, zagotovitev letnega sledenja trendov učinkovitosti rabe GGE, vpeljavo kriterijev za spodbude in pripravo projektnih pogojev glede sprejemljivih vplivov na okolje. Vzpostavljen bo monitoring globokih geotermalnih vodonosnikov in izbranih neaktivnih vrtin, izdelane interaktivne karte potenciala GGE za različne namene rabe GGE, zagotovljeno kontinuirano delovanje medresorske delovne skupine za večnamensko rabo GE in sodelovanje pri upravljanju termalne vode s sosednjimi državami ter investicijske spodbude za različne namene (izgradnja vrtin, izkoriščanje GGE v sistemih daljinskega ogrevanja, raba GGE za potrebe kmetijstva itd.). Načrtovana je tudi priprava zakonske podlage za redno spremljanje rabe geotermalne energije v kmetijstvu.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Julija leta 2025 je bila podeljena prva raziskovalna geotermalna koncesija na območju Občine Lendava. V okviru koncesije sta predvidena celovito raziskovanje geotermalnega potenciala ter razvoj tehnologije za raziskovalno proizvodnjo električne energije. Vključene so faza raziskovanja potenciala geotermalne energije, ki zajema geofizikalne raziskave geotermalnega potenciala ter vrtanje in testiranje geotermalnih vrtin, pripravljalna faza, ki zajema pripravo prostorskega izvedbenega akta, pridobivanje potrebnih dovoljenj, izvedbo vrtin in gradnjo geotermalne elektrarne, ter faza raziskovalne proizvodnje električne energije.

V predlog novega *Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1)* je vključen tudi člen, ki opredeljuje naloge Geološkega zavoda Slovenije na področju plitve in globoke geotermalne energije, in bo podlaga tudi za izvajanje aktivnosti v okviru tega instrumenta in instrumenta *M13.1 Zagotavljanje trajnostnega razvoja rabe plitve geotermalne energije (PGE)*. Predlog zakona je bil v javni obravnavi februarja in marca leta 2025, nato pa v medresorskem usklajevanju, ki je zaključeno. Sprejet bo predvidoma do konca leta 2025.

V pripravi je nov *Zakon o kmetijstvu (ZKME-2)*. Njegov predlog je bil v javni obravnavi februarja 2025. V predlog je vključen tudi člen o spremljanju rabe energije v kmetijstvu, s čimer bo vzpostavljena zakonska podlaga za redno spremljanje rabe geotermalne energije v kmetijstvu. O izvajanju ostalih aktivnosti v okviru tega instrumenta ni informacij.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Po podatkih na spletni strani eUPRAVA naj bi bil ZKME-2 sprejet v tretji četrtini leta 2025. O predvidenem izvajanju drugih aktivnosti ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, MKGP

-
- MOPE, Portal energetika, Podeljena raziskovalno geotermalna koncesija na območju občine Lendava (<https://www.energetika-portal.si/nc/novica/n/podeljena-raziskovalno-geotermalna-koncesija-na-obmocju-obcine-lendava/>)
 - eUPRAVA, predlog predpisa Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17599&lang=si>)
 - eUPRAVA, predlog predpisa Zakon o kmetijstvu (<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17530&lang=si>)

DATUM PRIPRAVE

4. oktober 2025

M12.5 BOLJŠA OMREŽNA INTEGRACIJA PROIZVODNIH NAPRAV OVE IN PRILAGAJANJE ODJEMA	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, ekonomski, načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE , elektrooperater, Agencija za energijo
KRATEK OPIS	Vzpostavljen bo regulativni okvir in ustrezne spodbude oz. ekonomski signali za omrežno integracijo OVE na lokacijah z večjo rabo električne energije (vsa porabljena na lokaciji) oz. s priklopom na srednjenapetostno (SN) omrežje. Načrtovana je vzpostavitev regulativnega okvira in ustreznih spodbud oziroma ekonomskih signalov za lokalno prilagajanje proizvodnje in odjema ter sodelovanje v sistemskih storitvah. Vzpostavljen bo tudi decentraliziran – lokalni trg prožnosti na nizko- in srednjenapetostnih omrežjih. Zagotovljen bo tudi dostop do podatkov o razpoložljivosti omrežja za priključevanje enot OVE na omrežje.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
V pripravi so strokovne podlage za regulativni okvir in ustrezne spodbude oz. ekonomske signale za omrežno integracijo OVE na lokacijah z večjo rabo električne energije oz. s priklopom na SN omrežje. V obdobju 2021–2023 je potekal projekt RES Slovenia, v okviru katerega so bili pripravljeni celovita analiza in pregled nadaljnjega potenciala rabe OVE za proizvodnjo električne energije, analiza in pregled možnih pravnih, upravnih in izvedbenih ovir za rabo OVE v elektroenergetskem sektorju, opredeljene dobre prakse in pripravljena izhodišča za komunikacijsko strategijo za nadaljnjo rabo OVE v elektroenergetskem sektorju. V teku sta posodobitev strokovnih podlag iz projekta RES Slovenia in izdelava kartiranja za OVE. Projekt se je začel avgusta 2025, in bo trajal do konca septembra 2026. Izdelane karte in strokovne podlage bodo podlaga za pripravo tematskega akcijskega načrta za OVE in določitev primernih lokacij za OVE, pri čemer bo upoštevan tudi vidik priključevanja na omrežje. Podlaga za pripravo akcijskega načrta je Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE; Ur. l. RS, št. 78/23 in 95/24). ELES, sistemski operater prenosnega elektroenergetskega omrežja v Sloveniji, je v Razvojni načrt prenosnega sistema RS za obdobje 2023–2032 že vključil možni obseg priključevanja proizvodnih virov, kjer je to mogoče oziroma hitro izvedljivo, in oceno tehničnega potenciala za postavitve velikih polj sončnih elektrarn (SE). Največji potencial za samostoječe SE nad 10 MW na degradiranih in drugih potencialno primernih območjih ima skladno z analizo ELES Podravska regija (nad 250 MW), ki ji sledijo Posavska regija (do 250 MW) ter Pomurska in Osrednjeslovenska regija (obe do 200 MW). Informacijski sistem EnerGIS – digitalna platforma energetskih prostorskih podatkov v Sloveniji (instrument 16.4b) je v izdelavi. Aktivnosti za vzpostavitev regulativnega okvira in ustreznih spodbud oziroma ekonomskih signalov za lokalno prilagajanje proizvodnje in odjema ter sodelovanje v sistemskih storitvah ter vzpostavitev decentraliziranega – lokalnega trga prožnosti na nizko- in srednjenapetostnih omrežjih, se še ne izvajajo, čeprav so bile načrtovane že za leto 2024.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
EnerGIS bo predvidoma objavljen leta 2026. O predvidenem izvajanju drugih aktivnosti v okviru tega instrumenta ni informacij.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE
- MOPE, Portal energetika, Objavljeni rezultati projekta RES Slovenia (<https://www.energetika-portal.si/nc/novica/n/objavljeni-rezultati-projekta-res-slovenia/>)
- ELES, Razvojni načrt prenosnega sistema RS za obdobje 2023–2032 (https://www.eles.si/Portals/0/Documents/ELES_razvojni_nacrt_2023-2032.pdf)

DATUM PRIPRAVE

4. oktober 2025

M13.1 ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA RABE PLITVE GEOTERMALNE ENERGIJE (PGE)	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, strokovne podlage, organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MNVP, ARSO, GeoZS, MKGP
KRATEK OPIS	Instrument je zelo obširen. Vključuje odpravo ovir za sproščanje rasti trga s spodbudami za povečanje varnosti visokih investicij (za velike toplotne črpalke), razvoj geotermičnih kart, določanje prednostnih območij in periodično (letno) sledenje trendov učinkovitosti rabe geotermalne energije (GE) glede na tehnični potencial, oblikovanje javno dostopnih podatkov za investicije v plitvo geotermalno energijo in vzpostavitev tehnične pomoči po načelu vse na enem mestu. Predvidena je vzpostavitev programa in organizacijske strukture za usposabljanja s področja GE, vzpostavitev evidence geotermalnih toplotnih črpalk ter dopolnitev zakonodaje za ureditev postopkov izdaje ustreznih dovoljenj in vodenje evidenc za vse naprave, ki za pridobivanje geotermalne energije posegajo v tla z vgradnjo toplotnih prenosnikov. Izvedena bo tudi harmonizacija predpisov s sodobnimi standardi iz regij in držav v zreli fazi trgov geotermalnih toplotnih črpalk ter posodobljene Smernice za vrtnanje v plitvi geotermiji (do 300 m).
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Borzen je leta 2024 objavil poziv za subvencije za pravne osebe za naprave na obnovljive vire energije ter hranilnike v kombinaciji s proizvodnjo (JP-OVE-03). V njegovem okviru je bilo mogoče pridobiti nepovratna sredstva tudi za toplotne črpalke z inštalirano izhodno močjo večjo od 50 kW, in sicer tudi za toplotne črpalke voda–voda in slanica (zemlja)–voda. Poziv je leta 2025 nasledil nov poziv za iste namene (JP-OVE-04). Geološki zavod Slovenije (GEOZS) pripravlja geotermične karte in strokovne podlage za posodobitev Smernic za vrtnanje v plitvi geotermiji (do 300 m). Harmonizacija predpisov s sodobnimi standardi iz regij in držav v zreli fazi trgov geotermalnih toplotnih črpalk, oblikovanje javno dostopnih podatkov za investicije v plitvo geotermalno energijo, vzpostavitev tehnične pomoči po načelu vse na enem mestu ter vzpostavitev programa in organizacijske strukture za usposabljanja s področja GE so načrtovani v letu 2026. O aktivnostih na področju vzpostavitve evidence geotermalnih toplotnih črpalk ter dopolnitve zakonodaje za ureditev postopkov izdaje ustreznih dovoljenj in vodenje evidenc za vse naprave, ki za pridobivanje geotermalne energije posegajo v tla z vgradnjo toplotnih prenosnikov, ni informacij.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Nadaljevalo se bo spodbujanje naložb v velike toplotne črpalke v okviru pozivov Borzena. Potekala bo priprava geotermične karte in strokovnih podlag za posodobitev Smernic za vrtnanje v plitvi geotermiji (do 300 m). O predvidenem izvajanju drugih aktivnosti v okviru tega instrumenta ni informacij.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Pri razogljichenju stavb je učinkovito razogljichenje oskrbe s toploto velik izziv, še posebej v večstanovanjskih stavbah, zaradi ovir povezanih z zakonodajo, lastništvom in skupnostjo lastnikov, pa tudi pomanjkanjem primernih rešitev. Pomen izkoriščanja geotermalne energije v ta namen je podcenjen. V ta namen je treba razviti in izvajati podporne aktivnosti za večje izkoriščanje geotermalne energije (plitve in globoke) za ogrevanje, zlasti v ubranih okoljih (npr. v večstanovanjskih stavbah). Podporne aktivnosti naj vključujejo predvsem svetovanje in ustrezne finančne instrumente.	

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE
- Borzen, Subvencije za pravne osebe za naprave na obnovljive vire energije ter hranilnike v kombinaciji s proizvodnjo (<https://borzen.si/sl-si/podpore-za-zelene-investicije/subvencije-za-proizvodnjo-elektrike-in-toplote-iz-ove>)

DATUM PRIPRAVE

4. oktober 2025

M13.2 KONTAKTNA TOČKA ZA SPODBUJANJE RABE OVE IN NJENO DELOVANJE

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Borzen, MOPE
KRATEK OPIS	Na področju enotne kontaktne točke je, poleg funkcionalnega izvajanja njenih nalog in vzpostavitve regionalnih kontaktnih točk, predvidena tudi njena nadgradnja, da bo nudila informacije glede potencialnih prednostnih območij za postavitev OVE ter pogojev za postavitev. Na področju odpravljanja administrativnih ovir v postopkih bo vzpostavljen mehanizem za zagotavljanje jasnih, popolnih in transparentnih informacij o vseh zahtevah in postopkovnih fazah dovoljevalnega postopka, določeni jasni roki in upravni koraki za celoten postopek izdaje dovoljenj za gradnjo in obratovanje projektov OVE, pripravljeni predlogi za izboljšavo priprave dokumentacije in optimiranje postopkov za OVE projekte ter izvedena digitalizacija postopkov in komunikacije. Prosilcem je treba dovoliti, da določene tehnične specifikacije svojih projektov v času med vložitvijo vloge za dovoljenje in izgradnjo projektov posodobijo, da bi s tem olajšali uporabo inovativnih ali najnovejših tehnologij. Narejena bo analiza možnosti vzpostavitve enotne vstopne točke za OVE za podeljevanje dovoljenj za gradnjo, obnovo in obratovanje OVE naprav ter poskus njene realizacije. Načrtovano je tudi zagotavljanje in spremljanje podatkov o inštaliranih kapacitetah OVE, številu elektrarn OVE ter njihovi proizvodnji.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Enotna kontaktna točka za OVE deluje pri Borzenu od leta 2022 (<https://borzen.si/sl-si/tocka-ove/tocka-ove>). Njen namen je ponuditi informacije in usmerjati vlagatelje v povezavi z OVE. Javnim ali zasebnim vlagateljem pomaga pri postopkih pridobivanja dovoljenj in drugih aktov, ki so potrebni za gradnjo, rekonstrukcijo, obnovo ali obratovanje proizvodne naprave in njihovo priključitev na omrežje. Marca 2024 je bil za javnost odprt spletni portal kontaktne točke, ki omogoča prijavo na svetovanje in digitalno izvedbo svetovanj. Objavljeni so bili seznam izvajalcev storitev OVE, seznam opreme proizvodnih naprav na OVE in priročnik, ki vključuje informacije o vrstah proizvodnih virov, postopkih za umestitev, izgradnjo in priključitev na omrežje, o pravno-organizacijskih statusih, davčno-finančnih vidikih ter financiranju in podporah. Pripravljena so bila izhodišča za vzpostavitev celovitega informacijskega sistema za izmenjavo podatkov, ki je ključna za hitrejšo izvedbo projektov OVE, ter različne strokovne (video)vsebine in študije.

Razvit je bil grafični uporabniški vmesnik, ki nudi enostavno simulacijo različnih scenarijev optimizacije energetske učinkovitosti in olajša sprejemanje odločitev glede investicij v energetske sisteme. Konec leta 2024 je v 31 krajih delovalo 33 svetovalnih pisarn za OVE, v katerih je bilo v letu 2024 izvedenih 1.077 svetovalnih ur. Z delovanjem je začel tudi kontaktni center, kjer je strankam na voljo tako vsebinska kot tehnična pomoč, vezano na javne pozive Borzena. V letu 2024 je kontaktni center sprejel več kot 7.000 klicev in skoraj 2.700 elektronskih sporočil. Potekale so tudi različne dejavnosti informiranja in ozaveščanja.

V okviru predloga novega *Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1)* je bilo pripravljenih tudi nekaj sprememb člena, ki se navezuje na kontaktno točko OVE. Predlog zakona je bil v javni obravnavi februarja in marca leta 2025, nato pa v medresorskem usklajevanju, ki je zaključeno. Sprejet bo predvidoma do konca leta 2025. O izvajanju ostalih aktivnosti v okviru tega instrumenta ni informacij.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Kontaktna točka OVE, svetovalne pisarne za OVE in kontaktni center bodo nadaljevali s svojim delom. O predvidenem izvajanju drugih aktivnosti v okviru tega instrumenta ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Pri Borzenu je bil za pravne osebe leta 2024 že objavljen poziv tudi za investicije v nove proizvodne naprave iz OVE za proizvodnjo toplote (KNLB, TČ, SSE) in hranilnike toplote (JP-OVE-03), ki ga je leta 2025 nasledil nov poziv (JP-OVE-04). Kontaktne točke za spodbujanje rabe OVE, ki naj bi za pripravo projektov OVE delovala po principu »vse na enem mestu«, je zaenkrat bolj usmerjena v pripravo projektov OVE na področju proizvodnje električne energije, zato je treba zagotoviti, da bo svoje storitve čim prej enakovredno zagotavljala tudi za projekte OVE toplote.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Borzen
- Borzen, Borzenova kontaktne točka za spodbujanje rabe obnovljivih virov energije (<https://borzen.si/sl-si/tocka-ove/tocka-ove>)
- Borzen, Če obzorja zelenega prehoda k svetli energetske prihodnosti, Letno poročilo 2024 (<https://borzen.si/sl-si/druzba-borzen>)
- eUPRAVA, predlog predpisa Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17599&lang=si>)

DATUM PRIPRAVE

4. oktober 2025

M13.3 PROSTORSKO SPREMLJANJE NAPRAV OVE

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE , Borzen, MKGP
KRATEK OPIS	Vzpostavljeno bo prostorsko spremljanje naprav OVE, ki bo vključevalo tudi podatek (in sloj) o varstvenih in varovanih režimih s področja okolja ter podatek (sloj) o kmetijskih zemljiščih. Prostorsko spremljanje se bo vzpostavilo na že obstoječih podatkovnih platformah.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

V izdelavi je informacijski sistem EnerGIS – digitalna platforma energetskih prostorskih podatkov v Sloveniji. V teku je tudi posodobitev strokovnih podlag iz projekta RES Slovenia. Izvedene aktivnosti bodo podlaga za pripravo tematskega akcijskega načrta za OVE. Aktivnosti se sicer izvajajo v okviru instrumentov *M16.4 Priprava strokovnih podlag za prostorsko načrtovanje URE, OVE in NO virov* in *M16.4b Digitalna platforma energetskih prostorskih podatkov v Sloveniji (EnerGIS)*.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

EnerGIS bo predvidoma objavljen leta 2026. O predvidenem izvajanju drugih aktivnosti v okviru tega instrumenta ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

4. oktober 2025

M13.3a VZPOSTAVITEV TEHNIČNIH MERIL IN PREDPISOV ZA PROIZVODNJO VODIKA IN OVE PLINOV

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Agencija za energijo, operater prenosnega sistema (OPS)
KRATEK OPIS	Pripravljena bodo tehnična merila, postopki in tarife za priključevanje enot za proizvodnjo vodika ter za proizvodnjo biometana in sintetičnega metana na omrežje.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Podlaga za izvajanje instrumenta je novi *Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1)*. Predlog zakona je bil v javni obravnavi februarja in marca leta 2025, nato pa v medresorskem usklajevanju, ki je zaključeno. Sprejet bo predvidoma do konca leta 2025. Po sprejetju ZSROVE-1 se bo začela priprava nove Uredbe o trajnostnih merilih za biogoriva in emisiji toplogrednih plinov goriv. Z aktoma bodo v slovenski pravni red prenesena vsa potrebna določila za urejanje področja vodika in OVE plinov iz najnovejše Direktive (EU) 2023/2413 glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov (RED III).

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

O predvidenem izvajanju instrumenta v obdobju do konca leta 2026 ni informacij. V skladu z NEPN 2024 bi se moral začeti instrument izvajati v letu 2024.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Agencija za energijo

DATUM PRIPRAVE

4. oktober 2025

M13.4 SAMOOSKRBA Z VODIKOM

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Za vzpostavitev lastne proizvodnje vodika ob postavitvi OVE elektrarn za industrijske porabnike (male vodikove doline, energetske skupnosti in podobno) bodo na razpolago finančne spodbude.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

V teku je projekt Severnojadrska vodikova dolina (NAHV – North Adriatic Hydrogen Valey), financiran s sredstvi sklada EU za pravičen prehod. V njem sodeluje 37 projektnih partnerjev iz Hrvaške, Italije (Furlanije-Juljske krajine) in Slovenije, Holding Slovenske elektrarne (HSE) pa je v projektu vodilni partner. Predvidena je izvedba 17 pilotnih projektov na različnih lokacijah v vseh treh partnerskih državah. V Sloveniji bodo izvedeni štirje pilotni projekti, in sicer v podjetju Alpacem Cement, Steklarni Hrastnik, ECUBES in v HSE.

Začela se je priprava akcijskega načrta za razvoj vodikovih tehnologij do leta 2030, z vizijo do leta 2040. Akcijski načrt bo vključeval tudi smernice za razvoj infrastrukture, podpornih politik in spodbujevalnih ukrepov, ki bodo omogočili postopen razvoj vodikovega ekosistema.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

HSE načrtuje proizvodnjo vodika v okviru projekta NAHV do konca leta 2025, Steklarna Hrastnik pa leta 2027. Pripravljen bo akcijski načrt za razvoj vodikovih tehnologij. Po sprejetju ZSROVE-1 se bo začela priprava nove Uredbe o trajnostnih merilih za biogoriva in emisiji toplogrednih plinov goriv, ki bo vključevala tudi vodik. O predvidenem izvajanju drugih aktivnosti v okviru tega instrumenta ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE
- Spletna stran projekta NAHV – North Adriatic Hydrogen Valey (<https://www.nahv.eu/>)
- NAHV Testbed Catalogue, May 2025 (<https://www.nahv.eu/wp-content/uploads/2025/05/NAHV-testbeds-catalogue-may-2025.pdf>)
- MOPE, Portal energetika, Slovenija pripravlja akcijski načrt za razvoj vodikove tehnologije do leta 2030 z vizijo do 2040 (<https://www.energetika-portal.si/nc/novica/n/slovenija-pripravlja-akcijski-nacrt-za-razvoj-vodikove-tehnologije-do-leta-2030-z-vizijo-do-2040/>)

DATUM PRIPRAVE

4. oktober 2025

M13.5 SPODBUDE ZA ČEZMEJNO IN REGIONALNO SODELOVANJE V SKUPNIH OVE PROJEKTIH	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (predpisi, financiranje, ozaveščanje)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MGTŠ, MZEZ
KRATEK OPIS	Načrtovane so spodbude in izvedba dveh projektov čezmejnega in regionalnega sodelovanja v skupnih projektih OVE v skladu z dopolnjeno Direktivo RED.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Podlaga za izvajanje instrumenta je novi <i>Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1)</i> . Predlog zakona je bil v javni obravnavi februarja in marca leta 2025, nato pa v medresorskem usklajevanju, ki je zaključeno. Sprejet bo predvidoma do konca leta 2025.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
O predvidenem izvajanju instrumenta v obdobju do konca leta 2026 ni informacij. V skladu z NEPN 2024 bi moral biti leta 2025 sklenjen dogovor o vzpostavitvi okvira za sodelovanje.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
- MOPE - eUPRAVA, predlog predpisa <i>Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije</i> (https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17599&lang=si)	
DATUM PRIPRAVE	
4. oktober 2025	

M13.6 SPODBUJANJE PRENOVE IN GRADNJE MALIH HIDROELEKTRARN

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	V okviru instrumenta je načrtovano pospeševanje prenove ter tehnološke nadgradnje in optimizacije obstoječih malih hidroelektrarn (mHE), to so hidroelektrarne z nazivno močjo do 10 MW, in usmerjanje izgradnje novih mHE za povečanje proizvodnje električne energije. Izvedena bo analiza potenciala za rekonstrukcijo in optimizacijo obstoječih mHE. Razvoj mreže mHE mora dati prednost nadgradnji in posodobitvi obstoječih, že delujočih mHE, in revitalizaciji obstoječih, nedelujočih mHE, pred izgradnjo novih mHE. Te naj bodo, če je le mogoče, vezane na obstoječe jezove in pregrade v vodotokih na okoljsko sprejemljivih lokacijah.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Instrument se še ne izvaja.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

O predvidenem izvajanju instrumenta v obdobju do konca leta 2026 ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Kljub temu, da mHE morda niso tehnološko in stroškovno tako privlačne kot npr. fotonapetostne elektrarne, bi bilo smiselno področju nameniti nekaj več pozornosti. V tem okviru bi bilo treba preprečiti propadanje že obstoječih mHE ter z njihovo nadgradnjo in optimizacijo zagotoviti njihovo nadaljnje obratovanje.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

5. oktober 2025

M13.7 SPODBUJANJE IZGRADNJE SISTEMOV HRANJENJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (SHEE)

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov (predpisi, finančne spodbude ozaveščanje)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Predvidena je pospešena izgradnja SHEE v skladu s povečanjem obsega proizvodnje sončnih in vetrnih elektrarn (prednostno črpalne hidroelektrarne(ČHE) in baterijski sistemi). Pripravljena bo pravna podlaga za obvezno prigradnjo SHEE k novim velikim sončnim elektrarnam, ki bo zagotavljala vsaj 25-odstotno zmogljivost njihove nazivne moči. Preučena bo možnost dodatnih reverzibilnih agregatov na obstoječih HE. SHEE na osnovi baterij se bo spodbujalo in vgrajevalo skupaj z novimi kapacitetami OVE. Spodbujalo se bo tudi razvoj SHEE na osnovi pretvorbe v vodik in naprej v sintetična plinasta ali tekoča goriva. Vzpostavljeni bodo spodbudni pogoji uporabe omrežja za razvoj in delovanje vseh SHEE.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Spodbujanje in vgrajevanje SHEE skupaj z novimi kapacitetami OVE se izvaja v okviru pozivov Borzena. Za pravne osebe so to pozivi za investicije v proizvodnjo električne energije iz vodne energije, soproizvodnjo električne energije in toplote iz lesne biomase ter soproizvodnjo iz geotermalne energije in bioplina (JP-OVE-01), za investicije v fotonapetostne elektrarne s hranilnikom ali brez (JP-OVE-02) in za investicije v vetrne elektrarne, kotle na lesno biomaso ter toplotne črpalke in sprejemnike sončne energije s hranilnikom električne energije ali brez (JP-OVE-04). Poziv za subvencije za naprave na obnovljive vire energije ter hranilnike v kombinaciji s proizvodnjo (JP-OVE-03) je bil zaprt konec leta 2024. Poleg tega lahko pravne osebe nepovratna sredstva pridobijo tudi v okviru poziva samo za nakup in vgradnjo hranilnika električne energije (JP REPWR SUB-HEE-PO25). Za več informacij glej instrument *M12.2 Shema podpor za spodbujanje proizvodnje energije iz OVE*.

Za fizične osebe so sredstva za baterijske hranilnike električne energije na voljo v okviru pozivov za samooskrbne sončne elektrarne po stari (JP-SO-01) in novi Uredbi o samooskrbi (JP-SO-02). Podobno kot pri pravnih osebah, je tudi za fizične osebe odprt poziv, ki je namenjen samo nakupu in vgradnji baterijskih hranilnikov električne energije k obstoječi napravi za samooskrbo (JP-SO-03). Za več informacij glej instrument *M12.3 Samooskrba z električno energijo iz OVE*.

V pripravi je nov *Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1)*, ki pomeni podlago za novo shemo državne pomoči za spodbude za naložbe v nove in prenovljene proizvodne naprave in za shranjevanje energije. Shema je že bila prijavljena Evropski komisiji. Pripravljena bo nova uredba, ki bo urejala to področje.

Aktivnosti za pripravo pravne podlage za obvezno prigradnjo SHEE k novim velikim sončnim elektrarnam, katere sprejem je predviden v letu 2026, se še ne izvajajo. Na področju vzpostavitve spodbudnih pogojev uporabe omrežja za razvoj in delovanje vseh SHEE, kjer je sprejem pravne podlage prav tako načrtovan v letu 2026, je bila z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o oskrbi z električno energijo (ZOEE-A; Ur. l. RS, št. 47/25) uveljavljena oprostitve plačevanja omrežnine za nove baterijske hranilnike električne energije.

O izvajanju aktivnosti na področju preučitve možnosti dodatnih reverzibilnih agregatov na obstoječih HE in na področju razvoja SHEE na osnovi pretvorbe v vodik in naprej v sintetična plinasta ali tekoča goriva ni informacij.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Nadaljevalo se bo spodbujanje in vgrajevanje SHEE skupaj z novimi, pa tudi obstoječimi kapacitetami OVE v okviru pozivov Borzena. O predvidenem izvajanju drugih aktivnosti v okviru tega instrumenta ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE
- Borzen, Subvencije za investicije v OVE za pravne osebe (<https://borzen.si/sl-si/podpore-za-zelene-investicije/nepovratna-sredstva>)
- Borzen, Subvencije za investicije v OVE za fizične osebe (<https://borzen.si/sl-si/podpore-za-zelene-investicije/subvencije-za-soncne-elektrarne-za-fizicne-osebe>; <https://borzen.si/sl-si/podpore-za-zelene-investicije/subvencije-za-hranilnike-elektricne-energije/subvencije-za-hranilnike-elektricne-energije-za-fizicne-osebe>)
- MOPE, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- eUPRAVA, predlog predpisa Zakon o o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17599&lang=si>)

DATUM PRIPRAVE

5. oktober 2025

M13.8 SPREMLJANJE RABE ENERGIJE IN OVE, VKLJUČNO Z DVOJNO RABO, v KMETIJSTVU	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpis
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MKGP
KRATEK OPIS	V zakonu, ki ureja področje kmetijstva, bo pripravljena zakonska podlaga za spremljanje rabe energije in obnovljivih virov energije v kmetijstvu. Določeni bodo pogoji za dvojno rabo kmetijskih zemljišč z vidika obnovljivih virov energije in kmetijske pridelave.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Instrument se še ne izvaja. Instrument se povezuje z instrumentoma <i>M16.4 Priprava strokovnih podlag za prostorsko načrtovanje URE, OVE in NO virov</i> in <i>M16.4b Digitalna platforma energetskih prostorskih podatkov v Sloveniji (EnergIS)</i> .	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
O predvidenem izvajanju instrumenta v obdobju do konca leta 2026 ni informacij. Sprejetje zakonske podlage je načrtovano v letu 2026.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
• MKGP	
DATUM PRIPRAVE	
5. oktober 2025	

8 Sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020

Izpusti toplogrednih plinov v energetiki neETS se bodo zmanjšali za vsaj 34 % glede na leto 2005.

1 % letno povečanje deleža OVE in odvečne toplote ter hladu v sistemih daljinskega ogrevanja in hlajenja.

NEPN 2024

Izpusti toplogrednih plinov v energetiki neETS se bodo zmanjšali za vsaj 35 % glede na leto 2005.

Vsaj 2 do 3-odstotno letno povečanje deleža OVE ter odvečne toplote in hladu v sistemih daljinskega ogrevanja in hlajenja in do leta 2030 vsaj 25- do 40-odstotni delež te proizvodnje.

8.1 Pregled stanja na področju izpustov TGP

Izpusti toplogrednih plinov v energetiki neETS²² so v letu 2023 dosegli 452,8 kt CO₂ ekv, kar je 28,7 % nižje od izpustov v letu 2005 in 0,8 % nižje od izpustov v letu 2022. S tm je bila dosežena tudi najnižja vrednost v obdobju 2005–2023. **Indikativna letna vrednost iz NEPN 2020 je bila presežena za 5 odstotnih točk, iz NEPN 2024 pa za 4 odstotne točke.**

Večino izpustov predstavljajo izpusti v sistemih daljinskega ogrevanja (DO) in ubežni izpusti. Delež izpustov iz neETS energetike v skupnih izpustih neETS je leta 2023 znašal 4,4 %. Prva ocena za leto 2024 kaže na znatno zmanjšanje izpustov glede na predhodno leto, in sicer za kar 33 %.

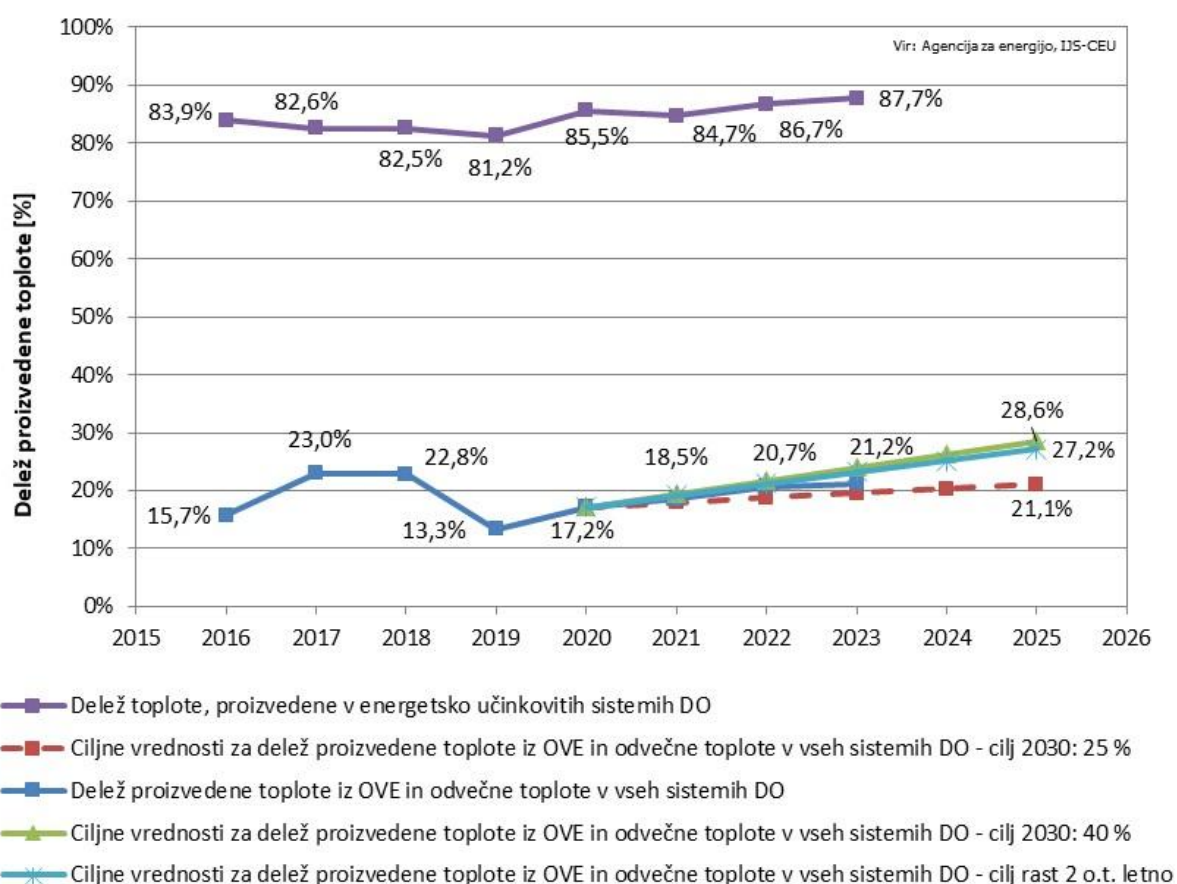
8.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Ključni ukrepi za povečanje deleža OVE in odvečne toplote (OT) ter hladu v sistemih daljinskega ogrevanja (SDO) in hlajenja se izvajajo v okviru NEPN (2020 in 2024).

Leta 2023 je skupni delež toplote iz OVE in OT dosegel 21,2 %, kar je le 0,5 odstotne točke več kot leto prej (Slika 6). Največji delež k temu so prispevali sistemi SPTE na OVE (11,3 %) in kotli na lesno biomaso (9,2 %), medtem ko so v strukturi proizvedene toplote prevladovali enote SPTE na fosilna goriva (52,7 %). Indikativna letna vrednost iz NEPN 2020 je bila dosežena, iz NEPN 2024 pa ne.

V strukturi uporabljenih energentov za proizvodnjo toplote so glede na leto 2022 daleč največje spremembe opazne zlasti glede spremembe deležev premoga in plina: delež premoga se je zmanjšal s 45,5 % na 36,2 %, medtem ko se je delež zemeljskega plina povečal z 29,1 % na 40,3 %, predvsem zaradi zagona dveh novih plinskih turbin v enem izmed večjih SDO, s čimer je postal največji v strukturi energentov.

²² Za podrobnosti o stanju izpustov TGP na področju odpadkov leta 2023 glej kazalnik [\[PO01\] Letni izpusti TGP po Uredbi \(EU\) 2018/842](#), ki je bil pripravljen v okviru PO2024, oz. poglavje 4.2.1 v [Zvezku 2 – Izvajanje ukrepov iz NEPN po sektorjih](#) iz PO2024.

Slika 6: Delež toplote, proizvedene v energetske učinkovitih sistemih daljinskega ogrevanja (DO) ter delež proizvedene toplote iz OVE in odvečne toplote v vseh sistemih DO in njegove indikativne ciljne vrednosti iz NEPN 2024 (Vir: Agencija za energijo, IJS-CEU)

Cilj NEPN glede višine letnega povečanja deleža OVE ter OT in hladu ni dosežen niti za načrt iz leta 2020, za ciljem iz leta 2024 pa zaostaja za 2 odstotni točki. To pomeni, da je treba znatno pospešiti izgradnjo naprav za proizvodnjo toplote iz OVE in OT, da bi dosegli vsaj štirikrat višjo letno rast njunega deleža. Trenutni trend naraščanja deleža toplote iz OVE in OT (+0,5 odstotne točke v 2023) namreč ne zadošča niti za doseganja minimalnega deleža (25 %), ki ga določa NEPN 2024.

Izgube desetih največjih SDO so leta 2023 znašale med 11 in 32 %, v povprečju pa 20,6 %. Povprečne izgube vseh SDO v Sloveniji pa so bile v istem letu 15,8 %, pri čemer so se med leti 2021 in 2024 gibale od 15,8 % do 19,4 %.

V letu 2023 je bilo izmed 110 evidentiranih SDO, energetske učinkovitih po kriterijih EED oziroma 50. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE), 68 (61,8 %). Leto prej je bilo energetske učinkovitih 65 (izmed 109 evidentiranih), po zadnjih podatkih za leto 2024 pa naj bi bilo takih 68 (izmed 124 evidentiranih), kar nakazuje stagnacijo na tem področju. V energetske učinkovitih SDO, je bilo leta 2023 proizvedenih 87,7 % vse toplote v SDO, kar pomeni povečanje za 1 odstotno točko v primerjavi z letom 2022.

V nadaljevanju so zbrana glavna priporočila za izvajanje instrumentov iz NEPN 2024 na področju SDOH.

PRIPOROČILO SDOH 01/2025

[IZVAJALEC](#)

MOPE DE, AzE

AzE naj prednostno izvede analizo TN in rezultate uradno posreduje MOPE ter drugim deležnikom. Na podlagi teh rezultatov naj bodo SDOH določeni roki za odziv in dopolnitev TN. Rezultati analize naj služijo tudi kot podlaga za določitev prioritet, kriterijev in časovnice pri pripravi novega modela spodbud, ki naj po potrebi vključuje dodatne mehanizme za pospešitev rasti deleža toplote iz OVE in OT.

Za pravočasno prilagajanje spodbud je treba izboljšati spremljanje učinkov spodbud in napredka, pri čemer je nujno upoštevati tudi analize letnih poročil izvajalcev proizvodnje in distribucije toplote ter hlajenja.

PRIPOROČILO SDOH 02/2025

[IZVAJALEC](#)

MOPE DE, AzE

Treba je zagotoviti stabilne vire financiranja za dolgoročno delovanje tehnične pomoči ter pripraviti program in vsebine usposabljanj.

Razviti in aktivirati je treba platformo za spremljanje izvajanja TN, ki bo omogočala zbiranje podatkov, avtomatizirano poročanje in analize ter javni vpogled v napredek izvajanja ukrepov. Platforma mora biti povezana z obstoječimi sistemi poročanja (npr. e-obrazci, letna poročila izvajalcev toplote in hlajenja) in mora podpirati enotno ter pregledno spremljanje.

PRIPOROČILO SDOH 03/2025

[IZVAJALEC](#)

MOPE DE

Izvesti je treba analizo razlogov za nizko črpanje sredstev in drugih ovir na preteklih razpisih. Rezultati naj služijo za prilagoditev pogojev in meril prihodnjih razpisov. Treba je preučiti možnost višjega deleža sofinanciranja za projekte z večjimi naložbenimi tveganji.

Vzpostaviti je treba tehnično pomoč in svetovalno točko za podporo potencialnim prijaviteljem pri pripravi projektne dokumentacije.

Poleg tega je treba pripraviti in izvesti ciljno komunikacijsko kampanjo, namenjeno ključnim investitorjem in lokalnim skupnostim, za spodbujanje naložb.

PRIPOROČILO SDOH 04/2025

[IZVAJALEC](#)

MOPE DE

Rezultati »Študije izvedljivosti optimizacije načrtovanja energetske učinkovitosti in rabe OVE z digitalizacijo LEK« naj omogočijo pregleden načrt za pretvorbo in nadgradnjo LEK v digitalno obliko. Poseben poudarek mora biti na podatkovni shemi, dostopu do podatkov in njihovi obdelavi ter orodjih za lokalno energetske načrtovanje.

Vzpostaviti je treba kazalnike z jasnimi metodološkimi pojasnili za primerljivost rezultatov, enotno uporabo in učinkovito spremljanje ukrepov.

Ob digitalizaciji LEK je nujno izvesti program usposabljanj za pripravljavce LEK za uporabo aplikacije »digiLEK«, vključno z GIS

	orodji, analizami podatkov in poročanjem. Pripraviti je treba tudi specializirana izobraževanja za pripravo načrtov opuščanja fosilnih goriv ter za uporabo digiLEK pri drugih skupinah (zlasti pri predstavnikih lokalnih skupnosti). Na MOPE naj se vzpostavi notranja skupina strokovnjakov za analizo podatkov iz LEK, ki bo nudila podporo pri oblikovanju politik in spremljanju izvajanja ukrepov.
PRIPOROČILO SDOH 05/2025	
<u>IZVAJALEC</u> MOPE DE, MF in vsi ostali vključeni deležniki	Treba je jasno opredeliti pojem ekološke izkaznice ter vzpostaviti metodološki okvir za njeno izdelavo. Pripraviti je treba usklajen format poročanja, ki bo omogočal povezovanje podatkov SDOH z energetskimi izkaznicami stavb ter končnim odjemalcem omogočil dostop do analitičnih podatkov za SDOH, ki oskrbuje njihovo stavbo. Okrepiti je treba informiranje odjemalcev z jasnimi navodili za ukrepanje, ki bodo prispevala k zniževanju stroškov, manjši rabi energije, zmanjšanju emisij in večji energetski učinkovitosti.

8.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju SDOH so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 2).

Tabela 8: Pregled izvajanja instrumentov na področju SDOH iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M14.1	Obvezni delež OVE in OT v sistemih daljinskega ogrevanja in hlajenja (SDOH)	zakonodajni	MOPE, Agencija za energijo	da
M14.2	Doseganje učinkovitosti SDOH	organizacijski	MOPE, Agencija za energijo	da
M14.3	Finančne spodbude za razvoj učinkovitih SDOH	ekonomski (finančne spodbude)	MOPE	da
M15.1	Podpora skladnemu lokalnemu energetskemu načrtovanju	načrtovanje (strokovne podlage) ter spremljanje in poročanje	MOPE, MNVP	da
M15.2	Prilagoditev zakonodajnih podlag in regulatornega okvira SDOH	predpisi	MOPE, Agencija za energijo	-
M15.3	Priprava strokovnih podlag za usmerjanje razvoja SDOH	strokovne podlage	MOPE	-
M15.4	Nadgradnja podpornega okolja za razvoj učinkovitih SDOH	podporne aktivnosti, načrtovanje	MOPE	-
M15.5	Informiranje in aktivna vloga odjemalcev toplote in hladu iz SDOH	informiranje	MOPE	da

M14.1 OBVEZNI DELEŽ OVE IN OT V SISTEMIH DALJINSKEGA OGREVANJA IN HLAJENJA (SDOH)	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	zakonodajni
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, Agencija za energijo (AzE)
KRATEK OPIS	Prenova ZSROVE določa letno rast deleža toplote iz OVE in OT za najmanj 2,2 % ter cilj 25 % do 2030 in 40 % do 2035. Predvidena je priprava modela spodbud za hitrejšo rast. AzE pripravi analizo trajnostnih načrtov (TN), na njeni podlagi SDOH dopolnijo TN, če ne izpolnjujejo zahtev prenovljene EED. Rok za izvedbo: 2025.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Predlog spremembe Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1), ki za SDO med ukrepi za povečanje deleža energije iz OVE in OT določa dvig za vsaj 2,2 odstotni točki na leto, je bil med februarjem in marcem 2025 v javni obravnavi, v začetku oktobra 2025 pa je bil predložen v postopek potrditve na vladi in v DZ. Predlog v zakonodajo prenaša določbe direktive RED III in zagotavlja podlago za novo podporno shemo, ki bi vključevala tudi SDO. Do zdaj posamezni zavezanci TN še niso oddali, čeprav je rok za izpolnitev obveznosti že mimo. AzE spremlja stanje na tem področju, zamudnike na strani SDO poziva k oddaji TN, analize prejetih podatkov še ni izvedla.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o načrtu izvajanju instrumenta niso na voljo.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
AzE naj prednostno izvede analizo TN in rezultate uradno posreduje MOPE ter drugim deležnikom. Na podlagi rezultatov naj imajo SDOH jasno določen rok za odziv in dopolnitev TN. Rezultati analize TN morajo usmeriti prioritete, kriterije in časovnico za pripravo modela spodbud, ki naj (po potrebi) predvidi dodatne mehanizme za pospešitev rasti deleža toplote iz OVE in OT. Za pravočasno prilagajanje spodbud je potrebno izboljšati spremljanje učinkov spodbud in napredka, pri čemer je treba upoštevati tudi rezultate analiz letnih poročil izvajalcev energetske dejavnosti proizvodnje in distribucije daljinske toplote in hlajenja.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE DE in AzE	
DATUM PRIPRAVE	
3. oktober 2025	

M14.2 DOSEGANJE UČINKOVITOSTI SDOH

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE , Agencija za energijo
KRATEK OPIS	Vzpostavitev podpornega okolja, ki vključuje usposabljanje in tehnično pomoč za pripravo ter izvajanje trajnostnih načrtov SDOH (prenove, širitve, novogradnje) ter učinkovito spremljanje in digitalizacijo procesov (vzpostavitev in uvedba digitalne platforme). Rok za izvedbo: 2025.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

AzE je kot obvezen del vloge za pridobitev soglasja k TN pripravil elektronski obrazec »Zbirni pregled načrtovanih ukrepov in povezanih podatkov TN«. Vanj distributerji SDOH vnašajo podatke o svojih načrtih in predvidenih ukrepih za 10-letno obdobje TN, nato pa ga skupaj z vlogo oddajo prek aplikacije za poročanje. Učinkovitost spremljanja ukrepov z razpoložljivimi orodji je zelo okrnjena.

Usposabljanja za pripravo in izvajanje TN do zdaj še niso bila izvedena, prav tako za ta namen še ni vzpostavljena tehnična pomoč.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Informacije o prihodnjem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Prednostno naj se prevri ali je že določen nosilec koordinacije vzpostavitve podpornega okolja, ki naj ima jasno opredeljene pristojnosti. Predvideti in zagotoviti je treba stabilne vire financiranja za dolgoročno delovanje tehnične pomoči, pripraviti program in vsebine usposabljanj ter razviti in aktivirati platformo za spremljanje izvajanja TN. Ta naj omogoča zbiranje podatkov, avtomatizirano poročanje, analize in (javni) vpogled v napredek ter naj bo povezana z obstoječimi sistemi in načini spremljanja in poročanja (npr. z e-obrazcem »Zbirni pregled načrtovanih ukrepov in povezanih podatkov TN«, letnim poročanjem izvajalcev energetske dejavnosti proizvodnje in distribucije daljinske toplote in hlajenja,...).

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE DE in AzE

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M14.3 FINANČNE SPODBUDE ZA RAZVOJ UČINKOVITIH SDOH

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Zagotavljanje stabilnih in predvidljivih sredstev ter rednih razpisov bo spodbujalo prenove in širitev SDOH, razogljčenje proizvodnje toplote z vključevanjem OVE in OT, gradnjo mikro SDO na OVE in OT, uvajanje inovativnih tehnologij (hranilniki, SPTE, povezovanje sektorjev) ter razvoj naprednih energetske storitev z digitalizacijo in aktivnim upravljanjem omrežij. Cilj za leto 2025 zagotoviti vsaj vsaj 20 mio EUR (in vsaj 80 mio EUR do 2030). Predvidena je tudi uskladitev politik in kriterijev spodbud, da bodo SDOH konkurenčni drugim načinom ogrevanja. Rok za izvedbo: 2024.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Razpisi za dodelitev spodbud iz sredstev NOO in EKP so v teku.

Zaradi spremembe Načrta za okrevanje in odpornost je MOPE 29. 3. 2024 predčasno zaprl Javni razpis za sofinanciranje prestrukturiranja daljinskih sistemov na OVE za obdobje 2023 do 2025 (NOO – DO OVE 2023), ki bil odprt 5. 5. 2023 in predviden za zaključek 20. 3. 2025 oziroma do porabe razpisanih sredstev, katerih višina je znašala 11 milijonov evrov. V skrajšanem obdobju trajanja razpisa je bilo za sofinanciranje 3 projektov porabljenih 2,87 milijona evrov, skupna instalirana toplotna moč pa je znašala 10,85 MW.

MOPE je 6. 12. 2024 objavil nov Javni razpis za sofinanciranje prestrukturiranja daljinskih sistemov na OVE za obdobje 2024 do 2026 (NOO REPWR – DO OVE 2024). Ta je bil pripravljen v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), zanj so bila iz razvojnega področja REPowerEU dodeljena sredstva v višini 28 mio EUR, predvideno pa je bilo sofinanciranje priznanih upravičenih stroškov projekta do največ 45 %. Rok za prijavo je bil do 16. 6. 2025, a je bil razpis brez porabe sredstev predčasno zaprt 14. 3. 2025. Sledila je priprava Javnega razpisa za sofinanciranje izgradnje in prestrukturiranja daljinskih sistemov ogrevanja in hlajenja na OVE za obdobje 2025 do 2029 (JR EKP DO OVE 2025), ki je bil objavljen 18. 7. 2025 in je odprt do 11. 9. 2026. Zanj je iz sredstev Programa evropske kohezijske politike za obdobje 2021–2027 na voljo 51,2 milijona evrov.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Javni razpis JR EKP DO OVE 2025, ki je bil odprt sredi julija 2025, se bo iztekel predvidoma septembra 2026. V času priprave tega poročila rezultati odpiranja vlog, prispelih do prvega roka, 11. 9. 2025, niso znani, zato še ni mogoče oceniti dinamike porabe sredstev ali morebitnih potreb po dodatnih sredstvih. Prav tako niso na voljo informacije o morebitnih novih razpisih za sofinanciranje projektov trenutno še niso na voljo.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Izvede naj se analizo razlogov za nizko črpanje sredstev in morebitnih drugih ovir na preteklih razpisih. Rezultati analize naj bodo podlaga za prilagoditev pogojev in meril naslednjih razpisov. Preuči naj se možnost dviga deleža sofinanciranja za projekte z višjimi naložbenimi tveganji. Vzpostavi naj se tehnična pomoč in svetovalna točka za potencialne prijavitelje za pomoč pri pripravi projektnih dokumentacij. Pripravi in izvede naj se komunikacijsko kampanjo, usmerjeno na ključne potencialne investitorje in lokalne skupnosti.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE DE
- splet, IJS

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

M15.1 PODPORA SKLADNEMU LOKALNEMU ENERGETSKEMU NAČRTOVANJU

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje (strokovne podlage) ter spremljanje in poročanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MNVP
KRATEK OPIS	Aktivnost obsegajo vzpostavitev podpornega okolja za pripravo lokalnih energetskega konceptov (LEK), ki vključuje uporabo strokovnih podlag za izboljšanje predpisov in podpornih instrumentov, ter usmerjanje prednostne rabe energentov ob enakovrednih možnostih za SDOH. Predvidena so usposabljanja za pripravljavce LEK in občinskih prostorskih aktov. (Op. Rok za izvedbo v NEPN ni določen.)

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Aprila 2024 je bil sprejet novi Energetski zakon (EZ-2), ki je v 21. členu delno na novo opredelil pripravo LEK ter uvedel obvezno izdelavo v digitalni obliki. V 22. členu je zakon lokalnim skupnostim naložil tudi pripravo načrta za opuščanje fosilnih goriv za potrebe ogrevanja - v okviru LEK - ter na njegovi podlagi določitev prednostne rabe virov energije oziroma energentov.

MOPE je oktobra 2024 objavil javni razpis za Študijo izvedljivosti optimizacije načrtovanja energetske učinkovitosti in rabe OVE z digitalizacijo LEK, pogodbeni rok za izvedbo študije je 4. 12. 2025. V okviru te naloge poteka priprava koncepta aplikacije (platforme) t.i »digiLEK«, za katero je že zagotovljeno financiranje iz t.i. Švicarskega prispevka (mehanizma).

Informacije o morebitni prenovi Pravilnika o metodologiji in obvezni vsebini lokalnega energetskega koncepta trenutno niso na voljo.

V okviru projekta LIFE C4C se je v 2025 začela serija GIS usposabljanj za pripravljavce LEK in druge povezane ciljne skupine, kot so izdelovalci regionalnih razvojnih načrtov in prostorskih planov. Do septembra 2025 sta bili izvedeni dve usposabljanji s skupno nekaj več kot 40 udeleženci.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V letu 2026 je načrtovana izdelava aplikacije za pripravo in poročanje LEK v digitalni obliki. Dodatne informacije o razvoju aplikacije »digiLEK« ter o predvidenem izvajanju instrumenta s strani MOPE niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Rezultati študije naj zagotovijo pregleden načrt za pretvorbo in nadgradnjo obstoječega načina priprave LEK v digitalno obliko. Posebna pozornost naj bo namenjena podatkovni shemi in dostopu do podatkov, njihovi obdelavi ter orodjem za lokalno energetske načrtovanje. Ključen element so tudi kazalniki z jasnimi metodološkimi pojasnili, ki bodo omogočali primerljivost rezultatov, enotno uporabo in učinkovito spremljanje izvajanja ukrepov. Ob digitalizaciji LEK naj bo vzpostavljen program usposabljanj za pripravljavce LEK za uporabo aplikacije »digiLEK«, vključno z digitalnimi orodji za GIS, analizo podatkov in pripravo poročil. Poleg tega naj se pripravi poseben sklop specializiranih izobraževanj za pripravo načrtov opuščanja fosilnih goriv ter usposabljanj o »digiLEK« za druge uporabniške skupine – zlasti za predstavnike lokalnih skupnosti, ki so odgovorni za naročanje in potrjevanje LEK.

Na MOPE naj se vzpostavi notranja skupina strokovnjakov za analizo podatkov iz LEK, ki bo zagotavljala strokovno podporo pri uporabi rezultatov v procesu oblikovanja politik in ukrepov ter pri spremljanju njihovega izvajanja.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE DE

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

M15.2 PRILAGODITEV ZAKONODAJNIH PODLAG IN REGULATORNEGA OKVIRA SDOH	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, Agencija za energijo
KRATEK OPIS	S spremembo Akta o metodologiji za ceno toplote bi bil uveden reguliran donos na sredstva za izvajalce DOH (rok za izvedbo: 2025) ter vzpostavljena podlaga za razvoj naprednih tarifnih modelov, ki bi spodbujali zniževanje temperaturnih režimov in aktivnejšo vlogo odjemalcev (rok za izvedbo: 2026).
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Decembra 2024 je bil sprejet Akt o spremembi in dopolnitvi Akta o metodologiji za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje, a ni obravnaval reguliranega donos na sredstva ter tarifnih modelov. (Op.: Podrobnejše informacije o tem niso bile posredovane.)	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
-	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE DE	
DATUM PRIPRAVE	
1. oktober 2025	

M15.3 PRIPRAVA STROKOVNIH PODLAG ZA USMERJANJE RAZVOJA SDOH

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	strokovne podlage
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Strokovne podlage, predvidene z NEPN, obsegajo analizo potenciala geotermalne energije za neposredno rabo ali z uporabo velikih toplotnih črpalk ter oceno možnosti za gradnjo hranilnikov toplote in hladu večjih kapacitet. Vključujejo tudi določitev potenciala za učinkovite SDOH, ki povezujejo geotermijo z drugimi OVE, ter opredelitev prednostnih območij za rabo v kmetijstvu, stavbah in industriji. Vzporedno se pripravljajo projektni pogoji glede okoljskih vplivov in določijo ustrezni tehnični ukrepi, hkrati pa se vzpostavi proces rednega posodabljanja strokovnih podlag. Rok za izvedbo: 2025.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

V izvajanju. (Opomba: Status izvajanja ni znan, saj podrobnejše informacije o tem niso bile posredovane.)

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

-

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE DE

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

M15.4 NADGRADNJA PODPORNEGA OKOLJA ZA RAZVOJ UČINKOVITIH SDOH	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	podporne aktivnosti, načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Aktivnosti vključujejo mehanizme za zmanjšanje finančnih tveganj pri velikih investicijah v SDOH, pripravo smernic za model »toplota kot storitev« (rok za izvedbo: 2027), vzpostavitev podpornega okolja za pogodbeno zagotavljanje prihrankov energije (rok za izvedbo: 2026) ter določitev meril za centralizirano oskrbo javnih stavb z DO, kar omogoča širitev in stabilen razvoj SDOH (rok za izvedbo: 2025).
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Informacije o izvajanju niso bile posredovane.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
-	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE DE	
DATUM PRIPRAVE	
30. september 2025	

M15.5 INFORMIRANJE IN AKTIVNA VLOGA ODJEMALCEV TOPLOTE IN HLADU IZ SDOH

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	informiranje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Zagotovitev transparentnih in analitičnih podatkov za odjemalce, vključno z ekološko izkaznico SDOH, merjeno energetske izkaznice stavbe ter informiranjem in ozaveščanjem o možnostih ukrepanja. Rok za izvedbo: 2024.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

AzE na podlagi letnih poročil za SDO izračunava in na svoji spletni strani javno objavlja faktorje primarne energije ter seznime učinkovitih oziroma neučinkovitih SDOH skupaj z njihovimi deleži po kriterijih učinkovitosti. Metodološka podlaga za te izračune je določena v »Aktu o določitvi metodologije za izračunavanje faktorjev primarne energije, izpustov ogljikovega dioksida in učinkovitosti za sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja ter vsebini in obliki zbirnega pregleda načrtovanih ukrepov in povezanih podatkov«. Podatke, predpisane z omenjenim Aktom, na svoji spletnih straneh objavljajo tudi posamezni, sicer redki SDO. Pojem ekološke izkaznice ni jasno definiran in tako ti podatki niso na voljo javnosti. Informacije za odjemalce o možnostih ukrepanja, ki izhajajo iz statusa učinkovitosti SDO ali njegovih trajnostnih kazalnikov, v večini primerov niso enostavno in transparentno dostopni.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Potrebno je jasno opredeliti pojem ekološke izkaznice ter vzpostaviti metodološki okvir za njeno izdelavo. Pripraviti usklajen format poročanja za povezovanje podatkov SDOH z merjenimi energetske izkaznicami stavb, ki bi odjemalcem omogočil vpogled v analitične podatke za SDOH, ki njihovo stavbo oskrbuje. Okrepiti informiranje odjemalcev z jasnimi navodili za ukrepanje, ki bodo naslovlila zmanjševanja stroškov, rabe energije in emisij ter izboljšanje energetske učinkovitosti.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE DE

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

9 Oznake, slike in tabele

Seznam oznak in kratic

AN OVE	Akcijski načrt za obnovljive vire energije
AN URE	Akcijski načrt za učinkovito rabo energije
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
DSEPS 2050	Dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050
DU	dodatni ukrepi – zmerni
DUA	dodatni ukrepi – ambiciozni
EED	Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (Energy Efficiency Directive)
ENSVET	Energetsko svetovalna mreža za občane
ES	Evropska skupnost
ESD	Effort Sharing Decision
ETS	shema za trgovanje z emisijami EU (EU Emission Trading Scheme)
EU	Evropska unija (European Union)
EU-28 / EU-27	države članice EU (28 držav / 27 držav)
EUROSTAT	Statistični urad Evropske Unije
EZ-1	Energetski zakon
GIS	Gozdarski inštitut Slovenije
GWP	potencial globalnega segrevanja (Global Warming Potential)
IPCC	Medvladni forum za spremembo podnebja (Intergovernmental Panel on Climate Change)
JE	jedrsko elektrarna
KIS	Kmetijski inštitut Slovenije
LIFE	Evropski program - instrument financiranja na področju okolja
LULUCF	raba zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstvo (Land Use, Land-Use Change and Forestry)
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MMR	Mehanizem za spremljanje emisij toplogrednih plinov (Greenhouse gas Monitoring Mechanism Regulation)
Mzi	Ministrstvo za infrastrukturo
neETS	naprave, emisije ali sektorji zunaj sheme EU-ETS
NEPN	Nacionalni energetske podnebni načrt
NOD	nizkoogljična družba
NOO	Načrt za okrevanje in odpornost Slovenije
OP EKP	Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020
OP TGP	Operativni program ukrepov za zmanjševane emisij toplogrednih plinov do leta 2020
OU	obstoječi ukrepi
OVE	obnovljivi viri energije
PP-EPS	Projektna pisarna za energetske prenove stavb
ReDPS50	Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050
RRF	Sklad za okrevanje in odpornost (Recovery and Resilience Facility)
RS	Republika Slovenija
SNP	sintetični plin

SPTE	soproizvodnja toplote in električne energije
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
TGP	toplogredni plini
UL	Uradni list
UNFCCC	Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja (United Nations Framework Convention on Climate Change)
URE	učinkovita raba energije
WAM	z dodatnimi ukrepi (with additional measures)
WEM	z obstoječimi ukrepi (with existing measures)
ZSROVE	Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije
ZURE	Zakon o učinkoviti rabi energije
ZVO	Zakon o varstvu okolja

Seznam slik

Slika 1:	Obnova gozdov v obdobju 2010–2024 (Vir: ZGS, GIS).....	20
Slika 2:	Delež prebivalcev priključenih na različne sisteme ravnanja z odpadnimi vodami v obdobju 2005–2023 ter indikativni cilj za obdobje 2022–2030	42
Slika 3:	Izpusti EU-ETS in neETS v sektorju industrija, razdeljeni na predelovalne dejavnosti in industrijske procese, v obdobju 2005–2023 (Vir: IJS-CEU)	52
Slika 4:	Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjšanja izpustov TGP (Vir: OECD, IJS-CEU)	66
Slika 5:	Emisijska produktivnost v obdobju 2005–2023 v Sloveniji in EU-27 (Vir: Eurostat, IJS-CEU).....	67
Slika 6:	Delež toplote, proizvedene v energetske učinkovitih sistemih daljinskega ogrevanja (DO) ter delež proizvedene toplote iz OVE in odvečne toplote v vseh sistemih DO in njegove indikativne ciljne vrednosti iz NEPN 2024 (Vir: Agencija za energijo, IJS-CEU).....	118
Slika 7:	Gibanje dejanskih izpustov ESR za zadnja štiri leta ter kratkoročna projekcija za leti 2024 in 2025 v primerjavi z letnimi cilji po Uredbi (EU) 2023/857 in NEPN 2024 (Vir: IJS-CEU)	- 2 -
Slika 8:	Izpusti TGP zaradi krčitev gozdov leta 2005 in v obdobju 2010–2023 (Vir: GIS) GHG emissions due to deforestation in 2005 and in the period 2010–2023 (Source: SFI)	- 7 -
Slika 9:	Izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča leta 2005 in v obdobju 2010–2023 (Vir: GIS) GHG emissions due to land-use change to built-up and related land in 2005 and in the period 2010–2023 (Source: SFI)	- 7 -
Slika 10:	Obnova gozdov v obdobju 2010–2024 (Vir: ZGS, GIS) Forest regeneration in the period 2010–2024 (Source: SFS, SFI)	- 12 -
Slika 11:	Razmerje razvojnih faz gozda v obdobju 2010–2024 (Vir: ZGS, GIS) Ratio of forest development phases in the period 2010–2024 (Source: SFS, SFI)	- 15 -
Slika 12:	Izpusti TGP zaradi gozdnih požarov leta 2005 in v obdobju 2010–2023 (Vir: GIS) GHG emissions due to forest fires in 2005 and in the period 2010–2023 (source: SFI).....	- 18 -
Slika 13:	Delež prebivalcev priključenih na različne sisteme ravnanja z odpadnimi vodami v obdobju 2005–2023 ter indikativni cilj za obdobje 2022–2030 Share of population connected to different wastewater management systems in the period 2005–2023 and indicative target values for the period 2022–2030	- 22 -
Slika 14:	Delež OVE v rabi goriv v industriji v obdobju 2015–2023 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2025 (Vir: SURS, IJS-CEU) The share of RES in the use of fuels in industry in the period 2015–2023 and its target values up to 2025 (Source: SURS, JSI-EEC).....	- 26 -

Slika 15:	Delež OVE v rabi goriv v industriji ETS v obdobju 2015–2023 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2025 (Vir: SURS, IJS-CEU) The share of RES in the use of fuels in the ETS industry in the period 2015–2023 and its target values up to 2025 (Source: SURS, JSI-EEC)	- 26 -
Slika 16:	Delež OVE v rabi goriv v industriji neETS v obdobju 2010–2023 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2025 (Vir: SURS, IJS-CEU) The share of RES in the use of fuels in the non-ETS industry in the period 2010–2023 and its target values up to 2025 (Source: SURS, JSI-EEC)	- 27 -
Slika 17:	Izpusti TGP zaradi puščanja snovi HFC iz stacionarnih naprav v obdobju 2013–2024 (Vir: ARSO, IJS-CEU) GHG emissions due to leaks of HFC from stationary sources in the period 2013–2024 (Source: SEA, JSI-EEC)	- 32 -
Slika 18:	Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije v obdobju 2012–2023 in indikativna ciljna trajektorija do leta 2030 (brez vpoštevanja črpalnih hidroelektrarn) (Vir: SURS, IJS-CEU) Installed capacity of the systems for the production of electricity from RES in the period 2012–2023 and its target values up to 2030 (pure pumped hydro storage plants are not included) (Source: Republic of Slovenia Statistical Office, JSI-EEC)	- 35 -
Slika 19:	Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije po vrsti OVE v obdobju 2012–2023 in letni indikativni cilji iz NEPN za obdobje 2024–2030 (Vir: SURS, IJS-CEU) Installed capacity of the systems for the production of electricity from RES by the RES type in the period 2012–2023 and its annual indicative target values for the period 2024–2030 from NECP (Source: Republic of Slovenia Statistical Office, JSI-EEC)	- 37 -
Slika 20:	Gibanje intenzivnosti izpustov v EU-27 in Sloveniji v obdobju 1992–2023 (Vir: Evropska agencija za okolje) Emission intensity in the EU-27 and Slovenia in the period 1992–2023 (Source: European Environment Agency)	- 39 -
Slika 21:	Emisijska produktivnost v Sloveniji in EU v obdobju 2005–2023 (Vir: ARSO, SURS, IJS-CEU) Emission productivity in Slovenia in the period 2005–2023 (Source: SEA, SURS, JSI-EEC)	- 44 -
Slika 22:	Spremembe emisijske produktivnosti v obdobju 2005–2023 po državah članicah EU (Vir: EEA, Eurostat, IJS-CEU) Emission productivity of EU-27 member states in the period 2005–2023 (Source: EEA, Eurostat, JSI-EEC)	- 47 -
Slika 23:	Emisijska produktivnost na osnovi standarda kupne moči (Vir: ARSO, Eurostat, IJS-CEU) Emission productivity in Slovenia based on the purchasing power standard (Source: SEA, Eurostat, JSI-EEC)	- 48 -
Slika 24:	Implicitna stopnja obdavčitve energije v Sloveniji in v EU v obdobju 2012–2023 (Vir: Eurostat, IJS-CEU) Implicit energy tax rate in Slovenia and the EU in the period 2012–2023 (Source: Eurostat, JSI-EEC)	- 50 -
Slika 25:	Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, v obdobju 2005–2024 (Vir: OECD) Incentives that go against the goal of reducing GHG emissions in the period 2005–2024 (Source: OECD)	- 54 -
Slika 26:	Delež zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev med vsemi zaposlenimi v Sloveniji in EU-27 v obdobju 2011–2022. Podatki do leta 2012 in po letu 2013 niso primerljivi zaradi spremembe v metodologiji (Vir: SURS, Eurostat, IJS-CEU) Share of employees in the environmental goods and services sector among all employees in Slovenia and the EU-27 in the period 2011–2022. Data up to 2012 and after 2013 are not comparable due to changes in the methodology (Source: SURS, Eurostat, JSI-EEC)	- 59 -
Slika 27:	Indeks eko inovacij Slovenije in EU-27 v obdobju 2014–2022 (Vir: EEA, IJS-CEU) Innovation eco-index in Slovenia and the EU-27 in the period 2014–2024 (Source: EEA, JSI-EEC)	- 63 -

Slika 28:	Delež toplote, proizvedene v energetske učinkovitih sistemih daljinskega ogrevanja (DO) ter delež proizvedene toplote iz OVE in odvečne toplote v vseh sistemih DO in njegove indikativne ciljne vrednosti iz NEPN 2024 (Vir: Agencija za energijo, IJS-CEU) The share of heat produced in energy efficient district heating (DH) systems and the share of heat produced from RES and waste heat in all DH systems and its indicative target values from the NECP 2024 (Source: Energy Agency, JSI-EEC).....	- 68 -
Slika 29:	Struktura proizvodnje toplote iz OVE in odvečne toplote v vseh sistemih daljinskega ogrevanja v obdobju 2016–2022 (Vir: Agencija za energijo, IJS-CEU) Structure of heat production from RES and waste heat in all district heating systems in the period 2016–2022 (Source: Energy Agency, JSI-EEC).....	- 70 -
Slika 30:	Struktura porabe goriv v vseh sistemih daljinskega ogrevanja v obdobju 2016–2022 (Vir: Agencija za energijo, IJS-CEU) Fuel consumption structure in all district heating systems in the period 2016–2022 (Source: Energy Agency, JSI-EEC).....	- 71 -

Seznam tabel

Tabela 1:	Povzetek doseganja ciljev na področju razogljčenja.....	7
Tabela 2:	Pregled izvajanja instrumentov na področju rabe zemljišč, sprememb rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF) iz NEPN 2024.....	21
Tabela 3:	Pregled izvajanja instrumentov na področju odpadkov iz NEPN 2024	43
Tabela 4:	Pregled izvajanja instrumentov na področju industrije in energetike iz NEPN 2024	54
Tabela 5:	Pregled izvajanja instrumentov na področju zelene preobrazbe gospodarstva iz NEPN 2024.....	69
Tabela 6:	Število naročnikov z oddanimi naročili z upoštevanimi okoljskimi vidiki glede na kategorijo naročnika (Vir: Statistični podatki o javnih naročilih, oddanih v letu 2024)	80
Tabela 7:	Pregled izvajanja instrumentov na področju obnovljivih virov energije iz NEPN 2024.....	93
Tabela 8:	Pregled izvajanja instrumentov na področju SDOH iz NEPN 2024	121
Tabela 10:	Kratkoročne projekcije izpustov ESR (Vir: IJS-CEU, ARSO)	- 3 -
Tabela 11:	Emisijska produktivnost v Sloveniji leta 2005 in v obdobju 2015–2024	- 46 -
Tabela 12:	Implicitna stopnja obdavčitve energije v Sloveniji in v EU v obdobju 2012–2023.....	- 52 -
Tabela 13:	Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjšanja izpustov TGP, v obdobju 2010–2024	- 56 -
Tabela 14:	Število zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev na področju upravljanja z energetskimi viri v obdobju 2013–2022 (Vir: SiStat).....	- 60 -
Tabela 15:	Indeks eko inovacij Slovenije in EU-27 v obdobju 2014–2024 (Vir: EUROSTAT)	- 65 -

Priloga 1: Kazalniki s področja razogljíčenja – Doseganje ciljev

Doseganje glavnih ciljev NEPN na področju razogljíčenja spremljamo z naslednjima kazalnikom:

- **[PO01_SPLOŠNO] Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2018/842**; kazalnik je bil pripravljen v okviru PO2024 in je dostopen na spletni strani Kazalcev okolja v Sloveniji,
- **[EN24_SPLOŠNO] Delež obnovljivih virov v bruto rabi končne energije**; kazalnik je bil pripravljen v okviru PO2024 in je dostopen na spletni strani Kazalcev okolja v Sloveniji.

V podporo spremljanju doseganja glavnih ciljev NEPN pa pripravljamo tudi kazalnik:

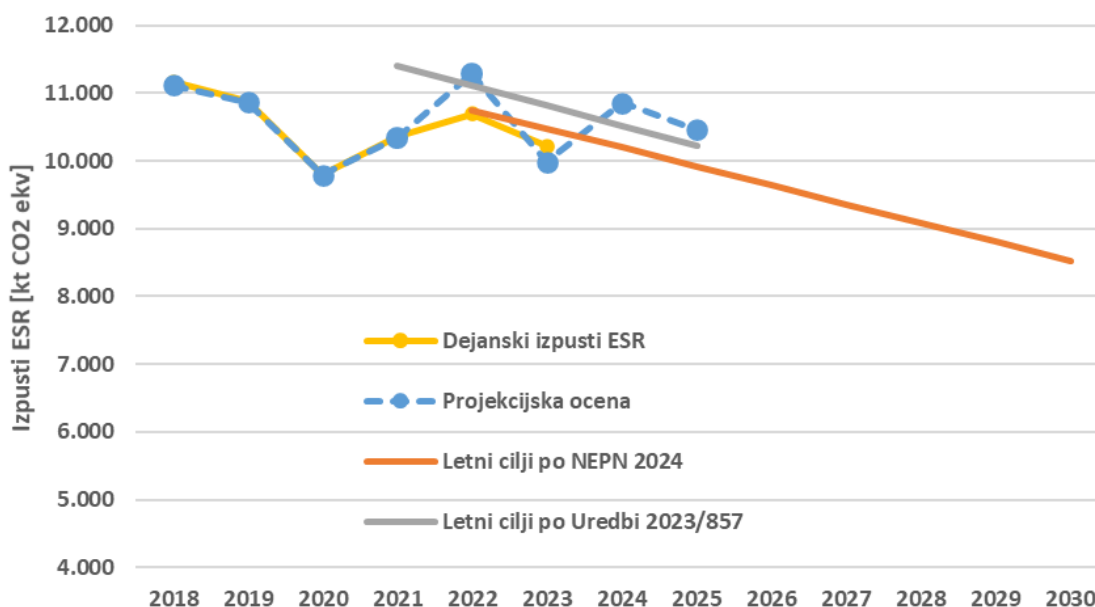
- **[Dodatni kazalnik] Kratkoročna projekcija izpustov ESR** (poglavje 1.1).

1.1 [Dodatni kazalnik] Kratkoročna projekcija izpustov ESR

KLJUČNO SPOROČILO

Glede na kratkoročno projekcijo so bili leta 2024 izpusti ESR 8,7 % višji od dejanskih izpustov leta 2023, razliko lahko skoraj v celoti pripišemo sektorju prometa, nekaj malega pa še sektorju široke rabe in industrije. V primerjavi z letnim ciljem za leto 2024 po Uredbi (EU) 2023/857 so bili izpusti višji za 339 kt CO₂ ekv oz. 3,2 %, v primerjavi z indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2024 pa so bili višji za 659 kt CO₂ ekv oz. 6,5 %. Leta 2025 bodo po oceni izpusti 3,6 % nižji kot leto prej, prav tako ponovno predvsem zaradi nižjih napovedi izpustov iz sektorja promet, ki je s svojim velikim deležem v izpustih ESR (52 % leta 2023) že leta najboljši pokazatelj trenda. Ti izpusti so višji od letnega cilja za leto 2025 po Uredbi (EU) 2023/857 za 242 kt CO₂ ekv oz. 2,4 %, obenem pa tudi 543 kt CO₂ ekv oz. 5,5 % višji od indikativne letne vrednosti za leto 2025 iz NEPN 2024.

Vir: IJS-CEU

Slika 7: Gibanje dejanskih izpustov ESR za zadnja štiri leta ter kratkoročna projekcija za leti 2024 in 2025 v primerjavi z letnimi cilji po Uredbi (EU) 2023/857 in NEPN 2024 (Vir: IJS-CEU)

Položaj v DPSIR

Obremenitve

Trend

Definicija

Kazalec prikazuje oceno za letno gibanje izpustov TGP v sektorju ESR, kar omogoča zgodnje ukrepanje, če trendi odstopajo od potrebnih za doseganje ciljev NEPN in ne omogočajo doseganja ciljev po Uredbah o delitvi bremen. Izpusti so izračunani na podlagi razpoložljivih statističnih podatkov in regresijske analize preteklih podatkov.

Cilj(i)

Letni indikativni cilji za izpuste ESR oz. neETS so določeni v skladu z Uredbo (EU) 2018/842 oz. Uredbo (EU) 2023/857. Indikativne letne vrednosti so določene z linearno interpolacijo glede na ciljne vrednosti za leto 2030 iz NEPN 2020 oz. NEPN 2024. Vse ciljne vrednosti so navedene v tabeli (Tabela 9). Za več podrobnosti glej kazalec [\[PO01 SPLOŠNO\] Letni izpusti TGP po Uredbi \(EU\) 2023/857](#).

Komentar

Za leto 2024 so bili izpusti ESR ocenjeni na 10.854 kt CO₂ ekv, kar je 8,7 % več kot so znašali dejanski izpusti leta 2023. Povečanje je posledica višjih izpustov v sektorjih promet, industrija in široka raba, pri čemer je glavnino absolutnega povečanja prispeval sektor prometa (95 %) (Tabela 9). V primerjavi z letnim ciljem za leto 2024 po Uredbi (EU) 2023/857 so bili izpusti višji za 339 kt CO₂ ekv oz. 3,2 %, v primerjavi z indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2024 pa so bili višji za 659 kt CO₂ ekv oz. 6,5 %. Ocena za leto 2024 je narejena na podlagi razpoložljivih statističnih podatkov za celo leto.

Leta 2025 bodo po oceni, ki upošteva podatke za prvih sedem mesecev leta, izpusti glede na 2024 nižji za 3,6 %. Nižji izpusti glede na leto 2024 so posledica manjše količine prodanih goriv v prometu, v manjši meri pa tudi nižje prodaje kurilnega olja v široki rabi. Izpusti za leto 2025 so od letnega cilja za to leto po Uredbi (EU) 2023/857 višji za 242 kt CO₂ ekv oz. 2,4 %, od letne indikativne vrednosti iz NEPN 2024 pa višji za 543 kt CO₂ ekv oz 5,5 %. Treba je pozorno spremljati gibanje mesečnih vrednosti oskrbe in nujno reagirati glede maloprodajnih cen pogonskih goriv, kar je edina možnost hitrega vplivanja na izpuste ESR, saj trenutna situacija pomeni nevarnost za doseganje letnih ciljev za izpuste TGP po Uredbi (EU) 2023/857.

Tabela 9: Kratkoročne projekcije izpustov ESR (Vir: IJS-CEU, ARSO)

Sektor	Izpusti TGP [kt CO ₂ ekv]					
	Dejanski podatki				Kratkoročna projekcija	
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Energetika	7.124,6	7.747	8.775	7.526	8.416	8.041
Transformacije + Ubežni izpusti	538,5	510,7	456,4	452,8	453	453
Oskrba z energijo (1A1a)	190,5	213,8	188,9	167,4		
Ostalo (1A1)	0,1	0,3	0,1	0,0		
Ubežni izpusti (1B)	347,9	296,6	267,3	285,4		
Ind. in gradb. (en. raba goriv)	679,0	773	730	741	750	762
Promet	4.575,5	5.205,5	6.258	5.011	5.841	5.333

Sektor	Izpusti TGP [kt CO ₂ ekv]					
	Dejanski podatki				Kratkoročna projekcija	
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Druge področja (Široka raba)	1.354,4	1.253	1.326	1.316	1.367	1.489
Storitve	336,0	251	340	337	352	387
Gospodinjstva	786,1	769	749	742	778	865
Kmetijstvo	232,3	232,7	236,5	236,9	237	237
Ostalo	3,2	4,6	4,7	4,5	4	4
Ne-energetski viri	2.640,0	2.602	2.510	2.460	2.440	2.419
Ind. procesi in uporaba topil	472,8	454,9	446,4	445,3	445	445
Kmetijstvo	1.727,2	1.727,9	1.660,3	1.632,0	1.632	1.632
Odpadki	440,1	418,8	403	383	362	342
SKUPAJ	9.791	10.349	11.285	9.986	10.855	10.460
Domače letalstvo	1,6	1,5	1,7	1,2	1,2	1,2
SKUPAJ ESR	9.789	10.347	11.283	9.985	10.854	10.459
Ciljne vrednosti po uredbi (EU) 2023/857		11.403	11.108	10.814	10.515	10.217
Indikativne letne vrednosti, NEPN 2024			10.752	10.473	10.195	9.916

Za spremljanje večletnih trendov se uporabljajo sektorski kazalci v sklopu kazalca [\[PO01\]](#) [Letni izpusti TGP po Uredbi \(EU\) 2018/842](#) iz [poglavja 1.1 priloge 1](#), kjer je analizirano gibanje izpustov glede na zastavljene cilje.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalec so povzeti po Uredbi (EU) 2023/857 ter so določeni na podlagi cilja za leto 2030 iz NEPN 2024. Kazalec omogoča primerjavo kratkoročne projekcije in ciljev. Če bi ocenjeni izpusti na podlagi kratkoročne projekcije presegali ciljne letne izpuste ter indikativne trajektorije na podlagi ciljev iz NEPN, potem je treba preseganje analizirati in preučiti ali obstajajo rezerve za zmanjšanje pri katerem od sektorjev neETS (promet, kmetijstvo itd.). Potrebno je tudi preveriti, ali lahko Slovenija izkoristi prilagodljivosti, ki jih pri doseganju letnih ciljnih vrednosti dopuščata Uredba (EU) 2018/842 in Uredba (EU) 2023/857 (glej opis kazalca [\[PO01\]](#) [Letni izpusti TGP po Uredbi \(EU\) 2018/842](#)). V kolikor se izkaže, da so trendi neugodni, je potrebno analizirati vzroke in okrepiti izvajanje ukrepov.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Model za kratkoročne projekcije uporablja razpoložljive statistične podatke o porabi karakterističnih energentov (promet – bencin in dizel, gospodinjstva in storitve – ekstra lahko kurilno olje). Izjema je model za neETS izpuste iz zgorevanja goriv v industriji in gradbeništvu, kjer se uporablja projekcijo BDP. Na podlagi podatka o razpoložljivih sredstvih Eko sklada se oceni tudi učinek izboljšanja energetske učinkovitosti stavb in spodbujanja rabe OVE v gospodinjstvih.

Metodologija obdelave podatkov:

Za promet, gospodinjstva in storitveni sektor so z modelom izračunani izpusti CO₂. Preračun v izpuste TGP je bil narejen tako, da je bil upoštevan enak delež izpustov CO₂ v izpustih TGP, kot je bil v povprečju v analiziranem obdobju (2005–2020). Za industrijo so izpusti TGP v CO₂ ekv rezultat regresijske analize, enako velja za odpadke.

Za sektorje Proizvodnja električne energije in toplote (1.A.1) ter ubežni izpusti (1.B), Raba energije v kmetijstvu (1.A.4.c), Ostalo (1.A.5), Industrijski procesi in raba topil (2.) in Kmetijstvo (3.) so uporabljene enake vrednosti kot so bili v zadnjem letu na voljo podatki o izpustih iz evidenc izpustov. Izpusti TGP so izračunani z uporabo GWP faktorjev AR5, saj se za izpuste od leta 2021 naprej skladno z Uredbo (EU) 2020/1044 te vrednosti uporabljajo za preračun v CO₂ ekv. S temi faktorji so določene tudi ciljne trajektorije v Uredbi (EU) 2020/2126.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov
Mesečna poraba karakterističnih energentov po sektorjih	toe	SURS	2024–2025	mesečni podatki so na voljo konec meseca za pretekli mesec	po potrebi	24. 9. 2025
Bruto družbeni proizvod	mio EUR 2010	SURS	2024	vrednost letnega BDP	letno	24. 9. 2025
Kratkoročna projekcija BDP – letna rast	%	UMAR	2025	letna rast BDP	letno	24. 9. 2025

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: 2

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 24. 09. 2025

Avtorja: Marko Đorić in Matjaž Česen, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

Priloga 2: Kazalniki s področja razogljíčenja – LULUCF

Doseganje ciljev NEPN na področju sektorju raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo (LULUCF) spremljamo z naslednjimi kazalniki:

- **[PO31_LULUCF] Neto izpusti TGP v sektorju LULUCF**; kazalnik je bil pripravljen v okviru PO2024 in je dostopen na spletni strani [Kazalcev okolja v Sloveniji](#),
- **[PO32_LULUCF] Izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč** (poglavje 2.1),
- **[PO33_LULUCF] Površina obnovljenih gozdov glede na vrsto obnove** (poglavje 2.2),
- **[PO34_LULUCF] Razmerje razvojnih faz gozda** (poglavje 2.3),
- **[PO35_LULUCF] Izpusti TGP zaradi gozdnih požarov** (poglavje 2.4).

2.1 [PO32_LULUCF] Izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč

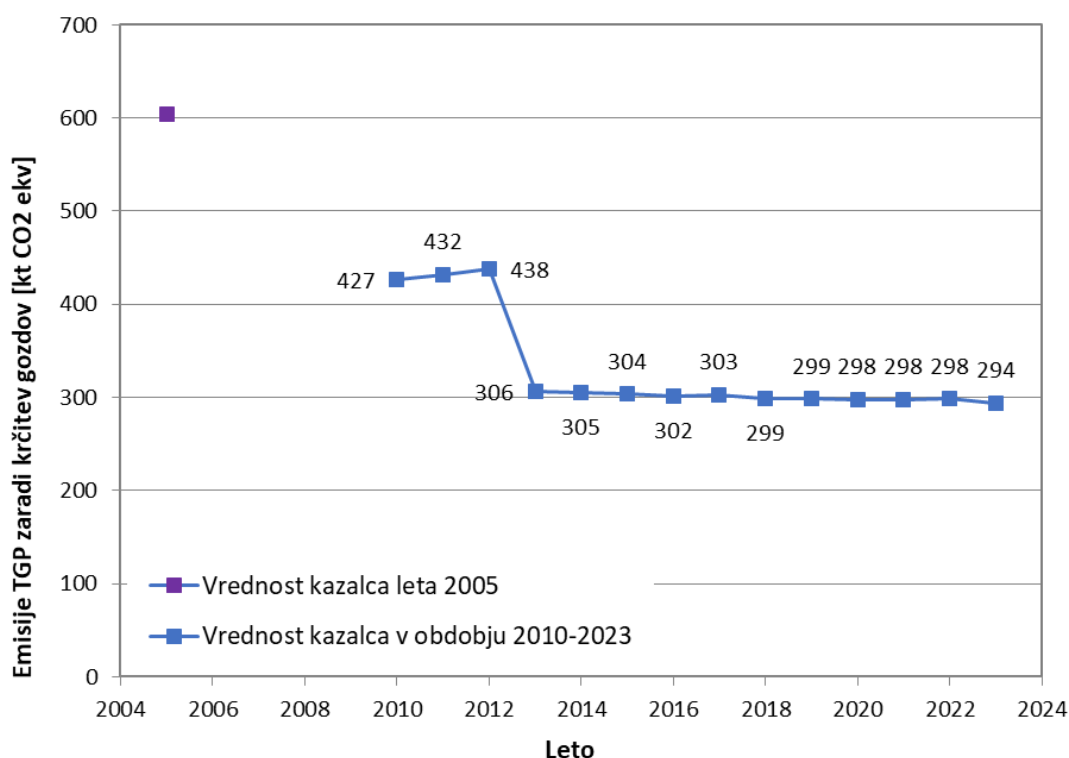
KLJUČNO SPOROČILO

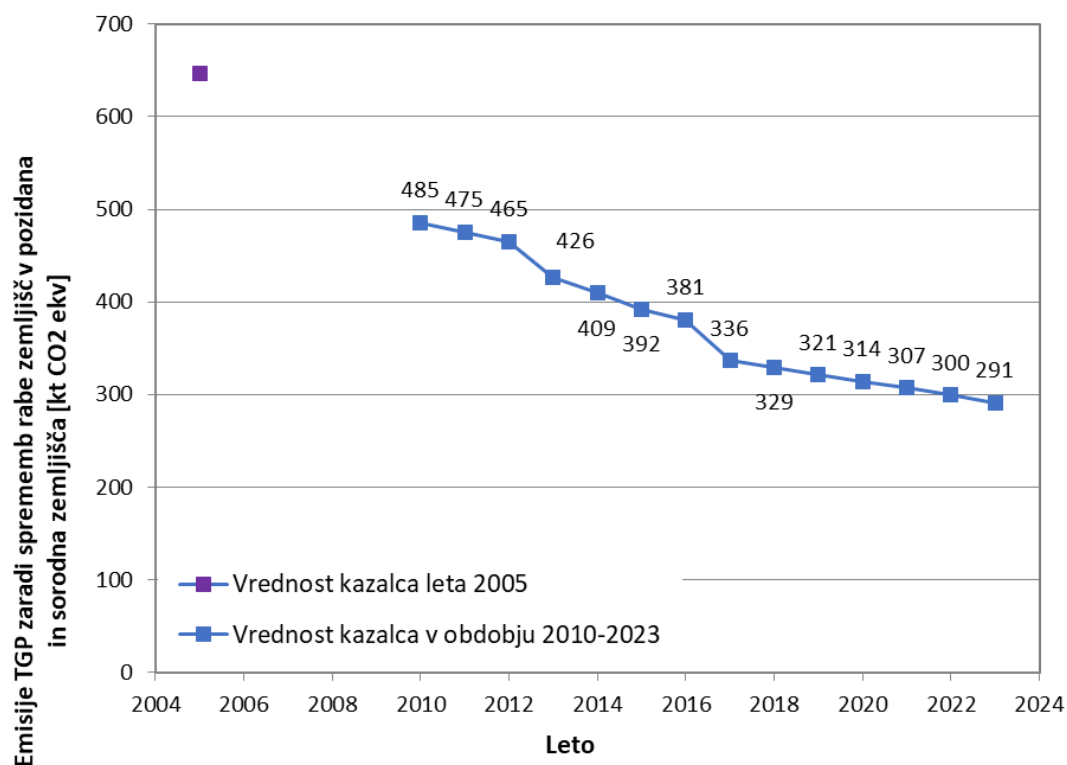
Izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč v splošnem kažejo padajoč trend. Izpusti TGP zaradi krčitev gozdov so se v letu 2023 zmanjšali za 1,5 % glede na leto prej, pri čemer več kot polovico oz. skoraj 61 % teh izpustov nastane zaradi osnovanja kmetijskih zemljišč. Izpusti TGP zaradi sprememb rabe zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča so se glede na leto prej zmanjšali za 2,7 %. Največji delež izpustov (slabih 75 %) je prispevalo širjenje pozidanih in sorodnih zemljišč na kmetijska zemljišča.

KEY MESSAGE

Greenhouse gas (GHG) emissions due to land-use change generally show a declining trend. In 2023, GHG emissions from deforestation decreased by 1.5% compared to the previous year, with more than half, i.e. 62%, of these emissions coming from the establishment of agricultural land. GHG emissions due to land conversion to built-up and related land decreased by 2.7% compared to the previous year. The largest share of emissions (75%) is due to the conversion of agricultural land to built-up and related land.

Slika 8: Izpusti TGP zaradi krčitev gozdov leta 2005 in v obdobju 2010–2023 (Vir: GIS)
GHG emissions due to deforestation in 2005 and in the period 2010–2023 (Source: SFI)

Slika 9: Izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča leta 2005 in v obdobju 2010–2023 (Vir: GIS)
GHG emissions due to land-use change to built-up and related land in 2005 and in the period 2010–2023 (Source: SFI)

Položaj v DPSIR

Obremenitve

Trend

Definicija

Kazalec izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč vključuje dva podkazalca, in sicer izpusti TGP, ki so posledica krčitev gozdov, in izpusti TPG, ki so posledica širjenja pozidanih in sorodnih zemljišč. Prvi podkazalec kaže gibanje izpustov, ki nastanejo zaradi spreminjanja gozdnih zemljišč v ostale rabe zemljišč, npr. njivske površine, travinje itd. Kazalec je pomemben, saj krčitve gozdov povezujemo tudi z izgubo habitatov prostoživečih živali in vplivi na biotsko raznovrstnost ter podobo krajine. Drugi podkazalec kaže gibanje izpustov, ki so rezultat spreminjanja rabe (ostalih) zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča, kar vključuje vsa zemljišča na katerih so stavbe, ceste, parkirni prostori, rudniki, kamnolomi in druga infrastruktura, ki služi za opravljanje človeških dejavnosti. Kazalec je pomemben tudi z vidika trajne izgube zemljišč, ki zagotavljajo pridelavo hrane, krme, lesa ali ekosistemskih storitev.

Cilj(i)

Skladno z osnutkom predloga posodobitve *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN)* je cilj za leto 2030 zmanjšati izpuste TGP zaradi krčitev gozdov za 50 % in zmanjšati izpuste TGP zaradi sprememb rabe zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča za 25 % glede na leto 2021.

Komentar

Izpusti TGP zaradi krčitev gozdov so leta 2023 znašali 293,8 kt CO₂ ekv. Ti izpusti v zadnjih letih ostajajo na podobni ravni, saj so se zmanjšali za 1,8 % glede na leto 2018 oz. za 1,3 % glede na leto 2021. V zadnjih letih je bila večina ali približno tri četrtine krčitev po površini zaradi sprememb v kmetijska zemljišča, preostalo pa v glavnem zaradi širitve naselij, gradnje infrastrukture ali rudarske dejavnosti. Vendar pa velikost izpustov zaradi sprememb gozdnih zemljišč v kmetijska ni sorazmerna temu posegu po površini. Velikost izpustov zaradi krčitev gozdov z namenom osnovanja kmetijskih zemljišč je bila v letu 2023 enaka 178,2 kt CO₂ ekv, kar predstavlja slabih 61 % vseh izpustov zaradi krčitev gozdov. V obdobju 2013–2023 so se izpusti zaradi krčitev gozdov zmanjšali za 4,1 %, v obdobju 2005–2023 pa za 51,3 %.

V letu 2023 so bili izpusti TGP zaradi sprememb rabe zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča 291,4 kt CO₂ ekv in so se zmanjšali za 2,7 % glede na leto prej. Največji delež izpustov (74,8 %) je prispevalo širjenje pozidanih in sorodnih zemljišč na kmetijska zemljišča, ki mu sledi širjenje pozidanih in sorodnih zemljišč na gozdna zemljišča, ki je v letu 2023 znašalo 25,7 %. Preostali izpusti so posledica pozidave ali gradnje infrastrukture na ostalih zemljiščih. Trend izpustov zaradi širjenja pozidanih in sorodnih zemljišč je padajoč že vse od leta 2005 dalje. Razloge za ta trend lahko iščemo v manjšem obsegu gradnje stanovanj, ki je

bil posledica globalne finančne krize po letu 2009, politike in prostorskega načrtovanja in spremembah kmetijske zemljiške politike. Izpusti zaradi širjenja pozidanih in sorodnih zemljišč so bili leta 2023 glede na raven izpustov iz leta 2013 manjši za 31,6 %, z ozirom na leto 2005 pa za 55 %.

Metodologija

Cilji povzeti po:

V posodobljenih ukrepih v osnutku predloga posodobitve NEPN je za kazalnika opredeljeno, da je treba do leta 2030 izpuste TGP zaradi krčitev gozdov zmanjšati za 50 % in izpuste TGP zaradi sprememb rabe zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča za 25 % glede na leto 2021.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Podatki se zbirajo v okviru javnega pooblastila ARSO za izvajanje monitoringa ponorov in izpustov toplogrednih plinov zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva v skladu s smernicami IPCC iz leta 2006.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalec izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč (kt CO₂ ekv) vključuje dva podkazalca, in sicer izpusti TPG zaradi krčitev gozdov (kt CO₂ ekv) in izpusti TPG zaradi spremembe rabe zemljišč v pozidana in sorodna zemljišča (kt CO₂ ekv). Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- izpusti TGP zaradi krčitev gozdov, ki obsegajo:
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe gozdnih zemljišč v njivske površine,
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe gozdnih zemljišč v travinje,
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe gozdnih zemljišč v mokrišča,
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe gozdnih zemljišč v naselja,
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe gozdnih zemljišč v druga zemljišča;
- izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč v pozidana in sorodna, ki obsegajo:
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe gozdnih zemljišč v naselja,
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe njivskih površin v naselja,
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe travinja v naselja,
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe mokrišč v naselja,
 - izpuste CO₂ in N₂O zaradi spremembe drugih zemljišč v naselja.

Izpusti TGP zaradi krčitev gozdov se izračunajo kot seštevek izpustov TGP, ki nastanejo zaradi spremembe rabe gozdnih zemljišč v njivske površine, travinje, mokrišča, naselja oz. druga zemljišča. Vključujejo izpuste CO₂, ki jih izračunamo z emisijskimi faktorji na podlagi nacionalnih podatkov, ter neposredne in posredne izpuste N₂O, ki jih izračunamo na podlagi privzetih emisijskih faktorjev v skladu s privzetimi vrednostmi IPCC.

Izpusti TPG zaradi spremembe rabe zemljišč v pozidana in sorodna se izračunajo kot seštevek izpustov TPG, ki nastanejo zaradi spremembe gozdnih zemljišč, njivskih površin, travinja, mokrišč in drugih zemljišč v naselja. V kontekstu nove uredbe na področju LULUCF (tj. Uredba 2018/841) se pozidana in sorodna zemljišča imenujejo naselja, čeprav vsebujejo vse kategorije zemljišč, ki so povezana z urbanizacijo. Vključujejo izpuste CO₂, ki jih izračunamo z emisijskimi faktorji na podlagi nacionalnih podatkov, ter neposredne in

posredne izpuste N₂O, ki jih izračunamo na podlagi privzetih emisijskih faktorjev v skladu s privzetimi vrednostmi IPCC.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Izpusti TGP zaradi krčitev gozdov	kt CO ₂ ekv	UNFCCC (https://unfccc.int/sites/default/files/resource/SVN-CRT-2025-V1.1-20250414-111326_started.zip?download)	2005, 2010–2023	marca za leto X – 2	enkrat letno	15. 4. 2025	da
Izpusti TGP zaradi spremembe rabe zemljišč v pozidana in sorodna	kt CO ₂ ekv	UNFCCC (https://unfccc.int/sites/default/files/resource/SVN-CRT-2025-V1.1-20250414-111326_started.zip?download)	2005, 2010–2023	marca za leto X – 2	enkrat letno	15. 4. 2025	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 28. 08. 2025

Avtor: Boštjan Mali, GIS, pripravil v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

2.2 [PO33_LULUCF] Površina obnovljenih gozdov glede na vrsto obnove

KLJUČNO SPOROČILO

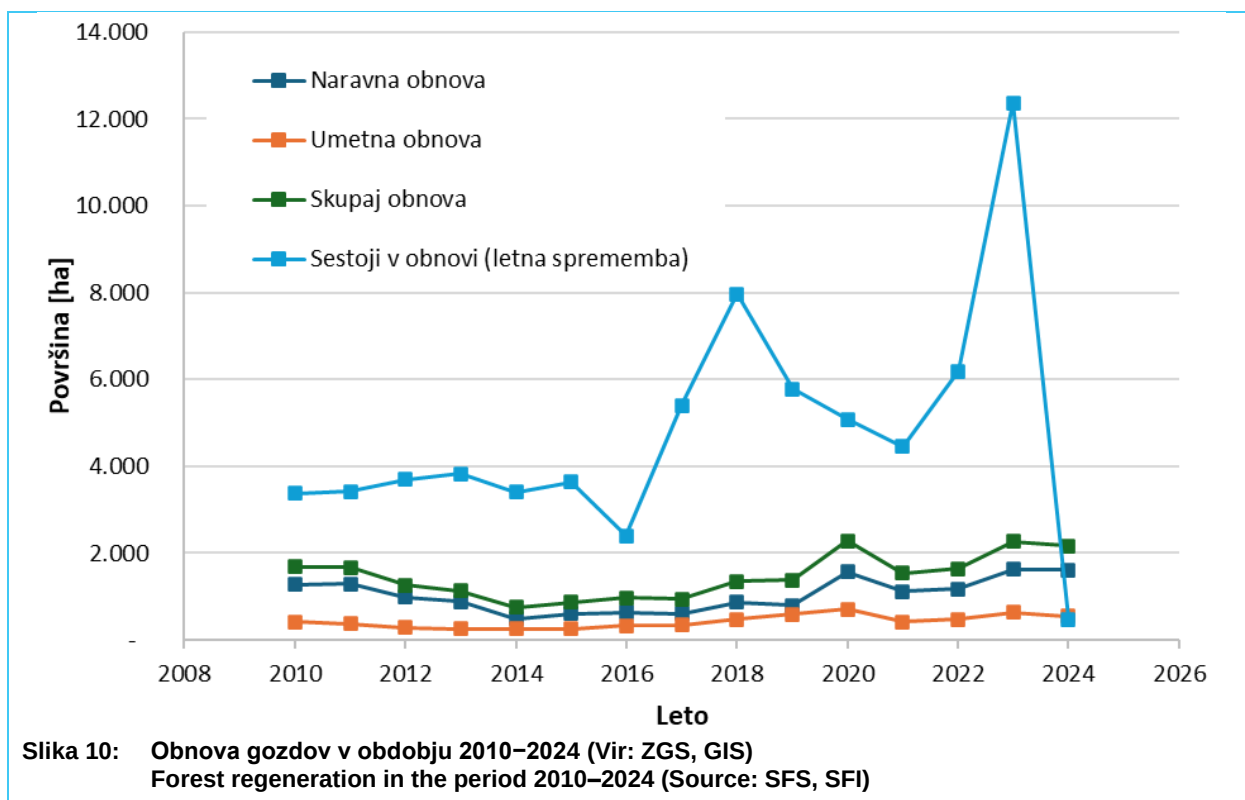
Večina obnove slovenskih gozdov še vedno poteka po naravni poti, s katero zagotavljamo stabilnost bodočih gozdnih sestojev in se prilagajamo spreminjajočim se rastiščnim razmeram, ki so posledica podnebnih sprememb. Obnova s sadnjo sadik in setvijo semena (umetna obnova) le dopolnjuje naravno obnovo takrat, ko se pojavijo motnje pri naravni obnovi gozda, ko ni možnosti za naravno nasemenitev, ob nevarnostih razvoja erozijskih procesov na razgaljenih gozdnih površinah (npr. zaradi ujm prizadeti sestoji) ali ko želimo spremeniti obstoječo, neustrezno drevesno (vrstno) sestavo gozda.

Gibanje »letne spremembe površin sestojev v obnovi« je bilo v obdobju 2010–2016 stabilno, leta 2016 je padlo, nato pa začelo strmo naraščati in leta 2018 doseglo vrh. Do leta 2021 sledi ponovni padec, nato vzpon, ko doseže vrh 2023 in ponovni padec 2024. Povprečni delež umetne obnove je v obdobju 2010–2024 predstavljal 15,9 % sestojev v obnovi (letne spremembe površin).

KEY MESSAGE

Most Slovenian forests are still undergoing natural regeneration, which guarantees the stability of future forest stands and adaptation to the changing site conditions caused by climate change. Restoration by planting seedlings and sowing (artificial regeneration) only complements natural regeneration when disturbances occur in the process of the natural regeneration of the forest, e.g. where there is no possibility of natural seeding, with the risk of developing erosion processes on exposed forest areas (e.g. forest stands affected by natural disasters) or when we want to change the existing inadequate tree (species) composition of the forest.

The trend in the "annual change in stands in regeneration" was stable in the period 2010–2016, declined in 2016, then began to rise steeply and peaked in 2018. It declined again until 2021, followed by an increase that peaked in 2023 and a further decline in 2024. The average share of artificial regeneration in the period 2010–2024 was 15.9 % of the regeneration stands (annual change in areas).

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalec površina obnovljenih gozdov glede na vrsto obnove prikazuje površino obnovljenih gozdov glede na vrsto obnove.

Za zagotavljanje vloge gozda kot ponora ogljika in doseganja uravnoveženega razmerja razvojnih faz je ključno, da se vsako leto obnovi določena površina gozda. To so lahko zreli sestoji, ki se jih uvede v obnovo ali pa gre za sanacijo v ujmah prizadetih gozdov. Kjer so možnosti naravne obnove, se spodbuja naravno obnovo, s katero zagotavljamo stabilnost bodočih gozdnih sestojev in se prilagajamo spreminjajočim se rastiščnim razmeram, ki so posledica podnebnih sprememb. Obnova s sadnjo sadik in setvijo semena (umetna obnova) le dopolnjuje naravno obnovo takrat, ko se pojavijo motnje pri naravni obnovi gozda, ko ni možnosti za naravno nasemenitev, ob nevarnostih razvoja erozijskih procesov na razgaljenih gozdnih površinah (npr. zaradi ujm prizadeti sestoji) ali ko želimo spremeniti obstoječo, neustrezno drevesno (vrstno) sestavo gozda. Umetna obnova je dražja od naravne.

Spremljanje tega kazalca omogoča spremljanje usmerjanja razvoja gozdov proti željenemu (uravnoteženemu) stanju. Kazalec nam prikazuje ustreznost izvedenih gozdnogospodarskih ukrepov.

Cilj(i)

Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt (NEPN) za ta kazalec cilja ne navaja. V analizi trajnostnega gospodarjenja z gozdovi je za slovenske gozdove predpostavljena povprečna proizvodnja doba 135 let²³. Na podlagi tega podatka lahko ocenimo, da bi morali v Sloveniji, če bi želeli trajnostno gospodariti z gozdovi, vsako leto obnoviti vsaj 8.000 hektarjev gozdov.

Komentar

Slovenski gozdovi so zastarani, obnova gozdov poteka prepočasi oziroma površine v obnovo vpeljanih gozdov so premajhne, da bi lahko spremenili stanje neugodnega razmerja razvojnih faz gozda.

NEPN predvideva aktivnejše izvajanje ukrepov v gozdovih, saj gozdnogospodarski načrti v nekaterih območjih kažejo na primanjkljaj mladovij in neugodna razmerja razvojnih faz. Aktivnejše izvajanje ukrepov bi za določeno obdobje lahko zmanjšalo ponore, v ekstremnih primerih pa povzročilo (začasne) izpuste TGP ob dodatnem vplivu vremenskih ekstremov, kakor so bolezni drevja, vetrolomi in požari večjega obsega.

Podatki o dejanski letni površini obnovljenih gozdov niso na voljo. Letna sprememba površine sestojev v obnovi je izračunana iz razlik med površinami sestojev v obnovi v dveh zaporednih letih. Gre za neto spremembo, saj zaradi metodologije obnove gozdnogospodarskih načrtov enot ni znano, koliko sestojev je bilo dejansko vpeljanih v obnovo in v koliko sestojih se je obnova zaključila. Gibanje »letne spremembe površin sestojev v obnovi« je bilo v obdobju 2010–2016 stabilno, leta 2016 je padlo, nato pa začelo strmo naraščati in leta 2018 doseglo vrh. Do leta 2021 sledi ponovni padec, nato vzpon, ko doseže vrh 2023 in ponovni padec 2024. Povprečni delež umetne obnove je v obdobju 2010–2024 predstavljal 15,9 % sestojev v obnovi (letne spremembe površin). Površina gozdov, ki se obnovi umetno (tj. s sadnjo in setvijo), se v zadnjih desetih letih povečuje.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalec v NEPN niso opredeljeni. Povprečna proizvodnja doba je povzeta po Kovač in sod. (2017).

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Kazalec površina obnovljenih gozdov glede na vrsto obnove (ha) je povzet iz podatkov, ki jih v Letnih poročilih objavlja Zavod za gozdove Slovenije (ZGS). Pri naravni obnovi gre le za

²³ Kovač M., Skudnik M., Hladnik D. 2017. Ocena trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji, poročilo projekta CRP, Ljubljana, 13 str.

sestoje, kjer proces redne naravne obnove ni bil mogoč in je bilo zato potrebno aktivno poseči v ta proces z gojitvenimi ukrepi priprave sestoja za naravno nasemenitev. Za ta dela ZGS izdaja odločbe v upravnem postopku in so v zasebnih gozdovih sofinancirani iz sredstev državnega proračuna. Kategorije obnove gozdov iz poročil ZGS so:

- kategorija »skupaj obnova«: uvajanje v obnovo, končni poseki,
- kategorija »naravna obnova«: gozdno gojitvena dela za naravno obnovo (priprava sestojev, tal),
- kategorija »umetna obnova«: obnova s sajenjem, setvijo.

Metodologija obdelave podatkov:

Letna sprememba površine sestojev v obnovi je izračunana iz razlik med površinami sestojev v obnovi v dveh zaporednih letih iz podatkovne zbirke »fondi« Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS). Gre za neto spremembo, saj ni znano, koliko sestojev je bilo dejansko vpeljanih v obnovo in v koliko sestojih se je obnova že zaključila.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Površina obnovljenih gozdov po vrsti obnove z gozdnogospodarskimi ukrepi	ha	Letna poročila ZGS (http://www.zgs.si/za_vod/publikacije/letna_porocila/index.html)	2010–2024	aprila za preteklo leto	enkrat letno	31. 12. 2024	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 3

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 2

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalnika: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 13. 08. 2025

Avtor: Gal Kušar, GIS, pripravil v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

2.3 [PO34_LULUCF] Razmerje razvojnih faz gozda

KLJUČNO SPOROČILO

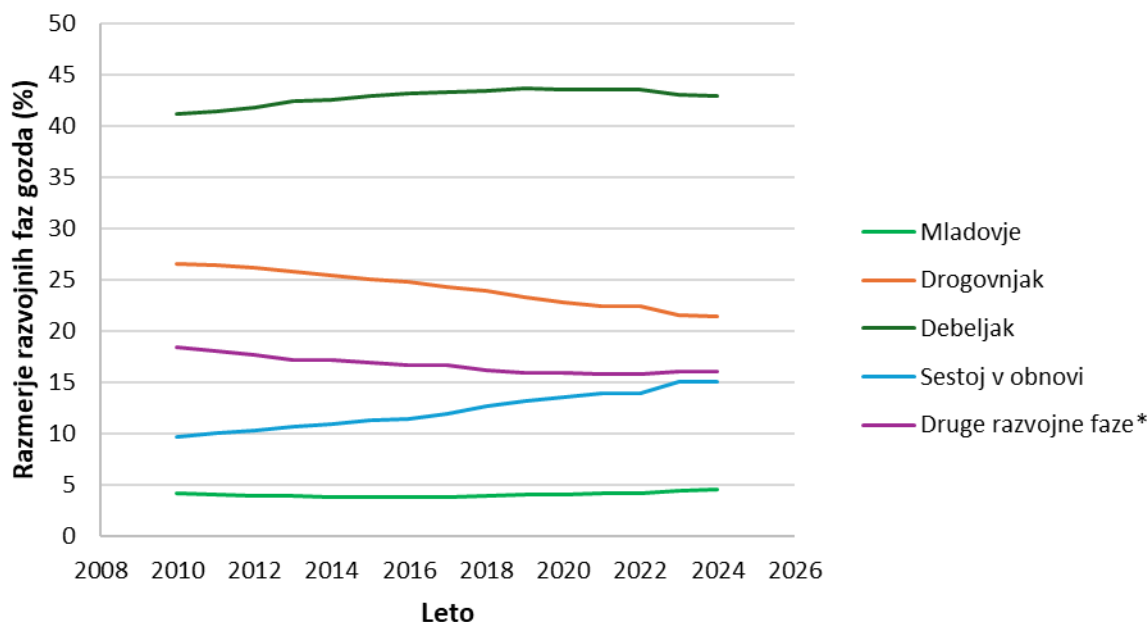
Slovenski gozdovi so zastarani, sedanje razmerje razvojnih faz gozdov je neugodno, obnova gozdov poteka prepočasi oziroma površine v obnovo vpeljanih gozdov so premajhne, da bi lahko spremenili stanje neugodnega razmerja razvojnih faz gozda in tako zagotovili njegov trajnostni razvoj. Vloga gozdov kot ponora ogljika je s tem ogrožena.

Trend gibanja razmerja oz. deležev razvojnih faz v obdobju 2010–2024 ni dober, saj se delež mlajših razvojnih faz (mladovje, drogovnjak), ki jih primanjkuje, ne povečuje. Pozitivno je, da narašča delež sestojev v obnovi, saj to lahko nakazuje, da gre za pospešeno uvajanje zrelih gozdov v obnovo, kar bi lahko privedlo v povečanje deleža mlajših razvojnih faz.

KEY MESSAGE

Slovenian forests are over-mature, the current ratio of forest development phases is unfavourable, forest regeneration is too slow, or the areas of forests under restoration are too small to significantly change the share of forest development phases and thus ensure sustainable forest development. The role of forests as a carbon sink is at risk.

The trend in the ratio of development phases in the period 2010–2024 is not good, since the share of the younger development phases (young-growth, pole stands), which are lacking, is not increasing. On a positive note, the share of stands in a regeneration phase is increasing; this might indicate that there is an accelerated introduction of mature forests to regeneration, which could lead to an increase in the share of younger development phases.

Slika 11: Razmerje razvojnih faz gozda v obdobju 2010–2024 (Vir: ZGS, GIS)
Ratio of forest development phases in the period 2010–2024 (Source: SFS, SFI)

Položaj v DPSIR

Stanje

Trend

Definicija

Kazalec razmerje razvojnih faz gozda opisuje razmerja med površinskimi deleži razvojnih faz gozda. Le gozd z uravnoteženim razmerjem razvojnih faz lahko namreč trajno (sedaj in v prihodnosti) zagotavlja vse svoje vloge mnogonamenskega gozda, med katerimi je tudi vloga gozda kot ponora ogljika. Spremljanje tega kazalca omogoča spremljanje usmerjanja razvoja gozdov proti željenemu (uravnoteženemu) stanju. Kazalec nam prikazuje ustreznost in učinkovitost načrtovanih in izvedenih gozdnogospodarskih ukrepov.

Cilj(i)

Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt (NEPN) za ta kazalec cilja ne navaja. Vsekakor bi bil (dolgoročni) cilj uravnoteženo razmerje razvojnih faz. V analizi trajnostnega gospodarjenja z gozdovi je bil razvit model trajnostnega razvoja gozdov Slovenije na osnovi dejanskih prehodnih dob in ob povprečni proizvodnji dobi 135 let²⁴. V tem modelu so predstavljeni naslednji deleži razvojnih faz, ki zagotavljajo trajnostni razvoj slovenskih gozdov: mladovje 10 %, drogovnjak 43 %, debeljak 45 % in raznodobni sestoji 2 %.

Komentar

Slovenski gozdovi so zastarani, sedanje razmerje razvojnih faz gozdov je neugodno. Primanjkuje mlajših razvojnih faz (mladovje, mlajši drogovnjak), preveč pa je debeljakov (mlajših debeljakov), tudi proizvodne dobe izkazane v gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot, so bistveno predolge²⁵.

NEPN predvideva aktivnejše izvajanje ukrepov v gozdovih, saj gozdnogospodarski načrti v nekaterih območjih kažejo na primanjkljaj mladovij in neugodna razmerja razvojnih faz. To bi za določeno obdobje lahko zmanjšalo ponore, v ekstremnih primerih pa povzročilo (začasne) izpuste TGP ob dodatnem vplivu vremenskih ekstremov, kakor so bolezni drevja, vetrolomi in požari večjega obsega.

Trend gibanja deležev razvojnih faz v obdobju 2010–2024 v splošnem ni dober, saj se delež mladovij, ki jih je premalo, bistveno ne povečuje, delež drogovnjakov, ki jih je tudi premalo, rahlo pada, delež debeljakov, ki jih je dovolj, pa ostaja stabilen. Pozitivno je, da narašča delež sestojev v obnovi; saj to lahko nakazuje, da gre za pospešeno uvajanje zrelih gozdov v obnovo. Za uravnoteženje razvojnih faz bi bilo treba v sestojih v obnovi, pomlajencih, kjer je

24 Kovač M., Skudnik M., Hladnik D. 2017. Ocena trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji, poročilo projekta CRP, Ljubljana, str. 13

25 ZGS. 2022. [Poročilo](#) Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih za leto 2021. Ljubljana, junij 2022

že prisotno mladje, čim hitreje zaključiti z obnovo. S tem bi se na račun deleža sestojev v obnovi povečal delež mladovij. Glede na naravo gozda ter velike razlike v površinah razvojnih faz, hitrih sprememb trenda in razmerja razvojnih faz gozda ne moremo pričakovati.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalec v NEPN niso opredeljeni. Modelno stanje je povzeto po Kovač in sod. (2017).

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Podatke o razvojnih fazah zbira Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) pri obnovi sestojnih kart. Vsako leto se obnovi ca. 10 % vseh sestojnih kart.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalec razmerje razvojnih faz gozda (%) je izračunan iz podatkov o površinah gozdov po razvojnih fazah, ki jih letno objavlja Zavod za gozdove Slovenije (ZGS). V kategoriji druge razvojne faze / tipi sestojev so združene naslednje »razvojne faze«: dvoslojni sestoji, raznomerni (ps-šp), raznomerni (sk-gnz), panjeveci, grmičavi gozdovi, pionirski gozdovi z grmišči in tipični prebiralni sestoji.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Površina gozdov po razvojnih fazah	ha	Podatkovna zbirka »fondi«, ZGS	2010–2024	april za preteklo leto	enkrat letno	31.12. 2024	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 3

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 13. 08. 2025

Avtor: Gal Kušar, GIS, pripravil v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

2.4 [PO35_LULUCF] Izpusti TGP zaradi gozdnih požarov

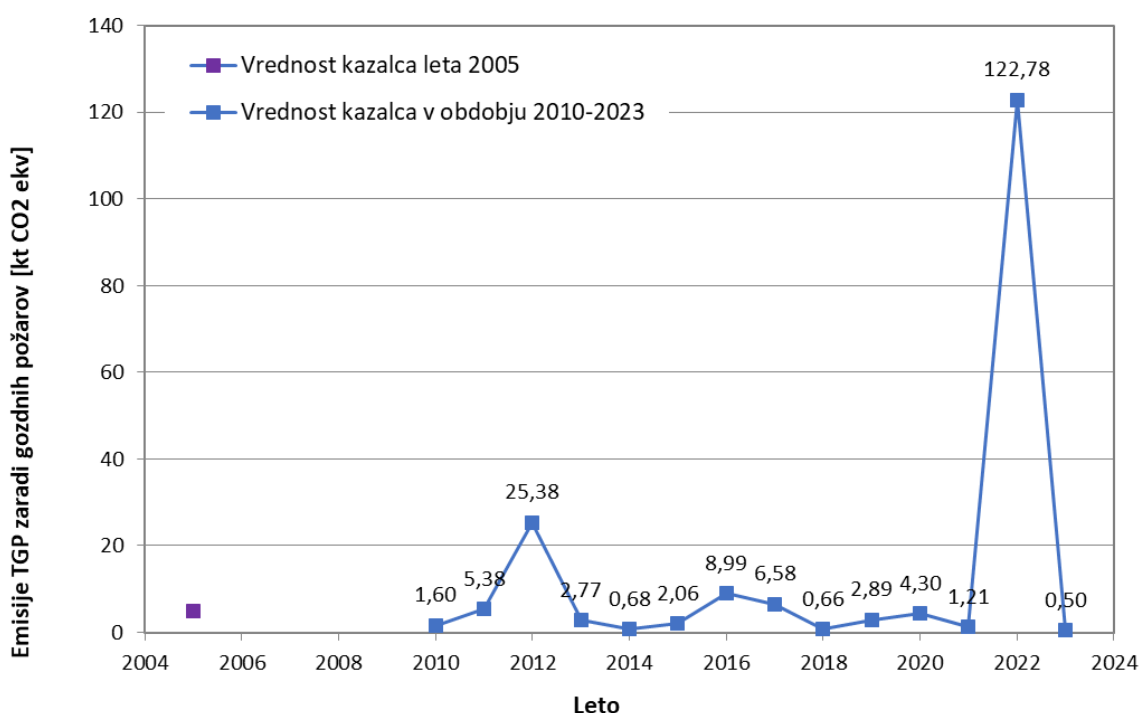
KLJUČNO SPOROČILO

V Sloveniji se, gledano dolgoročno, približno na pet let zgodi večji gozdni požar, zaradi česar so v teh letih sorazmerno večji tudi izpusti TGP. Največji izpusti TGP zaradi gozdnih požarov, odkar beležimo podatke, so bili leta 2022, ko je na Goriškem Krasu pogorelo več kot 3.000 ha gozdnih površin. Z višjimi temperaturami, sušami in pogostejšimi vročinskimi valovi je verjetno, da se bo tveganje za nastanek požarov povečalo, kar pomeni večjo negotovost in pogostejše emisijske vrhove.

KEY MESSAGE

In Slovenia, a major forest fire occurs approximately every five years over the long term, which leads to relatively high greenhouse gas emissions in these years. The highest GHG emissions from forest fires since the data was recorded were in 2022, when more than 3,000 ha of forest burned in the Goriški Kras. With higher temperatures, droughts and more frequent heatwaves, the risk of fire is likely to increase, leading to greater uncertainty and more frequent emission peaks.

Slika 12: Izpusti TGP zaradi gozdnih požarov leta 2005 in v obdobju 2010–2023 (Vir: GIS)
GHG emissions due to forest fires in 2005 and in the period 2010–2023 (source: SFI)

Položaj v DPSIR

Obremenitve, vpliv

Trend

Definicija

Kazalec izpusti TGP zaradi gozdnih požarov kaže potek izpustov TGP, ki nastanejo zaradi gorenja biomase in drugih skladišč ogljika na gozdnih zemljiščih. V primeru, da gorijo vsa skladišča ogljika, govorimo o totalnem požaru. V kazalcu so upoštevani izpusti plinov, kot so CO₂, N₂O in CH₄. Največkrat so gozdni požari posledica neznanih vzrokov, med pomembne dejavnike za nastanek gozdnih požarov pa štejemo tudi naravne vzroke (npr. strela), komunikacije (vlaki, električni vodi itd.), namerni požig in kmetijska opravila. Do spontanega vžiga suhega materiala v gozdu, kot je npr. listni opad, lahko pride v sušnih razmerah, veliki vročini in prisotnosti vetra. Požarno najbolj ogroženo območje v Sloveniji je Kras s Primorjem in Istro.

Cilj(i)

V zvezi z izpusti TGP, ki so posledica gozdnih požarov, v strateških dokumentih ni zaslediti posebnih kvantitativnih ciljev. V nekaterih dokumentih so zapisani le cilji glede doseganja vrednosti naložb za preventivno varstvo pred gozdnimi požari.

Komentar

Emisije zaradi gozdnih požarov v Sloveniji nimajo pomembnejše vloge v nacionalni bilanci TGP. V obdobju 2005–2023 so v povprečju znašale približno 14 kt CO₂ ekvivalentov letno, kar predstavlja manj kot odstotek vseh emisij v sektorju LULUCF. Največje tveganje za požare je na območju Krasa in v primorskih gozdovih, kjer prevladuje bor in kjer močan veter (burja) povečuje intenzivnost širjenja ognja. Največje emisije zaradi gozdnih požarov so bile zabeležene v letih 1990, 1993, 1994, 1998, 2003, 2006, 2012 in 2022, ko je pogorelo najmanj 600 ha gozdnih površin, skupno pa kar 9.784 ha. Sanacija in obnova teh območij sta ključnega pomena, saj požari ne povzročijo le neposrednih emisij, temveč tudi dolgoročneje izgube ogljikovih zalog, zmanjšujejo sposobnost gozdov, da delujejo kot ponor, povečujejo tveganje za erozijo tal ter zmanjšujejo odpornost ekosistemov. Zaradi naraščajočih temperatur, vse pogostejših suš in vročinskih valov lahko v prihodnje, zlasti na Krasu, pričakujemo povečano nevarnost požarov. To pomeni večjo negotovost v emisijski bilanci ter možnost pojavljanja novih emisijskih vrhov.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalec niso zastavljeni.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Podatki se zbirajo v okviru javnega pooblastila ARSO za izvajanje monitoringa ponorov in izpustov toplogrednih plinov zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva v skladu s smernicami IPCC iz leta 2006.

Osnovne podatke o gozdnih požarih zbira Zavod za gozdove Slovenije (ZGS). V podatkovno bazo so vključeni podatki o pogoreli površini, vzrokih nastanka, številu požarov, vremenskih pogojih itd. Ti podatki so podlaga za pripravo poročil o gozdnih požarih po Pravilniku o varstvu gozdov, ki se pripravljajo z računalniško aplikacijo in so dostopna na portalu Varstvo gozdov Slovenije.

Metodologija obdelave podatkov:

Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- izpusti TGP zaradi gozdnih požarov:
 - izpusti CO₂ zaradi gozdnih požarov,
 - izpusti CH₄ zaradi gozdnih požarov,
 - izpusti N₂O zaradi gozdnih požarov.

Izpusti TGP zaradi gozdnih požarov se izračunajo na podlagi podatkov o pogoreli površini, prizadetem skladišču ogljika (tj. mase goriva) in uporabe privzetih emisijskih faktorjev ter faktorja zgorevanja skladno s smernicami IPCC. Poleg izpustov TGP se ocenijo še plini, kot so ogljikov oksid (CO), dušikov oksid (NO_x) in nemetanski hlapni ogljikovodiki (NMVOC), a te ne prištevamo k toplogrednim plinom.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Izpusti TGP zaradi gozdnih požarov	kt CO ₂ ekv	UNFCCC (https://unfccc.int/sites/default/files/resource/SVN-CRT-2025-V1.1-20250414-111326_started.zip?download)	2005 2010–2023	marca za leto X – 2	enkrat letno	15. 4. 2023	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: 1

Drugi viri in literatura:

- Zavod za gozdove Slovenije. 2021. Poročila o gozdnih požarih po Pravilniku o varstvu gozdov. V: Varstvo gozdov, računalniška aplikacija. Nikica Ogris (ur.). Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije.
- Ogris N. 2021. Varstvo gozdov, računalniška aplikacija. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije

Povezani kazalniki:

- [PP16] Požari v naravnem okolju

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 28. 08. 2025

Avtor: Boštjan Mali, GIS, pripravil v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

Priloga 3: Kazalniki s področja razogljíčenja – Odpadki

Doseganje ciljev NEPN na področju ravnanja z odpadki spremljamo z naslednjim kazalnikom:

- **[PO39_ODPADKI] Priključenost prebivalcev na sisteme čiščenja odpadnih voda** (poglavje 3.1).

3.1 [PO39_ODPADKI] Priključenost prebivalcev na sisteme čiščenja odpadnih voda

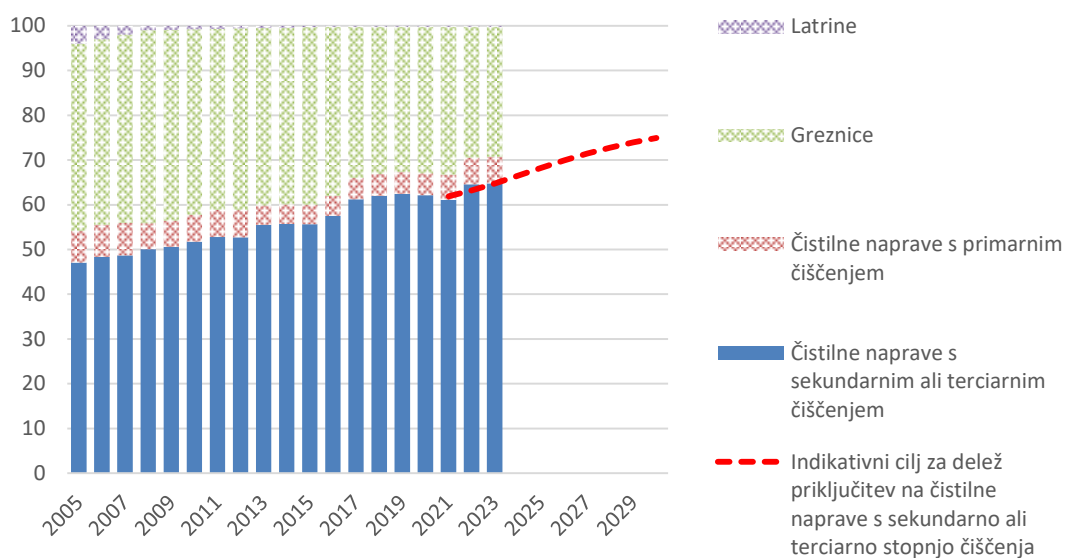
KLJUČNO SPOROČILO

Leta 2023 je bilo na sisteme obdelave komunalnih odpadnih voda s sekundarno ali terciarno stopnjo čiščenja, ki ne povzročajo izpustov TGP, priključenih 65 % prebivalcev. Glede na leto prej se je delež minimalno zvišal. Glede na leto 2017 se je delež zvišal za 3,5 odstotne točke.

KEY MESSAGE

In 2023, 65% of the population was connected to municipal wastewater treatment systems with secondary or tertiary treatment that do not cause TGP emissions. Compared to the previous year, the share increased minimally. Compared to 2017, the share increased by 3.5 percentage points.

Slika 13: Delež prebivalcev priključenih na različne sisteme ravnanja z odpadnimi vodami v obdobju 2005–2023 ter indikativni cilj za obdobje 2022–2030
Share of population connected to different wastewater management systems in the period 2005–2023 and indicative target values for the period 2022–2030

Položaj v DPSIR

Gonilne sile

Trend

Definicija

Delež prebivalcev priključenih na različne sisteme ravnanja z odpadnimi vodami je zelo dober pokazatelj, kakšni bodo izpusti toplogrednih plinov iz ravnanja s komunalnimi odpadnimi vodami, saj ima vsak sistem svoj emisijski faktor, ki izhaja iz stopnje nastajanja in zajemanja izpustov metana v procesu ravnanja z odpadnimi vodami. Najnižji emisijski faktor imajo sistemi s sekundarnim ali terciarnim čiščenjem odpadnih voda, ki imajo urejen tudi zajem izpustov metana, najvišji emisijski faktor pa imajo greznice. Med sisteme s sekundarnim in terciarnim čiščenjem odpadnih voda sodijo tudi male biološke čistilne naprave.

Cilj(i)

Na podlagi *Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode* je bilo v projekcijah za posodobitev *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega programa (NEPN)* določeno, da bo leta 2030 na sisteme s terciarnim ali sekundarnim čiščenjem odpadnih voda oz. na male biološke čistilne naprave priključenih 75 % prebivalcev.

Komentar

Izpusti TGP iz ravnanja s komunalnimi odpadnimi vodami so leta 2023 znašali 170 kt CO₂ ekv in so v izpustih sektorja odpadki predstavljali 45 %, v skupnih izpustih brez LULUCF in mednarodnega prometa pa 1,1 %. Pri ravnanju s komunalnimi odpadnimi vodami nastajajo samo izpusti metana.

Pri obdelavi komunalnih odpadnih voda v sistemih čiščenja sekundarne ali terciarne stopnje izpusti metana ne nastajajo, saj način obdelave izpuste zmanjšuje, nastali izpusti pa so zajeti in energetsko uporabljeni. Izpusti nastajajo v sistemih s primarno stopnjo obdelave ter predvsem v greznicah.

Iz vidika zmanjšanja izpustov TGP ter tudi drugih okoljskih vplivov je torej potrebno povečati delež prebivalcev, ki so priključeni na sisteme obdelave komunalnih odpadnih vod s sekundarno ali terciarno stopnjo čiščenja. Leta 2023 je bilo na take sisteme priključenih 65 % prebivalcev, pri čemer je bilo glede na preteklo leto zabeleženo minimalno povečanje (za 0,1 odstotno točko). Delež priključenih stavb se je od leta 2017 povečal za 3,5 odstotne točke. Glede na leto 2005 je bil delež leta 2023 višji za slabih 18 odstotnih točk.

V teku je več projektov, s katerimi bi se moral delež prebivalcev priključenih na sisteme s sekundarno ali terciarno stopnjo čiščenja v prihodnje še dodatno povečati in ki bodo omogočili, da bo ciljni delež priključenih stavb v višini 75 % za leto 2030 na podlagi Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode dosežen.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji so povzeti po projekcijah za [predlog osnutka posodobitve \(2024\) Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta](#) v letu 2023.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

V kazalcu so uporabljeni podatki ARSO, ki so podlaga za izračun izpustov iz ravnanja s komunalnimi odpadnimi vodami. ARSO pri pripravi podatkov uporabi podatke Ministrstva za naravne vire in prostor o priključenosti prebivalcev na različne sisteme ravnanja z odpadnimi vodami ter tudi podatke o vrsti sistemov ravnanja z odpadnimi vodami.

Metodologija obdelave podatkov:

V kazalcu so prikazani podatki ARSO, ki niso dodatno obdelani. Prikazani so deleži prebivalcev, ki so priključeni na različne sisteme ravnanja z odpadnimi vodami skladno z definicijami v navodilih za pripravo evidenc izpustov toplogrednih plinov (IPCC 2006).

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Delež prebivalcev priključenih na različne sisteme ravnanja z odpadnimi vodami	%	evidenca izpustov toplogrednih plinov	2005–2021	15. marca za predpreteklo leto	enkrat letno	4. 9. 2023	ne

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 25. 8. 2025

Avtor: Matjaž Česen, IJS-CEU, pripravil v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

Priloga 4: Kazalniki s področja razogljíčenja – Industrija in energetika

Doseganje ciljev NEPN na področju industrije in energetike spremljamo z naslednjimi kazalniki:

- **[PO18_INDUSTRIJA] Finančne spodbude za URE in rabo OVE v industriji neETS;** kazalnik sodi v razsežnost energetska učinkovitost, za podrobnosti glej *Zvezek 2 – Energetska učinkovitost, Priloga 2,*
- **[PO19_INDUSTRIJA] Delež OVE v rabi goriv v industriji** (poglavje 4.1),
- **[PO37_INDUSTRIJA] Energetska učinkovitost v industriji;** kazalnik sodi v razsežnost energetska učinkovitost, za podrobnosti glej *Zvezek 2 – Energetska učinkovitost, Priloga 2,*
- **[PO38_INDUSTRIJA] Izpusti TGP v industriji;** kazalnik je bil pripravljen v okviru PO2024 in je dostopen na spletni strani Kazalcev okolja v Sloveniji,
- **[PO20_VSI SEKTORJI] Izpusti TGP zaradi puščanja naprav z F-plini** (poglavje 4.2),
- **[PO27_ETS] Letni izpusti TGP iz ETS;** kazalnik je bil pripravljen v okviru PO2024 in je dostopen na spletni strani Kazalcev okolja v Sloveniji.
- **[PO29_ETS] Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE** (poglavje 4.3),
- **[PO40_ETS] Specifični izpusti TGP na enoto proizvedene električne energije** (poglavje 4.4).

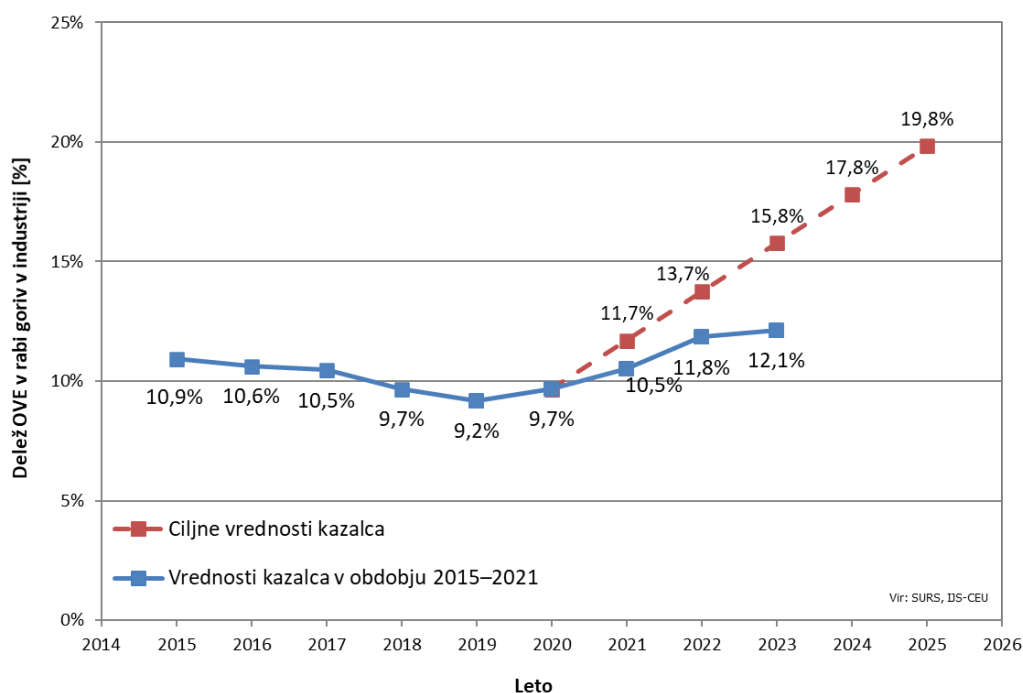
4.1 [PO19_INDUSTRIJA] Delež OVE v rabi goriv v industriji

KLJUČNO SPOROČILO

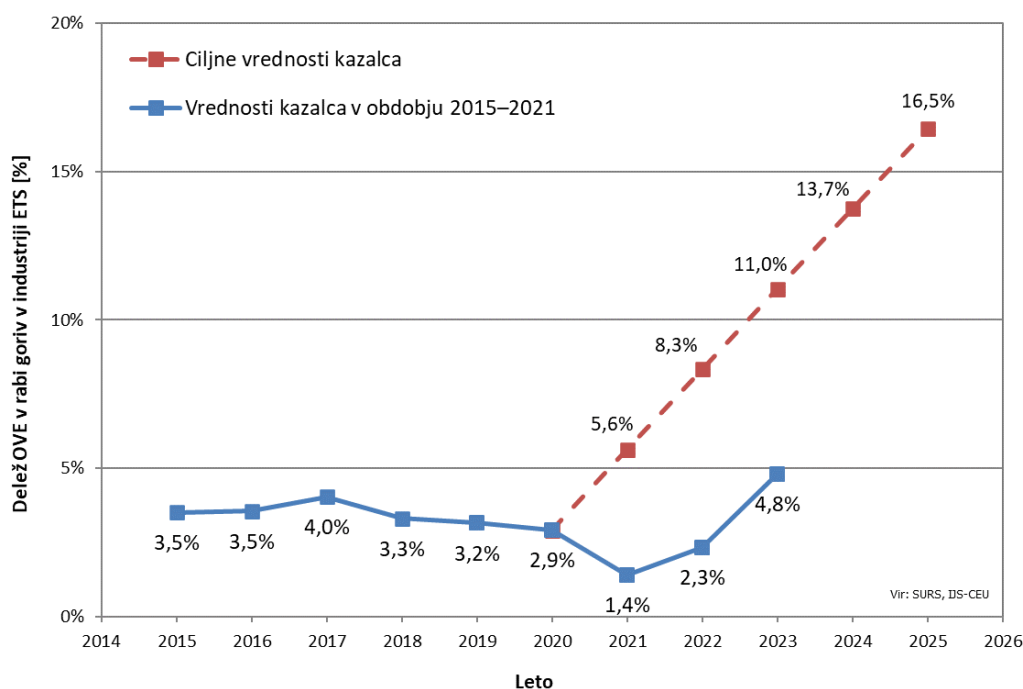

Delež OVE v rabi goriv v industriji je leta 2023 znašal 12,8 % in je za letno indikativno ciljno vrednostjo zaostajal za 3,6 odstotne točke. Indikativni cilj za leto 2023 tako ni bil dosežen. Da bo Slovenija leta 2030 dosegla cilj 30 % OVE v rabi goriv v industriji, se bo moral delež OVE povečati še za 18 odstotnih točk oz. za približno 3 odstotne točke na leto.

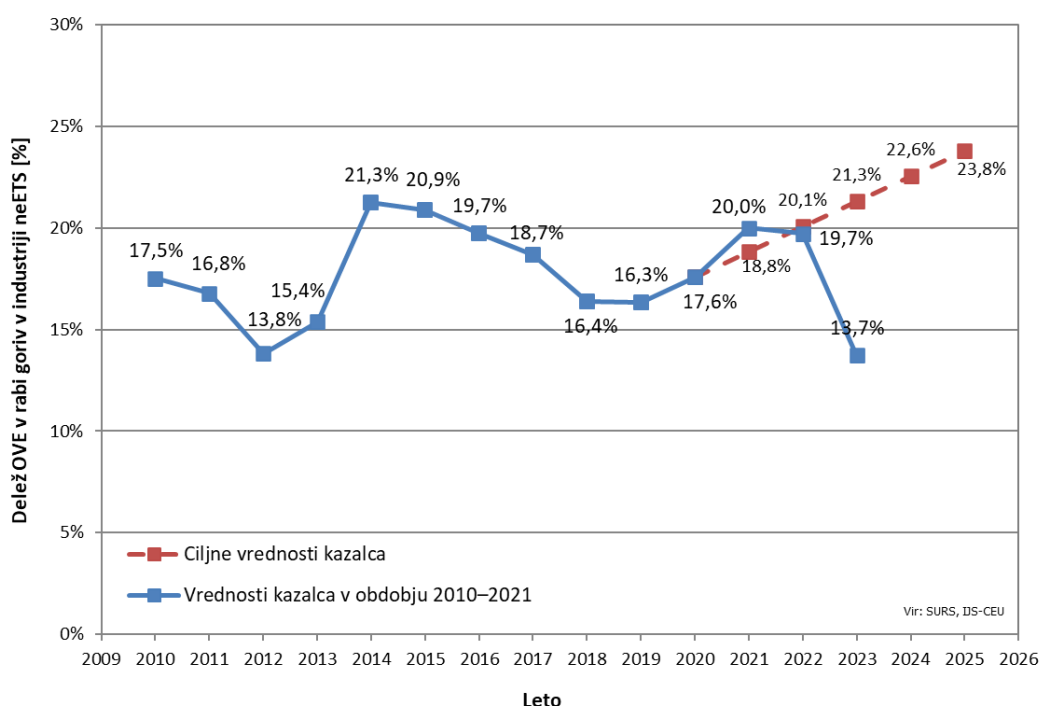
V podjetjih, ki so vključena v EU shemo trgovanja s pravicami do izpustov TGP (EU-ETS), je delež OVE v rabi goriv leta 2023 predstavljal 4,8 % in s tem dosegel najvišjo vrednost v obdobju 2015–2023. V industriji neETS delež OVE precej niha. V obdobju 2010–2021 je bil največji delež, 21,3 %, dosežen leta 2014, najmanjši, 13,7 %, pa leta 2023. Glede na leto prej se je zmanjšal za 6 odstotnih točk, in sicer predvsem na račun povečanja rabe končne rabe energentov brez električne energije in daljinske toplote za 49 %.

Slika 14: Delež OVE v rabi goriv v industriji v obdobju 2015–2023 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2025 (Vir: SURS, IJS-CEU)
The share of RES in the use of fuels in industry in the period 2015–2023 and its target values up to 2025 (Source: SURS, JSI-EEC)

Slika 15: Delež OVE v rabi goriv v industriji ETS v obdobju 2015–2023 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2025 (Vir: SURS, IJS-CEU)
The share of RES in the use of fuels in the ETS industry in the period 2015–2023 and its target values up to 2025 (Source: SURS, JSI-EEC)

Slika 16: Delež OVE v rabi goriv v industriji neETS v obdobju 2010–2023 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2025 (Vir: SURS, IJS-CEU)
The share of RES in the use of fuels in the non-ETS industry in the period 2010–2023 and its target values up to 2025 (Source: SURS, JSI-EEC)

KEY MESSAGE

The share of renewable energy sources (RES) in the use of fuels in industry amounted to 12,8% in 2023, which was 3.6 percentage points behind the annual indicative target value. The 2023 indicative target was thus not achieved. In order to achieve the target of 30% of RES in the use of fuels in industry in 2030, the share of RES will have to increase by 18 percentage points or by about approximately 3 percentage points per year.

In companies included in the EU GHG emissions trading scheme (EU-ETS), the share of RES in the use of fuels amounted to 4.8 % in 2023, reaching the highest value in the period 2015–2023. In the non-ETS industry, the share of RES fluctuates considerably. In the period 2010–2021, the largest share, 21.3%, was achieved in 2023, and the smallest, 13.7%, in 2023. Compared to the previous year, it decreased by 6 percentage points, mainly due to a 49% increase in the use of final energy excluding electricity and direct heating.

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalec delež obnovljivih virov energije (OVE) v rabi goriv v industriji opisuje, kako se spreminja delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote²⁶, in sicer skupno v industriji ter ločeno za industrijo ETS in neETS. Z večjim deležem OVE, ki je lahko posledica tako izvajanja ukrepov za pospeševanje rabe OVE, kot tudi manjše rabe goriv v industriji, se zmanjšujejo izpusti CO₂. Spremljanje tega kazalca omogoča spremljanje intenzivnosti nadomeščanja fosilnih goriv z obnovljivimi viri energije v industriji.

Cilj(i)

Leta 2023 je stopila v veljavo *Direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (EU) 2023/2413*²⁷, ki zahteva, da države članice delež OVE v rabi energije v industriji okvirno povečajo za vsaj 1,6-odstotne točke kot letno povprečje, izračunano za obdobji 2021–2025 in 2026–2030. K temu cilju lahko največ 0,4-odstotne točke prispevata tudi raba odvečne toplote in hladu.

V skladu s trenutno veljavnim *Celovitim nacionalnim energetske in podnebnim načrtom (NEPN)*²⁸ je cilj v industriji do leta 2030 doseči vsaj 30-odstotni delež OVE (vključno z odvečno toploto), v obdobju do leta 2030 pa zagotoviti vsaj 2 do 3-odstotno letno povečanje deleža OVE pri ogrevanju in hlajenju v industriji, vključno z odpadno toploto in hladom. Cilj 30-odstotnega deleža OVE v letu 2030 gledamo tudi ločeno za industrijo ETS in neETS. Indikativne ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2030.

Komentar

Industrija skupno

V industriji je delež OVE leta 2023 predstavljal 12,1 % končne rabe energentov brez električne energije in daljinske toplote in je za letno indikativno ciljno vrednostjo zaostal za 3,6-odstotnih točk. Indikativni cilj za leto 2023 tako ni bil dosežen. Glede na leto 2022 se je delež OVE povečal za 0,3-odstotne točke, in sicer tako zaradi rahlega zmanjšanja skupne rabe goriv v industriji za 0,8 %, kot tudi zaradi povečanja rabe OVE za 1,7 %. V obdobju 2015–2023 se je delež OVE v rabi goriv povečal le malenkostno, za 1,2-odstotne točke. Skupna raba energentov brez električne energije in daljinske toplote se je pri tem zmanjšala za 2,7 %, raba OVE pa povečala za 8,1 %.

V skupni rabi goriv v industriji se je glede na leto prej občutno povečala poraba UNP, za 30 % in poraba odpadkov, za 14 %. Zmanjšale so se poraba tekočih goriv, za 16 % in zemeljskega plina, za 11 %. Absolutno gledano je do največjega zmanjšanja rabe, za 1.827 TJ, prišlo pri zemeljskem plinu, ki v strukturi energentov tudi leta 2023 še vedno predstavlja največji, tokrat 59-odstotni delež (leto prej 66-odstotni delež). Največ rabe OVE v industriji je

²⁶ Električna energija in daljinska toplota sta izvezeti, ker je energetski sektor vključen v sistem trgovanja s pravicami do izpustov toplogrednih plinov (EU-ETS).

²⁷ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202302413#d1e2887-1-1

²⁸ https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf

leta 2023 odpadlo na lesnopredelovalno industrijo (56 %) ter proizvodnjo kemikalij in kemičnih izdelkov (22 %).

Industrija neETS

V industriji, ki ni vključena v EU shemo trgovanja s pravicami do izpustov TGP (industrija neETS), je delež OVE leta 2023 predstavljal 13,7 % končne rabe energentov brez električne energije in daljinske toplote, s čimer je bil za 7,6-odstotnih točk nad indikativno letno ciljno vrednostjo. Indikativni cilj za leto 2023 je bil dosežen. Glede na leto prej se je delež OVE občutno zmanjšal, za 6-odstotne točke, in sicer predvsem na račun povečanja rabe končne rabe energentov brez električne energije in daljinske toplote, ki je bila v letu 2023 višja za 49 %.

Od leta 2010 se je delež OVE zmanjšal za 21,7 %, pri čemer se je skupna raba energentov povečala za 98,8 %, raba OVE pa za 55,8 %. Glede na leto 2015 se je raba energentov v industriji neETS povečala za 87,5 %, raba OVE pa za 23,2 %, kar je v obdobju 2015–2021 povzročilo zmanjšanje deleža OVE za 7,2-odstotnih točk. Največji delež je bil z 21,3 % sicer dosežen leta 2014.

V skupni rabi goriv v industriji neETS sta se glede na leto prej povečala poraba zemeljskega plina, za 85 % in UNP, za 25 %. Občutno se je zmanjšala poraba odpadkov, za 79 %, premoga, za 18 % in tekočih goriv, za 11 %. Absolutno gledano je do največjega povečanja rabe, za 6.816 TJ, prišlo pri zemeljskem plinu, ki je leta 2023 z 71 % predstavljal največji delež v strukturi energentov.

Največ rabe OVE je v industriji neETS odpadlo na lesnopredelovalno industrijo (60,0 %), proizvodnjo kemikalij in kemičnih izdelkov (23,7 %), proizvodnjo živil (2,4 %) in proizvodnjo pohištva (1,8 %). Glede na predhodno leto je prišlo do največjega absolutnega povečanja rabe OVE v lesnopredelovalni industriji, in sicer za 113.092 TJ.

Industrija ETS

Delež OVE se v industriji, ki je vključena v EU shemo trgovanja s pravicami do izpustov TGP (industrija ETS), od leta 2021 dalje povečuje. Leta 2023 je delež znašal 4,8 % in se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 2,5-odstotne točke. Delež je bil za 6,2-odstotnih točk pod indikativno letno ciljno vrednostjo s čimer indikativni cilj za leto 2023 ni bil dosežen. Pri tem se je raba goriv zmanjšala za 61 %, raba OVE pa za 20 %. Da bo Slovenija do leta 2030 dosegla skupni cilj 30 % OVE v rabi goriv v industriji, se bo moral delež OVE bistveno povečati predvsem v podjetjih, ki so vključena v shemo EU-ETS. Glede na leto 2015 se je delež OVE v industriji ETS povečal za 1,3 odstotne točke, ob tem, da se je raba energentov zmanjšala za 70 %, raba OVE pa za 59 %.

V skupni rabi goriv v industriji ETS so se glede na leto prej zmanjšale poraba zemeljskega plina, za 98 %, tekočih goriv, za 60 %, lesa in lesnih odpadkov, za 20 % in premoga, za 20 %. Za 2.025 % se je povečala poraba UNP in za 15 % poraba odpadkov. Absolutno gledano je do največjega zmanjšanja rabe, za 8.642 TJ, prišlo pri zemeljskem plinu, ki je v strukturi energentov leta 2023 predstavljal 3-odstotni delež (leto prej 32 %).

Les in lesni odpadki so bili v industriji ETS kot gorivo v uporabi v panogah C17 (Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja), C23 proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov in C24 (Proizvodnja kovin).

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji do leta 2030 so povzeti po [Direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov \(EU\) 2023/2413](#), trenutno veljavnem [Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu \(NEPN\)](#) iz leta 2024.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Podatke, potrebne za izračun deleža OVE v rabi goriv v industriji, zbira Statistični urad Republike Slovenije (SURS). Podatki niso javno dostopni.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalec delež OVE v rabi goriv v industriji (%) je definiran kot razmerje med končno rabo OVE in končno rabo vseh energentov v industriji, brez upoštevanja električne energije in daljinske toplote. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- raba OVE v industriji (GJ) je izračunana iz podatkov SURS o rabi lesa in lesnih odpadkov. V industriji so pri tem vključene dejavnosti B – rudarstvo (brez energetske rabe), C – predelovalna dejavnost in F – gradbeništvo;
- končna raba energentov v industriji brez električne energije in daljinske toplote (GJ) je izračunana kot razlika med skupno rabo energetskih virov ter rabo električne energije in daljinske toplote v industriji iz podatkov SURS.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Raba OVE v rudarstvu (brez energetske rabe)	GJ	SURS	2010–2023	oktobra za preteklo leto	enkrat letno	18. 8. 2025	da
Raba OVE v predelovalni dejavnosti	GJ	SURS	2010–2023	oktobra za preteklo leto	enkrat letno	18. 8. 2025	da
Raba OVE v gradbeništvu	GJ	SURS	2010–2023	oktobra za preteklo leto	enkrat letno	18. 8. 2025	da
Končna raba energentov brez električne energije in daljinske toplote v rudarstvu (brez energetske rabe)	GJ	SURS	2010–2023	oktobra za preteklo leto	enkrat letno	18. 8. 2025	da

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Končna raba energentov brez električne energije in daljinske toplote v predelovalni dejavnosti	GJ	SURS	2010–2023	oktobra za preteklo leto	enkrat letno	18. 8. 2025	da
Končna raba energentov brez električne energije in daljinske toplote v gradbeništvu	GJ	SURS	2010–2023	oktobra za preteklo leto	enkrat letno	18. 8. 2025	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki:

- [\[EN10\] Raba končne energije po sektorjih](#)
- [\[EN16\] Raba primarne energije po gorivih](#)
- [\[EN24\] Delež obnovljivih virov v bruto končni rabi energije](#)

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 18. 8. 2025

Avtorica: Ana Marija Udovič, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

4.2 [PO20_VSI SEKTORJI] Izpusti TGP zaradi puščanja naprav z F-plini

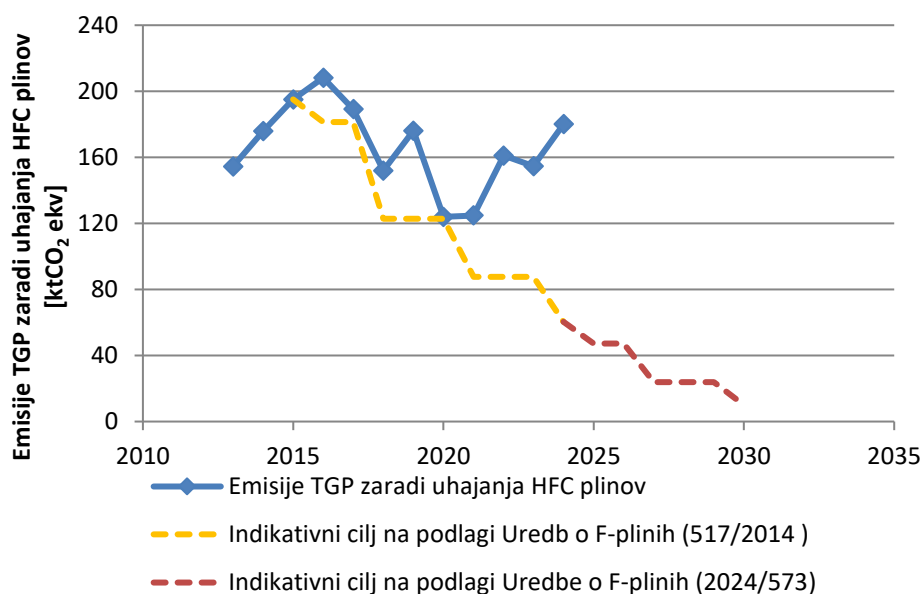
KLJUČNO SPOROČILO

Izpusti F-plinov zaradi puščanja iz stacionarnih naprav so se leta 2024 zaradi znatno večje količine dopolnjenih hladiv zopet povečali. To je predstavljalo dodaten odmik od indikativnega ciljnega zmanjševanja izpustov iz rabe F-plinov po EU uredbi o F-plinih. Glede na leto 2015 so bili izpusti zaradi puščanja F-plinov leta 2024 nižji za 8 %, po uredbi o F-plinih pa bi morali biti nižji za 69 %.

KEY MESSAGE

F-gas emissions from leaks from stationary installations increased again in 2024 due to a significantly higher use of refilled refrigerants. This represented a significant deviation from the indicative target for reducing emissions from the use of F-gases under the EU F-gases Regulation. Compared to 2015, F-gas emissions from leaks were 8% lower in 2024, while, according to the F-gases Regulation, they should have been lower by 69%.

Slika 17: Izpusti TGP zaradi puščanja snovi HFC iz stacionarnih naprav v obdobju 2013–2024 (Vir: ARSO, IJS-CEU)
 GHG emissions due to leaks of HFC from stationary sources in the period 2013–2024 (Source: SEA, JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Obremenitve

Trend

Definicija

F-plini se uporabljajo v številnih napravah, v glavnem kot nadomestek snovem, ki tanjšajo ozonski plašč. V večini primerov so to t.i. HFC plini, njihova najpogostejša raba pa je povezana z napravami za hlajenje – klimatske naprave, klimati, toplotne črpalke itd. Te snovi so problematične, ker imajo visok toplogredni potencial, kar pomeni, da majhno povečanje porabe plinov veliko prispeva k izpustom TGP. Izpusti nastajajo pri proizvodnji naprav s HFC plini, njihovi uporabi ter odstranjevanju. Pri izdelavi so izpusti majhni, enako velja tudi za odstranjevanje ob predpostavki, da se plin zajame, kar zahteva zakonodaja. Iz tega izhaja, da največ izpustov nastane med uporabo naprave, saj med delovanjem HFC-ji iz nje uhajajo. Koliko snovi med delovanjem uide najboljše pokaže količina snovi, ki jo je potrebno dopolniti v napravo. Snovi imajo različne toplogredne potenciale, zato se lahko z izbiro snovi z nižjim toplogrednim potencialom izpusti TGP zmanjšajo. Izpusti se prav tako zmanjšajo z izboljšanjem tesnjenja naprav. Kazalec prikazuje izpuste TGP, ki so nastali zaradi puščanja snovi. Njihova količina je določena na podlagi količine dopolnjenih snovi, ki jo poročajo pooblaščenči vzdrževalci naprav. Izpusti TGP zaradi uhajanja F-plinov so izračunani kot vsota zmnožkov količin HFC plinov, ki so bili dopolnjeni v naprave, ter njihovih toplogrednih potencialov. Uporabljene so vrednosti toplogrednih potencialov AR5.

Cilj(i)

Ciljna vrednost za izpuste TGP zaradi puščanja naprav z F-plini za leto 2030 je bila določena v uredbi o F-plini (517/2014), in sicer 79-odstotno zmanjšanje glede na izpuste iz leta 2015. Uredba je določala tudi cilje za vmesna leta, in sicer za obdobje 2021–2023 55-odstotno zmanjšanje, za obdobje 2024–2026 69-odstotno zmanjšanje in za obdobje 2027–2029 76-odstotno zmanjšanje. Leta 2024 je bila sprejeta nova EU uredba o F-plinih (2024/573), ki je določila hitrejše znižanje kvot, in sicer za 2025-2026 76 % zmanjšanje glede na 2015, za leta 2027-2029 88 % zmanjšanje ter za leta 2030-2032 95 % zmanjšanje. Po uredbi je cilj, da se leta 2050 F-plini ne bodo več uporabljali.

Komentar

Izpusti TGP zaradi puščanja naprav z F-plini so ocenjeni za obdobje 2013–2024. Leta 2015, ki je izhodiščno leto, so izpusti znašali 195 kt CO₂ ekv. Leta 2016 so bili doseženi najvišji izpusti v opazovanem obdobju. Po zmanjšanju so v letih 2020 in 2021 izpusti s 124 oz. 125 kt CO₂ ekv dosegli najnižjo vrednost, leta 2022 pa so se močno povečali, in sicer na 161 kt CO₂ ekv oz. za 29 %. Dvig izpustov je posledica znatnega povečanja količine hladiv, ki je bila dopolnjena v stacionarne naprave, saj je bila poraba hladiv glede na leto prej višja za 46 %. Zamenjava hladiv z visokim toplogrednim potencialom z alternativami, ki imajo manjši toplogredni potencial, je ključni ukrep, ki ublaži povečanje izpustov TGP, tako da so bili glede na leto prej višji za 29 %. Leta 2023 so se izpusti malenkost znižali, kar je bila posledica nižje količine uporabljenih F-plinov ter tudi nižjega povprečnega GWP. Leta 2024 se je količina uporabljenih F-plinov zopet močno povečala (za dobro petino), zato so se izpusti kljub nižjemu povprečnemu GWP močno povečali (za 16 %)- Glede na leto 2015 so bili izpusti v Sloveniji leta 2024 nižje za samo 8 %, medtem ko bi za doseganje indikativnega cilja morali biti nižji za 69 %.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji so povzeti po [EU uredbi o F-plinih \(517/2014\)](#) in od leta 2025 naprej po [EU uredbi o F-plinih 2024/573](#).

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Osnova za izračun kazalca so podatki, ki jih pooblaščen podjetja za namestitve, vzdrževanje, popravilo ali razgradnjo opreme, ki vsebuje F-pline, pošiljajo ARSO vsako leto do konca marca. Ti podatki so potem organizirani tako, da je razvidno, koliko različnih zmesi F-plinov je bilo porabljeno za 1. polnjenje, dopolnjevanje, koliko je bilo zajeto, reciklirano ter oddano.

Metodologija obdelave podatkov:

Za izračun kazalca je uporabljena količina F-plinov, ki je dopolnjena v naprave (dopolnjeno komercialni sektor, dopolnjeno industrija in dopolnjeno stavbe). Za vsako zmes je bil določen GWP potencial na podlagi petega poročila IPCC (AR5) ob upoštevanju sestave posameznih zmesi. Kazalec je izračunan kot vsota zmnožkov količine F-plinov, ki so dopolnjeni, ter pripadajočih toplogrednih potencialov.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Količina F-plinov, ki so dopolnjeni v napravo	t	ARSO	2013–2024	Zavezanci so dolžni poročati do konca marca. Sredi leta so na voljo preverjeni podatki za preteklo leto.	enkrat letno	25. 8. 2025	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 3

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 25. 8. 2025

Avtor: Matjaž Česen, IJS-CEU, pripravil v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

4.3 [PO29_ETS] Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE

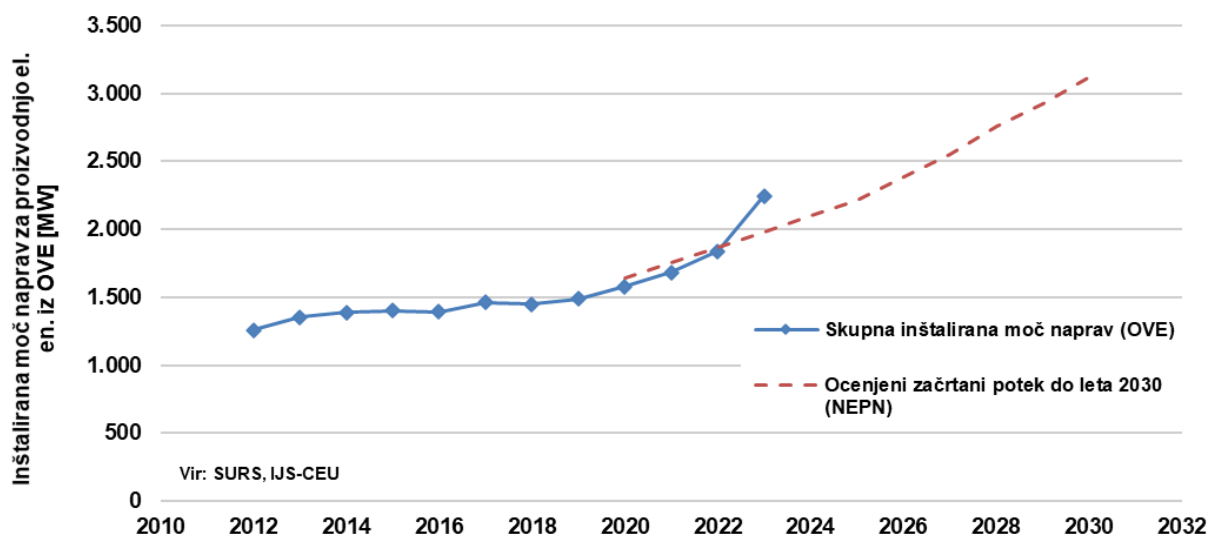
KLJUČNO SPOROČILO

Od leta 2012 se je inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE povečala za 78,5 %. Skoraj dve tretjini tega povečanja, 51,2 %, je bila dosežena v zadnjih štirih letih. Kazalec je trenutno na trajektoriji doseganja indikativnih ciljev do leta 2030 zastavljenih v Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu (NEPN).

KEY MESSAGE

Since 2012, the installed capacity of the systems for the production of electricity from RES has increased by 78,5%. Almost two-thirds of that increase, 51,2%, was achieved in the last four years. The indicator is currently on a trajectory of achieving the indicative targets until 2030 set in the National Energy and Climate Plan (NECP).

Slika 18: Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije v obdobju 2012–2023 in indikativna ciljna trajektorija do leta 2030 (brez vpoštevanja črpalnih hidroelektrarn) (Vir: SURS, IJS-CEU)
 Installed capacity of the systems for the production of electricity from RES in the period 2012–2023 and its target values up to 2030 (pure pumped hydro storage plants are not included) (Source: Republic of Slovenia Statistical Office, JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalec prikazuje inštalirano moč naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (OVE) v Sloveniji. Proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije je okolju prijazna, saj povzroča minimalne izpuste toplogrednih plinov (TGP) in onesnaževal zunanjšega zraka. Po drugi strani pa lahko povečanje proizvodnje električne energije iz OVE negativno vpliva na pokrajino (raba površja), habitate in ekosisteme preko izgradnje dodatnih zmogljivosti, rabe vode, pridobivanja biomase ali pridobivanja surovin za proizvodnjo sončnih celic, kot je to podrobneje obrazloženo pri kazalcu [\[EN24\] Delež obnovljivih virov v bruto rabi končne energije](#). Vrednost kazalca je inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov: sončne, vetrne in vodne energije, lesa in lesne biomase in iz ostalih OVE (bioplina: odlagališčnega plina, plina čistilnih naprav, ostalih bioplinov in tekočih biogoriv).

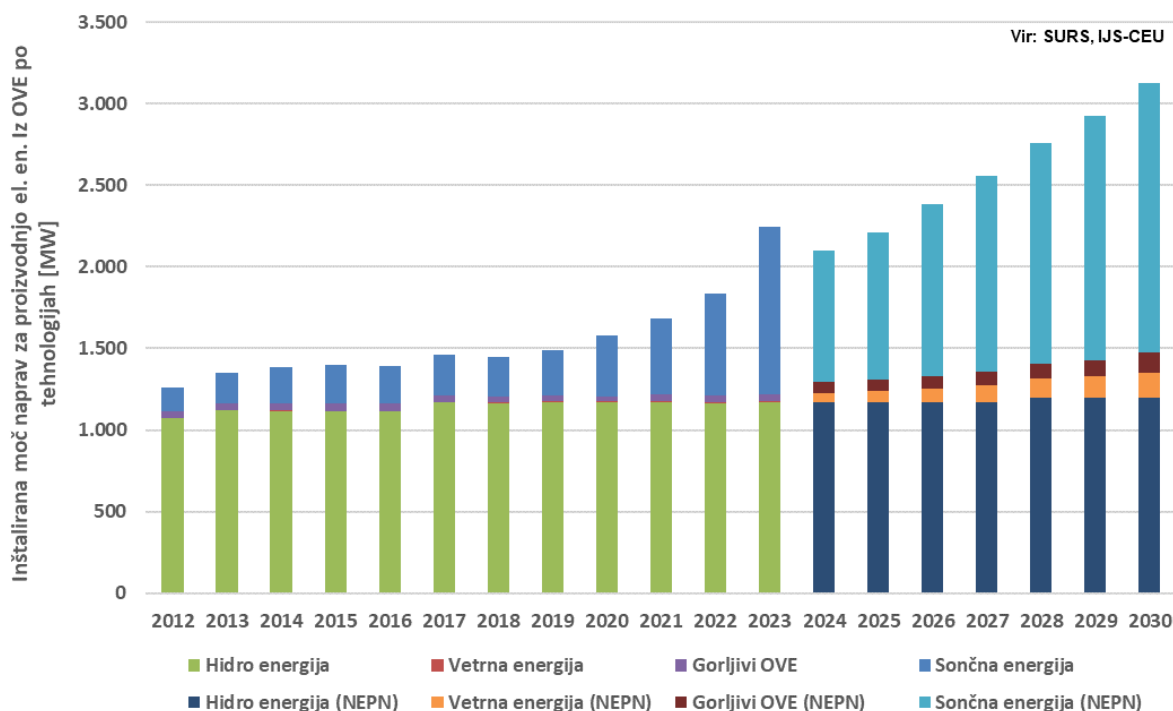
Cilj(i)

Večja proizvodnja električne energije iz OVE omogoča hitrejše zmanjševanje skupnih izpustov v sektorju EU-ETS in tudi hitrejše približevanje nacionalnemu cilju za obnovljive vire energije iz direktive (EU) 2018/2001. Cilj je vzet iz trenutno veljavnega NEPN sprejetega leta 2020, v skladu s katerim naj bi se skupna inštalirana moč OVE naprav do leta 2025 povečala na 2.936 MW, do leta 2030 pa na 4.975 MW.

Komentar

Skupna inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE je bila v letu 2023 2.248 MW. Glede na leto prej se je inštalirana moč povečala za 22,3 %. Največ inštalirane moči za proizvodnjo električne energije iz OVE v Sloveniji odpade na hidroelektrarne. Leta 2023 je inštalirana moč v hidroelektrarnah znašala 1.171 MW in je prispevala 52 % skupne inštalirane moči naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE. V obdobju 2012–2023 se je inštalirana moč v hidroelektrarnah povečala za 97 MW.

Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz sončne energije je v letu 2023 znašala 1031 MW, kar je slabih 46 % skupne inštalirane moči naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE. Inštalirana moč teh naprav se je v obdobju 2012–2023 povečala za 726 % oziroma 889 MW kar je 90 % skupnega povečanja inštalirane moči vseh naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE v opazovanem obdobju. Moč inštaliranih naprav na bioplin, tekoča biogoriva in lesno biomaso (skupaj gorljivi OVE) je znašala 42 MW, kar je 1,9 % skupne inštalirane moči leta 2023, moč inštaliranih naprav na vetrno energijo pa je bila 3 MW.

Slika 19: Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije po vrsti OVE v obdobju 2012–2023 in letni indikativni cilji iz NEPN za obdobje 2024–2030 (Vir: SURS, IJS-CEU)
 Installed capacity of the systems for the production of electricity from RES by the RES type in the period 2012–2023 and its annual indicative target values for the period 2024–2030 from NECP (Source: Republic of Slovenia Statistical Office, JSI-EEC)

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalnik so določeni na podlagi projekcij za [Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt \(NEPN\)](#) iz leta 2024.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Gre za podatke SURS o inštalirani moči za proizvodnjo električne energije, ki so pripravljeni (zbrani) letno in objavljeni na spletnih straneh SURS. Podrobnejša metodološka pojasnila so dostopna na spletni strani SURS.

Metodologija obdelave podatkov:

Iz podatkov o inštalirani moči so bile seštete inštalirane moči naprav za proizvodnjo električne energije iz naslednjih vrst OVE: sončne, vetrne in vodne energije, lesa in lesne biomase in iz ostalih OVE (bioplina: odlagališčnega plina, plina čistilnih naprav, ostalih bioplinov in tekočih biogoriv). Moč črpalnih hidroelektrarn pri izračunu in prikazu ni bila upoštevana.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Inštalirana moč naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije	MW	SURS, SiStat	2012–2023	oktobra za preteklo leto	letno	05. 8. 2025	/

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: 1

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki:

- [EN24] Delež OVE v bruto rabi končne energije
- [EN19] Proizvodnja električne energije iz OVE

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 7. 9. 2025

Avtor: Marko Đorić, IJS-CEU, pripravil v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

4.4 [PO40_ETS] Specifični izpusti TGP na enoto proizvedene električne energije

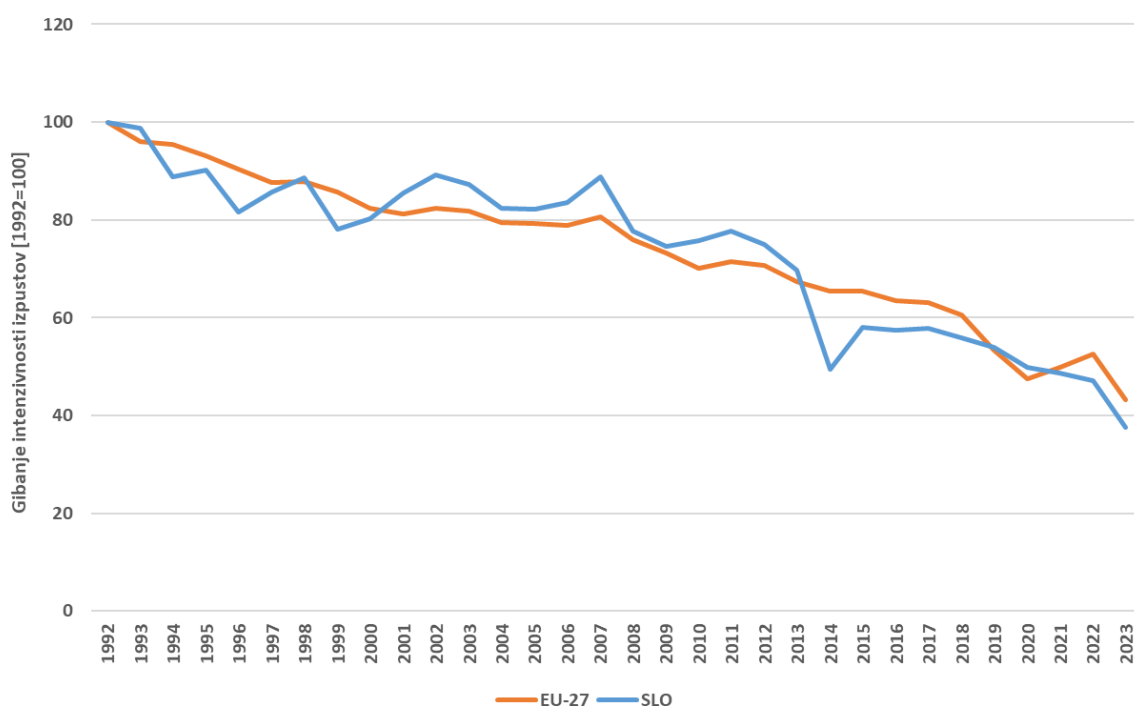
KLJUČNO SPOROČILO

Izpusti TGP na enoto proizvedene električne energije so za leto 2023 znašali 166 gCO₂/kWh. V obdobju 1992–2023 se je intenzivnost TGP izpustov zmanjšala za 62,4 %. Glede na povprečje EU-27 je bila leta 2023 v Sloveniji nižja za 19,8 %.

KEY MESSAGE

According to the data for 2023, GHG emissions per unit of electricity produced amounted to 166 gCO₂/kWh. In the period 1992–2023, the intensity of GHG emissions decreased by 62,4%. Compared to the EU-27 average, intensity of GHG emissions in Slovenia in 2023 was 19,8% lower.

Slika 20: Gibanje intenzivnosti izpustov v EU-27 in Sloveniji v obdobju 1992–2023
(Vir: Evropska agencija za okolje)
Emission intensity in the EU-27 and Slovenia in the period 1992–2023
(Source: European Environment Agency)

Položaj v DPSIR

Obremenitve

Trend

Definicija

Kazalec specifični izpusti TGP na enoto proizvedene električne energije prikazuje intenzivnost izpustov TGP iz proizvodnje električne energije v vseh elektrarnah. Intenzivnost izpustov TGP se izračuna kot razmerje med TGP izpusti iz proizvodnje električne energije in bruto proizvodnjo električne energije.

CO₂ je najpomembnejši med toplogrednimi plini, ki povzročajo zadrževanje toplote v ozračju Zemlje, zaradi česar temperatura na njenem površju narašča. To bo imelo številne neposredne (pogostejši in daljši vročinski valovi itd.) in posredne (večja pogostost ekstremnih vremenskih dogodkov, dvig gladine morske vode itd.) vplive na ekosistem in ljudi.

V kazalcu so upoštevana vsa podjetja, katerih glavni namen je proizvodnja električne energije, ter tudi samoproizvajalci. Pri proizvodnji električne energije je upoštevana proizvodnja na generatorju.

Cilj(i)

Cilj za intenzivnost izpustov TGP ni določen, so pa na ravni države določeni cilji za izpuste TGP, ki so navedeni v kazalcu [\[PB03\] Izpusti toplogrednih plinov](#).

Komentar

Izpusti TGP na enoto proizvedene električne energije so za leto 2023 znašali 166 gCO₂/kWh. V obdobju 1992–2023 se je intenzivnost izpustov TGP zmanjšala za 62,4 %. Najbolj se je intenzivnost zmanjšala v letu 2014, zaradi ustavitve starih premogovih enot (TET, TEŠ 1-3) ter tudi motenega delovanja preostalih enot v TEŠ zaradi izgradnje nove enote. Leta 2015 se, kljub povečanju, intenzivnost ni vrnila na raven pred letom 2014, kar je posledica zagona nove enote Termoelektrarne Šoštanja (TEŠ 6), ki ima višji izkoristek kot stare enote (43 % proti 33 % povprečnemu izkoristku starih blokov). Znižanje intenzivnosti skozi celotno obdobje je posledica izboljšanja povprečnega izkoristka proizvodnje obstoječih naprav ter znižanja porabe premoga zaradi ustavitve starih blokov, prigradnje plinskih turbin ter tudi sosežiga lesne biomase.

Glede na EU-27 je bila intenzivnost izpustov TGP v Sloveniji leta 2023 nižja za 19,8 %. Intenzivnost se tako v Sloveniji kot v EU-27 skozi celotno obdobje zelo podobno znižuje, v letu 2022 pa je bil trend opazno različen. V Sloveniji se je intenzivnost zmanjšala, v EU-27 pa povečala. Na povečanje intenzivnosti v EU-27 so vplivale visoke cene plina in zaustavitve jedrskih elektrarn, kar je povzročilo večjo uporabo premoga, v Sloveniji pa se je intenzivnost znižala zaradi nižje proizvodnje v TEŠ, kot posledica težav pri dobavi premoga. V letu 2023 sta se intenzivnosti vzporedno za skoraj popolnoma enako vrednost znižali v EU-27 in Sloveniji. Glavni razlog zmanjšanja v Sloveniji je manjša uporaba lignita ter povečanje proizvodnje iz velike večine OVE, v EU-27 pa je zmanjšanje večinoma posledica splošnega zmanjšanja uporabe premoga in plina kot tudi povečanje proizvodnje iz OVE, biogoriv, hidro, vetrne in sončne energije.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalnik niso zastavljeni.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Podatki so pripravljeni letno na podlagi podatkov o aktivnostih (rabi goriv, industrijski proizvodnji itd.), kurilnih vrednosti goriv in emisijskih faktorjev. Podatki o proizvodnji električne energije so pripravljeni (zbrani) letno in objavljeni na spletnih straneh Evropskega statističnega urada (EUROSTAT). Pri pripravi podatkov je uporabljena metodologija EUROSTAT/IEA ([IEA Energy Statistics Manual](#)).

Metodologija obdelave podatkov:

Intenzivnost izpustov TGP pri skupni proizvodnji električne energije je izračunana kot razmerje med izpusti ekvivalenta CO₂ iz celotne proizvodnje električne energije (tako od proizvajalcev po glavni dejavnosti kot tudi samoproizvajalcev) in celotno proizvodnjo električne energije, vključno z električno energijo iz jedrskih elektrarn in obnovljivih virov. Pri izračunu kazalca je bila uporabljena metodologija EEA (www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/greenhouse-gas-emission-intensity).

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Energetska bilanca	toe	Eurostat, 2023, 'Energetske bilance – prve ocene'	1992–2023	avgusta za preteklo leto	enkrat letno	16. 9. 2025	da
Izpusti TGP	kt CO ₂ ekv	EEA; EEA greenhouse gases – data viewer ²⁹	1992–2023	sredi leta za predpreteklo leto	enkrat letno	16. 09. 2025	da
Izpusti TGP	kt CO ₂ ekv	EEA, GHG emission intensity of electricity generation in Europe ³⁰	2023	oktobra za preteklo leto	enkrat letno	16. 09. 2025	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

29 <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/data-viewers/greenhouse-gases-viewer>

30 <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/greenhouse-gas-emission-intensity-of-1>

Povezani kazalniki:

- [PO1] Letni izpusti TGP po Uredbi (EU) 2023/857
- [PO27] Letni izpusti TGP iz ETS
- [EN05] Intenzivnost izpustov iz proizvodnje električne energije in toplote v javnih TE in TE-TO
- **Datum zadnje osvežitve kazalnika:** 7. 9. 2025
- **Avtor:** Marko Đorić, IJS-CEU, pripravil v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

Priloga 5: Kazalniki s področja zelene preobrazbe gospodarstva

Doseganje ciljev NEPN na področju zelene preobrazbe gospodarstva spremljamo z naslednjimi kazalniki:

- **[PO22_VSI SEKTORJI] Emisijska produktivnost** (poglavje 5.1),
- **[PO23_VEČ SEKTORSKI] Implicitna stopnja obdavčitve energije** (poglavje 5.2),
- **[PO24_VSI SEKTORJI] Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP** (poglavje 5.3),
- **[PO25_VEČ SEKTORSKI] Zelena delovna mesta** (poglavje 5.4),
- **[PO26_VSI SEKTORJI] Spodbujanje inovacij za prehod v nizko ogljično družbo** (poglavje 5.5).

5.1 [PO22_VSI SEKTORJI] Emisijska produktivnost

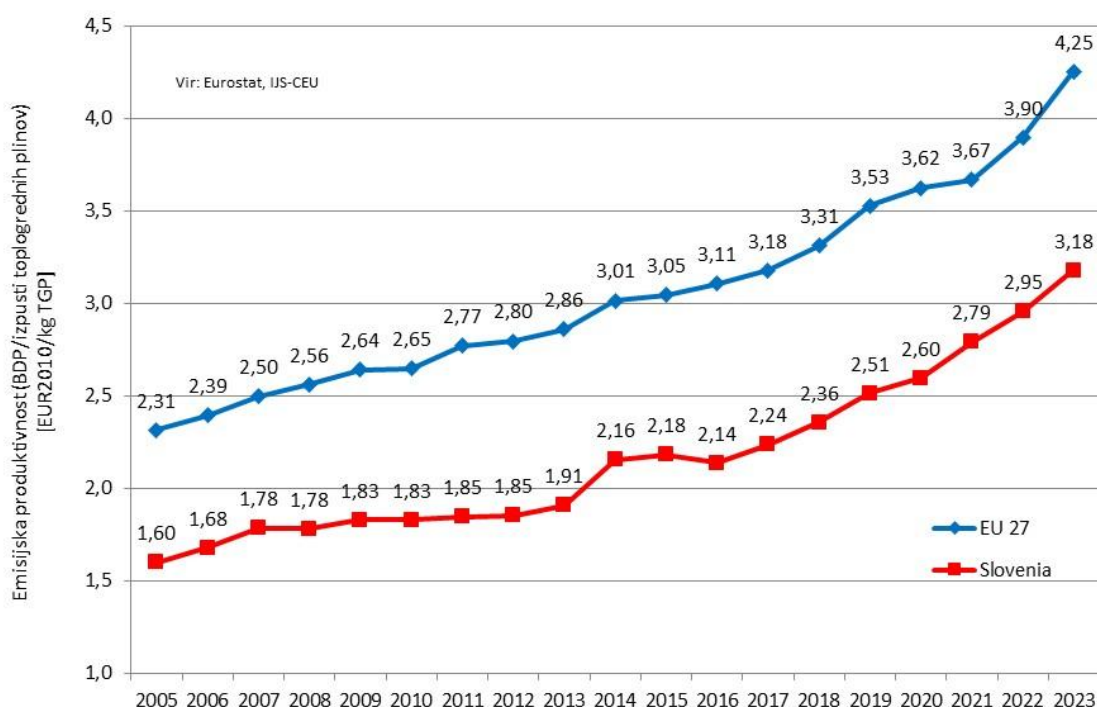
KLJUČNO SPOROČILO

Emisijska produktivnost³¹ v Sloveniji se je leta 2023 izboljšala in je znašala 3,18 EUR₂₀₁₀/kg CO₂ ekv. Kljub napredku v zadnjih letih, je napredek na področju emisijske produktivnosti v Sloveniji v primerjavi z EU še vedno prepočasen, zato je treba še naprej krepiti povezavo med razvojem gospodarstva in ukrepi za zmanjšanje izpustov TGP.

Za leto 2030 je cilj izboljšanja emisijske produktivnosti določen v Strategiji razvoja Slovenije 2030 (SRS). Cilj, ki ni vrednostno opredeljen, je doseganje povprečja EU. SRS sicer spremlja emisijsko produktivnost nekoliko drugače, saj v kazalcu upošteva BDP na podlagi standardov kupne moči. Tudi v skladu s tem kazalcem se je emisijska produktivnost leta 2023 ponovno izboljšala, še vedno pa zaostaja za EU povprečjem.

³¹ Kazalec emisijske produktivnosti spremlja tudi SURS: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2775201S.PX>

Slika 21: Emisijska produktivnost v Sloveniji in EU v obdobju 2005–2023 (Vir: ARSO, SURS, IJS-CEU)
Emission productivity in Slovenia in the period 2005–2023 (Source: SEA, SURS, JSI-EEC)

KEY MESSAGE

The emission productivity in Slovenia improved in 2023 and amounted to 3,18 EUR₂₀₁₀/kg CO₂ ekv. Despite the progress made in recent years, is, however, the progress in emission productivity in Slovenia when compared to the European Union (EU), still relatively slow, thus there is a need to further strengthen the connection between economic development and measures for reducing GHG emissions.

The 2030 target for improving emission productivity is set in the Strategy for the Development of Slovenia 2030. The target, which is not quantitatively defined, is to reach the EU average. The Strategy monitors emission productivity in a slightly different way, as it takes into account GDP based on purchasing power standards in the indicator. Also according to this indicator, the emission productivity improved once again in 2023, but still lags behind the EU average.

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Ključni cilj kazalca emisijske produktivnosti je spremljanje okoljske učinkovitosti gospodarstva. Izboljšanje emisijske produktivnosti pomeni dvojni izziv: obvladovanje podnebnih sprememb ob vzporednem gospodarskem razvoju. Emisijska produktivnost se izračuna kot količnik med bruto domačim proizvodom v stalnih cenah in vsemi izpusti toplogrednih plinov, povzročenimi z izvajanjem gospodarske dejavnosti in rabo energije v gospodinjstvih. Pri tem izpusti TGP in ponori CO₂, ki izhajajo iz rabe tal, spremembe rabe tal in gospodarjenja z gozdovi, niso vključeni.

Cilj(i)

Cilj za leto 2030 je za Slovenijo določen v *Strategiji razvoja Slovenije 2030*³², in sicer je glavna usmeritev zasledovanje povprečja EU. Cilj je skladen tudi z usmeritvijo iz *Resolucije o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (ReDPS50)*³³ – do leta 2030 doseči povprečje EU.

Komentar

Izpusti TGP so od začetka devetdesetih let do leta 2008 postopno naraščali; v tem obdobju se je produktivnost rabe ogljika izboljševala na račun ugodnih gospodarskih gibanj. Znatno izboljšanje v letih 2006 in 2007 je bilo posledica hitre rasti gospodarske aktivnosti (BDP) ob zmerni rasti izpustov TGP (v povprečju se je BDP v teh letih povečal za več kot 6 %, rast izpustov pa je bila manjša kot 1 %).

V obdobju po letu 2008 se je produktivnost rabe ogljika še vedno izboljševala, kljub krčenju gospodarske aktivnosti, vendar je bilo izboljšanje kazalca veliko počasnejše. Do večjega povečanja je prišlo v letih 2013 in 2014, kar je bilo deloma posledica zmanjšanja izpustov (mila zima, manjše obratovanje termoelektrarn). Izjemoma je prišlo v letu 2016 do manjšega zmanjšanja emisijske produktivnosti.

Kljub temu v zadnjih letih zopet beležimo rast emisijske produktivnosti. V letu 2023 je le ta dosegla vrednost 3,18 €₂₀₁₀/kg CO₂, kar je za 7,6 % več kot v predhodnem letu. V primerjavi z letom 2014, ko je prvič prišlo do večjega povečanja, se je emisijska produktivnost v letu 2023 povečala za 46 %. Preliminarni podatki za leto 2024 kažejo, da se bo v letu 2024 emisijska produktivnost malenkostno zmanjšala v primerjavi z letom 2023, in sicer za 2,2 %.

V letu 2024 je emisijska produktivnost EU-27 znašala 4,25 €₂₀₁₀/kg CO₂, kar je za 33,8 % več kot v Sloveniji. Ciljna vrednost za kazalec ni zastavljena, sledi se usmeritvi izboljšanja emisijske produktivnosti na raven EU. V prihodnje je pomembno, da se kazalec izboljšuje in zagotavlja razklop med rastjo BDP in izpusti TGP. Cilj je znatno zmanjšanje izpustov TGP ob hkratni gospodarski rasti.

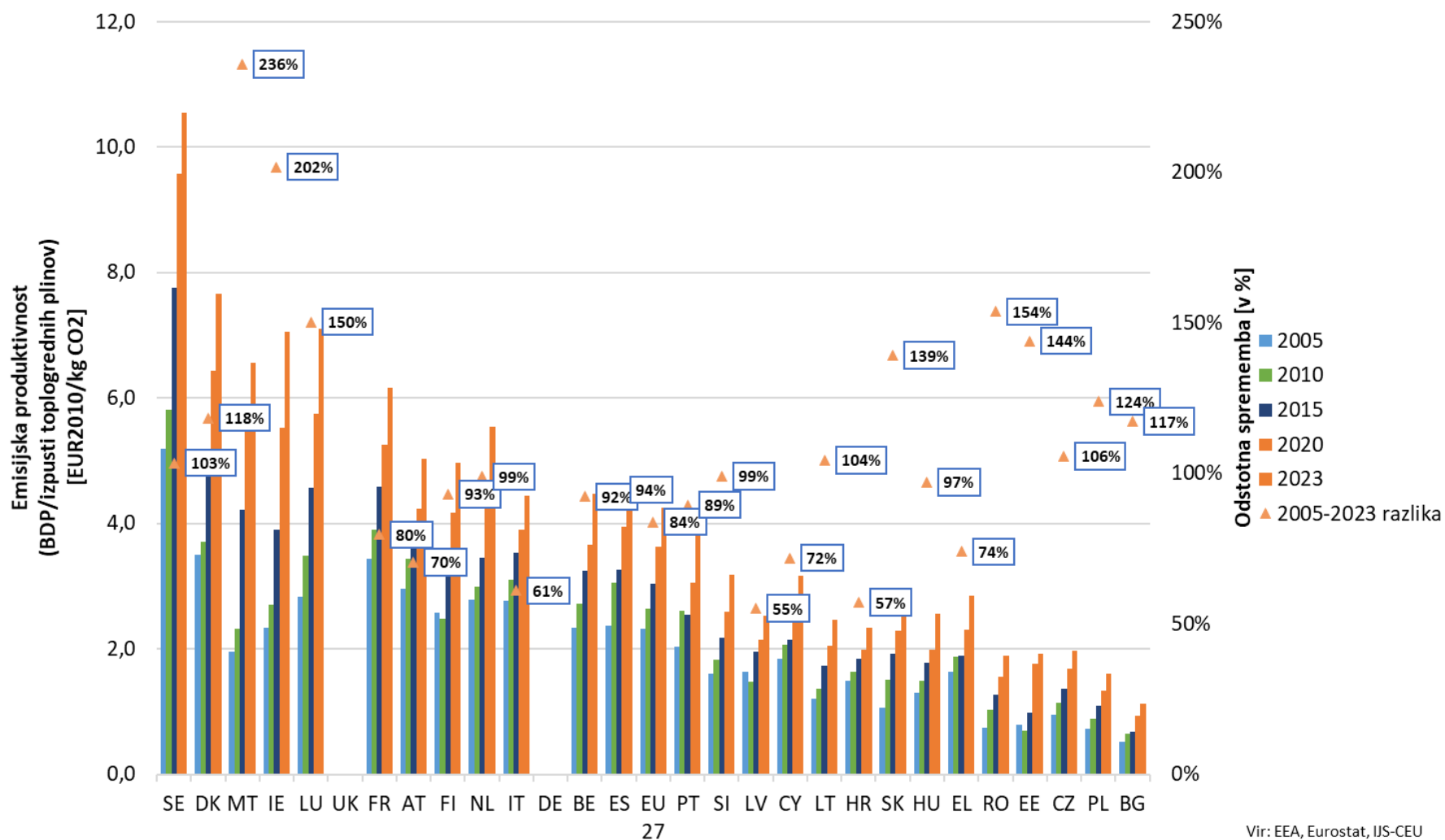
32 http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/2017/srs2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf

33 <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO131>

Tabela 10: Emisijska produktivnost v Sloveniji leta 2005 in v obdobju 2015–2024

	2005	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Emisijska produktivnost v Sloveniji [EUR ₂₀₁₀ /kg CO ₂ ekv]	1,61	2,18	2,14	2,24	2,36	2,51	2,60	2,79	2,95	3,18	3,11 ³⁴

34 Preliminarni podatki, ki temeljijo na oceni emisij za leto 2024.

Vir: EEA, Eurostat, IJS-CEU

Slika 22: Spremembe emisijske produktivnosti v obdobju 2005–2023 po državah članicah EU (Vir: EEA, Eurostat, IJS-CEU)
Emission productivity of EU-27 member states in the period 2005–2023 (Source: EEA, Eurostat, JSI-EEC)

Emisijska produktivnost na osnovi standarda kupne moči

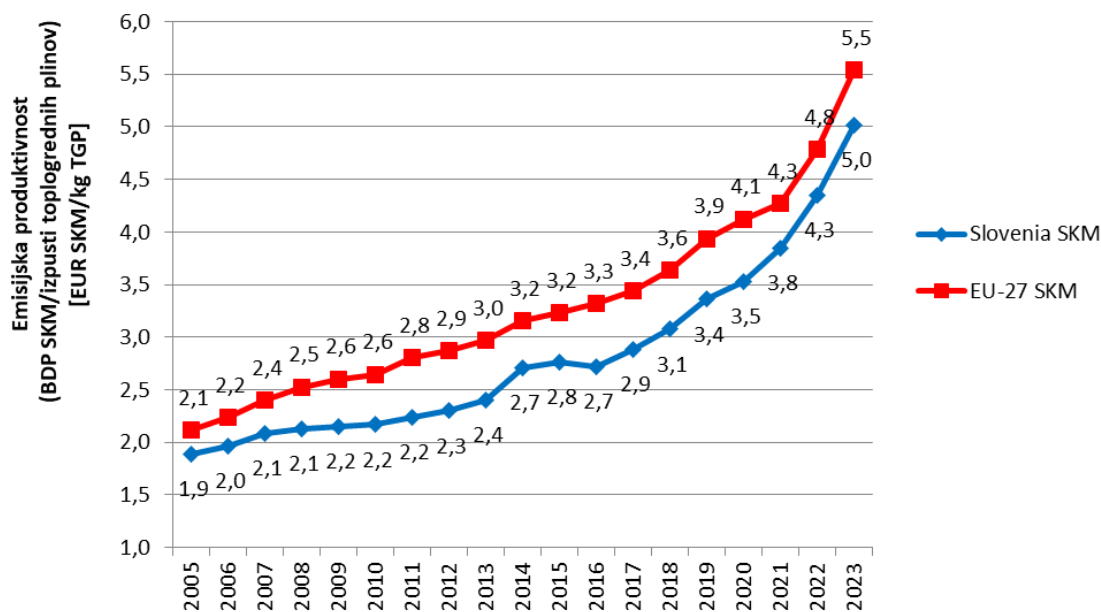
V okviru Strategije razvoja Slovenije 2030 je določen kazalnik emisijska produktivnost, pri katerem se leta 2030 zasleduje vrednost povprečja EU-27. Kazalec emisijska produktivnost na osnovi standarda kupne moči se od kazalca [PO22] nekoliko razlikuje:

- namesto BDP v stalnih cenah za primerjavo uporablja BDP v standardih kupne moči;
- zajema tudi izpuste iz mednarodnega letalstva, ki sicer niso vključeni v ciljne izpuste TGP pogodbenic Pariškega sporazuma.

Vsak od kazalcev ima svoje prednosti. Kazalec [PO22] je lažje primerljiv z OECD metodologijo, ki uporablja BDP v stalnih cenah³⁵. Poleg tega je kazalec [PO22] z BDP v stalnih cenah uporaben v analizah scenarijev in projekcijah, saj omogoča lažje preverjanje doseganja ciljev. Primerjava na podlagi BDP v standardih kupne moči pa prikazuje nekoliko drugačne rezultate in deloma izenačuje razlike med državami, in sicer tiste, ki so vezane na gospodarsko aktivnost.

Smiselno je spremljati oba kazalca, prvega zaradi primerljivosti z mednarodno objavljenimi kazalci, drugega pa zaradi cilja Strategije razvoja Slovenije 2030. Zaradi uporabe različnih metodologij, je torej smiselno ločeno spremljanje obeh različic kazalca emisijske produktivnosti.

Analiza obeh kazalcev v letu 2023 kaže na izboljšanje, tudi emisijska produktivnost Slovenije, merjena z upoštevanjem standarda kupne moči, se je v tem letu izboljšala.

Vir: Eurostat, IJS-CEU

Slika 23: Emisijska produktivnost na osnovi standarda kupne moči (Vir: ARSO, Eurostat, IJS-CEU)
Emission productivity in Slovenia based on the purchasing power standard
(Source: SEA, Eurostat, JSI-EEC)

³⁵ Kazalec emisijska produktivnost (EUR₂₀₁₀/kg CO₂ ekv.) spremlja tudi SURS: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/-/2775201S.PX>.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji so povzeti po [Strategiji Razvoja Slovenije 2030](#).

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Kazalec se izračunava v skladu z metodologijo OECD, katere podrobnosti so navedene pod *Metodologijo obdelave podatkov*.

Metodologija obdelave podatkov:

OECD uporablja kazalec emisijske produktivnosti (EUR₂₀₁₀/kg CO₂ ekv) za spremljanje zelene rasti v posameznih državah. Metodologija izračuna kazalca je opredeljena na straneh OECD: »Greenhouse gas productivity« kot količnik med BDP v stalnih cenah in izpusti TGP, izraženimi v CO₂ ekvivalentu:

- bruto domači proizvod (EUR₂₀₁₀);
- skupni izpusti toplogrednih plinov brez upoštevanja izpustov rabe tal, spremembe rabe tal in gospodarjenja z gozdovi (kg CO₂ ekv).

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Bruto domači proizvod	EUR ₂₀₁₀	SURS	2005–2023	nacionalni računi za preteklo leto so objavljeni v avgustu tekočega leta	enkrat letno	30. 09. 2025	da
Izpusti toplogrednih plinov	kg CO ₂ ekv	ARSO	2005–2023	prva verzija: 15. januar za leto X – 2 končna verzija: 15. marec za leto X – 2	enkrat letno	30. 09. 2025	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 2

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 30. 9. 2025

Avtorica: Ana Marija Spindler, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

5.2 [PO23_VSI SEKTORJI] Implicitna stopnja obdavčitve energije

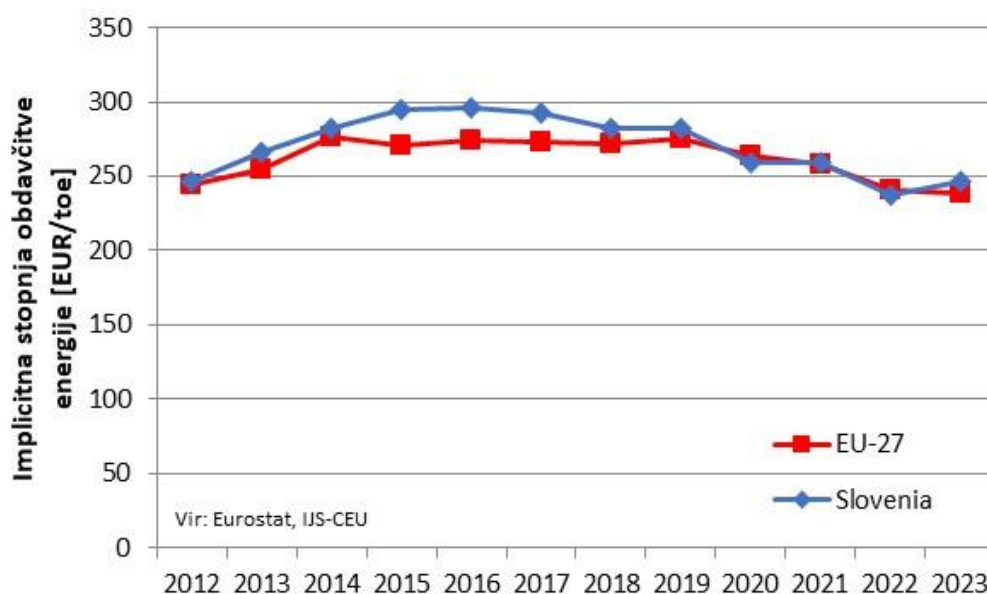
KLJUČNO SPOROČILO

Implicitna stopnja obdavčitve energije v Sloveniji je leta 2023 predstavljala 247 €/toe, kar je za 4 % več kot leto prej, a še vedno 17 % manj kot v letu 2016, ko je dosegla najvišjo raven v obdobju 2012–2023. V primerjavi z EU-27 je bila v letu 2023 za 3,6 % višja od povprečja EU-27, medtem ko je bila nižja od evropskega povprečja le v letih 2020–2022 zaradi začasnih kriznih ukrepov. Na gibanje stopnje vplivajo poleg davčne politike tudi spremembe v strukturi porabe energentov in energetska učinkovitost. Za ta kazalec ciljna vrednost ni zastavljena, spremljamo vrednost kazalca glede na raven v EU.

KEY MESSAGE

The implicit tax rate on energy in Slovenia amounted to 247 €/toe in 2023, which is 4% higher than in the previous year but still 17% lower than in 2016, when it reached its peak for the period 2012–2023. Compared with the EU-27, it was 3.6% above the EU average in 2023, while it was below the European average only in the years 2020–2022 due to temporary crisis-related measures. In addition to tax policy, the rate is also influenced by changes in the structure of energy consumption and energy efficiency. No target value is set for this indicator; its development is monitored in relation to the EU level.

Slika 24: Implicitna stopnja obdavčitve energije v Sloveniji in v EU v obdobju 2012–2023
(Vir: Eurostat, IJS-CEU)
Implicit energy tax rate in Slovenia and the EU in the period 2012–2023
(Source: Eurostat, JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Implicitna obdavčitev energije je kazalec, ki spremlja napredek pri doseganju ciljev strategije EU za trajnostni razvoj. Z implicitno stopnjo obdavčitve energije merimo, kako je z davki obremenjena končna energija³⁶. V državah EU so davki na energijo pomemben ekonomski instrument za doseganje ciljev prehoda v nizkoogljično družbo.

Sprememba v vrednosti kazalca je lahko odraz več dejavnikov. Za razumevanje medletnih sprememb v kazalcu sta potrebni analiza sprememb strukture rabe virov energije in analiza sprememb višine obdavčitve posameznih virov. Kazalec omogoča tudi ocenjevanje vloge fiskalne politike pri spremembah povpraševanja po energiji.

Omejitev kazalca je, da izračun kazalca temelji na davčnih prihodkih od prodane energije. Davčni prihodki temeljijo na načelu nastanka poslovnega dogodka in ne na načelu plačila davčnemu organu. Izračun davčnih prihodkov po tem načelu ne daje informacije o tem, koliko so znašali dejansko plačani davki na energijo in koliko je energija dejansko obremenjena z davki. Kazalec implicitne stopnje obdavčitve energije je precenjen, saj ne upošteva vračil in oprostitev plačila nekaterih davkov/trošarin na energente.

Kazalec implicitna obdavčitev energije je opredeljen kot razmerje med davčnimi prihodki od prodaje energije in končno rabo energije v posameznem koledarskem letu. Davčni prihodki od prodaje energije so izraženi v evrih (deflacionirani s cenovnim deflatorjem za domačo končno porabo) in rabo končne energije v toe.

Cilj(i)

Ciljna vrednost za ta kazalec ni zastavljena.

Komentar

Ciljne vrednosti za stopnjo obdavčitve energije niso postavljene. Smiselno je, da je vrednost kazalca v Sloveniji primerljiva implicitnim stopnjam obdavčitve energije v EU-27. Direktiva o obdavčitvi energije določa minimalne stopnje obdavčitve energentov in električne energije. Predpisane minimalne obdavčitve morajo odražati konkurenčnost različnih energentov. Strategija trajnostnega razvoja EU priporoča, da bi morale države članice obdavčitve z dela preusmeriti na rabo energije in/ali na onesnaževanje, da bi s tem prispevali k doseganju ciljev EU – povečanju zaposlenosti in zmanjšanju negativnih vplivov na okolje.

Od leta 2016, ko je implicitna stopnja obdavčitve v Sloveniji dosegla najvišjo vrednost v obdobju 2012–2023, to je 296 €/toe, se je začela postopoma zniževati. Največji upad je bil zabeležen v letih 2020–2022, ko so bili zaradi pandemije covida-19 in energetske krize

³⁶ Implicitna stopnja obdavčitve energije:
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/ten00120_esmsip2.htm#meta_update1571313891547

uvedeni začasni interventni ukrepi, med njimi tudi znižanje trošarin ter prispevkov OVE+SPTE in URE. Ti ukrepi so prispevali k zmanjšanju zbranih dajatev in s tem stopnjo obdavčitve energije. V letu 2023 je stopnja obdavčitve prvič po več letih znova nekoliko narasla, in sicer za 4 % glede na leto prej, ter dosegla 247 €/toe. Kljub temu je bila stopnja obdavčitve leta 2023 še vedno za 17 % nižja kot leta 2016, ko je v opazovanem obdobju dosegla najvišjo vrednost.

Vrednost implicitne stopnje obdavčitve energije v Sloveniji je bila leta 2023 za 3,6 % višja od povprečne stopnje obdavčitve držav EU-27. V opazovanem obdobju je bila implicitna stopnja obdavčitve energije v Sloveniji nižja od povprečja EU-27 le v letih 2020–2022, ko so bile zaradi kriznih razmer začasno ukinjene oziroma znižane nekatere okoljske dajatve.

V Sloveniji je do večjih sprememb pri obdavčitvi energentov prišlo predvsem v letu 2009, ko so bile povišane trošarine na pogonska goriva in kurilno olje ter spremenjena struktura rabe energije. Od leta 2009 pa vse do vključno leta 2019, je bila obdavčitev na porabljeno enoto energije višja od povprečja EU. V obdobju po letu 2009 sicer v stopnji obdavčitve ni bilo večjih medletnih sprememb.

Na implicitno stopnjo obdavčitve poleg sprememb v davčni politiki vplivata tudi struktura porabe energentov in stopnja energetske učinkovitosti. V času pandemije covid-19 so se zaradi omejitvenih ukrepov bistveno zmanjšale migracije prebivalstva, kar je vodilo v nižjo porabo energentov v prometu. Hkrati ukrepi za povečanje energetske učinkovitosti ter naložbe v obnovljive vire energije zmanjšujejo skupno rabo končne energije in posledično tudi porabo energentov, na katere se obračunavajo okoljske dajatve.

Tabela 11: Implicitna stopnja obdavčitve energije v Sloveniji in v EU v obdobju 2012–2023

EUR/toe	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
EU-27	244,1	255,2	276,3	271,3	274,1	272,6	272,4	275,2	263,7	257,7	241,3	238,55
Slovenija	246,6	266,4	282,8	294,5	296,0	292,6	282,8	282,1	259,5	259,8	237,5	247,07

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalec niso zastavljeni.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Kazalec se izračunava v skladu z metodologijo EUROSTAT, katere podrobnosti so navedene pod *Metodologijo obdelave podatkov*.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalec implicitna stopnja obdavčitve energije (EUR/toe) je opredeljen kot razmerje med prihodki od energetskih davkov in končno rabo energije, izračunano za koledarsko leto. Prihodki od energetskih davkov so izraženi v evrih leta 2010 (deflacionirani z implicitnim deflatorjem bruto domačega proizvoda), končna raba energije pa v toe (tonah ekvivalenta nafte). Podrobneje je metodologija izračuna kazalca opredeljena na straneh EUROSTAT.

Celotne časovne vrste kazalcev, objavljenih na EUROSTAT, so osvežene za obdobje do zadnjega objavljenega leta, zato se podatki nekoliko razlikujejo od predhodno objavljenih. V tem kazalcu so zato prav tako osvežene celotne časovne vrste.

Prihodki iz davkov na energijo temeljijo na standardu nacionalnih računov. Poročani prihodki temeljijo na načelu nastanka poslovnega dogodka in ne na načelu plačila davčnemu organu. Davki na energijo obsegajo davke na energente, ki se uporabljajo za prevoz in za stacionarne vire. Največ prihodkov predstavljajo davki na bencin in dizelsko gorivo.

Končna raba energije obsega rabo energije v prometu, industriji, storitvah, gospodinjstvih in kmetijstvu, brez transformacij energije. Izražena je v tonah naftnega ekvivalenta.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Implicitna stopnja obdavčitve energije	EUR ₂₀₁₀ /toe	EUROSTAT	2012–2023	EUROSTAT objavlja izračun kazalca v drugi četrtini leta za dve leti nazaj	enkrat na dve leti	29. 9. 2025	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 2

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura:

- Implicitna stopnja obdavčitve energije:
<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ten00120/default/table>

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 29. 9. 2025

Avtorica: Ana Marija Spindler, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

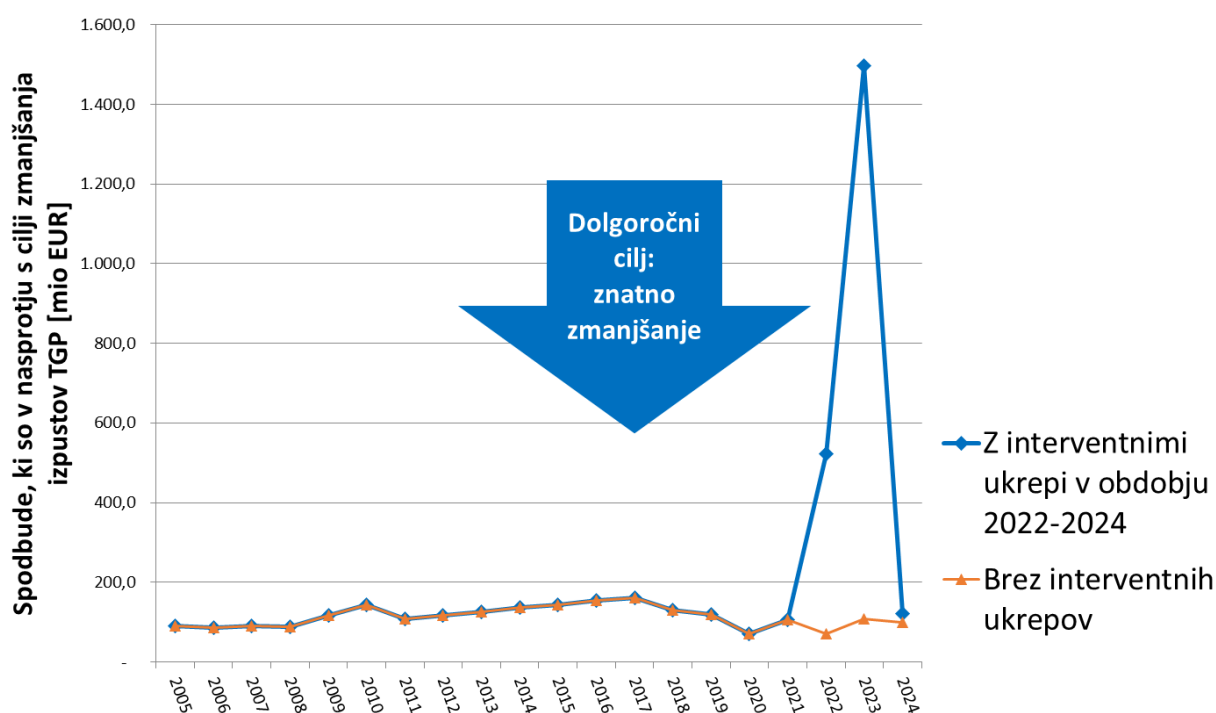
5.3 [PO24_VSI SEKTORJI] Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP

Zaradi preverjanja vzroka razlik v podatkih iz različnih virov, besedilo kazalnika še ni končno!

KLJUČNO SPOROČILO

Spodbude, ki so v nasprotju z doseganjem cilja zmanjševanja izpustov TGP, se je po letu 2021 ponovno povečala, predvsem zaradi obsežnih interventnih ukrepov, povezanih z rastjo cen energije. Brez upoštevanja teh ukrepov se spodbude v letu 2023 niso bistveno spremenile v primerjavi z letom 2020, njihova vrednost pa se je povečala za približno 5,7 %. Največji delež še naprej predstavljajo vračila trošarin za dizelsko gorivo (38 % vseh spodbud), sledijo »feed-in« tarife za zemeljski plin v obratih SPTE ter oprostitve trošarin v energetiki. Interventni ukrepi so bili sicer nujni in začasni, vendar je za doseg dolgoročnih ciljev razogljičenja ključno postopno zmanjševanje spodbud, ki povečujejo izpuste TGP, ter krepitev ukrepov za zmanjšanje rabe energije in večjo energetsko neodvisnost.

Slika 25: Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, v obdobju 2005–2024
(Vir: OECD)
Incentives that go against the goal of reducing GHG emissions in the period 2005–2024
(Source: OECD)

KEY MESSAGE

Incentives that go against the goal of reducing greenhouse gas (GHG) emissions have increased again after 2021, primarily due to extensive emergency measures introduced in response to rising energy prices. Excluding these temporary measures, the level of such

subsidies in 2023 did not change significantly compared to 2020, with their value increasing by approximately 5.7%. The largest share continues to be represented by refunds of excise duties on diesel fuel (38% of all subsidies), followed by feed-in tariffs for natural gas used in CHP plants and excise duty exemptions in the energy sector. Although the emergency measures were necessary and temporary in nature, achieving long-term decarbonisation goals will require a gradual reduction of subsidies that increase GHG emissions, along with stronger measures to reduce energy consumption and enhance energy independence.

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Spodbujanje uporabe izdelkov in proizvodnje, ki so škodljivi za okolje, ne prispeva k doseganju ciljev zmanjševanja izpustov TGP, ampak celo usmerja potrošnike k njihovem povečevanju. Je tudi v nasprotju z načelom »onesnaževalec plača«. Gospodarstvo je najučinkovitejše, če so okoljski stroški v celoti vključeni v ceni proizvodov, stroške pa plačuje onesnaževalec. V primeru spodbud, ki so v nasprotju z doseganjem ciljev zmanjševanja izpustov TGP, okoljske stroške nosi celotna družba.

Enotne definicije, kaj so spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, ni. S strani OECD je sprejeta definicija, da so spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, posledica vladnih ukrepov posameznih držav, ki preko davčnih spodbud zvišujejo prihodke ali znižujejo stroške potrošnikom in proizvajalcem, pri čemer nastaja okoljska škoda (povečuje se količina odpadkov, povečujejo se izpusti, drugo onesnaževanje ali izkoriščanje naravnih virov).

Cilj(i)

Cilj, ki se ga zasleduje, je zmanjševanje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP. Dolgoročni cilj je postopna ukinitve teh spodbud, do leta 2030 pa njihovo znatno zmanjšanje (cilj iz *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (NEPN)*³⁷). V *Resoluciji o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (ReDPS50)*³⁸ je med usmeritvami pri zelenem financiranju za prehod v nizkoogljično družbo (NOD) do leta 2030 navedeno tudi, da se bodo postopno zmanjševala vračila trošarine na energente, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP: v prometu bodo ukinjena do leta 2025 oziroma skladno z razvojem zakonodaje v EU, v industriji pa do leta 2030, oziroma bodo vračila

37 NEPN 2020, Vlada RS, februar 2020

(https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

NEPN 2024, Vlada RS, december 2024

(https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf)

38 <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO131>

trošarine pogojevana z izvedbo ukrepov za zmanjševanje izpustov (pridobljen certifikat v skladu s standardom ISO 50.001 ali ISO 14.001, kar prispeva k večanju energetske in snovne učinkovitosti idr.).

Komentar

Vrednost spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, se je po padcu v letu 2011 postopno, a vztrajno dvigovala do leta 2017. Po tem letu se je vrednost spodbud zmanjševala do leta 2021, ko se je zaznalo prvo povečanje. V obdobju do leta 2024 so se spodbude občutno povečale, predvsem zaradi interventnih ukrepov, ki so bili uvedeni kot odziv na višje cene energije.

Brez upoštevanja interventnih ukrepov se obseg spodbud v letu 2023 v primerjavi z letom 2020 ni bistveno spremenil. Spodbude so bile v letu 2023 višje za 5,7 % glede na leto 2020, medtem ko prvi podatki za leto 2024 kažejo, da se bo ta razlika nekoliko zmanjšala - za približno 3 % v primerjavi z letom 2020. Tudi v letu 2023 ostajata med najbolj problematičnimi oblikami spodbud vračilo trošarin za dizelsko gorivo, namenjeno komercialni rabi (za tovorna vozila in vozila za prevoz potnikov), ter »feed-in« tarif za zemeljski plin, ki se uporablja v obratih soproizvodnje toplote in elektrike (SPTE).

Struktura spodbud, ki niso v skladu s cilji zmanjševanja izpustov TGP, se je v opazovanem obdobju spreminjala. Za leto 2023 znaša ocenjena vrednost teh spodbud 107 milijonov evrov, od tega je bilo:

- 41 mio EUR (38 %) delnih vračil trošarine na dizelsko gorivo za komercialni namen,
- 29 mio EUR (28 %) za feed-in tarifo za zemeljski plin, ki se uporablja v SPTE,
- 13 mio EUR (12 %) za oprostitve plačil trošarine v energetiki,
- 9 mio EUR (9 %) delnih vračil trošarine za industrijsko-komercialne namene ter
- 8 mio EUR (8 %) delnih vračil trošarine za uporabo kmetijske in gozdarske mehanizacije.

Še vedno izstopajo vračila trošarin za dizelsko gorivo, katerih vrednosti v zadnjih letih nekoliko nihajo, vendar so leta 2023 še vedno predstavljala 38 % celotnega zneska spodbud.

Obdobje 2022–2024 so močno zaznamovali interventni ukrepi, ki so prispevali k izrazitemu povečanju obsega spodbud, neskladnih s cilji zmanjševanja izpustov TGP. V letu 2022 so interventni ukrepi znašali 452 milijonov EUR, v letu 2023 kar 1.390 milijonov EUR, medtem ko preliminarni podatki za leto 2024 kažejo znesek 23 milijonov EUR.

Čeprav so bili ti ukrepi zaradi izrednih razmer nujni in večinoma začasne narave, je pomembno ohraniti osrednji cilj – postopno zmanjševanje spodbud, ki delujejo v nasprotju s prizadevanji za zmanjšanje izpustov TGP. Ker se bodo podobne izredne razmere v prihodnje verjetno ponavljale, je ključno, da se nanje pripravimo z ukrepi, ki krepijo odpornost gospodarstva in družbe. Ti vključujejo predvsem ukrepe za zmanjšanje rabe energije ter ukrepe, ki spodbujajo uporabo domačih in obnovljivih virov energije, s čimer se zmanjšuje tudi odvisnost od nihanj na mednarodnih energetskih trgih.

Tabela 12: Spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjšanja izpustov TGP, v obdobju 2010–2024

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenija [mio EUR] ³⁹	144	107	116	125	137	144	153	160	131	120	101	106	70	107	98
Slovenija [mio EUR] ⁴⁰	144	107	116	125	137	144	153	160	131	120	101	106	522	1.497	121

Metodologija

Cilji povzeti po:

- Cilji za ta kazalec niso zastavljeni.

Podatki za Slovenijo

- **Metodologija zbiranja podatkov:**
- Kazalec se izračunava v skladu z metodologijo OECD, katere podrobnosti so navedene pod *Metodologijo obdelave podatkov*.

Metodologija obdelave podatkov:

Metodologija za kazalnik je opredeljena na spletni strani OECD⁴¹ in za oceno državnih podpor fosilnim gorivom uporablja »bottom-up« metodo. Kazalnik zajema vse neposredne proračunske prenose in davčne olajšave fosilnim gorivom znotraj več sektorjev (podpore in spodbude, sledi WTO opredelitvi⁴²). Pristop omogoča za ta kazalnik enotno poročanje podatkov različnih držav. Podatki so pridobljeni iz uradnih vladnih virov, kar zagotavlja celovitost. Nekatere države so bolj transparentne glede dodeljevanja podpor fosilnim gorivom, kar se odraža v višjih spodbudah fosilnim gorivom. Vendar to ne pomeni nujno, da imajo te države višje ravni podpore od drugih držav, ampak lahko odraža samo, da so glede spremljanja podpor, ki jih zagotavlja država, bolj transparentne. Tovrstnih spodbud se ne ocenjuje glede na namen, za katerega so bile uvedene, ali glede na njihov gospodarski ali okoljski vpliv.

Kazalnik vključuje podatke o:

- oprostitvah plačil trošarine (energetika, energetska intenzivna podjetja, uporaba energentov v ribiških čolnih, gorivo za diplomatska predstavništva),
- delnih vračilih trošarin za gorivo (uporaba delovnih strojev, pogonsko gorivo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo),
- vračilih trošarin za dizelsko gorivo (komercialni namen),
- feed-in tarifi za zemeljski plin,
- podpori pri tržnih cenah za domači premog (po letu 2012 ni več aktualno),
- podpori za zapiranje premogovnika Trbovlje-Hrastnik (po letu 2018 ni več aktualno),

39 Brez interventnih ukrepov.

40 Z interventnimi ukrepi.

41 OECD metodologija: <https://www.oecd.org/fossil-fuels/methodology/>

42 World Trade Organization (WTO) opredelitev spodbude se nanaša na finančne mehanizme ali ukrepe, ki jih zagotavlja vlada, vključno z proračunskimi prenosi in davčnimi olajšavami, ki prinašajo korist ali prednost bodisi za proizvodnjo bodisi za porabo fosilnih goriv. Takšne oblike podpore lahko zavzemajo različne oblike, kot so subvencije, davčne olajšave ali druge finančne spodbude. Uradne definicije spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja izpustov TGP, ni.

- povračilu davka na CO₂ za podjetja, ki sodelujejo v programu za zmanjšanje izpustov TGP (po letu 2009 ni več aktualno).

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Podatkovni niz za podpore fosilnim gorivom	EUR	OECD	2005–2024	/	tekoče leto za leto X – 1	3. 10. 2025	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 2

Točnost uporabljenih podatkov: 3

Časovna primerljivost: 3

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura:

- Podpore fosilnim gorivom: Poročilo Evropske Okoljske Agencije:
<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/fossil-fuel-subsidies?activeAccordion=309c5ef9-de09-4759-bc02-802370dfa366>
- OECD kazalnik: <https://www.oecd.org/fossil-fuels/>

Povezani kazalnika:

- [EN22] Subvencije v energetiki

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 3. 10. 2025

Avtorica: Ana Marija Spindler, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

5.4 [PO25_VSI SEKTORJI] Zelena delovna mesta

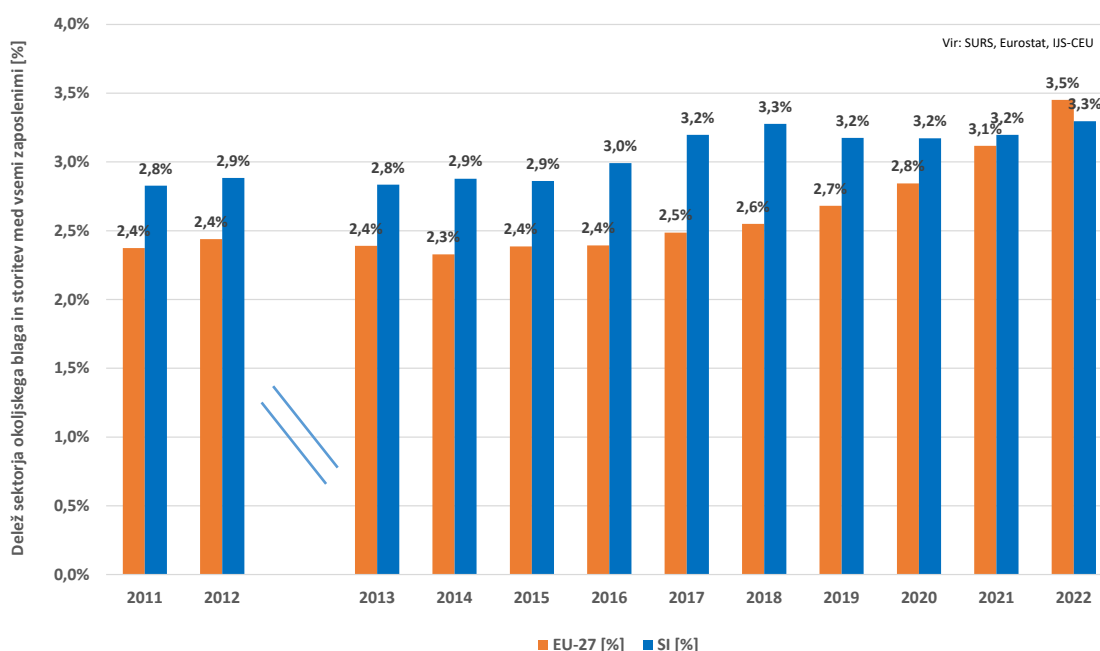
KLJUČNO SPOROČILO

Leta 2022 se je število zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev povečalo za 4,2 %. Delež zaposlenih v tem sektorju glede na vse zaposlene v Sloveniji se v zadnjih letih ne spreminja veliko. Cilja usmeritev Slovenije je povečanje števila zelenih delovnih mest, ciljna vrednost pa ni zastavljena. Za primerjavo stanja v Sloveniji s stanjem v EU se spremlja spremembe glede na preteklo leto.

KEY MESSAGE

In 2022, the number of employees in the environmental goods and services sector increased by 4.2%. The share of employees in this sector in relation to all employees in Slovenia has not changed much in recent years. Slovenia's goal is to increase the number of green jobs, the target value has, however, not been set. In order to compare the situation in Slovenia with that in the EU, changes compared to the previous year are monitored.

Slika 26: Delež zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev med vsemi zaposlenimi v Sloveniji in EU-27 v obdobju 2011–2022. Podatki do leta 2012 in po letu 2013 niso primerljivi zaradi spremembe v metodologiji (Vir: SURS, Eurostat, IJS-CEU)
Share of employees in the environmental goods and services sector among all employees in Slovenia and the EU-27 in the period 2011–2022. Data up to 2012 and after 2013 are not comparable due to changes in the methodology (Source: SURS, Eurostat, JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalec je namenjen spremljanju učinka podnebne politike na trg delovne sile. Ker gre za kompleksne vplive, je smiselno spremljanje učinkov podnebne politike na zaposlenost v širšem okviru okoljskih politik. V splošnem izvajanje okoljskih politik vpliva tako na zaposlenost, kot tudi na porazdelitev in kakovost delovnih mest.

Cilj(i)

Ciljna vrednost za Slovenijo ni zastavljena. Stremi se k vedno večjemu številu zelenih delovnih mest.

Komentar

Nova metodologija spremljanja zaposlitev na področju okoljskega blaga in storitev prinaša boljše spremljanje zaposlitev od leta 2013 naprej, in sicer ločeno po predelovalnih dejavnostih in po okoljskih domenah.

Iz spremljanja je razvidno, da je bilo v Sloveniji leta 2022 v sektorju okoljskega blaga in storitev 31.513 zaposlenih, kar je 4,2 % več kot leto pred tem. Zaposlenih v sektorju okoljskega blaga na področju upravljanja z energetskega viri je bilo leta 2022 skupaj 9.727, med njimi jih je bilo največ zaposlenih v predelovalnih dejavnostih (49 %).

Tabela 13: Število zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev na področju upravljanja z energetskega viri v obdobju 2013–2022 (Vir: SiStat)

Število zaposlenih	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	delež 2022
B Rudarstvo	36	3	3	4	5	5	7	7	7	6	0 %
C Predelovalne dejavnosti	2.237	2.186	2.200	2.575	2.282	2.148	2.058	1.946	2.228	2.297	24 %
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	2.894	3.487	2.627	2.763	2.426	2.836	2.710	3.006	3.020	2.650	27 %
F Gradbeništvo	2.710	2.128	2.422	2.867	3.197	3.555	3.564	4.563	4.358	4.774	49 %
Skupaj	7.877	7.804	7.252	8.209	7.910	8.544	8.339	9.522	9.613	9.727	100 %

V Sloveniji je leta 2022 delež zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev znašal 3,3 %, s čimer je bila pod povprečjem EU-27, kjer je delež znašal 3,5 %. Čeprav se deleža zaposlenih v tem sektorju glede na vse zaposlene se znotraj EU-27 in Slovenije ne spreminjata veliko, je leta 2022 delež EU-27 zrasel za 13 %, v Sloveniji pa za 4,2 % v primerjavi z letom 2021.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalec niso zastavljeni.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Kazalec se izračunava v skladu z metodologijo EUROSTAT, katere podrobnosti so navedene pod *Metodologijo obdelave podatkov*.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalca število delovnih mest v sektorju okoljskega blaga in storitev ter število zaposlitev na področju upravljanja z energetske viri po dejavnostih sta predmet statističnih raziskovanj SURS in EUROSTAT, kjer so na voljo tudi metodološka pojasnila.

Delež zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev za EU je izračunan iz podatkov EUROSTAT kot razmerje med številom zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev (Employment in the environmental goods and services sector (env_ac_egss1) in skupnim številom zaposlenih (Employment (main characteristics and rates) – annual averages (lfsi_emp_a)).

Vir podatkov za število zaposlenih v Sloveniji v sektorju okoljskega blaga in storitev je SURS (baza SiStat: Zaposlenost v sektorju okoljskega blaga in storitev (PDM), Slovenija, letno). Delež za Slovenijo je izračunan na enak način kot delež za EU.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Število zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev po dejavnosti, Slovenija	število	SURS (SiStat : Število zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev po dejavnosti in po okoljskih domenah, Slovenija, letno)	2011–2022	Za leti 2011 in 2012 so objavljeni podatki po stari metodologiji. Od leta 2013 naprej se spremljajo podatki po novi metodologiji.	letno	29. 9. 2025	ne
Število zaposlenih v sektorju okoljskega blaga in storitev po dejavnosti, EU-27/EU-28	število	EUROSTAT: (Employment in the environmental goods and services sector, env_ac_egss1)	2011–2022	Podatki so na voljo samo za nekaj držav in EU, od leta 2013 se podatki spremljajo tudi za Slovenijo.	enkrat na dve leti	29. 9. 2025	da
Število zaposlenih, Slovenija in EU-27/EU-28	število	EUROSTAT: (Employment and activity by sex and age - annual data, lfsi_emp_a) / zaposleni skupaj)	2011–2022	letno	letno	29. 9. 2025	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 2

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 2

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 29. 9. 2025

Avtorica: Ana Marija Spindler, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

5.5 [PO26_VSI SEKTORJI] Spodbujanje inovacij za prehod v nizko ogljično družbo

KLJUČNO SPOROČILO

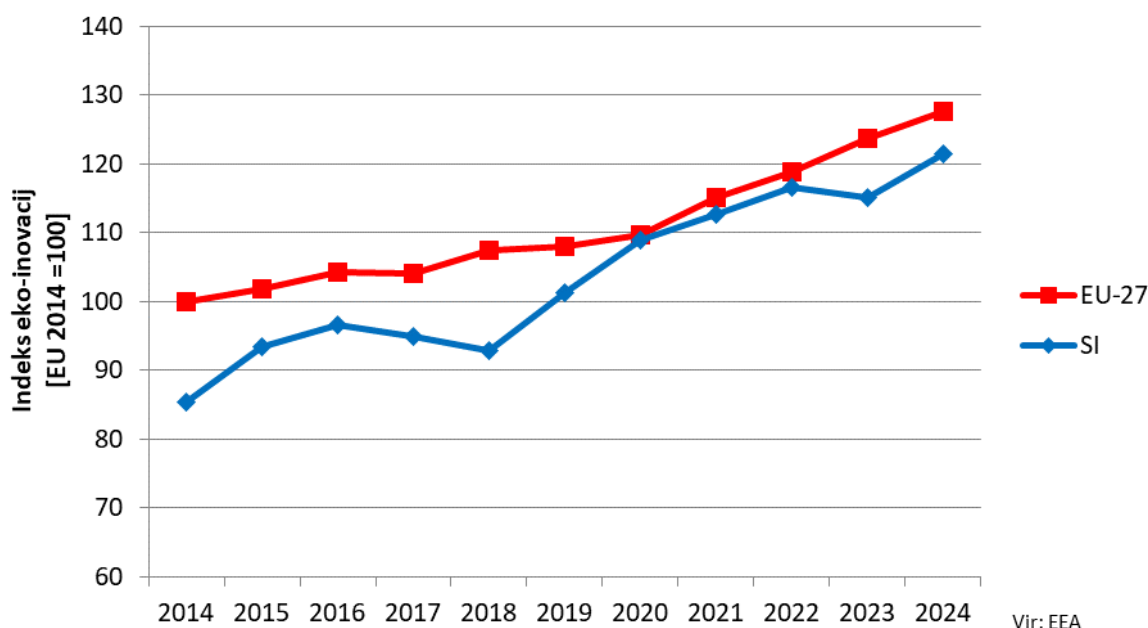
Slovenija je v zadnjem desetletju močno izboljšala indeks eko-inovacij, predvsem zaradi rasti znanstvenih publikacij, vendar še vedno ostaja nekoliko pod povprečjem EU, saj se je zmanjšalo število patentov in izvoz okoljskega blaga ter storitev. Kljub napredku je razkorak z EU v letu 2024 predstavljal 4,7 %.

Indeks vključuje 12 kazalnikov iz petih tematskih področij. Slovenija je uvrščena v skupino povprečnih izvajalcev eko-inovacij. Ciljna vrednost za Slovenijo ni zastavljena.

KEY MESSAGE

Over the past decade, Slovenia has significantly improved its Eco-Innovation Index, mainly due to the growth in scientific publications, but it still remains slightly below the EU average, as the number of patents and exports of environmental goods and services has declined. Despite this progress, the gap with the EU stood at 4.7% in 2024.

Index includes 12 indicators from five thematic areas. Slovenia is ranked as an average eco-innovation performer. The target value for Slovenia has not been set.

Slika 27: Indeks eko inovacij Slovenije in EU-27 v obdobju 2014–2022 (Vir: EEA, IJS-CEU)
Innovation eco-index in Slovenia and the EU-27 in the period 2014–2024
(Source: EEA, JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalec spodbujanje inovacij za prehod v nizko ogljično družbo omogoča na podlagi indeksa eko inovacij primerjavo uspešnosti držav članic EU na področju raziskav in inovacij, ter prikazuje relativne prednosti in slabosti njihovih raziskovalnih in inovacijskih sistemov. Državam lahko pomaga pri oceni stanja na področju raziskav in inovacij ter jim lahko služi kot opora pri nadaljnjih odločitvah, na katerih področjih naj v prihodnje okrepijo svoja prizadevanja, da bi povečale svojo inovacijsko učinkovitost. Kazalec med eko inovacije uvršča vse inovacije, ki prispevajo k zelenemu trajnostnemu gospodarstvu, pomagajo zmanjševati okoljski vpliv, povečujejo odpornost gospodarstva ali vključujejo učinkovitejšo uporabo virov. Kazalec indeks eko inovacij, ki ga spremlja Evropska agencija za okolje, vključuje 12 kazalnikov iz naslednjih petih tematskih področij:

- vložek v eko inovacije (finančne in človeške naložbe v eko inovativne dejavnosti);
- eko inovacijske dejavnosti podjetij;
- rezultati eko inovacij (dejavnost na področju patentov in znanstvenih publikacij);
- rezultati učinkovitosti uporabe virov (produktivnost materiala, produktivnost vode, produktivnost energije ...);
- družbeni in ekonomski učinki eko inovacij.

Cilj(i)

Ciljna vrednost za Slovenijo ni zastavljena. Stremi se k vedno boljšemu rezultatu. Cilj iz *Posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta* (NEPN 2024)⁴³ v okviru V. razsežnosti *Raziskave, inovacije in konkurenčnost* se zasleduje povečanje vlaganj v raziskave in razvoj. V primerjavi z NEPN 2020⁴⁴ se je cilj vlaganj v raziskave in razvoj povečal s 3,0 % BDP na 3,5 % BDP do leta 2030. V *Resoluciji o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (ReDPS50)*⁴⁵ je med usmeritvami pri politikah in ukrepih za raziskave, razvoj in inovacije do leta 2050 navedeno tudi, da bo Slovenija še naprej spodbujala interdisciplinarne študije in projekte, dodatno pa sredstva še intenzivneje usmerjeno namenjala za aplikativne projekte (tehnološke in družbene) in eko inovacije, ki bodo zagotavljali prehod v podnebno nevtralno družbo, in največjo učinkovitost teh inovacij. To področje bo opredelila tudi kot eno prednostnih področij raziskav, razvoja in inovacij v Sloveniji.

Komentar

Inovacije za prehod v nizko ogljično družbo se v Sloveniji postopoma izboljšujejo. V obdobju 2014–2024 se je indeks povečal za 42,3 %. Indeks eko-inovacij Slovenije se je izboljšal tako

43 NEPN 2024, Vlada RS, december 2024

(https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf)

44 NEPN 2020, Vlada RS, februar 2020

(https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

45 <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO131>

v letu 2023 kot tudi v letu 2024, vendar še vedno ostaja pod povprečjem EU, pri čemer je razkorak z EU predstavljal 4,7 % v letu 2024. Slovenija se uvršča v skupino držav s povprečno uspešnostjo na področju eko inovacij.

V zadnjem desetletju je Slovenija dosegla znatno rast, predvsem zaradi močnega izboljšanja na področju znanstvenih publikacij v primerjavi z evropskim povprečjem. Kljub temu se je v obdobju 2014–2024 zmanjšalo število patentov ter izvoz blaga in storitev iz okoljskega sektorja, kar lahko pojasnjuje, zakaj se kljub napredku razkorak z EU ni zmanjšal.

Tabela 14: Indeks eko inovacij Slovenije in EU-27 v obdobju 2014–2024 (Vir: EUROSTAT)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
EU-27	100	102	104	104	107	108	110	115	119	124	128
Slovenija	85	93	97	95	93	101	109	113	117	115	122

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalnik niso zastavljeni.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Kazalec se izračunava v skladu z metodologijo Evropske agencije za okolje, katere podrobnosti so navedene pod *Metodologijo obdelave podatkov*.

Metodologija obdelave podatkov:

Evropska agencija za okolje (EEA) spremlja kazalec indeks eko inovacij, ki vključuje 12 kazalnikov iz petih tematskih področij:

- vložek v eko inovacije (finančne in človeške naložbe v eko inovativne dejavnosti);
- eko inovacijske dejavnosti podjetij;
- rezultati eko inovacij (dejavnost na področju patentov in znanstvenih publikacij);
- rezultati učinkovitosti uporabe virov (produktivnost materiala, produktivnost vode, produktivnost energije ...);
- družbeni in ekonomski učinki eko inovacij.

Kazalec med eko inovacije uvršča vse inovacije, ki prispevajo k zelenemu trajnostnemu gospodarstvu, pomagajo zmanjševati okoljski vpliv, povečujejo odpornost gospodarstva ali vključujejo učinkovitejšo uporabo virov.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Indeks eko-inovacij	indeks (EU-27 v letu 2014 = 100)	EUROSTAT in drugi mednarodno priznani viri, kot sta OECD in Združeni narodi	2014–2024	koledar objave ni na voljo	letno	14. 8. 2025	da

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 2

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 2

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura:

- Indeks eko inovacij po članicah EU, rezultati in metodologija:
<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/eco-innovation-index-8th-eap?activeAccordion=546a7c35-9188-4d23-94ee-005d97c26f2b>

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 14. 8. 2025

Avtorica: Ana Marija Spindler, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

Priloga 6: Kazalniki s področja razogljíčenja – Energetika

Doseganje ciljev NEPN na področju energetike spremljamo z naslednjimi kazalniki:

- **[PO28_ETS] Delež oskrbe s toploto iz energetske učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja** (poglavje 6.1),

6.1 [PO28_ETS] Delež oskrbe s toploto iz energetske učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja

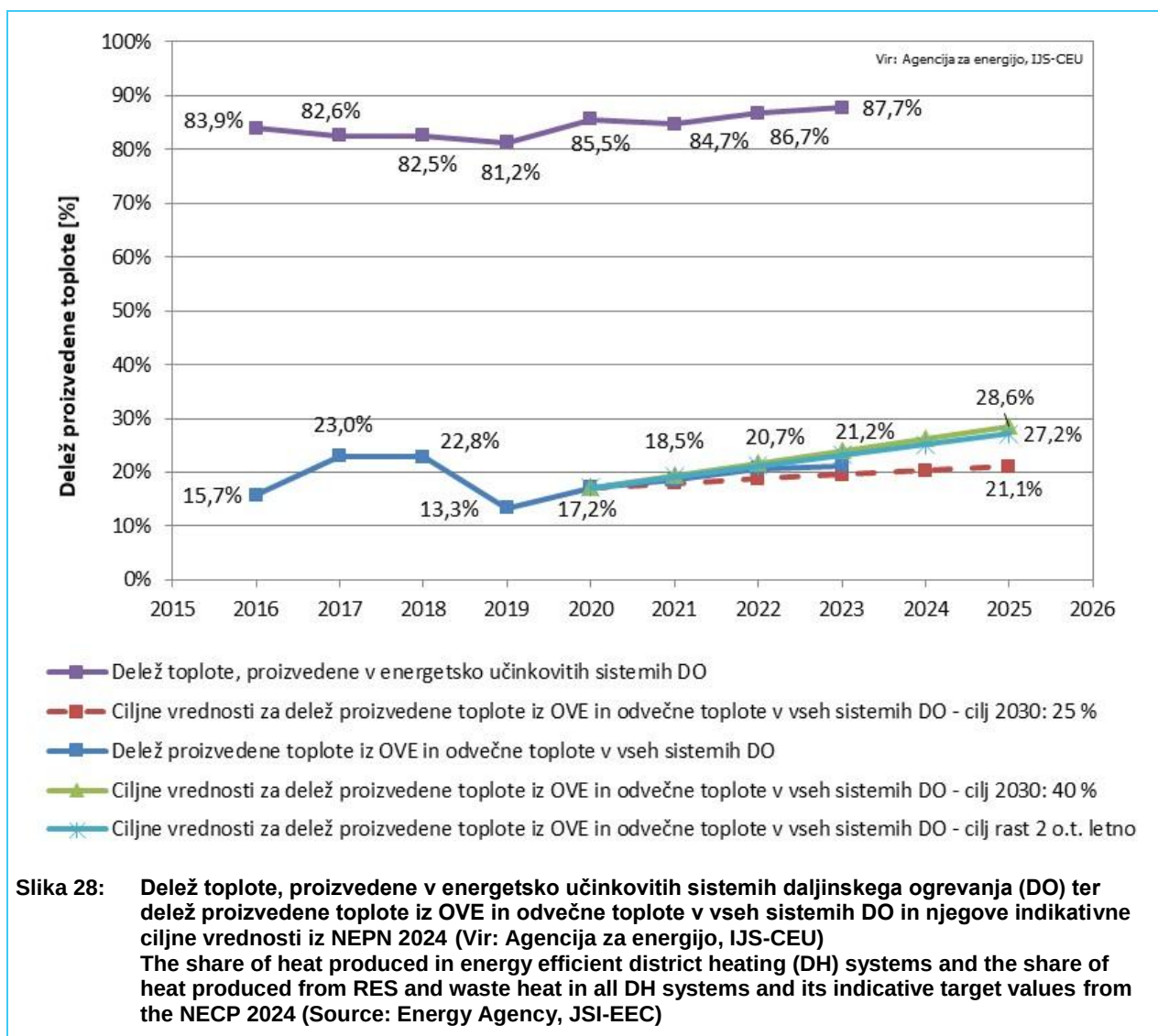
KLJUČNO SPOROČILO

Leta 2023 je bilo v energetske učinkovitih sistemih daljinskega ogrevanja (DO), to je sistemih, ki izpolnjujejo eno od meril, opredeljenih v 50. členu Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE), proizvedenih 87,7 % vse toplote v sistemih DO, kar je največ v opazovanem obdobju. Skupni delež toplote iz OVE in odvečne toplote je bil leta 2023 21,2 %. Glede na leto prej se je povečal za 0,5, glede na leto 2016 pa za 5,5 odstotnih točk. Indikativna letna vrednost iz NEPN 2020 je bila dosežena, iz NEPN 2024 pa ne. V strukturi porabe goriv še naprej prevladujejo fosilni viri, ki so leta 2023 predstavljali kar 77 % vseh goriv v sistemih DO. Kljub temu torej, da je velik del toplote proizveden v energetske učinkovitih sistemih DO, so izpusti TGP iz teh sistemov veliki, njihovo zmanjšanje pa bo mogoče doseči šele z zamenjavo starih premogovnih enot in postopnim nadomeščanjem fosilnih goriv z OVE.

KEY MESSAGE

In 2023, energy efficient district heating (DH) systems, i.e. systems that meet one of the criteria defined in Article 50 of the Act on Energy Efficiency, produced 87,7% of all heat in DO systems, which is the highest value in the observed period. The total share of heat from renewable energy sources (RES) and waste heat amounted to 21,2% in 2023. It increased by 0.5 percentage points compared to the previous year, and by 5.5 percentage points compared to 2016. The indicative annual value from the NEPN 2020 was achieved, but not from the NEPN 2024. The structure of fuel consumption continues to be dominated by fossil fuels, which in 2023 represented as much as 77% of all fuels in DH systems. Despite the fact that a large part of the heat is produced in energy efficient DH systems, greenhouse gas (GHG) emissions from these systems are high and their reduction can only be achieved by replacing old coal units and gradually replacing fossil fuels with RES.

Položaj v DPSIR

Gonilne sile

Trend

Definicija

Kazalec delež oskrbe s toploto iz energetsko učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja (DO) prikazuje, kakšen del daljinske toplote je letno proizvedene iz sistemov DO, ki so energetsko učinkoviti v skladu s 50. členom *Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE)*⁴⁶. Ta določa, da so sistemi DO energetsko učinkoviti takrat, kadar je na letni ravni: (i) vsaj 50 % toplote proizvedene posredno ali neposredno iz obnovljivih virov energije (OVE), (ii) vsaj

46 Uradni list RS, št. [158/20](#)

50 % odvečne toplote, (iii) vsaj 75 % toplote iz soproizvodnje toplote in električne energije (SPTE) ali (iv) vsaj 50 % kombinacije toplote iz najmanj dveh virov iz prejšnjih alinej. Kazalec je definiran kot razmerje med toploto, proizvedeno v energetske učinkovitih sistemih DO, in toploto, proizvedeno v vseh sistemih DO.

V okviru kazalca spremljamo tudi delež proizvedene toplote iz OVE in odvečne toplote v vseh sistemih DO, ki prikazuje, kakšen del daljinske toplote je letno proizveden iz OVE ali pridobljen iz odvečne toplote v vseh sistemih DO. Delež kaže, s kakšno hitrostjo poteka preobrazba sistemov DO za prehod v nizkoogljično družbo. Večji delež pomeni tudi manjše izpuste TGP in je zato pomemben tako z vidika doseganja ciljev na področju rabe OVE kot tudi na področju izpustov TGP. Delež je definiran kot razmerje med proizvedeno toploto iz OVE in odvečno toploto in vso toploto, proizvedeno v sistemih DO.

Cilj(i)

Zahteve za energetske učinkovite sisteme DO iz ZURE so do konca leta 2027 še skladne s 26. členom prenovljene *Direktive o energetske učinkovitosti (EED)*⁴⁷. S ciljem, da bi leta 2050 dosegli, da bi se v sistemih DO toplota zagotavljala samo iz OVE, odvečne toplote (OT) ali z njihovo kombinacijo, se bodo zahteve za energetske učinkovitost sistemov DO v prihodnosti večkrat dodatno zaostrele. V obdobju do leta 2030 je z EED sprememba predvidena s 1. januarjem 2028, ko se zaostrejuje zahteve glede deleža toplote iz soproizvodnje ter kombinacije trajnostnih virov:

- (i) vsaj 50 % toplote iz OVE,
- (ii) vsaj 50 % odvečne toplote,
- (iii) vsaj 50 % toplote iz OVE in OT,
- (iv) vsaj 80 % toplote iz SPTE z visokim izkoristkom,
- (v) vsaj 50 % toplote iz OVE, SPTE z visokim izkoristkom in/ali odvečne toplote, pri čemer mora biti delež toplote iz OVE najmanj 5-odstoten.

Dodatno cilje za daljinsko ogrevanje in hlajenje zastavlja tudi *Direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (Direktiva OVE)*⁴⁸. Cilj, ki je letno povečanje deleža OVE ter odvečne toplote in hladu v sistemih DO za vsaj 2,2 odstotni točki kot letno povprečje, izračunano za obdobje 2021–2030, povzema tudi *Posodobljeni celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije iz leta 2024 (NEPN 2024)*. Cilje je tako povečanje deleža OVE ter odvečne toplote in hladu v sistemih DO za vsaj 2 do 3 % letno in do leta 2030 doseganje vsaj 25- do 40-odstotnega deleža te proizvodnje. Cilj v NEPN iz leta 2020 pa je izboljšanje deleža OVE ter odvečne toplote in hladu v sistemih DO za vsaj eno odstotno točko letno z začetkom glede na stanje leta 2020. Na podlagi NEPN 2020 je ciljna vrednost deleža za leto 2025 ocenjena na 22 %, za leto 2030 pa na 27 %. Pri NEPN 2024 smo predpostavili več možnih ciljnih scenarijev. Ob upoštevanju letne rasti za 2 odstotni točki, je vrednost deleža za leto 2025 ocenjena na 27 %, za leto 2030 pa na 37 %. Če kot cilj predpostavimo leta 2030 doseganje ciljnega deleža 25 %, je vrednost deleža za leto 2025

47 [Direktiva \(EU\) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe \(EU\) 2023/955 \(prenovitev\)](#)

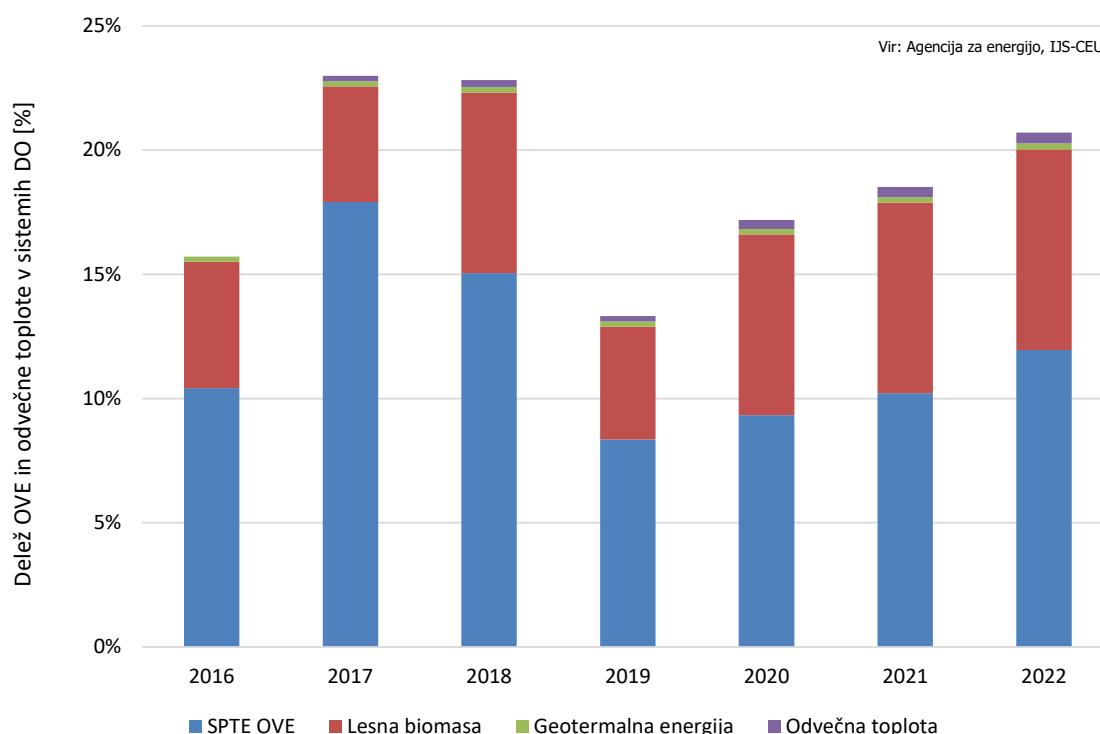
48 [Direktiva \(EU\) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive \(EU\) 2018/2001, Uredbe \(EU\) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta \(EU\) 2015/652](#)

ocenjena na 21 %. Če pa kot cilj predpostavimo leta 2030 doseganje ciljnega deleža 40 %, je vrednost deleža za leto 2025 ocenjena na 29 %.

Komentar

Leta 2023 je bilo v energetske učinkovitih sistemih DO proizvedenih 87,7 % vse toplote v sistemih DO, kar je največ v opazovanem obdobju 2016–2023. Glede na prejšnje leto se je delež povečal za 1 odstotno točko, glede na leto 2016 pa za 3,8 odstotnih točk. Delež v opazovanem obdobju niha v razponu med 81 in 88 %.

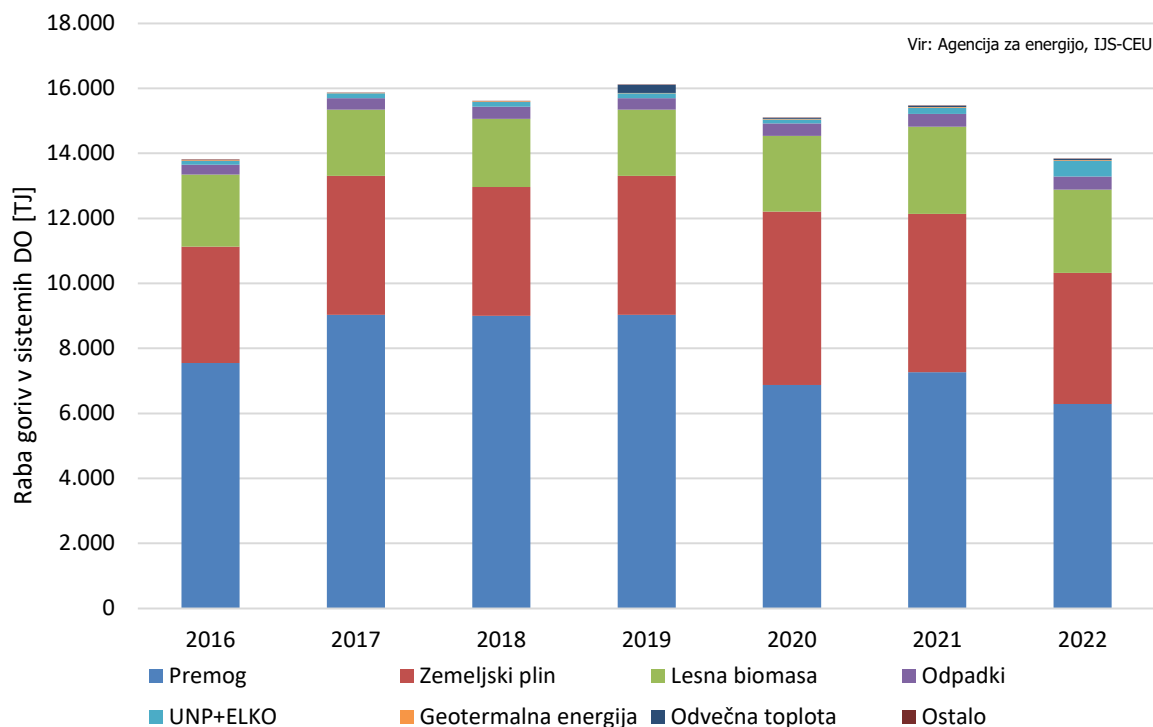
V strukturi proizvedene toplote so tudi leta 2023 največ, 52,7 %, prispevale enote SPTE na fosilna goriva. Glede na leto 2016 se je njihov delež zmanjšal za 20,6 odstotnih točk. V istem obdobju se je najbolj povečal delež toplote, proizvedene v kotlih na zemeljski plin in druge fosilne vire⁴⁹, za 10,7 odstotnih točk, delež toplote iz lesne biomase in SPTE na OVE pa za 5 odstotnih točk. Spodbudno je tudi postopno povečevanje deleža OT. Z vidika doseganja ciljev na področju OVE in prehoda v nizkoogljično družbo bi bilo bolje, da bi se čim več toplote iz SPTE na fosilna goriva nadomestilo s toploto iz OVE ali odvečno toploto. Skupni delež toplote iz OVE in odvečne toplote je bil leta 2023 21,2-odstoten. Glede na leto prej se je povečal za 0,5 odstotne točke, glede na leto 2016 pa za 5,5 odstotnih točk. Indikativna letna vrednost iz NEPN 2020 je bila dosežena, iz NEPN 2024 pa ne. Največji delež toplote iz OVE so prispevali sistemi SPTE na OVE, 11,3 % vse proizvedene toplote v sistemih DO, in pa kotli na lesno biomaso z 9,2 %.

Slika 29: Struktura proizvodnje toplote iz OVE in odvečne toplote v vseh sistemih daljinskega ogrevanja v obdobju 2016–2022 (Vir: Agencija za energijo, IJS-CEU)

49 Povečanje je predvsem posledica energetske krize in težav pri oskrbi z zemeljskim plinom.

Structure of heat production from RES and waste heat in all district heating systems in the period 2016–2022 (Source: Energy Agency, JSI-EEC)

Slika 30: Struktura porabe goriv v vseh sistemih daljinskega ogrevanja v obdobju 2016–2022 (Vir: Agencija za energijo, IJS-CEU)
Fuel consumption structure in all district heating systems in the period 2016–2022 (Source: Energy Agency, JSI-EEC)

V strukturi goriv v sistemih DO se je delež premoga leta 2023 močno zmanjšal, in sicer s 45,5 na 36,2 %, vendar se je pa delež zemeljskega plina povečal z 29,1 % na 40,3 %, delež utekočinjenega naftnega plina (UNP) in ekstra lahkega kurilnega olja (ELKO) se je zmanjšal 2,6 odstotnih točk, delež lesne biomase pa se je povečal za 0,3 odstotnih točk. Skupaj so fosilni viri leta 2023 predstavljali 77 % vseh goriv v sistemih DO, lesna biomasa pa 20,5 %. Kljub temu torej, da je velik del toplote, že skoraj 90 %, proizveden v energetsko učinkovitih sistemih DO, so izpusti TGP iz teh sistemov veliki, njihovo zmanjšanje pa bo mogoče doseči šele z zamenjavo starih premogovnih enot in postopnim nadomeščanjem fosilnih goriv z OVE.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji do leta 2030 so povzeti po [Zakonu o učinkoviti rabi energije \(ZURE\)](#), [Direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov \(Direktiva OVE\)](#) iz leta 2018, [Celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije iz leta 2020 \(NEPN 2020\)](#) in [Posodobljenem celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije iz leta 2024 \(NEPN 2024\)](#).

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Podatke o stanju in delovanju sistemov za daljinsko ogrevanje in hlajenje zbira Agencija za energijo neposredno od distributerjev toplote. Agencija letno objavlja seznam energetske učinkovitih sistemov DO za preteklo leto, obširneje pa oskrbo s toploto iz vseh sistemov DO predstavlja v letnih poročilih o stanju na področju energetike v Sloveniji.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalec delež oskrbe s toploto iz energetske učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja (DO; %) prikazuje, kakšen del daljinske toplote je letno proizveden iz sistemov DO, ki so energetske učinkoviti v skladu s 50. členom ZURE. Izračuna se ga kot razmerje med toploto, proizvedeno v energetske učinkovitih sistemih DO, in toploto, proizvedeno v vseh sistemih DO. V okviru kazalca spremljamo tudi delež proizvedene toplote iz OVE in odvečne toplote v vseh sistemih DO (%), ki prikazuje, kakšen del daljinske toplote je letno proizveden iz OVE ali pridobljen iz odvečne toplote v vseh sistemih DO. Izračuna se ga kot razmerje med proizvedeno toploto iz OVE in odvečno toploto in vso toploto, proizvedeno v sistemih DO. Za izračun, oba deleža se spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- toplota, proizvedena v energetske učinkovitih sistemih DO (GWh). Vrednost se izračuna na podlagi podatkov Agencije za energijo o tipu proizvodne naprave, vrsti goriva in proizvedeni toploti. Upošteva se sisteme v katerih je toplota proizvedena na energetske učinkovit način, skladen s 50. členom ZURE;
- proizvedena toplota iz OVE in odvečna toplota iz vseh sistemov DO (GWh). V izračunu na podlagi podatkov Agencije za energijo se (zaenkrat) upošteva toploto proizvedeno v sistemih SPTE na OVE, toploto proizvedeno iz lesne biomase in geotermalne energije ter odvečno toploto;
- toplota, proizvedena v vseh sistemih DO (GWh).

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Toplota, proizvedena v energetske učinkovitih sistemih DO	GWh	Agencija za energijo	2016–2023	maja za preteklo leto	letno	28. 11. 2024	ne
Proizvedena toplota iz OVE in odvečna toplota v vseh sistemih DO	GWh	Agencija za energijo	2016–2023	maja za preteklo leto	letno	28. 11. 2024	ne
Toplota, proizvedena v vseh sistemih DO	GWh	Agencija za energijo	2016–2023	maja za preteklo leto	letno	28. 11. 2024	ne

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 30. 09. 2025

Avtorja: Barbara Petelin Visočnik in Marko Đorić, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge
*Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja
ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka za MOPE*